

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าวเผยแพร่สื่อมวลชน

ประจำปีงบประมาณ 2568

(1 ตุลาคม 2567 – 30 กันยายน 2568)

จัดทำโดย กองประชาสัมพันธ์และสื่อสารสาธารณะ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

สรุปข่าวเผยแพร่สื่อมวลชน ประจำปีงบประมาณ 2568 (1 ตุลาคม 2567 – 30 กันยายน 2568)

หน่วยงาน	จำนวนข่าวเผยแพร่ (เรื่อง)	ร่วมกับหน่วยงานอื่น
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข (สวส.)	28	1
สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ (สชพ.)	17	
สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร (สคอ.)	14	4
สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ (สมป.)	11	
สถาบันวิจัยสมุนไพร (สวพ.)	7	
กองแผนงานและวิชาการ (ผน.)	6	
สำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์ (สรส.)	4	
สำนักยาและวัตถุเสพติด (สยวส.)	4	
สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย (สสว.)	3	
กองทดสอบความชำนาญ (กทช.)	3	
กองความร่วมมือระหว่างประเทศ (กรป.)	2	
ศูนย์รวมบริการ (ศรบ.)	2	
สถาบันชีววัตถุ (สชว.)	1	
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (กพร.)	1	
ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ศทส.)	1	
ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์	33	3
มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	2	
ข่าวประชาสัมพันธ์อื่นๆ	6	5
รวมทั้งสิ้น	145	

สรุปข่าวเผยแพร่/Fact sheet ส่งสื่อมวลชน

ประจำปีงบประมาณ 2568

(1 ตุลาคม 2567 – 30 กันยายน 2568)

รวมทั้งหมด 145 เรื่อง

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข (สวส.)

จำนวน 28 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์ฯ เผยผลการเฝ้าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย และการกลายพันธุ์ของยีน ยี่หวัดซิน ยังมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่ได้	21 ต.ค.67		2
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาคุณภาพการตรวจน้ำตาลสะสมในเลือด มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เพิ่มความแม่นยำในการรักษาเบาหวาน	14 พ.ย.67		4
3.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรมผู้นำห้องปฏิบัติการระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 6) เพื่อสร้างผู้นำห้องปฏิบัติการตอบโต้ภัยคุกคามด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว	18 พ.ย.67		5
4.	กรมวิทยาศาสตร์ฯ เผยผลการเฝ้าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย พบสายพันธุ์ A(H1N1) มากที่สุด แต่ไม่พบยีนที่บ่งชี้การดื้อยา	22 พ.ย.67		6
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยสถานการณ์โควิดในไทย พบสายพันธุ์ JN.1* ยังคงเป็นสายพันธุ์หลัก และเป็นสายพันธุ์ที่องค์การอนามัยโลกเฝ้าระวังร่วมกับสายพันธุ์ BA.2.86*	25 พ.ย.67		8
6.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาการตรวจเชื้อริกเก็ตเซีย สาเหตุของโรคไข้รากสาดใหญ่หรือสครับไทฟัสด้วยวิธีเรียลไทม์ พีซีอาร์ มีความไวและความจำเพาะสูงรองรับตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น เพื่อการรักษาได้อย่างทันที่งที่ เปิดให้บริการในปี 2568 พร้อมแนะนำสายแคมป์ปิ้งระมัดระวังป้องกันตัวเองจากไรอ่อน	3 ธ.ค.67		11
7.	ทนายนี้ เทียวอย่างไรให้ปลอดภัยไว้ "ไรอ่อน" กัด	4 ธ.ค.67		13

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
8.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจเฝ้าระวังสายพันธุ์ “ไวรัสโนโร” เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค ย้ำไม่ใช่โรคใหม่ ขอประชาชนอย่าตื่นตระหนก	21 ธ.ค.67		15
9.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการ ตรวจจอหิวตักโรค พร้อมเผยแพร่ผลทดสอบความไวของสายพันธุ์เชื้ออหิวตักโรคต่อยาปฏิชีวนะ พบว่ายาที่แพทย์ใช้รักษายังใช้ได้ผลดี	6 ม.ค.68		17
10.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยโควิด 19 สายพันธุ์ JN.1* ยังเป็นสายพันธุ์ที่พบมากที่สุดในไทย แนะนำกลุ่มเสี่ยงปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ	7 ม.ค.68		18
11.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเครือข่ายเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัส hMPV ทางห้องปฏิบัติการ เผยพบผู้ป่วยตลอดทั้งปี โดยพบมากสุดในช่วงฤดูฝนถึงฤดูหนาว แนะนำป้องกันตัวเองเช่นเดียวกับโรคทางเดินหายใจอื่น หากมีอาการไอ เจ็บคอ ให้สวมหน้ากากอนามัย และรักษาสุขอนามัย “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ”	13 ม.ค.68		19
12.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาผลิตภัณฑ์สารเคมี ประเภทฉีดพ่นหมอกควันสำหรับการควบคุมยุงลายที่มีความต้านทานต่อสารเคมีกำจัดแมลง พบมีประสิทธิภาพลดจำนวนยุงลายได้มากกว่าร้อยละ 80 เตรียมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เอกชนผลิตจำหน่ายเชิงพาณิชย์	21 ม.ค.68		21
13.	กรมวิทย์ฯ อัปเดตสถานการณ์สายพันธุ์เชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย ปี 2568 ย้ำวัคซีนยังมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่ได้	25 ก.พ.68		23
14.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจวินิจฉัยเชื้อก่อโรคไข้อีดำอีแดง ทางห้องปฏิบัติการ ซึ่ไม่ใช่โรคร้ายแรงสามารถรักษาให้หายขาดได้ แนะนำผู้ปกครองสังเกตบุตรหลาน หากมีผื่นแดงร่วมกับอาการไข้ ให้พบแพทย์ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษา	7 มี.ค.68		25
15.	กรมวิทย์ฯ เสริมคนบุคลากรทางการแพทย์ พัฒนาสมรรถนะแล็บเครือข่าย เตรียมพร้อมรองรับเชื้อดื้อยาอุบัติใหม่	12 มี.ค.68		27

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
16.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ กทม. และผู้ประกอบการโรงแรมร่วมกันเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลี้จิโอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food นักท่องเที่ยวปลอดโรคปลอดภัย ส่งเสริม สนับสนุนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย	13 มี.ค.68	ร่วมกับ สคอ.	29
17.	กรมวิทย์ฯ ยกระดับมาตรฐานและศักยภาพห้องปฏิบัติการสมาชิกที่เข้าร่วมแผนทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ สร้างความมั่นใจในผลการตรวจ มีความถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้	17 มี.ค.68		31
18.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เฝ้าระวังสายพันธุ์โควิด 19 พบโอไมครอนสายพันธุ์ JN.1 ยังเป็นสายพันธุ์หลักในไทย สัดส่วนสะสม 64.97%	4 เม.ย.68		32
19.	กรมวิทย์ฯ เผยสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ในไทยพบไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 มากที่สุด ย้ำวัคซีนยังคงมีประสิทธิภาพในการป้องกัน	25 เม.ย.68		33
20.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีป้องกัน-กำจัด “ตัวเรือด” และการปฐมพยาบาลเบื้องต้นหากถูกกัด	21 พ.ค.68		34
21.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีสังเกตเห็ดพิษเบื้องต้น	22 พ.ค.68		35
22.	กรมวิทย์ฯ เผยสถานการณ์โควิดในไทยยังพบ JN.1* เป็นสายพันธุ์หลัก ขณะที่ XEC พบแนวโน้มลดลง วัคซีนยังเอาอยู่ แนะนำปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ	23 พ.ค.68		37
23.	กรมวิทย์ฯ เฝ้าระวังสายพันธุ์โควิด 19 พบสายพันธุ์ NB.1.8.1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดว่าจะกลายเป็นสายพันธุ์หลักที่ระบาดในประเทศไทยและทั่วโลก ย้ำยังไม่มีหลักฐานว่าทำให้เกิดโรครุนแรงมากขึ้น	29 พ.ค.68		38
24.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เผยโควิดสายพันธุ์ “XFG” เป็นสายพันธุ์ที่ต้องจับตา แพร่กระจายได้เร็ว-หลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดี แต่ยังไม่มีความเสี่ยงว่าทำให้ป่วยรุนแรง	9 ก.ค.68		43

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
25.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ลงนามสัญญาการแบ่งปันข้อมูลการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในประเทศไทย กับมูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ เพื่อควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่างเหมาะสม	4 ส.ค.68		44
26.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมสร้างศักยภาพผู้นำห้องปฏิบัติการไทยและอาเซียน เพื่อพัฒนาระบบการตรวจจับเชื้อก่อโรคอุบัติใหม่ โรคจากสัตว์สู่คน ตอบสนองการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคอย่างทันที่วงที่ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว	8 ส.ค.68		46
27.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิด “ศูนย์สุขภาวะจีโนมิกส์” มุ่งยกระดับสุขภาพคนไทยด้วยการแพทย์แม่นยำ	27 ส.ค.68		48
28.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยโคโรนาไวรัสพันธุ์ใหม่ “XFG” หรือ “สเตรตัส” ยังไม่พบอาการรุนแรง ย้ำเฝ้าระวังต่อเนื่อง	30 ก.ย.68		55

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ (สขพ.)

จำนวน 17 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาระบบการจัดเก็บทรัพยากรชีวภาพ จัดตั้งธนาคารทรัพยากรชีวภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 20387: 2018	8 ต.ค.67		52
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ สภาภาษาชาวไทย วิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิคุ้มกันบำบัดสำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านม	7 พ.ย.67		54
3.	การผลิตและควบคุมคุณภาพเซลล์ต้นกำเนิดชนิด Mesenchymal Stem Cell และ Growth factor อย่างถูกต้องตามมาตรฐานทางการแพทย์	9 ธ.ค.67		55
4.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ผลตรวจยีน NAT2 ประกอบการรักษาผู้ป่วยวัณโรคด้วยยา Isoniazid เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แข็งแกร่งในการพัฒนาระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคสู่เป้าหมายยุติวัณโรคของประเทศไทย	30 ม.ค.68		59

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ JICA จัดสัมมนาวิชาการด้านวัณโรค “Ending TB Seminar - Thailand’s High TB Burden: Challenges and Pathways to Solutions”	31 ม.ค.68		61
6.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิญชวนผู้สนใจรับการถ่ายทอดต้นแบบกรรมวิธีการเตรียมเซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine induced killer cell (CIK) และการควบคุมคุณภาพ สำหรับรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านม	17 ก.พ.68		62
7.	ธาลัสซีเมีย : มรดกทางพันธุกรรมจากพ่อแม่สู่ลูก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำตรวจคัดกรองก่อนมีบุตรด้วย “ชุดทดสอบยีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1” รู้ผลไว้ใน 3 ชั่วโมง ลดความเสี่ยงทางพันธุกรรม	28 ก.พ.68		64
8.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมคณะ ศึกษาดูงานญี่ปุ่น เรียนรู้การใช้ประโยชน์ด้านจีโนมิกส์และภูมิคุ้มกันวิทยา เพื่อค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในประเทศไทย	20 มี.ค.68		65
9.	ทำความรู้จัก #ชุดทดสอบเชื้อมาลาเรีย	25 เม.ย.68		67
10.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธี NIPT แม่นยำมากกว่า 99% เพื่อให้เด็กเกิดใหม่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญพัฒนาประเทศในอนาคต	28 เม.ย.68		69
11.	กรมวิทย์ฯ ร่วมมือเครือข่าย เพิ่มศักยภาพคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่ม จำนวนโรค 40 โรค เพื่อวินิจฉัยและรักษาทันเวลาที่ ช่วยให้เด็กไทยมีสุขภาพและสติปัญญาดี ไม่พิการและเสียชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก ลดค่าใช้จ่ายการดูแลรักษา	14 พ.ค.68		71
12.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จับมือภาคเอกชน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine-Induced Killer cells (CIK) สำหรับรักษามะเร็ง เพื่อยกระดับประเทศไทยสู่ศูนย์กลางการผลิตและบริการด้านการแพทย์ (Medical Hub)	11 มิ.ย.68		73

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
13.	“สมศักดิ์” เดินหน้าพบ อสส. เขตวังทองหลาง ลาดพร้าว ให้ความรู้การนับคาร์บ เป็นกระบอกเสียงรณรงค์ประชาชน ในพื้นที่ กทม. บริโภคคาร์โบไฮเดรตแต่พอดี เพื่อลดเสี่ยง ลดโรค NCDs	17 ส.ค.68		75
14.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่ม อาการดาวน์ด้วยวิธี NIPT ฟรีในหญิงตั้งครรภ์ไทยทุกราย หวังให้เด็กที่เกิดมามีสุขภาพที่สมบูรณ์ทางสติปัญญา เป็น อนาคตของประเทศ	26 ส.ค.68		77
15.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยี กระบวนการผลิตชุดน้ำยาตรวจแทนทู ไดโพลทัยป์ (NAT2 diplotype) ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ สำหรับ ตรวจยืนยันย้อยสลายยาด้านวัณโรคให้เอกชนผลิตและ จำหน่ายเชิงพาณิชย์	10 ก.ย.68		78
16.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ -กรมการแพทย์ ลงนาม LOI ร่วมพัฒนานวัตกรรมเซลล์บำบัดมะเร็ง สนับสนุน Ignite Thailand	25 ก.ย.68		80
17.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดศูนย์ผลิตและ ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงระดับ ไทยสู่มาตรฐานสากลด้าน ATMP	26 ก.ย.68		81

สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร (สกอ.)

จำนวน 14 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีการเลือกบริโภคอาหารเจอิมบูญ อิ่มใจกินเจปลอดภัย ต้องรู้จักเลือก	9 ต.ค.67		83
2.	โครงการตรวจวิเคราะห์สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 132 ชนิด พาราควอต และไกลโฟเซตในพืชดอกและดอกไม้ที่บริโภคได้	28 ต.ค.68		84
3.	กรมวิทยาศาสตร์ฯ เผยผลทดสอบวิธีล้างสารเคมีตกค้างในอุณหภูมิการล้างน้ำสะอาดผสมผงฟู สามารถลดสารเคมีตกค้างได้ 36% - 75% รองลงมาคือ ล้างด้วยน้ำสะอาดผสมเกลือ และล้างด้วยน้ำสะอาดเพียงอย่างเดียว แนะนำการล้างทำความสะอาดอุณหภูมิก่อนบริโภคเพื่อความปลอดภัย	21 พ.ย.67		85
4.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจเฝ้าระวังสายพันธุ์ “ไวรัสโนโร” เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค ย้ำไม่ใช่โรคใหม่ ขอประชาชนอย่าตื่นตระหนก	20 ธ.ค.68		86
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ภาคเอกชนยกระดับมาตรฐานตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนีน สนับสนุนกระท่อมไทยสู่ตลาดโลก	28 ม.ค.68	ร่วมกับ สยวส./สวพ./ศวก.12/ศวก.12/1	88
6.	“สมศักดิ์” หนุนกระท่อมไทยส่งออกต่างประเทศยกระดับเศรษฐกิจประเทศไทย สร้างรายได้เกษตรกร	5 มี.ค.68		90
7.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ กทม. และผู้ประกอบการโรงแรม ร่วมกันเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลีสทีโอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food นักท่องเที่ยวปลอดภัยปลอดภัยส่งเสริม สนับสนุนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย	13 มี.ค.68		92
8.	กรมวิทยาศาสตร์ฯ พร้อมให้บริการตรวจวิเคราะห์พลาสติกบรรจุอาหาร ชนิดพอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับใหม่	28 มี.ค.68		94
9.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน ร่วมกันวิจัยพัฒนางานด้านการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย	3 เม.ย.68		95
10.	ระวัง !! เชื้อโรคในน้ำดื่ม และน้ำแข็ง	23 เม.ย.68		97

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
11.	“สมศักดิ์” เดินหน้าพบ อสส. เขตวังทองหลาง ลาดพร้าว ให้ความรู้การนับคาร์บ เป็น กระบอกเสียงรณรงค์ประชาชนในพื้นที่ กทม. บริโภคคาร์โบไฮเดรตแต่พอดี เพื่อลดเสี่ยง โรค NCDs	17 ส.ค.68		99
12.	“สมศักดิ์” เปิดงาน นับคาร์บ นำสุขภาพ ลดเสี่ยง โรค NCDs เขตวัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บาง รักษ์	21 ส.ค.68		101
13.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรุงเทพมหานคร มอบประกาศนียบัตรรับรองโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed Clean air และ Clean food สร้างความ มั่นใจให้นักท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจ และสนับสนุน การท่องเที่ยวไทย	1 ก.ย.68		102
14.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยผลตรวจการปะปนของ พืชตัดแปรพันธุกรรม (GMOs) และเนื้อสัตว์ในผลิตภัณฑ์ อาหารจากพืช	22 ก.ย.68		104

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ (สмп.)

จำนวน 11 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการสัมมนาผู้ให้บริการ เพื่อ ร่วมกันยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และ สาธารณสุขของประเทศ	20 ธ.ค.67		106
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้ความเข้าใจ ระบบ คุณภาพ OECD GLP สร้างความเข้มแข็งหน่วยตรวจสอบ ขึ้นทะเบียนแห่งชาติ	4 ก.พ.68		107
3.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมแนวทางโรงพยาบาล หวัง พัฒนาเป็น RLU Hospital เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์ สูงสุดจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ	10 เม.ย.68		109
4.	กรมวิทยาศาสตร์ฯ เสริมความรู้มาตรฐานและเงื่อนไขการรับรอง ห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว โดยเฉพาะ 6 โรค ต้องห้าม หวังพัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ	10 พ.ค.68		110

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เร่งขยาย “หน่วยบริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล” ให้ครบทุกจังหวัด เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน ไม่ต้องเดินทางมา รพ. ลดค่าใช้จ่ายและความแออัด	16 พ.ค.68		111
6.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ 3 หน่วยรับรองระบบงานภาครัฐ จัดงาน “วันรับรองระบบงานโลก” ประจำปี 2568 สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจ SMEs ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ	9 มิ.ย.68		113
7.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนทำงาน สู่ความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สร้างความเชื่อมั่นกับต่างประเทศ	21 ก.ค.68		115
8.	สธ.มอบรางวัล RLU Award ประจำปี 2568 ชื่นชมโรงพยาบาลที่ได้รับรางวัลและขอให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ลดการตรวจที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสร้างความมั่นคงระบบสาธารณสุขไทย	29 ก.ค.68		116
9.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชร่วมพัฒนาห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างเท่าเทียม	21 ส.ค.68		118
10.	“ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข” มอบรางวัลความเป็นเลิศโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ ประจำปี 2568	27 ส.ค.68		120
11.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อบรมผู้ตรวจประเมินห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าวให้ทันสมัยต่อสถานการณ์	29 ส.ค.68		122

สถาบันวิจัยสมุนไพร (สวพ.)

จำนวน 7 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมการแพทย์ จับมือ กรมการแพทย์แผนไทยฯและกรมวิทย์ฯ บูรณาการผสานภูมิปัญญาการแพทย์ตะวันออก-ตะวันตก ขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุข	28 ต.ค.68		124

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
2.	“สมศักดิ์” หนุนกระท่อมไทยส่งออกต่างประเทศ ยกระดับเศรษฐกิจประเทศไทย สร้างรายได้เกษตรกร	5 มี.ค.68		127
4.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ มอ. วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบและสารสกัดจากพืชสมุนไพร	15 พ.ค.68		128
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมจัดนิทรรศการในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 22 โซน “ผลิตภัณฑ์สเปร์ยฟิล์มจากสารสกัดกระท่อมแก้ปวดกล้ามเนื้อและลดอักเสบ และแจกก้ามไม้สมุนไพร” ขอเชิญชวนเที่ยวงานและเยี่ยมชมบูธกรมวิทย์ฯ 2-6 ก.ค. นี้ ที่ฮอลล์ 11-12 อิมแพค เมืองทองธานี	2 ก.ค.68		130
6.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอด “ผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจากสารสกัดขิงและมะขามป้อม ช่วยบำรุงเส้นผมและหนังศีรษะ” ความสำเร็จของการศึกษาวิจัยในห้องแล็บ ส่งต่อให้เอกชนนำไปต่อยอดระดับอุตสาหกรรม เพื่อผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ภายใต้แบรนด์ไทย	20 ส.ค.68		132
7.	“สมศักดิ์” เปิดงาน นวัตกรรม นำสุขภาพ ลดเสี่ยงลดโรค NCDs เขตพัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บางรัก	21 ส.ค.68		134

กองแผนงานและวิชาการ (ผน.)

จำนวน 6 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอเชิญผู้สนใจร่วมการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปี 2568 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย	7 ก.พ.68		136
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอเชิญชวนนักวิจัยส่งผลงานวิชาการเข้าร่วมการประกวดรางวัล “DMSc Award” เปิดรับผลงานตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2568	26 ก.พ.68		137
3.	กรมวิทย์ฯ เปิด 2 ผลงาน ควารังวัล DMSc Awards	28 พ.ค.68		138

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
4.	ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จทรงเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปี 2568	11 มิ.ย.68		140
5.	“นายแพทย์ยงยศ” มอบรางวัลผลงานวิชาการดีเด่น 36 รางวัล จากกว่า 450 ผลงานที่ส่งเข้าประกวด พร้อมชื่นชมนักวิจัยที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย	13 มิ.ย.68		142
6.	"สมศักดิ์" เปิดเวทีกำหนดทิศทางการนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ฯ ยกระดับเศรษฐกิจสุขภาพ ลดการนำเข้า เพิ่มมูลค่านวัตกรรมไทย สร้างรายได้ให้ประเทศ	29 ก.ค.68		143

สำนักงรังสีและเครื่องมือแพทย์ (สรส.)

จำนวน 4 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดให้บริการทดสอบปริมาณแบ่งและโปรตีนในถุงมือทางการแพทย์	9 ต.ค.67		146
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการทดสอบประสิทธิภาพหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ และหน้ากาก N95 พร้อมแนะนำควรสวมใส่หน้ากากให้กระชับใบหน้า เพื่อป้องกันฝุ่น-เชื้อโรค	6 ก.พ.68		147
3.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยปี 67 ตรวจถุงยางอนามัยก่อนและหลังจำหน่าย พบเข้ามาตรฐาน 100% พร้อมแนะนำวิธีเลือกซื้อถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น และการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ถุงยางอนามัย	14 ก.พ.68		148
4.	กรมควบคุมโรค-กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ชับเคลื่อนความร่วมมือด้านมาตรฐานเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) เพื่อความปลอดภัยของประชาชน	14 ส.ค.68		150

สำนักยาและวัตถุเสพติด (สยวส.)

จำนวน 4 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รับมอบยาและเวชภัณฑ์ จาก สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยา เพื่อนำไปช่วยผู้ประสบ อุทกภัย	10 ต.ค.67		153
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดทำตำรามาตรฐานยา สมุนไพรไทย ฉบับเพิ่มเติม ปี พ.ศ. 2567 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2021 Supplement 2024) เพื่อเป็น ข้อมูลสนับสนุนการขึ้นทะเบียนตำรับยา ส่งเสริมการส่งออก สมุนไพร	20 พ.ย.67		154
3.	10 ประเทศอาเซียนร่วมกันผลิตสารมาตรฐานให้มีคุณภาพ ระดับสากล สร้างความเชื่อมั่นและลดค่าใช้จ่ายในการ นำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ประชาชนในภูมิภาคได้รับ ยาและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อสุขภาพ	16 D.8.68		155
4.	“สมศักดิ์” เปิดงาน “นับคาร์บอนเป็น ใช้ยาถูกวิธี สุขภาพดี ลดโรค NCDs” เขตบางเขน ดอนเมือง หลักสี่ คั่นนายาว	28 ส.ค.68		157

สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย (สสว.)

จำนวน 3 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบผู้ประกอบการเครื่องสำอาง ไทย สร้างเครือข่ายความร่วมมือ สนับสนุนการพัฒนา ประเทศ ยกกระต๊อบวงการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางให้ก้าวสู่ มาตรฐานสากล	12 ธ.ค.67		160
2.	เชิญชวนתיยวงงานมหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ครั้งที่ 2	15 ส.ค.68		161
3.	“สมศักดิ์” เปิดงาน “มหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ ชุมชน ครั้งที่ 2” ยกกระต๊อบผลิตภัณฑ์ชุมชนไทยสู่สากล	23 ส.ค.68		162

กองทดสอบความชำนาญ (กทช.)

จำนวน 3 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้แนวปฏิบัติด้าน ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข สำหรับหน่วย บริการปฐมภูมิ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการมาตรฐาน เดียวกัน	3 ต.ค.67		165

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำแนวทางพัฒนาห้องปฏิบัติการปฐมนุญมียกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขสู่มาตรฐานสากล	19 มี.ค.68		166
3.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สร้างเครือข่ายระดับชาติด้านการทดสอบความชำนาญ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพห้องปฏิบัติการของประเทศ	4 ก.ค.68		167

กองความร่วมมือระหว่างประเทศ (กรป.)

จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมประชุมผู้บริหารระดับสูง เพื่อสานพลังความร่วมมือสนับสนุนแผนยุทธศาสตร์ห้องปฏิบัติการแห่งชาติ ของประเทศติมอร์-เลสเต	1 พ.ค.68		170
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ เครือข่ายห้องปฏิบัติการสาธารณสุขระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (RPHL Network) เปิดสำนักงานเลขานุการเครือข่าย RPHL Network เพื่อสร้างความร่วมมือและเดินหน้าสู่ระบบห้องปฏิบัติการสาธารณสุข ที่มีความยั่งยืนและมีสมรรถนะในการรับมือกับภัยคุกคามทางสุขภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทุกคนในภูมิภาค	26 มิ.ย.68		171

ศูนย์รวมบริการ (ศรบ.)

จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบของขวัญปีใหม่ 2568 แก่ประชาชนและผู้รับบริการ ปรับลดอัตราค่าบริการ และลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ มากกว่า 800 รายการ	19 ธ.ค.67		173
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจภายใต้โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการ BDS	13 มี.ค.68		175

สถาบันชีววัตถุ (สชว.)

จำนวน 1 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประชุมผู้ประกอบการนำเข้าวัคซีน ชีววัตถุ และผู้ผลิตภาครัฐและเอกชน เพื่อการพัฒนาความควบคุมคุณภาพวัคซีนและชีววัตถุของประเทศ	19 ธ.ค.67		177

กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร (ก.พ.ร.)

จำนวน 1 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ คว่า 2 รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2568	18 ก.ย.68		179

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ (ศทส.)

จำนวน 1 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาระบบสารสนเทศ “กรมวิทย์ with you” เป็นช่องทางสื่อสาร แจ้งเตือนภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา อาหาร เครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ใช้งานได้ทั้งคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ	1 พ.ย.67		182

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ (ศวก.)

จำนวน 33 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบสเปรย์กันยุงติโมส น้ำมันหอม และขี้ผึ้งทาน้ำกัดเท้า เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย	3 ต.ค.67		184
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบใบประกาศเกียรติคุณแก่เครือข่ายงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จังหวัดชุมพร	29 ต.ค.67		185
3.	กรมวิทย์ฯ ร่วมกับ อบจ.ปัตตานี และเครือข่ายสาธารณสุขในพื้นที่ จัดอบรมให้ความรู้และเก็บตัวอย่างตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยวิธี HPV DNA Test โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ให้แก่ เจ้าหน้าที่ รพ.สต. เพื่อพัฒนากระบวนการตรวจเชื้อ HPV ให้มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้บริการในพื้นที่ห่างไกล	18 ธ.ค.67		186

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
4.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตรวจสอบเครื่องมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก ด้วยวิธีเก็บตัวอย่างด้วยตนเองตั้งเป้าหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย ปลอดภัย มะเร็งปากมดลูก	10 ม.ค.68	ร่วมกับ สคอ./สยวส./สวพ.	188
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ภาคเอกชน ยกระดับมาตรฐานตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนิน สนับสนุนกระท่อมไทยสู่ตลาดโลก	28 ม.ค.68		189
6.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้ผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ฝ่าระวังตัวโรคเชื้อลิจิโอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนนโยบายท่องเที่ยวปลอดภัย ส่งเสริมเศรษฐกิจ และดูแลสุขภาพประชาชน	5 ก.พ.68		191
7.	กรมวิทย์ ร่วมเครือข่าย พัฒนาศักยภาพเครือข่ายห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย	18 ก.พ.68		193
8.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมแกร่ง OTOP/SMEs ยกระดับเครื่องสำอางสมุนไพรสู่มาตรฐานปลอดภัย Safety Product และ Smart Product	9 มี.ค.68		194
9.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บัณฑิตวิทยาลัยฯ น้อยในโรงเรียนเรียนรู้ใช้ชุดทดสอบ ตรวจสอบอาหาร เครื่องสำอาง พร้อมร่วมเครือข่ายมอบอุปกรณ์สื่อสาร คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์แก่โรงเรียนวัดสาธุชนาราม จังหวัดสมุทรสงคราม	2 เม.ย.68		195
10.	กรมวิทย์ฯ คัดเลือกศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่นระดับชาติ ต้นแบบการดำเนินงานดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน	7 พ.ค.68		196
11.	กรมวิทย์ฯ เปิดเวทีภาคกลาง รับฟังเสียงศูนย์คัดกรองตรวจสารเสพติดในปีสภาวะระดับปฐมภูมิ หวังพัฒนาระบบมาตรฐานการตรวจสารเสพติด สนับสนุนการฟื้นฟูผู้ติดยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	8 พ.ค.68		198
12.	กรมวิทย์ฯ อบรมฟื้นฟูความรู้และทักษะการตรวจสารเสพติดในปีสภาวะและน้ำดื่มกระท่อมเบื้องต้น	19 พ.ค.68		199
13.	กรมวิทย์ฯ มอบโล่ประกาศเกียรติคุณหน่วยงาน หนุนพัฒนาศักยภาพศูนย์คัดกรองยาเสพติด ด้านการทดสอบความชำนาญ การตรวจคัดกรองสารเสพติดในปีสภาวะ เขตสุขภาพที่ 2	30 พ.ค.68		201

14.	จังหวัดเชียงราย ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แถลงผลการตรวจ "น้ำประปาหมู่บ้าน-ผัก-ปลา" ทาง ห้องปฏิบัติการ ยืนยันปลอดภัย ไม่พบสารหนูปนเปื้อนเกิน มาตรฐาน	4 มิ.ย.68		202
15.	กรมวิทย์ฯ เชิดชู "ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งหลวง" เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประจำปี 2568	10 มิ.ย.68		204
16.	กรมวิทย์ฯ เชิดชูเกียรติ "อสม.จตุรงค์ ลิมดิกลธรรม" รับ รางวัลผู้มีผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประเภทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.2568	12 มิ.ย.68		206
17.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ จังหวัดเชียงราย และ ภาคีเครือข่ายสาธารณสุข ดูแลสุขภาพสตรีไทย ด้วย วิทยาศาสตร์การแพทย์ "ฮ่วมแฮง ฮ่วมใจ ดูแลแม่หญิงเจียง ฮาย หยุคมะเร็งปากมดลูก"	19 มิ.ย.68		207
18.	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์พิษณุโลก รมรงค์หญิงไทยเขต สุขภาพที่ 2 ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยใช้ชุดเก็บ ตัวอย่างด้วยตนเอง เพิ่มโอกาสเข้าถึงการตรวจคัดกรองกลุ่ม เสี่ยงตั้งแต่ระยะเริ่มต้น เพื่อเข้ารับการรักษาได้อย่าง ทัน่วงที่	23 มิ.ย.68		209
19.	"อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์" มอบต้นกล้าพริกไทย พันธุ์ปะเหลียนที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชม ให้แก่ "ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง" เพื่อนำไปส่งเสริมการปลูกใน พื้นที่ และพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้เกษตรกร เป็นต้นแบบของการอนุรักษ์สมุนไพรพื้นเมืองของไทย	24 มิ.ย.68		210
20.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมมือ ทางวิชาการและการวิจัยผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากร ด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ของประเทศ และช่วยดูแลสุขภาพประชาชน	30 มิ.ย.68		212

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
21.	กรมวิทย์ฯ ร่วมเครือข่ายพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ พร้อมมอบโล่ผลงานดีเด่นระดับประเทศ ด้านคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสอบสารเสพติดเบื้องต้นในปัสสาวะ ให้กับ รพ.สต.ท่าโรง จ. เพชรบูรณ์	7 ก.ค.68		214
22.	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการด้านการตรวจหาเชื้อวัณโรค มุ่งสู่การเป็นหน่วยบริการตรวจวัณโรคแบบครบวงจรในระดับภูมิภาค	15 ก.ค.68		215
23.	กรมวิทย์ฯ ร่วมกับ สนง.สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จัดกิจกรรมรณรงค์การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก พร้อมเพิ่มทักษะ อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง	15 ก.ค.68		216
24.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนค้นหาเชิงรุกมะเร็งเต้านม และมะเร็งปากมดลูก “ทุกภาคส่วนร่วมใจ สู้ภัยจากมะเร็ง” เพื่อสนับสนุนนโยบายมะเร็งครบวงจรของกระทรวงสาธารณสุข	17 ก.ค.68		217
25.	กรมวิทย์ฯ เผยผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาภาวะดื้อต่ออินซูลิน หนุนวิจัยการใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิตเพื่อให้โรคสงบในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลิน ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4	17 ก.ค.68		219
26.	ศวก.ที่ 12 สงขลา จัดประชุมสัมมนาผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปี 2568 เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น ชูผลงานวิจัย “กระท่อม”	25 ก.ค.68		221
27.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทราจินีน ในใบกระท่อม สู่ภาคเอกชน เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมสุขภาพ หนุนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ไทย	30 ก.ค.68		223
28.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดกระท่อมให้ภาคเอกชนยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยในตลาดโลก สร้างรายได้ให้เกษตรกร	30 ก.ค.68		225

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
29.	กรมวิทย์ ร่วมกับ อบจ.สงขลา และเครือข่ายในพื้นที่ บูรณาการความร่วมมือคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทย ชูเป้าหมาย “สตรีสงขลา ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก”	1 ส.ค.68		226
30.	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา จัดอบรมความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety) และการรักษาความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ประจำปี 2568 มุ่งยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการในเขตสุขภาพที่ 12	1 ส.ค.68		227
31.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ชมรม อสม.เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ขับเคลื่อนงานคัดกรอง HPV ค้นหากลุ่มเสี่ยงมะเร็งปากมดลูก เข้าสู่กระบวนการรักษาได้ทัน่วงที่	4 ส.ค.68		228
32.	กรมวิทย์ฯ มอบประกาศนียบัตรการันตีความปลอดภัยให้แก่โรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ที่ผ่านโครงการ 3C : Clean bed, Clean air, Clean food สร้างความเชื่อมั่นนักท่องเที่ยว หนุนการท่องเที่ยวปลอดภัย	14 ส.ค.68		230
33.	ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ เปิดบ้านให้ผู้รับบริการ และเครือข่ายในพื้นที่ เยี่ยมชมนวัตกรรมทางการแพทย์ การบริการตรวจวินิจฉัยสุขภาพแม่และเด็ก และการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำครบวงจร	17 ก.ย.68		232

มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

จำนวน 2 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์สุธี ยกสำน คว่า รางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ ประจำปี 2568	9 มิ.ย.68		234
2.	กรมวิทย์ฯ มอบ 2 รางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น และนักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่	10 มิ.ย.68		236

ข่าวประชาสัมพันธ์อื่นๆ

จำนวน 6 เรื่อง

ลำดับ	หัวข้อข่าว	วันที่เผยแพร่	หมายเหตุ	หน้า
1.	“สมศักดิ์” มอบกรมวิทย์ฯ ลดภาระผู้ประกอบการประสบ อุทกภัย ส่งทีมเข้าตรวจคุณภาพผลิตภัณฑ์ฟรี พร้อม ตรวจเช็คโรงแรมน้ำท่วม ให้ความรู้จัดเชื้อโรคปนเปื้อน สร้างความปลอดภัยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว	7 ต.ค.67		239
2.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดบ้านให้นักเรียน ชมห้องแล็บ เรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจ	13 พ.ย.67	ร่วมกับ สคอ./ สวส./สขพ./สรส./ สวพ.	240
3.	83 ปี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เราจะรับผิดชอบต่อโลกนี้ ตลอดไป	10 มี.ค.68		241
4.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เตือนภัยอย่าหลงเชื่อมีงาซีพ นำใบเสร็จรับเงินปลอม หลอกโอนเงินค่านุญาตขายและ ครอบครองยาเสพติด ย้ำกรมวิทย์ฯ ไม่มีภารกิจอนุญาตขาย หรือครอบครองยาเสพติด	21 มี.ค.68		243
5.	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมงาน “มหกรรมงานวิจัย แห่งชาติ 2568” นำเสนอผลงานวิจัยที่พัฒนาสู่นวัตกรรม ผลิตภัณฑ์สุขภาพและนวัตกรรมบริการให้บริการทาง การแพทย์ เพื่อสุขภาวะที่ดีขึ้นของประชาชนคนไทย	20 มิ.ย.68		244
6.	สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันฯ ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิด “สถาบันสุขภาวะพิสิฐ” รับ พระราชทานชื่อและอักษรพระนามาภิไธย “ส.ธ.” จาก กรม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	3 ก.ค.68		245

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เผยผลการเฝ้าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย และการกลายพันธุ์ของยีน ย้ำวัคซีนยังมีประสิทธิภาพสามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่ได้

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวถึง สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในเขตซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ ระบาดมากในช่วงฤดูหนาวและฤดูฝนตามลำดับ สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2566-ปัจจุบัน ทั่วโลกพบไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 และไข้หวัดใหญ่ชนิด B (Victoria Lineage) เป็นสาเหตุของการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ผลการวิเคราะห์สารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ และตรวจจำแนกสายพันธุ์โดยการวิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมในปัจจุบันจากทั่วโลก พบว่า

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 พบสัดส่วน 33.87% ซึ่งเป็นสายพันธุ์ A(H1N1) pdm09 clade 6B.1A.5a.2a.1 สัดส่วน 14.29% และ clade 6B.1A.5a.2a สัดส่วน 85.71%
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) พบสัดส่วน 53.23% ซึ่งเป็นสายพันธุ์ A(H3N2) clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 สัดส่วน 95.45% และ clade 3C.2a1b.2a.2a.3 สัดส่วน 1.52%
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B กลุ่ม Victoria สัดส่วน 12.9% โดย 100% เป็นสายพันธุ์ B/Victoria clade VIA.3a.2

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า สำหรับในประเทศไทย สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในปัจจุบัน พบว่าไข้หวัดใหญ่ A(H1N1) pdm09 มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 41.25% รองลงมาคือไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) 32.24% และ ชนิด B(Victoria) มีสัดส่วน 26.51% ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย (1 ตุลาคม 2566 - กันยายน 2567) ด้วยการประยุกต์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมทั้งจีโนม และประเมินความสอดคล้องกับสายพันธุ์วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศสำหรับซีกโลกใต้ ปี 2024 พบดังนี้

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A/Victoria/4897/2022 (H1N1) pdm09-like virus (6B.1A.5a.2a.1): พบในประเทศไทยช่วงตุลาคม 2566 ถึงกันยายน 2567 ในสัดส่วน 5.32% ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ไม่สูงนัก แต่สำหรับวัคซีนที่ใช้ในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2566 นั้น เป็นสายพันธุ์ A/Sydney/5/2021 (H1N1) pdm09-like virus ที่แตกต่างจากสายพันธุ์นี้เล็กน้อย แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของสายพันธุ์ที่ใช้ในวัคซีนเมื่อเทียบกับสายพันธุ์ที่ระบาดในช่วงเวลาต่อมาในประเทศไทย

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A/Thailand/8/2022 (H3N2)-like virus: สายพันธุ์นี้พบในประเทศไทย 100% และตรงกับสายพันธุ์ที่ระบุในวัคซีนซีกโลกใต้ ปี 2024 ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องสูงในการป้องกันจากวัคซีน

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus: สายพันธุ์นี้พบในประเทศไทย 100% และตรงกับสายพันธุ์วัคซีนซีกโลกใต้ ปี 2024 ซึ่งแสดงถึงความสอดคล้องในการป้องกันจากวัคซีน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับผลการวิเคราะห์การกลายพันธุ์ของยีนที่ควบคุมการผลิตเอนไซม์นิวรามินิเดส (Neuraminidase:NA) จากเชื้อไข้หวัดใหญ่ ประจำเดือนกันยายน 2567 จำนวน 85 ตัวอย่าง (อ้างอิงข้อมูลการกลายพันธุ์จากองค์การอนามัยโลก 7 มีนาคม 2566) ดังนี้

1) เชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H3 :

- ไม่พบการกลายพันธุ์ที่บ่งชี้การดื้อยาที่ตำแหน่ง E119I/V, R224K, R292K และ N294S
- เชื้อในสายพันธุ์นี้ยังคงตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาต้านไวรัสได้ดี

2) เชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 :

- พบการกลายพันธุ์ที่ตำแหน่ง H275Y ซึ่งบ่งชี้ถึงการดื้อยาโอเซลทามิเวียร์ในจำนวน 1 สายพันธุ์
- ไม่พบการดื้อยาที่ตำแหน่ง R152K และ N295S
- แม้ว่าการพบยีนดื้อยาที่ตำแหน่ง H275Y จำเป็นต้องได้รับการเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด แต่เหตุการณ์การพบเชื้อดื้อยา ยังเกิดขึ้นได้ไม่บ่อย โดยพบเชื้อที่มีการกลายพันธุ์ที่ตำแหน่งนี้ทั้งสิ้น 6 สายพันธุ์ พบครั้งแรกในเดือนมีนาคม 2567 จำนวน 1 สายพันธุ์ เดือนสิงหาคม 2567 จำนวน 4 สายพันธุ์ และพบครั้งล่าสุดในเดือนกันยายน 2567 จำนวน 1 สายพันธุ์ ดังนั้นสถานการณ์การดื้อยายังอยู่ในระดับที่ควบคุมได้

3) เชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด B :

- ไม่พบการกลายพันธุ์ที่บ่งชี้การดื้อยาที่ตำแหน่ง E119A/D/G/V, R152K, I222L, R292K และ R374K
- สายพันธุ์นี้ยังคงตอบสนองต่อการรักษาตามปกติ

“การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่มีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการดื้อยาและเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาและป้องกันโรค ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ยังคงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ทั้งนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงร่วมกับเครือข่ายเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง เพื่อวางมาตรการการควบคุมและป้องกันโรคได้อย่างเหมาะสมและทันเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดและปรับมาตรการการรักษาได้อย่างเหมาะสม และขอเน้นย้ำว่า วัคซีนที่ใช้ในประเทศไทยยังสามารถป้องกันสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่พบในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ขอให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ทุกปี ควบคู่กับการดูแลป้องกันตนเอง ด้วยการล้างมือบ่อยๆ ไม่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการไข้หวัด และหลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่มีผู้คนแออัด และอากาศถ่ายเทไม่สะดวกเป็นเวลานาน หากสงสัยว่ามีอาการป่วย แนะนำให้สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง”

นายแพทย์ยงยศ ทิ้งท้าย

21 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาคุณภาพการตรวจน้ำตาลสะสมในเลือด มาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เพิ่มความแม่นยำในการรักษาเบาหวาน

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า โรคเบาหวานเป็นปัญหาสุขภาพสำคัญของกระทรวงสาธารณสุขที่ต้องเผชิญ โดยอุบัติการณ์ของโรคเบาหวานในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลสุขภาพ (Health Data Center) กระทรวงสาธารณสุข ในปี 2566 พบว่ามีผู้ป่วยรายใหม่เพิ่มขึ้นถึง 300,000 คนต่อปี และมีผู้ป่วยสะสมกว่า 3.4 ล้านคน โดยในจำนวนนี้มีผู้ป่วยถึงร้อยละ 70 ที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะแทรกซ้อนร้ายแรง นำไปสู่ความพิการและการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร

การวินิจฉัยและรักษาโรคเบาหวานจำเป็นต้องใช้ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ โดยเฉพาะการตรวจระดับน้ำตาลสะสมในเลือดเฉลี่ยในช่วง 2-3 เดือนที่ผ่านมา หรือที่รู้จักกันในชื่อการตรวจฮีโมโกลบินเอวันซี (HbA1c) ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญที่แพทย์ใช้ในการวางแผนการรักษา อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีชุดตรวจ HbA1c หลากหลายถึง 58 ชุดตรวจ เพื่อให้การตรวจ HbA1c ของห้องปฏิบัติการทุกแห่งได้มาตรฐานเดียวกัน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงได้ดำเนินการทดสอบความชำนาญการตรวจ HbA1c แก่ห้องปฏิบัติการทั่วประเทศ โดยเปรียบเทียบผลกับค่ากำหนดอ้างอิงจากห้องปฏิบัติการระดับนานาชาติ International Federation of Clinical Chemistry (IFCC) ประเทศเนเธอร์แลนด์

นายแพทย์ยงยศ กล่าวเพิ่มเติมว่า "การควบคุมคุณภาพการตรวจ HbA1c โดยเปรียบเทียบกับค่ากำหนดอ้างอิง ช่วยให้ห้องปฏิบัติการสามารถปรับปรุงคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ให้ถูกต้องแม่นยำมากขึ้น ผลการตรวจจึงมีความน่าเชื่อถือ ส่งผลดีต่อการวินิจฉัย การรักษา และการติดตามภาวะความเสี่ยงของโรคเบาหวานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการป้องกันและควบคุมโรคเบาหวานในประเทศไทย"

ห้องปฏิบัติการภาครัฐและเอกชนที่สนใจสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทดสอบความชำนาญการตรวจน้ำตาลสะสมในเลือด สามารถติดต่อได้ที่ฝ่ายประกันคุณภาพการตรวจเชื้อถ่ายทอดทางการให้เลือดและฮีโมโกลบินเอวันซี สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข โทร. 0 2951 0000 ต่อ 98091 หรือ 99190

14 พฤศจิกายน 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรมผู้นำห้องปฏิบัติการระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 6) เพื่อสร้างผู้นำห้องปฏิบัติการตอบโต้ภัยคุกคามด้านสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ดร.จักรวาล ชมภูศรี นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ในนามผู้แทนผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ Dr. Christine Ross, Country Director Thailand MOPH – U.S.CDC Collaboration (TUC) ประธานการอบรม กล่าวว่า สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ กรมปศุสัตว์ จัดโครงการพัฒนาผู้นำห้องปฏิบัติการระดับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 6) (Southeast Asia Regional One Health Global Laboratory Leadership Program; SEA GLLP) ในหัวข้อ **Competency 1: Laboratory system** ร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านห้องปฏิบัติการสุขภาพคนและสุขภาพสัตว์ทั้งในประเทศ และระดับภูมิภาค ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย กัมพูชา และอินโดนีเซีย เพื่อสร้างผู้นำทางห้องปฏิบัติการให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถผลักดันห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทยและระดับภูมิภาคให้เป็นที่เชื่อมั่นในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อตอบโต้ภัยคุกคามด้านสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention: CDC) ผ่านศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุข (ด้านสุขภาพคน) และ Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) (ด้านสุขภาพสัตว์) รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน Integrated Quality Laboratory Services (IQLS)

โดยหลักสูตรมีระยะเวลาจัดอบรมต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 2 ปี ระหว่างเดือนสิงหาคม 2566 ถึง สิงหาคม 2568 รวมจำนวน 8 ครั้ง โดยมีผู้ฝึกสอนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในหัวข้อต่างๆ ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ และมีผู้เข้าร่วมอบรมประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมโครงการ พี่เลี้ยงโครงการ จาก 4 ประเทศ คือ ประเทศไทย มาเลเซีย กัมพูชา และอินโดนีเซีย ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการด้านวิชาการโครงการ คณะทำงาน Partner ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย (WHO Thailand) องค์การอนามัยโลกประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO SEARO) องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐฯ (USAID) องค์การอนามัยสัตว์โลก (WOAH) เครือข่ายมหาวิทยาลัยสุขภาพ หนึ่งเดียวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAOHUN) เครือข่ายห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาค (RPHL Network) และผู้สนใจพัฒนาทักษะที่จำเป็น 9 ด้าน เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านผู้นำ และการบริหารห้องปฏิบัติการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีแผนการขยายขอบข่ายการพัฒนากำลังคนผู้นำห้องปฏิบัติการ ไปยังระดับมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการให้สามารถตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินอย่างยั่งยืน

สำหรับโครงการฝึกอบรมผู้นำห้องปฏิบัติการ Southeast Asia GLLP รุ่นที่ 1 ครั้งที่ 6 นี้ ดำเนินการมาเป็นระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2566 และจัดขึ้นภายใต้โครงการ DGHP-Laboratory Workforce Development ระหว่างวันที่ 18 – 22 พฤศจิกายน 2567 ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และห้องประชุมใหญ่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี และผ่านระบบออนไลน์ (Zoom meeting)

18 พฤศจิกายน 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เผยผลการเฝ้าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย

พบสายพันธุ์ A(H1N1) มากที่สุด แต่ไม่พบยีนที่บ่งชี้การดื้อยา

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึง สถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ในเขตซีกโลกเหนือและซีกโลกใต้ ระบาดมากในช่วงฤดูหนาวและฤดูฝนตามลำดับ สถานการณ์โรคไข้หวัดใหญ่ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2567 – ปัจจุบัน ทั่วโลกพบไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 และไข้หวัดใหญ่ชนิด B (Victoria Lineage) เป็นสาเหตุของการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาล ผลการวิเคราะห์สารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ และตรวจจำแนกสายพันธุ์โดยการวิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมในปัจจุบันจากทั่วโลก พบว่า

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 พบสัดส่วน 44.12 % เป็นสายพันธุ์ A(H1N1) pdm09 clade 6B.1A.5a.2a.1 สัดส่วน 10.17 % และ clade 6B.1A.5a.2a สัดส่วน 89.83 %
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) พบสัดส่วน 33.82 % ซึ่งเป็นสายพันธุ์ A(H3N2) clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 สัดส่วน 100 %
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B กลุ่ม Victoria สัดส่วน 12.5 % โดย 100% เป็นสายพันธุ์ B/Victoria clade VIA.3a.2

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า สำหรับในประเทศไทย สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในปัจจุบัน พบว่าไข้หวัดใหญ่ A(H1N1) pdm09 มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 54.02 % รองลงมาคือไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) 25.43 % และ ชนิด B(Victoria) มีสัดส่วน 20.56 % ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย (1 มกราคม 2567 - ตุลาคม 2567) ด้วยการตรวจพันธุกรรมทั้งจีโนม และประเมินความสอดคล้องกับสายพันธุ์วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ที่องค์การอนามัยโลกประกาศสำหรับซีกโลกใต้ พบสายพันธุ์ที่กระจายในประเทศไทยมีพันธุกรรมสอดคล้องกับสายพันธุ์ในวัคซีน

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09-like virus (6B.1A.5a.2a.1) พบในประเทศไทยช่วงมกราคม 2567 ถึงตุลาคม 2567 ในสัดส่วน 1.72 % ส่วน clade 6B.1A.5a.2a พบสัดส่วนมากกว่า 90% เช่นเดียวกับสถานการณ์ทั่วโลก
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 และสายพันธุ์ B/Victoria lineage-like virus พบในประเทศไทยสัดส่วน 100%

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับผลการวิเคราะห์การกลายพันธุ์ของยีนที่ควบคุมการผลิตเอนไซม์นิวรามินิเดส (Neuraminidase:NA) จากเชื้อไข้หวัดใหญ่ ประจำเดือนตุลาคม 2567 จำนวน 63 ตัวอย่าง (อ้างอิงข้อมูลการกลายพันธุ์ จากองค์การอนามัยโลก 7 มีนาคม 2566) พบว่า เชื้อไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H3, A(H1N1) pdm09 และชนิด B ไม่พบการกลายพันธุ์ที่บ่งชี้การดื้อยา ชี้ให้เห็นว่าเชื้อทั้ง 3 สายพันธุ์นี้ยังคงตอบสนองต่อการรักษาด้วยยาต้านไวรัสได้ดี

“การเฝ้าระวังการกลายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่มีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการดื้อยาและเพิ่มประสิทธิภาพในการรักษาและป้องกันโรค ซึ่งปัจจุบันสถานการณ์ยังคงอยู่ในระดับที่ควบคุมได้ ทั้งนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงร่วมกับเครือข่ายเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และขอเน้นย้ำว่า สายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่พบในประเทศไทยมีพันธุกรรมที่สอดคล้องกับสายพันธุ์วัคซีนที่ใช้ในประเทศไทย ขอให้ประชาชนเข้ารับการฉีดวัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ทุกปี ควบคู่กับการดูแลป้องกันตนเอง ไม่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการไข้หวัด หากสงสัยว่ามีอาการป่วย แนะนำให้สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง”

22 พฤศจิกายน

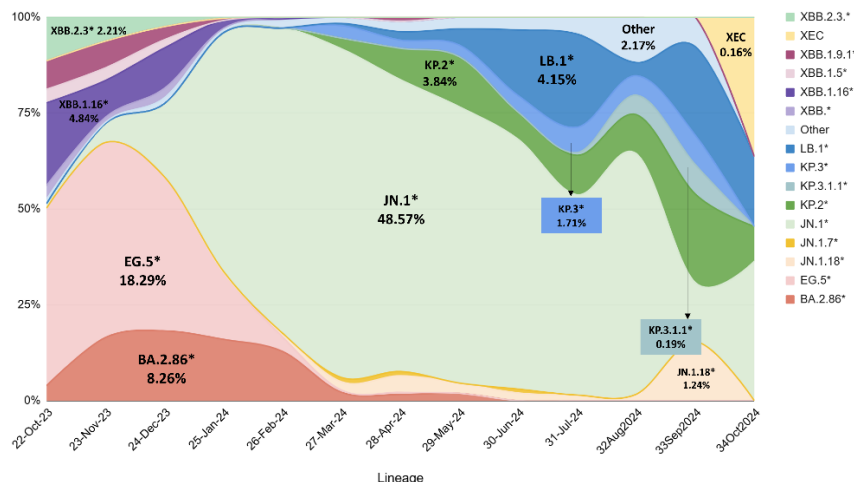
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยสถานการณ์โควิดในไทยพบสายพันธุ์ JN.1* ยังคงเป็นสายพันธุ์หลัก

และเป็นสายพันธุ์ที่องค์การอนามัยโลกเฝ้าระวังร่วมกับสายพันธุ์ BA.2.86*

นพ.ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงสถานการณ์สายพันธุ์เชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ทั่วโลกว่า องค์การอนามัยโลกให้ความสำคัญกับการติดตาม Omicron จำนวน 9 สายพันธุ์ จากพื้นฐานของข้อมูลการเพิ่มความชุกหรือความได้เปรียบด้านอัตราการเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับสายพันธุ์อื่น ๆ และการกลายพันธุ์ในตำแหน่งที่เกี่ยวข้องกับการได้เปรียบในการก่อโรค ได้แก่ สายพันธุ์ที่เฝ้าระวัง หรือ Variants of Interest (VOI) จำนวน 2 สายพันธุ์ ได้แก่ BA.2.86* และ JN.1* สายพันธุ์ที่ต้องจับตามอง หรือ Variants under monitoring (VUM) จำนวน 7 สายพันธุ์ ได้แก่ JN.1.7*, JN.1.18*, KP.2*, KP.3*, KP.3.1.1, LB.1* และ XEC ซึ่งสายพันธุ์ XEC เป็นสายพันธุ์ลูกผสมของ KS.1.1 และ KP.3.3 ส่วนมากพบในทวีปยุโรปและอเมริกา โดยอาการและความรุนแรงขึ้นกับภูมิคุ้มกันแต่ละบุคคล

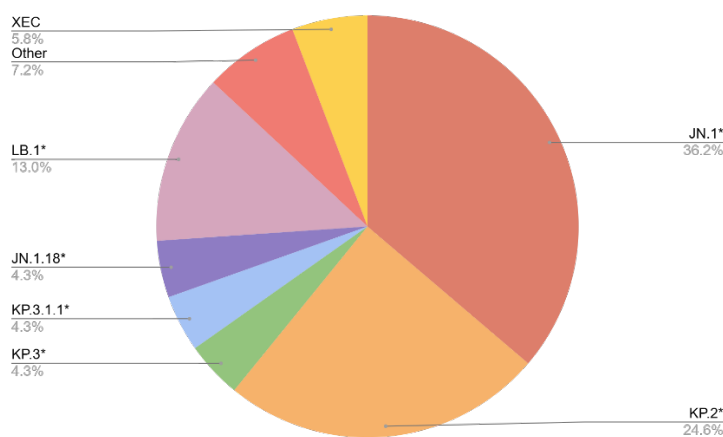
จากฐานข้อมูลกลาง GISAID ระหว่างวันที่ 19 สิงหาคมถึงวันที่ 15 กันยายน 2567 พบว่า KP.3.1.1* (สายพันธุ์ย่อยของ KP.3*) พบมากที่สุด ในสัดส่วน 46.6% โดยมีอัตราการพบที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง JN.1* พบสัดส่วน 16% มีอัตราการพบที่ลดลงต่อเนื่อง สายพันธุ์ KP.3*, KP.2*, LB.1*, JN.1.18*, JN.1.7* มีแนวโน้มลดลง โดย KP.3* คิดเป็น 14.4%, KP.2* คิดเป็น 8.1%, LB.1* คิดเป็น 6.3%, JN.1.18* คิดเป็น 1.2% และ JN.1.17* คิดเป็น 0.1% ตามลำดับ, สายพันธุ์ XEC มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในสัดส่วน 4.8% และสายพันธุ์ Recombinant มีอัตราส่วนการพบเพิ่มขึ้นในสัดส่วน 2.3%

นพ.ยงยศ กล่าวอีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ร่วมมือกับเครือข่ายห้องปฏิบัติการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่ผ่านฐานข้อมูลสากล GISAID จำนวน 46,952 ราย นับตั้งแต่เริ่มสถานการณ์ระบาดโรคโควิด 19 ในประเทศไทยเดือนมกราคม 2563 ถึง 11 พฤศจิกายน 2567 สำหรับสถานการณ์โอมิครอนในประเทศไทย สายพันธุ์ JN.1* ยังคงเป็นสายพันธุ์หลัก จำนวน 1,253 ราย คิดเป็นสัดส่วนสะสม 48.57% ของสายพันธุ์ทั้งหมดที่พบในประเทศไทย [JN.1* ทั่วโลก จำนวน 219,972 ราย จาก 102 ประเทศ (อ้างอิงฐานข้อมูล CoV-spectrum ณ วันที่ 11 พฤศจิกายน 2567)] ส่วนสายพันธุ์ FLiRT ที่พบในประเทศไทย ได้แก่ สายพันธุ์ LB.1*, KP.2*, KP.3* และสายพันธุ์ XEC

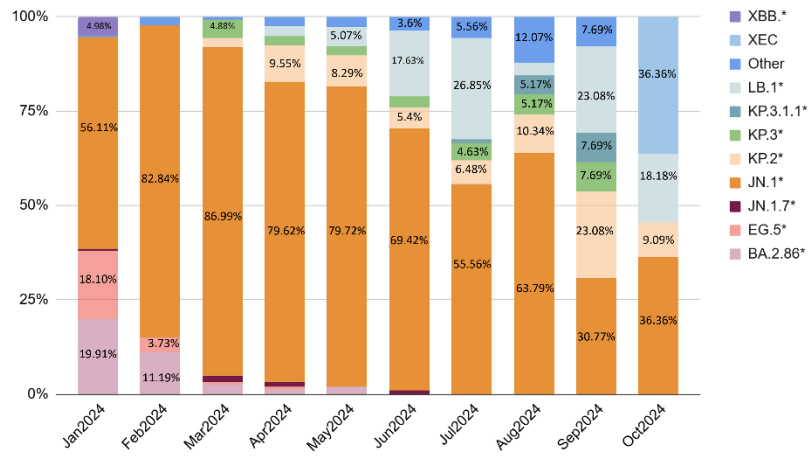
สำหรับข้อมูลการถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อก่อโรคโควิด 19 จากห้องปฏิบัติการฝ่ายไวรัสระบบทางเดินหายใจ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ระหว่างวันที่ 23 กันยายนถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2567 จำนวน 69 ราย พบสายพันธุ์ JN.1* จำนวน 25 ราย คิดเป็นสัดส่วน 36.2% สายพันธุ์ KP.2* (สายพันธุ์ย่อยของ JN.1.11.1*) จำนวน 17 ราย คิดเป็นสัดส่วน 24.6% จำนวน 9 ราย คิดเป็นสัดส่วน 13.0%, สายพันธุ์ XEC (สายพันธุ์ลูกผสมของ KS.1.1 และ KP.3.3) จำนวน 4 ราย คิดเป็นสัดส่วน 5.8% ซึ่งพบในเขตสุขภาพที่ 4 และ 13 , สายพันธุ์ KP.3* (สายพันธุ์ย่อยของ JN.1.11.1*), KP.3.1.1* (สายพันธุ์ย่อยของ JN.1.11.1*) และ JN.1.18* จำนวนสายพันธุ์ละ 3 ราย คิดเป็นสัดส่วนสายพันธุ์ละ 4.3%

กราฟแสดงสัดส่วนผลการถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อก่อโรคโควิด 19 จากสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ระหว่างวันที่ 23 กันยายนถึงวันที่ 25 ตุลาคม 2567

กราฟแสดงสัดส่วนผลการถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อก่อโรคโควิด 19 โดย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

ระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนตุลาคม 2567 (อ้างอิงวันที่เก็บตัวอย่าง)

25 พฤศจิกายน 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาการตรวจเชื้อริกเก็ตเซีย สาเหตุของโรคไข้รากสาดใหญ่หรือสครับไทฟัสด้วยวิธีเรียลไทม์ พีซีอาร์ มีความไวและความจำเพาะสูง รองรับตัวอย่างที่เพิ่มขึ้น เพื่อการรักษาได้อย่างทันท่วงทีเปิดให้บริการในปี 2568 พร้อมแนะนำแคมป์ปิ้งระมัดระวังป้องกันตัวเองจากไรอ่อน

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า โรคไข้รากสาดใหญ่ หรือสครับไทฟัส (Scrub typhus) เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มริกเก็ตเซีย (*Rickettsia*) ที่ชื่อ *Orientia tsutsugamushi* (อ่านว่า โอเรียนเทีย ซูซูกามูชิ) ซึ่งมีตัวไรอ่อนเป็นพาหะนำโรค และมีสัตว์ประเภทฟันแทะ เช่น หนู กระแต กระจ๊อน เป็นต้น เป็นแหล่งรังโรค โดยตัวไรอ่อนจะชอบอาศัยอยู่ตามทุ่งหญ้า ป่าละเมาะ และพุ่มไม้เตี้ยๆ จะกัดคนหรือสัตว์ เพื่อกินน้ำเหลืองเป็นอาหาร โดยจะไต่ตามยอดหญ้าและกระโดดเกาะตามเสื้อผ้าและกัดผิวหนัง หากถูกตัวไรอ่อนที่มีเชื้อกัดประมาณ 10-12 วัน จะมีอาการปวดศีรษะ มีไข้ หนาวสั่น ปวดเมื่อยตามตัว บางรายมีต่อมน้ำเหลืองโตและการกดเจ็บ ผื่นแดง อาจพบแผลบวมสีดำคล้ายบุหรี่จี้ (Eschar) ไม่เจ็บปวด ส่วนใหญ่พบตามซอกขาหนีบ รักแร้ รานวม และข้อพับ ในผู้ป่วยบางรายอาจหายใจเองได้ หรือบางรายอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนรุนแรง การทำงานของอวัยวะในร่างกายล้มเหลว (Multiorgan Failure) และทำให้เสียชีวิตได้ โดยเฉพาะในผู้สูงอายุ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ให้บริการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อริกเก็ตเซีย ด้วยเทคนิค Indirect Immunofluorescence Assay (IFA) 2 โรค ได้แก่ การตรวจหาแอนติบอดีต่อเชื้อ *O. tsutsugamushi* สาเหตุของการเกิดโรคติดเชื้อริกเก็ตเซียชนิดสครับไทฟัส และการตรวจหาแอนติบอดีต่อเชื้อ *Rickettsia typhi* สาเหตุของการเกิดโรคติดเชื้อริกเก็ตเซียชนิดมิวรินไทฟัส ทั้งนี้ มีข้อมูลตัวอย่างส่งตรวจในปีงบประมาณ 2567 ตั้งแต่เดือนกันยายน 2566 - สิงหาคม 2567 จำนวนทั้งสิ้น 962 ตัวอย่าง เฉลี่ยประมาณ 80 ตัวอย่างต่อเดือน โดยมีตัวอย่างส่งตรวจมากที่สุดคือเดือนตุลาคม 2566 จำนวน 112 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 11.6 รองลงมาคือเดือนกันยายน 2566 จำนวน 105 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10.9 และเดือนกรกฎาคม 2567 จำนวน 96 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 10 จากผลการตรวจในภาพรวมตลอดทั้งปี พบการติดเชื้อ *O. tsutsugamushi* สาเหตุของโรคสครับไทฟัส จำนวน 7 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 0.72 ซึ่งพบรายงานการติดเชื้อมากที่สุดในเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม 2566 เดือนละ 3 ตัวอย่าง รองลงมาคือเดือนกรกฎาคม 2567 จำนวน 1 ตัวอย่าง ส่วนการติดเชื้อ *R. typhi* สาเหตุของโรคมิวรินไทฟัส ผลการตรวจในภาพรวมตลอดทั้งปี พบเพียง 1 ตัวอย่าง

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สถานการณ์ของโรคสครับไทฟัสจะพบได้บ่อยกว่าโรคมิวรินไทฟัส โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนถึงต้นฤดูหนาว ซึ่งเป็นช่วงที่มีการท่องเที่ยวป่า ภูเขา และเป็นช่วงที่มีการกระจายของไรอ่อน ซึ่งเป็นพาหะของโรคตามพื้นที่ทางการเกษตรหรือปศุสัตว์ ทั้งนี้ จากแนวโน้มการส่งตรวจที่ยังมีรายงานอย่าง

ต่อเนื่อง ทำให้ห้องปฏิบัติการได้พัฒนาวิธีการตรวจวินิจฉัยโรคติดเชื้อริกเก็ตเซีย ด้วยวิธีเรียลไทม์ พีซีอาร์ (real-time PCR) ซึ่งมีความไวและความจำเพาะสูง สามารถรู้ผลภายใน 5 ชั่วโมงหลังจากห้องปฏิบัติการได้รับตัวอย่าง ทั้งนี้ พร้อมเปิดให้บริการในปี 2568 เพื่อเพิ่มศักยภาพห้องปฏิบัติการและรองรับตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ที่เพิ่มขึ้น เพื่อตอบสนองการรักษาได้อย่างทันท่วงทีจะเป็นการลดอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยได้ “คำแนะนำสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชอบตั้งแคมป์ กางเต็นท์ นอนในป่า ต้องระมัดระวังป้องกันตัวเอง เพื่อไม่ให้ถูกไร่อ่อนกัด โดยเฉพาะหลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค หรือแหล่งอาศัยของไร่อ่อน เช่น ป่าละเมาะ พื้นที่เกษตรใกล้ป่า พุ่มหญ้า พุ่มไม้ ชายป่า หรือบริเวณต้นไม้ใหญ่ที่แสงแดดส่องไม่ถึง เป็นต้น ทั้งนี้ หากจำเป็นต้องเข้าไปในพื้นที่เสี่ยง ควรสวมเสื้อผ้าให้มิดชิด เช่น เสื้อที่ปิดคอ เสื้อแขนยาว กางเกงขายาว ส่วนที่อยู่บนอกร่มผ้าให้ใช้ผลิตภัณฑ์ป้องกันแมลงที่มีส่วนผสมของสารไล่แมลง เช่น ไดเอทิลโทลูออะไมด์ (diethyltoluamide) หรือ ดีท (DEET) 20-30% อาจจะเป็นสเปรย์หรือโลชั่นที่สามารถทาที่ผิวหนังหรือเสื้อผ้าก็ได้ และไม่ควรงั่งหรือนอนลงพื้นดินหรือหญ้า นอกจากนี้หลังออกจากป่าให้อาบน้ำทำความสะอาดร่างกาย สระผม และนำเสื้อผ้าที่สวมใส่มาซักให้สะอาด เพราะอาจมีตัวไร่อ่อนติดมากับร่างกายหรือเสื้อผ้าได้ หากไปเที่ยวป่าเขากลับมาแล้วมีอาการไข้ หรืออาการเข้าได้กับโรคสครับไทฟัส ควรรีบพบแพทย์ทันที พร้อมแจ้งประวัติเสี่ยง เพื่อรับการรักษาโดยเร็ว” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

3 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

หนาวนี้ เกี่ยวอย่างไรให้ปลอดภัยไว้ "ไรอ่อน" กัด

ไรอ่อน (chiggers) มีเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มริกเก็ตเซีย เป็นพาหะนำโรคไข้รากสาดใหญ่ หรือ สครับไทฟัส

หนาวนี้ เกี่ยวอย่างไร
ให้ปลอดภัย
ไว้ไรอ่อน กัด

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ | @dmscnews | www.dmsc.moph.go.th | 0 2951 0000

อาการหลังจากถูก ไร่ออนที่มีเชื้อกัด ประมาณ 10-12 วัน ผู้ป่วยจะมีไข้สูง ปวดหัว ตัวร้อน หนาวสั่น ไอแห้ง ตาแดง ผื่นแดงขึ้นตามตัว แผลคล้ายถูกบุหรี่จี้ ถ้าอาการหนักอาจถึงขั้นช็อกเสียชีวิต

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีการป้องกันไร่ออนกัด

1. หลีกเลี่ยงการนั่งและนอนบนพื้นหญ้า
2. สวมเสื้อแขนยาวที่ปิดคอ เหน็บชายเสื้อเข้าในกางเกงขายาว ใส่รองเท้า ถุงเท้า
3. ใช้สเปรย์ป้องกันแมลง ที่มีส่วนผสมของสารไล่แมลง เช่น DEET 20-30%
4. หลังออกจากป่า อาบน้ำให้สะอาด สระผม นำเสื้อผ้าที่สวมใส่มาซักทันที เพราะไร่ออนอาจติดมากับร่างกายและเสื้อผ้า

อาการ

ตัวอย่าง รอยแผล

ไร่ออน (Chiggers) มีเชื้อแบคทีเรียในกลุ่มริกเก็ตเซีย เป็นพาหะนำโรค ไข้รากสาดใหญ่ หรือ สดริบไทฟัส หลังจากถูกไร่ออนที่มีเชื้อกัด 10-12 วัน ผู้ป่วยจะมีไข้สูง ปวดหัว ตัวร้อน หนาวสั่น ไอแห้ง ตาแดง ผื่นแดงขึ้นตามตัว แผลคล้ายถูกบุหรี่จี้ ถ้าอาการหนักอาจถึงขั้นช็อกเสียชีวิต

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ | @dmscnews | www.dmsc.moph.go.th | 0 2951 0000

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจเฝ้าระวังสายพันธุ์ “ไวรัสโนโร” เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค ย้ำ! ไม่ใช่โรคใหม่ ขอประชาชนอย่าตื่น

ตระหนัก

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับไวรัสโนโร (Norovirus) เป็นเชื้อไวรัสก่อโรคอุจจาระร่วง สามารถรับเชื้อจากการปนเปื้อนในอาหาร น้ำดื่ม มือ หรือวัสดุสัมผัสอาหารและนำเข้าปาก ซึ่งพบผู้ป่วยได้ในทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะเด็กเล็ก และผู้สูงอายุ เนื่องจากร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่ำกว่าวัยอื่น ผู้ป่วยมักเริ่มแสดงอาการหลังได้รับเชื้อ 12-48 ชั่วโมง โดยจะมีอาการอุจจาระร่วง อาเจียน ปวดท้อง ส่วนใหญ่จะไม่มีเลือดปนมากับอุจจาระ บางรายอาจมีอาการไข้และปวดศีรษะร่วมด้วย และจะมีอาการประมาณ 1-3 วัน ในกรณีอาการรุนแรงมีความเสี่ยงต่อภาวะร่างกายขาดน้ำอาจเกิดการช็อก ความดันโลหิตต่ำ และอาจเสียชีวิตได้ โดยสถานที่ที่มีคนอยู่จำนวนมากมักพบการระบาดมากที่สุด เช่น โรงเรียน และมักตรวจพบมากขึ้นในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากสภาวะอากาศที่เย็น ทำให้เชื้อสามารถแพร่กระจายได้ดี ส่งผลให้อาหารและน้ำดื่มมีโอกาสปนเปื้อนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังทนต่อความร้อนและน้ำยาฆ่าเชื้อต่างๆ ได้ดี ทำให้แพร่กระจายเชื้อได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้นในช่วงฤดูหนาว มีโอกาสที่จะพบผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นได้

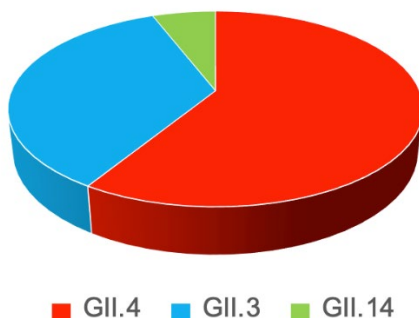
นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่ ปัจจุบันการตรวจวิเคราะห์หาเชื้อไวรัสโนโร ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคอณูชีววิทยา (Molecular) เนื่องจากไวรัสโนโรไม่สามารถเพาะเชื้อได้ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจวินิจฉัยไวรัสโนโร เพื่อการสอบสวนโรค ในตัวอย่างผู้ป่วย ได้แก่ อุจจาระ อาเจียน รวมถึงตัวอย่างบริโภค เช่น น้ำดื่ม อาหาร และรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ ภายใน 2 และ 5 วันทำการ ตามลำดับ

นอกจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังให้บริการตรวจอาหารปลอดภัยเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยตรวจในตัวอย่างน้ำและอาหาร และบรรจุภัณฑ์อาหาร เช่น น้ำดื่ม น้ำแข็ง ผักและผลไม้สด หอยนางรม รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ภายใน 10 วันทำการ ที่สำคัญกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความพร้อมให้บริการตรวจเพื่อการสอบสวนโรค และเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง)

ทั้งนี้ จากข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 30 พฤศจิกายน 2567 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้วิเคราะห์ตัวอย่างเพื่อการสอบสวนโรคอุจจาระร่วงใน 16 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 175 ตัวอย่าง พบสารพันธุกรรมไวรัสโนโร 17 ตัวอย่าง คิดเป็น 9.71% ทั้งนี้ ไวรัสโนโรมีความหลากหลายทางพันธุกรรม และถูกจัดประเภทออกเป็นมากกว่า 10 กลุ่มย่อย (genogroups) ผลจากการติดตามเฝ้าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโนโร ด้วยวิธี DNA sequencing พบไวรัสโนโรสายพันธุ์ GII.4, GII.3 และ GII.14 สัดส่วน 58.8%, 35.3% และ 5.9% ตามลำดับ เช่นเดียวกับทั่วโลก ที่พบไวรัสโนโรสายพันธุ์ GII.4 เป็นสาเหตุของโรคอุจจาระร่วงส่วนใหญ่

การติดตามสายพันธุ์และตรวจพบสายพันธุ์ที่เป็นสาเหตุการระบาดได้เร็ว เป็นสิ่งสำคัญในการประเมินแนวโน้มการระบาดตลอดจนการพัฒนาวัคซีน ช่วยสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค

สายพันธุ์ไวรัสโนโรที่ตรวจพบในปี 2567

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ไวรัสโนโรไม่ใช่เชื้อโรคใหม่ มักพบมีการเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ว่ามี การระบาดหนักในโรงเรียนบ่อยครั้ง ซึ่งบางที่เป็นข่าวเก่าหรือข่าวปลอม วนมาส่งใหม่ทำให้เข้าใจผิด คิดว่ากำลัง ระบาด ดังนั้น ขอประชาชนอย่าตื่นตระหนก ควรติดตามข่าวสารข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญ ในการป้องกันตัวเองจากไวรัสโนโร คือ ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ให้สะอาด อย่างน้อย 20 วินาที เป็น วิธีที่ดีที่สุด เนื่องจากแอลกอฮอล์ ไม่สามารถฆ่าเชื้อไวรัสโนโรได้) โดยล้างมือทุกครั้งหลังเข้าห้องน้ำ และก่อน รับประทานอาหาร หรือประกอบอาหาร รับประทานอาหารปรุงสุก หากเป็นอาหารค้ำม้อ ควรอุ่นอาหารให้ร้อน จัดก่อนรับประทานทุกครั้ง และล้างผักผลไม้ให้สะอาดก่อนรับประทาน สำหรับเด็กที่ป่วยด้วยไวรัสโนโร ควรหยุด เรียน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

“ทั้งนี้ โรงพยาบาลสามารถติดต่อสอบถามและส่งตัวอย่างเพื่อสอบสวนโรค ได้ที่ ศูนย์ประสานงานการ ตรวจวิเคราะห์ และเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จ.นนทบุรี โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99248 หรือ 99614 หรือที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ ทั้ง 15 แห่ง ทั่วประเทศ สำหรับการส่งตัวอย่างน้ำ น้ำแข็ง อาหาร และบรรจุภัณฑ์อาหาร สามารถส่ง ตัวอย่างและสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99968 หรือสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99561 มือถือ 09 5565 7780”

นายแพทย์ยงยศ กล่าว

21 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เตรียมพร้อมห้องปฏิบัติการตรวจอหิวาตกโรค พร้อมเผยแพร่ผลทดสอบความไวของสายพันธุ์เชื้ออหิวาตกโรคต่อยาปฏิชีวนะ พบว่ายาที่แพทย์ใช้รักษายังใช้ได้ผลดี

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงสถานการณ์อหิวาตกโรคในประเทศไทยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ตรวจพบเชื้อ *Vibrio cholerae* serogroup O1, serotype Ogawa ในผู้ป่วยที่เดินทางผ่านด่านพรมแดนแม่สอดเข้าสู่ประเทศไทย (imported cases) ในช่วงสิ้นปี 2567 ผลการทดสอบความไวต่อยา พบว่า เชื้อไวต่อยา tetracycline (เตตราไซคลิน) ซึ่งยาในกลุ่มเตตราไซคลิน เช่น Doxycycline (ดอกซีไซคลิน) เป็นยากลุ่มแรกที่แพทย์เลือกใช้สำหรับการรักษาผู้ป่วยอหิวาตกโรค และจากการทดสอบทางห้องปฏิบัติการพบว่ายาดังกล่าวยังใช้ได้ผลดี นอกจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังได้ดำเนินการทดสอบลำดับเบสเพื่อวิเคราะห์สายพันธุ์ของเชื้อ *Vibrio cholerae* ที่แยกได้จากผู้ป่วยเพื่อศึกษาเชิงระบาดวิทยาอย่างละเอียด ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงการแพร่กระจายของเชื้อ สามารถระบุแหล่งที่มาของการติดเชื้อได้อย่างชัดเจน รวมถึงช่วยในการระบุสายพันธุ์ที่อาจมีความเสี่ยงสูง ซึ่งจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับสนับสนุนการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคได้อย่างมีประสิทธิภาพ คาดว่าจะทราบผลภายในสัปดาห์นี้

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้เตรียมความพร้อมด้านห้องปฏิบัติการอย่างเต็มที่ เพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาด โดยใช้เทคนิคมาตรฐาน รวมถึงเทคโนโลยีขั้นสูง ได้แก่ การเพาะแยกเชื้อและจำแนกชนิด การตรวจสารพันธุกรรมของเชื้อด้วยเทคนิค PCR การทดสอบความไวต่อยาปฏิชีวนะเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการให้ยารักษา และการตรวจวิเคราะห์จีโนมเชิงลึกเพื่อติดตามการกลายพันธุ์และวิเคราะห์เชิงระบาดวิทยา โดยดำเนินงานร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดเพื่อติดตามสถานการณ์และรายงานความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องสำหรับประชาชนขอให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันเชื้อก่อโรคอหิวาตกโรค ตามหลักสุขอนามัย เช่น การล้างมือ การบริโภคอาหารปรุงสุกใหม่ และดื่มน้ำสะอาด เพื่อป้องกันการติดเชื้อ การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันพื้นฐานสามารถลดความเสี่ยงของการติดเชื้อได้อย่างมาก อย่างไรก็ตาม เพื่อลดความเสี่ยงในการเกิดอาการรุนแรง โดยเฉพาะผู้ที่มีระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอหรือมีปัญหาสุขภาพพื้นฐานควรระมัดระวังเป็นพิเศษ ควรปรึกษาแพทย์หากมีอาการผิดปกติ เช่น ท้องเสียรุนแรง อาเจียน และมีอาการขาดน้ำ

6 มกราคม 2568

17

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยโควิด 19 สายพันธุ์ JN.1* ยังเป็นสายพันธุ์ที่พบมากที่สุดในไทย

แนะกลุ่มเสี่ยงปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า จากกรณีที่มีการแชร์ข้อมูลทางสื่อสังคมออนไลน์ ว่ามีการแพร่ระบาดของโควิด 19 สายพันธุ์เดลตาครอน XBC นั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ขอยืนยันว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเก่า

สำหรับสถานการณ์สายพันธุ์โควิด 19 ภาพรวมทั่วโลกจากฐานข้อมูลกลาง GISAID นับตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคมถึง 10 พฤศจิกายน 2567 สายพันธุ์ KP.3.1.1* พบมากที่สุด ในสัดส่วน 45.6% มีอัตราการพบลดลงเล็กน้อยในสัปดาห์ที่ 45 ส่วนสายพันธุ์ XEC พบเพิ่มขึ้นในสัดส่วน 28.4% สายพันธุ์ JN.1* พบสัดส่วน 13.1% ขณะที่สายพันธุ์ KP.3*, KP.2*, JN.1.18*, สายพันธุ์ Recombinant และ LB.1* มีแนวโน้มลดลง คิดเป็น 7.7%, 1.5%, 1.3%, 1.2% และ 1% ตามลำดับ

ส่วนสถานการณ์สายพันธุ์โควิด 19 ในไทย ขณะนี้สายพันธุ์โอมิครอน JN.1* เป็นสายพันธุ์ที่พบมากที่สุดจำนวนทั้งหมด 1,480 ราย คิดเป็นสัดส่วนสะสม 66.23% ของสายพันธุ์ทั้งหมดที่พบในประเทศไทย ขณะที่ทั่วโลกพบจำนวน 426,852 ราย จาก 131 ประเทศ (อ้างอิงฐานข้อมูล CoV-spectrum ณ วันที่ 1 มกราคม - 7 มกราคม 2568)

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังคงเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลการถอดรหัสพันธุกรรมในรอบ 30 วัน (วันที่ 23 พฤศจิกายนถึง 22 ธันวาคม 2567) จำนวน 45 ราย พบเป็นสายพันธุ์ JN.1* มากที่สุด รองลงมาคือ XEC, KP.2* ตามลำดับ ซึ่งการเฝ้าระวังติดตามสายพันธุ์ที่ระบาดในประเทศ จะช่วยส่งเสริมความพร้อมทางห้องปฏิบัติการในการรับมือในอนาคต โดยประเทศไทยเผยแพร่ข้อมูลการถอดรหัสพันธุกรรมสะสม ในฐานข้อมูลกลาง GISAID จำนวน 47,369 ราย นับตั้งแต่เริ่มสถานการณ์ระบาดโรคโควิด 19 ในประเทศไทย ทั้งนี้องค์การอนามัยโลกยังแนะนำให้บุคคลที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อและมีอาการรุนแรง เข้ารับการฉีดวัคซีนโควิด 19 อย่างน้อย 1 เข็มและรับเข็มต่อไปห่างจากเข็มแรก 6-12 เดือน ผู้ที่ต้องติดต่อหรือสัมผัสกับกลุ่มเปราะบาง หรือกลุ่มเสี่ยงควรรับวัคซีน ร่วมกับการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การปิดปาก ปิดจมูกเมื่อไอหรือจาม และการล้างมือเป็นประจำ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเครือข่ายเฝ้าระวังโรคติดเชื้อไวรัส hMPV ทางห้องปฏิบัติการ เผยพบผู้ป่วยตลอดทั้งปี โดยพบมากสุดในช่วงฤดูฝนถึงฤดูหนาว แนะนำป้องกันตัวเองเช่นเดียวกับโรคทางเดินหายใจอื่น หากมีอาการไอ เจ็บคอ ให้สวมหน้ากากอนามัย และรักษาสุขอนามัย “กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ”

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวถึงกรณีที่มีการระบาดของเชื้อฮิวแมนเมตาเพนิวโมไวรัส (Human Metapneumovirus) หรือ ไวรัส hMPV ที่ต่างประเทศว่า โรคติดเชื้อไวรัส hMPV เป็นไวรัสที่สามารถทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจส่วนบนและส่วนล่าง โดยเฉพาะในเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และผู้ที่มีระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอ พบครั้งแรกในปี พ.ศ.2544 อยู่ในตระกูล Pneumoviridae เช่นเดียวกับไวรัสอาร์เอส (human respiratory syncytial virus) เมื่อติดเชื้อ hMPV จะมีระยะฟักตัวของโรคอยู่ที่ 3-6 วัน โดยจะมีอาการคล้ายกับการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจอื่นๆ เช่น ไอ มีไข้ คัดจมูก และหายใจลำบาก ผู้ที่มีอาการรุนแรงอาจทำให้เกิดหลอดลมฝอยอักเสบเฉียบพลันหรือปอดบวมได้ โดยเชื้อ hMPV สามารถแพร่กระจายจากคนที่ติดเชื้อไปยังผู้อื่นผ่านการไอหรือจาม การสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ติดเชื้อ การสัมผัสสารคัดหลั่งแล้วเชื้อเข้าทางปาก จมูก หรือดวงตา ผู้ป่วยสามารถแพร่เชื้อได้นาน 1-2 สัปดาห์หลังจากแสดงอาการ

ปัจจุบันการตรวจวินิจฉัยเชื้อไวรัส hMPV ทางห้องปฏิบัติการ ทำได้โดยการตรวจทางชีวโมเลกุล ด้วยวิธี Real-time RT-PCR จากตัวอย่างส่งตรวจจากระบบทางเดินหายใจ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเฝ้าระวังทางห้องปฏิบัติการเชื้อไวรัสชนิดนี้ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2552 โดยการตรวจสอบสารพันธุกรรมของไวรัส ด้วยวิธี Real-time RT-PCR ในกลุ่มผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่และปอดบวมจากโรงพยาบาลเครือข่ายทั่วประเทศ และในปี พ.ศ.2567 ที่ผ่านมา พบผู้ป่วยติดเชื้อไวรัส hMPV ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในฤดูฝนจนถึงฤดูหนาว โดยพบผู้ป่วยติดเชื้อสูงสุดในเดือนมกราคม จากนั้นพบการติดเชื้อลดลงอย่างชัดเจนในช่วงเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเมษายน โดยมีผู้ป่วยติดเชื้อ hMPV ร้อยละ 2.9 จากจำนวนตัวอย่างเฝ้าระวังโรกระบบทางเดินหายใจทั้งหมด 10,695 ตัวอย่าง ส่วนมากพบในเด็กเล็กช่วงอายุ 0 -5 ปี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การรักษาส่วนใหญ่เป็นแบบประคับประคองตามอาการ ไม่ได้ร้ายแรงหรือไม่ได้มาหาหมอก็สามารถหายเองได้ ทั้งนี้ ประชาชนสามารถป้องกันตัวเองจากโรคติดเชื้อไวรัส hMPV ซึ่งทำได้เช่นเดียวกับกับโรคทางเดินหายใจอื่นๆ ดูแลเรื่องสุขลักษณะให้ร่างกายแข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รับประทานอาหารที่สะอาด ปรุงสุก กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือให้สะอาด และหากมีอาการไอ เจ็บคอ ให้สวมหน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกับผู้ที่มีอาการไอหรือจาม และสถานที่ที่มีผู้คนหนาแน่น ซึ่งอาจทำให้เกิดการแพร่เชื้อได้ง่าย สำหรับเด็กที่ป่วยควรหยุดเรียน เพื่อป้องกัน การแพร่กระจายเชื้อไปสู่คนอื่น

“ทั้งนี้ โรงพยาบาลสามารถติดต่อสอบถามและส่งตัวอย่างเพื่อสอบสวนโรค ได้ที่ ศูนย์ประสานงานการตรวจวิเคราะห์ และเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99248 หรือ 99614 หรือที่ศูนย์
วิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้ง 15 แห่ง ทั่วประเทศ” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

13 มกราคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาผลิตภัณฑ์สารเคมีประเภทฉีดพ่นหมอกควันสำหรับการควบคุมยุงลายที่มีความต้านทานต่อสารเคมีกำจัดแมลง พบมีประสิทธิภาพลดจำนวนยุงลายได้มากกว่าร้อยละ 80 เตรียมถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เอกชนผลิตจำหน่ายเชิงพาณิชย์

วันนี้ (21 มกราคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีลงนามสัญญาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต “ผลิตภัณฑ์สารเคมีฉีดพ่นหมอกควันกำจัดยุงลายและยุงลายสายพันธุ์ต้านทานสารเคมีกลุ่มไพรีทรอยด์” ระหว่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กับ บริษัท เอส บี แอล ซีฟพลาย กรุ๊ป จำกัด โดยมี นางพิไลลักษณ์ อัครไพบุลย์ โอภาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และนายสมบุรณ์ เลิศเดชะชัย กรรมการผู้มีอำนาจ บริษัท เอส บี แอล ซีฟพลาย กรุ๊ป จำกัด ร่วมลงนาม และมีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ทั้งสองฝ่าย เป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตระหนักถึงปัญหาการสร้างความต้านทานต่อสารเคมีของยุงลาย ซึ่งมีผลในการควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกที่เป็นปัญหาสำคัญทางสาธารณสุขของประเทศไทย ในแต่ละปีพบผู้ป่วยเป็นจำนวนมาก โดยมียุงลายบ้าน (*Aedes aegypti*) เป็นพาหะหลักในการนำโรค การพ่นเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัยด้วยวิธีการพ่นแบบฟุ้งกระจาย (Space spray) ด้วยเครื่องพ่นหมอกควัน (Thermal fogger) เป็นวิธีควบคุมยุงลายที่ช่วยลดจำนวนยุงลายที่มีเชื้อไข้เลือดออกได้อย่างรวดเร็ว ในพื้นที่ที่พบการระบาดของโรค อย่างไรก็ตามการสร้างความต้านทานต่อสารเคมีของยุงลาย จากการใช้สารเคมี ในกลุ่มเดิมซ้ำๆ เช่นกลุ่มไพรีทรอยด์ พบว่า เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การควบคุมยุงลายโดยการใช้สารเคมีมีประสิทธิภาพลดลง

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า นักวิจัยของกลุ่มกักขังวิทยาทางการแพทย์ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ให้บริการทดสอบประสิทธิภาพทางชีววิเคราะห์ของผลิตภัณฑ์กำจัดแมลงที่ใช้ในบ้านเรือนและทางสาธารณสุข โดยการทดสอบตามวิธีมาตรฐานที่ได้รับการรับรอง ISO/IEC 17025:2017 ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สารเคมีประเภทฉีดพ่นหมอกควันสำหรับการควบคุมยุงลายที่มีความต้านทานต่อสารเคมีกำจัดแมลง โดยได้ทำการศึกษาถึงความไวต่อสารเคมีกำจัดแมลงและระดับเอนไซม์ที่เกี่ยวข้องในการทำลายฤทธิ์ของสารเคมีของยุงลายบ้าน รวมถึงศึกษาประสิทธิภาพและอัตราการใช้ที่เหมาะสมของสารเคมีประเภทฉีดพ่นหมอกควันของในสูตรต่างๆ (รวม 25 สูตร) จนได้คัดเลือก 1 สูตรที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด และเป็นอัตราการใช้ที่ต่ำที่สุด ที่ยังคงมีประสิทธิภาพสูง

ในการกำจัดยูงลายบ้านที่มีความต้านทานต่อสารเคมีกำจัดแมลงในกลุ่มไพรีทรอยด์ โดยสูตรของสารเคมีของผลิตภัณฑ์นี้ได้ผ่านการทดสอบภาคสนาม ซึ่งพบว่ามีประสิทธิภาพในการลดจำนวนยูงลายในพื้นที่ชุมชน

ที่ยูงลายมีสร้างความต้านทานต่อสารเคมีในกลุ่มไพรีทรอยด์ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้มากกว่าร้อยละ 80 สูตรผลิตภัณฑ์นี้สามารถเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่มีประสิทธิภาพ ในการนำไปใช้ฉีดพ่นควบคุมและกำจัดยูงลายในพื้นที่ที่มีการระบาดของโรคไข้เลือดออกได้ ซึ่งสูตรดังกล่าวได้จดทะเบียนอนุสิทธิบัตรจากกรมทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว

“กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขอย่างมากมาย และเปิดให้ผู้สนใจรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีไปผลิต เพื่อจำหน่ายให้ประชาชน หรือผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงง่าย สะดวก โดยในวันนี้มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะให้ความร่วมมือกับบริษัท เอส บี แอล ซีพพลาย กรุ๊ป จำกัด ซึ่งเป็นผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ผลิตภัณฑ์สารเคมีฉีดพ่นหมอกควันกำจัดยูงลาย และยูงลายสายพันธุ์ต้านทานสารเคมีกลุ่มไพรีทรอยด์ เพื่อให้บริษัทสามารถผลิตเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ ภายใต้แบรนด์ของคนไทย และจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้ ทั้งนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานสาธารณสุข หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำหน้าที่ควบคุมยูงที่เป็นพาหะนำโรคต่างๆ ในการนำไปใช้พ่นควบคุมยูงลายในพื้นที่ในกรณีเกิดการระบาดของโรคไข้เลือดออก ไข้ซิกา และไข้ปวดข้อยูงลายในชุมชนต่อไป” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

21 มกราคม 2568

กรมวิทย์ฯ อัปเดตสถานการณ์สายพันธุ์เชื้อไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย ปี 2568

ย้าวกชินยังมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันไข้หวัดใหญ่ได้

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงผลการวิเคราะห์สารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ และตรวจจำแนกสายพันธุ์โดยการวิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมในปัจจุบันจากทั่วโลก พบว่า

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 พบสัดส่วนร้อยละ 54.63 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ A(H1N1) pdm09 clade 6B.1A.5a.2a.1 ร้อยละ 13.3 และ clade 6B.1A.5a.2a ร้อยละ 86.7

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) พบสัดส่วนร้อยละ 24.01 ซึ่งเป็นสายพันธุ์ A(H3N2) clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 สัดส่วนร้อยละ 99.38 clade 3C.2a1b.2a.2a.3b ร้อยละ 0.41 และ clade 3C.2 ร้อยละ 0.21

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B กลุ่ม Victoria สัดส่วนร้อยละ 21.27 โดย 100% เป็นสายพันธุ์ B/Victoria จัดอยู่ใน clade VIA.3a.2 ร้อยละ 99.77 และ clade VIA.3 ร้อยละ 0.23

สำหรับในประเทศไทย สถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนมกราคม 2568 พบไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 (pdm09) มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39.46 รองลงมาคือ ไข้หวัดใหญ่ชนิด B(Victoria) และไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) มีสัดส่วนร้อยละ 34.86 และ 25.68 ตามลำดับ และจากการวิเคราะห์สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย ด้วยการประยุกต์ใช้เทคนิค Whole genome sequencing วิเคราะห์ลำดับพันธุกรรมทั้งจีโนม พบว่า

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 พบการกระจายของ clade 6B.1A.5a.2a มากที่สุดในสัดส่วนร้อยละ 86.75 ในขณะที่ clade 6B.1A.5a.2a.1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปัจจุบันมีสัดส่วนร้อยละ 13.25 สอดคล้องกับสถานการณ์ทั่วโลก

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) พบเป็น clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 สัดส่วนร้อยละ 100

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B พบเป็นสายพันธุ์ B Victoria สัดส่วนร้อยละ 100

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า องค์การอนามัยโลกประกาศสายพันธุ์วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่สำหรับซีกโลกใต้ ปี 2025 ดังนี้

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 คือ A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09-like virus (6B.1A.5a.2a.1)

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) คือ A/Croatia/10136RV/2023-like virus (3C.2a1b.2a.2a.3a.1)
- ไข้หวัดใหญ่ชนิด B คือ B/Austria/1359417/2021 (B/Victoria lineage)-like virus

จากการประเมินความสอดคล้องสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ที่ระบาดในประเทศไทยกับสายพันธุ์วัคซีน ปี 2025 พบดังนี้

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 clade 6B.1A.5a.2a.1 (ร้อยละ 13.25) สอดคล้องกับ สายพันธุ์ วัคซีน ปี 2025 “A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09-like virus (6B.1A.5a.2a.1)” โดยสายพันธุ์ส่วนใหญ่ 6B.1A.5a.2a (ร้อยละ 86.75) อาจมีความแตกต่างทางพันธุกรรมเล็กน้อยเมื่อเทียบกับสายพันธุ์วัคซีนที่กำหนด

- ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) และไข้หวัดใหญ่ชนิด B พบเป็นสายพันธุ์ A(H3N2) clade 3C.2a1b.2a.2a.3a.1 และ Victoria lineage ตามลำดับ เมื่อประเมินความสอดคล้องกับสายพันธุ์วัคซีนป้องกัน ไข้หวัดใหญ่ปี 2025 พบสอดคล้องตรงกัน

“เชื้อไข้หวัดใหญ่ที่แยกได้จากตัวอย่างผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ ปวดบวม ปวดอักเสบ ที่ส่งมายัง ห้องปฏิบัติการของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ระหว่างเดือนตุลาคม 2567 ถึง เดือนมกราคม 2568 พบยืนยันซึ่งต่อการดื้อยาโอเซลทามิเวียร์ในไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 ร้อยละ 1.9 ส่วนเชื้อไข้หวัดใหญ่ตามฤดูกาลชนิด A(H3N2) และไข้หวัดใหญ่ชนิด B ยังไม่พบยืนยันซึ่งต่อการดื้อยาโอเซลทามิเวียร์ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศไทยมีการใช้ยาต้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์เป็นหลัก ดังนั้นการเฝ้าระวังเชื้อไวรัส ไข้หวัดใหญ่ดื้อยาจึงจำเป็นต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำข้อมูลนี้มาใช้ประโยชน์ในการจัดทำคำแนะนำการเลือกใช้ ยาให้เกิดประสิทธิผล ตลอดจนการวางแผนสำรองยาต้านไวรัสที่เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป ซึ่ง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงร่วมกับเครือข่ายเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และขอเน้นย้ำว่า วัคซีนที่ใช้ในประเทศไทย ยังสามารถป้องกันสายพันธุ์ของเชื้อไข้หวัดใหญ่ที่พบในประเทศไทยได้เป็นอย่างดี ขอให้ประชาชนเข้ารับการฉีด วัคซีนป้องกันไข้หวัดใหญ่ทุกปี ควบคู่กับการดูแลป้องกันตนเอง ด้วยการล้างมือบ่อยๆ ไม่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีอาการ ไข้หวัด และหลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่มีผู้คนแออัดและอากาศถ่ายเทไม่สะดวกเป็นเวลานาน หากสงสัยว่ามี อาการป่วย แนะนำให้สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้ง” นายแพทย์ยงยศ ติงท่าย

25 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจวินิจฉัยเชื้อก่อโรคไข้อีดำสีแดง ทางห้องปฏิบัติการ ซึ่มไม่ใช่โรคร้ายแรง สามารถรักษาให้หายขาดได้ แนะนำผู้ปกครองสังเกตบุตรหลาน หากมีผื่นแดงร่วมกับอาการไข้ ให้พบแพทย์ เพื่อรับการตรวจวินิจฉัยและรักษา

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวถึงโรคไข้อีดำสีแดงว่าเป็นโรคโบราณที่อุบัติซ้ำกลับมาใหม่ หลายคนอาจไม่รู้จักและเข้าใจผิดกันอยู่ จนทำให้เกิดโรคคลุกคามและแทรกซ้อนได้ โรคไข้อีดำสีแดงเกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรียสเตรปโตคอคคัส กรู๊ปเอ (*Group A Streptococcus*) หรือ *Streptococcus pyogenes* ซึ่งเป็นเชื้ออยู่ในลำคอ สามารถพบคนที่เป็นพาหะเชื้นี้ได้ร้อยละ 10-20 เชื้อนี้มีช่องทางการติดต่อโดยการหายใจ สูดละอองฝอยน้ำลาย หรือการสัมผัสสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อ มักพบในเด็กเล็กจนถึงวัยรุ่น อายุ 5-12 ปี โดยหากติดเชื้อจะมีไข้สูง หนาวสั่น เจ็บคอ กลืนลำบาก มีผื่นแดงหยาบคล้ายกระดาษทราย (sandpaper-like rash) มักเริ่มจากหน้าอก ลำตัว แล้วลามไปทั่วร่างกาย มีลิ้นสีแดงคล้ายสตรอว์เบอร์รี่ (Strawberry tongue) และอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนสำคัญคือ โรคหัวใจรูมาติก (Rheumatic Fever) หรือไตอักเสบ

โรคไข้อีดำสีแดง ไม่ใช่โรคร้ายแรง สามารถรักษาให้หายขาดได้ โดยรักษาได้ด้วยยาปฏิชีวนะ ได้แก่ Penicillin หรือ Amoxycillin หรือ Erythromycin จนครบ 10 วัน เพื่อป้องกันการเกิดโรคไขรูมาติกและไตอักเสบแทรกซ้อน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การป้องกันและการลดโอกาสเกิดการติดเชื้อในเด็ก ผู้ปกครองควรสังเกตผื่นแดงร่วมกับอาการไข้ที่เกิดขึ้นกับบุตรหลาน ไม่ใช่ผื่นจากอาการแพ้ แต่เป็นผื่นจากโรคมมากกว่า เพื่อจะได้รีบพาไปพบแพทย์รับการตรวจวินิจฉัยและรับการรักษาที่เหมาะสมต่อไป หากเด็กป่วยให้หยุดเรียน เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อให้เด็กคนอื่น นอกจากนี้การล้างมือเป็นวิธีสำคัญในการป้องกันการแพร่เชื้อ โดยเฉพาะหลังไอ จาม หรือก่อนจับอาหาร ควรปิดปากขณะไอ จาม ไม่ใช่แก้วนํ้า ซ้อน ผ้าเช็ดหน้าร่วมกัน ก็เป็นการป้องกันที่ดี รวมทั้งการแยกภาชนะของผู้ป่วย การแยกซักล้างเครื่องใช้ส่วนตัวก็ถือเป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน

“สำหรับการส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข เปิดให้บริการตรวจเกี่ยวกับเชื้อ *S. pyogenes* ดังนี้ 1. การเพาะแยกเชื้อแบคทีเรีย *S. pyogenes* จากสิ่งส่งตรวจ ได้แก่ Throat swab, Nasopharyngeal swab ใน Stuart transport media หรือ Amies transport media ขนส่งที่อุณหภูมิห้อง 2. ตรวจยืนยันตัวอย่างเชื้อบริสุทธิ์บน Blood agar หรือ Dorset egg slant ขนส่งที่อุณหภูมิห้อง ทั้งนี้ สามารถติดต่อสอบถามเพิ่มเติมที่ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 98328 และศูนย์เฝ้าระวังและประสานงานทาง

ห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร 0 2951 0000 ต่อ 99248 หรือแอดไลน์ที่ Line Official account : @769baxtr” **นายแพทย์ยงยศ** กล่าวทิ้งท้าย

7 มีนาคม 2568

กรมวิทย์ฯ เสริมคบบุคลากรทางการแพทย์

พัฒนาสมรรถนะแล็บเครือข่าย เตรียมพร้อมรองรับเชื้อดื้อยาอุบัติใหม่

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า ปัญหาเชื้อแบคทีเรียก่อโรคในคนมีแนวโน้มดื้อยาต้านจุลชีพอย่างต่อเนื่อง หรือที่เรียกว่าเชื้อดื้อยา (Antimicrobial Resistance; AMR) ส่งผลให้โรคติดต่อต่างๆ ที่เคยควบคุมได้กลับมาระบาด ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการรักษาโรคติดเชื้อเพิ่มขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างไม่เหมาะสม โดยการดื้อยาด้านจุลชีพเป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิต ในปี 2562 มีผู้เสียชีวิต 4.95 ล้านคนที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยาด้านจุลชีพ โดย 1.27 ล้านคนเสียชีวิตโดยตรงจากการติดเชื้อแบคทีเรียดื้อยา ซึ่งร้อยละ 20 เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี หากไม่มีการจัดการที่จริงจัง คาดว่าการดื้อยาด้านจุลชีพจะทำให้อายุขัยเฉลี่ยของประชากรโลกลดลง 1.8 ปีภายในปี 2568 และจำนวนผู้เสียชีวิตสะสมระหว่างปี 2568 – 2593 อาจสูงถึง 39 ล้านคน

สำหรับประเทศไทย งานวิจัยจากวารสารการวิจัยระบบสาธารณสุข เผยให้เห็นถึงสถานการณ์การดื้อยาด้านจุลชีพที่น่ากังวล โดยในปี 2553 มีรายงานว่าประเทศไทยมีผู้ติดเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพประมาณ 88,000 คนต่อปี และในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อดื้อยาสูงถึง 38,000 คน ส่งผลให้ผู้ป่วยต้องนอนโรงพยาบาลนานขึ้น 3.24 ล้านวันต่อปี คิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจประมาณ 40,000 ล้านบาทต่อปี สถานการณ์เชื้อดื้อยาด้านจุลชีพและการใช้ยาด้านจุลชีพในมนุษย์ พบว่าเชื้อ CRAB (Carbapenem-resistant *Acinetobacter baumannii*) เป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตในโรงพยาบาล โดยในปี 2564 มีอัตราการดื้อยาสูงถึงร้อยละ 75.8 และ เชื้อ CRE (Carbapenem-resistant *Enterobacteriaceae*) เป็นสาเหตุสำคัญของการเสียชีวิตเช่นกัน โดยระหว่างปี 2560-2564 อัตราการดื้อยาเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากร้อยละ 9.2 เป็นร้อยละ 15.2

นายแพทย์บัลลังก์ ได้เน้นย้ำอีกว่า การตรวจวินิจฉัยเชื้อทางห้องปฏิบัติการเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคจากเชื้อดื้อยา ดังนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จึงจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะห้องปฏิบัติการเครือข่ายและระบบเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพ” เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการตรวจวินิจฉัยเชื้อดื้อยาของห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาคลินิก ทบทวนความรู้เรื่องเชื้อดื้อยาให้เป็นปัจจุบัน ช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แพทย์นำข้อมูลไปใช้วางแผนการรักษาโรค และสนับสนุนกิจกรรมการป้องกันและควบคุมเชื้อดื้อยา รวมทั้งการใช้ยาอย่างเหมาะสม ชี้แจงรายละเอียดในแผนปฏิบัติการด้านการดื้อยาด้านจุลชีพแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ.2570 ตลอดจนระบบการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาแบบบูรณาการภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรจากหลายสถาบัน

ประกอบด้วย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมควบคุมโรค สำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และวิทยากรจากมหาวิทยาลัย โดยผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วยนักเทคนิคการแพทย์
นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ และเจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์จากโรงพยาบาลและศูนย์วิทยาศาสตร์
การแพทย์ เมื่อวันที่ 3-5 มีนาคม 2568 อบรมทั้งออนไซต์และออนไลน์กว่า 300 คน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเฝ้า
ระวังเชื้อดื้อยาด้านจุลชีพของประเทศไทย

12 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ กทม. และผู้ประกอบการโรงแรมร่วมกันเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลี้จิโอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food นักท่องเที่ยวปลอดภัย ส่งเสริม สนับสนุนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมผู้ประกอบการโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C: Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมี นายแพทย์ พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดร.วิชาดา จงมีวาสนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ดร.พิไลลักษณ์ อัครไพบุลย์ โอกาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย และสำนักงานเขตผู้ประกอบการโรงแรม ระดับ 3-5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 60 คน เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2568

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงแรม ที่พัก มีความสะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐานสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามนโยบาย IGNITE Thailand's Tourism ของรัฐบาล ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์ฯ ได้ดำเนินการต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2566 นำร่องในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ อาทิเช่น เพชรบุรี (อำเภอชะอำ) ประจวบคีรีขันธ์ (อำเภอหัวหิน) ชลบุรี (เมืองพัทยา) สุราษฎร์ธานี (อำเภอเกาะสมุย) ภูเก็ต พิชญ์โลก เป็นต้น และในปี 2568 ได้มีการขยายกลุ่มเป้าหมายโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้นในปี 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จึงได้บูรณาการโครงการร่วมกับกรุงเทพมหานคร โดยสำนักอนามัย และ สำนักงานเขต ทั้ง 50 เขต ในการกำหนดคุณสมบัติของโรงแรม แนวทาง และเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อให้โครงการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวเสริมสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยให้เข้มแข็ง

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า โครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C: Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร แนวทางการดำเนินการ ประกอบไปด้วย 1.คลีน

เบต (Clean bed) ตรวจตัวเรือด 2.คลีนแอร์ (Clean air) ตรวจเชื้อสปีจิโอเนลลา ระบบน้ำใช้ในโรงแรม และ 3.คลีนฟู้ด (Clean food) ตรวจเชื้อซั้งสุขลักษณะ เชื้อโรคอาหารเป็นพิษในอาหารปรุงสุกทั้งร้อนและเย็น รวมถึงการตรวจสุขลักษณะสถานประกอบอาหาร เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และกรุงเทพมหานคร

“กรมได้จัดการประชุมผู้ประกอบการโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมสำนักอนามัย สำนักงานเขตในพื้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงโครงการและแนวทางการดำเนินงานพร้อมแผนปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น เชื่อใจในระบบการทำงานที่ได้มาตรฐานของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งนี้ผลการดำเนินงาน รอบ 5 เดือน ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ร่วมกับสำนักงานสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย และสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต บูรณาการโครงการและประชุมหารือ โดยกรุงเทพมหานคร รับสมัครและคัดเลือกโรงแรมนำร่องจำนวน 18 แห่ง (รวมจำนวนห้องพักกว่า 5,000 ห้อง) จาก 9 เขต มีทั้งกรุงเทพรอบในและรอบนอก และเตรียมพร้อมลงพื้นที่เก็บตัวอย่างร่วมกันในวันที่ 17 มีนาคม ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2568” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

13 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ ยกระดับมาตรฐานและศักยภาพห้องปฏิบัติการสมาชิกที่เข้าร่วมแผนทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ สร้างความมั่นใจในผลการตรวจ มีความถูกต้อง แม่นยำ เชื่อถือได้

เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2568 นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนาโครงการแผนทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ประจำปี 2568 พร้อมด้วย นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ ดร.พิไลลักษณ์ อัครไพบูลย์ โอกาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ การสัมมนาครั้งนี้ได้รับเกียรติจากวิทยากรทั้งภายในและภายนอกกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ วิทยากรจากกรมควบคุมโรค โรงพยาบาลพุทธชินราช โรงพยาบาลรามาริบัติ คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล กองทดสอบความชำนาญ และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีบุคลากรของห้องปฏิบัติการเครือข่าย เข้าร่วมการสัมมนา จำนวน 250 คน ณ โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า ปัจจุบันปัญหาโรคอุบัติใหม่และโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Non-communicable diseases) เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคมะเร็ง มีอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขและเศรษฐกิจในหลายภูมิภาคทั่วโลก เพื่อรับมือกับปัญหาดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุขไทยจึงต้องเร่งพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านห้องปฏิบัติการของประเทศ ตระหนักถึงความสำคัญของการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ถูกต้องและแม่นยำ เพื่อการวินิจฉัยและติดตามการรักษาผู้ป่วยโรคต่างๆ การเข้าร่วมแผนทดสอบความชำนาญทางห้องปฏิบัติการเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความมั่นใจในผลการทดสอบ และสอดคล้องกับระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขได้จัดแผนทดสอบความชำนาญสำหรับห้องปฏิบัติการด้านชั้นสูงโรค ด้านเคมีคลินิก และด้านพิษวิทยา รวม 25 แผน เพื่อพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยมีห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชนเข้าร่วมเป็นสมาชิกกว่า 1,000 แห่ง ทำให้มั่นใจได้ว่าการดำเนินงานของห้องปฏิบัติการจะเป็นไปอย่างถูกต้อง แม่นยำ มีประสิทธิภาพ และธำรงรักษามาตรฐานห้องปฏิบัติการได้อย่างต่อเนื่อง

17 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผื่อระวังสายพันธุ์โคโรนา 19 พบโอมิครอนสายพันธุ์ JN.1 ยังเป็นสายพันธุ์หลักในไทย สัดส่วนสะสม 64.97%

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงสถานการณ์สายพันธุ์เชื้อไวรัสโคโรนา 19 ว่า ปัจจุบันองค์การอนามัยโลกให้ความสำคัญกับการติดตามโอมิครอน จำนวน 8 สายพันธุ์ โดยสายพันธุ์ JN.1* เป็นสายพันธุ์ที่เผื่อระวัง และมีสายพันธุ์ที่ต้องจับตามอง จำนวน 7 สายพันธุ์ ได้แก่ KP.2*, KP.3*, KP.3.1.1, JN.1.18*, LB.1*, XEC (สายพันธุ์ลูกผสมของ KS.1.1 และ KP.3.3) และ LP.8.1 (สายพันธุ์ย่อยของ KP.1.1.3) ทั้งนี้ สายพันธุ์ LP.8.1 มีความสามารถในการหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกัน เทียบเท่ากับสายพันธุ์ XEC ที่เป็นสายพันธุ์ที่มีการระบาดมากที่สุดในปัจจุบัน โดยสายพันธุ์ LP.8.1 มีการกลายพันธุ์เพิ่มเติมในตำแหน่งโปรตีน Spike ได้แก่ S31-, F186L, R190S, R346T, V445R และ K1086R โดยการกลายพันธุ์ที่ตำแหน่ง V445R นั้น ช่วยเพิ่มความสามารถในการจับกับโปรตีนตัวรับบนผิวเซลล์มนุษย์ (Human angiotensin-converting enzyme 2, hACE2) ซึ่งทำให้ไวรัสสามารถเข้าสู่เซลล์มนุษย์ได้เร็วขึ้นและอาจเพิ่มความสามารถในการแพร่กระจายเชื้อของสายพันธุ์นี้ อย่างไรก็ตามวัคซีนโควิด 19 ยังคงมีประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงจากสายพันธุ์นี้

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า สถานการณ์ภาพรวมทั่วโลกจากฐานข้อมูลกลาง GISAID ระหว่างวันที่ 16 ธันวาคม 2567 ถึง 2 กุมภาพันธ์ 2568 พบว่า สายพันธุ์ XEC* มีแนวโน้มลดลง โดยมีอัตราการพบมากที่สุดที่สัดส่วน 46.80% ส่วนสายพันธุ์ KP.3.1.1* และ JN.1* มีอัตราการพบลดลงเล็กน้อย ขณะที่ LP.8.1* มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับสถานการณ์สายพันธุ์โอมิครอนในประเทศไทย JN.1* ยังคงเป็นสายพันธุ์หลัก พบจำนวน 1,454 ราย คิดเป็นสัดส่วนสะสม 64.97% ของสายพันธุ์ทั้งหมดที่พบในไทย ส่วนสายพันธุ์ XEC* และ LP.8.1* สัดส่วนที่พบยังคงน้อยกว่า 10% สายพันธุ์ KP.2, KP.3.1.1 และ LB.1 เริ่มพบตั้งแต่ช่วงต้นปีและมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ช่วงเดือนกรกฎาคม 2567 ถึงปัจจุบัน โดยสัดส่วนที่พบของแต่ละสายพันธุ์ยังน้อยกว่า 10% เช่นกัน อย่างไรก็ตามกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงร่วมมือกับเครือข่ายห้องปฏิบัติการ เผื่อระวังการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง และเผยแพร่ผ่านฐานข้อมูลกลาง GISAID อย่างสม่ำเสมอ ปัจจุบันประเทศไทยเผยแพร่จีโนม จำนวนสะสม 47,494 ราย นับตั้งแต่เริ่มสถานการณ์ระบาดโรคโควิด 19 ในประเทศไทยเดือนมกราคม 2563 ถึง 31 มีนาคม 2568

4 เมษายน 2568

กรมวิทย์ฯ เผยสายพันธุ์ไข้หวัดใหญ่ในไทยพบไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 มากที่สุด

ย้าวักซินยังคงมีประสิทธิภาพในการป้องกัน

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงสถานการณ์ไข้หวัดใหญ่ว่า ปัจจุบันทั่วโลกพบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่เป็นสาเหตุหลักของการระบาด 3 สายพันธุ์ ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) พบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.18 ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) pdm09 คิดเป็นร้อยละ 34.73 และ ไข้หวัดใหญ่ชนิด B (Victoria lineage) พบร้อยละ 24.84 ขณะที่สถานการณ์ในประเทศไทยพบไข้หวัดใหญ่ชนิด A/H1N1 (pdm09) มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.55 รองลงมาคือไข้หวัดใหญ่ชนิด B (Victoria lineage) และไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) มีสัดส่วนร้อยละ 32.80 และ 25.66 ตามลำดับ จากการวิเคราะห์สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในประเทศไทย โดยการใช้เทคนิค Whole genome sequencing วิเคราะห์หาลำดับพันธุกรรม ทั้งจีโนมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ และประเมินความสอดคล้องกับสายพันธุ์วัคซีนที่องค์การอนามัยโลกประกาศใช้สำหรับซีกโลกใต้ปี 2568 ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2567 - 31 มีนาคม 2568 พบว่า ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H1N1) มีความสอดคล้องกับสายพันธุ์ที่ระบุในวัคซีนซีกโลกใต้ 2568 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.45 ขณะที่ไข้หวัดใหญ่ชนิด A(H3N2) และ B/Victoria lineage มีความสอดคล้องกับสายพันธุ์ที่ระบุในวัคซีนซีกโลกใต้ 2568 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 100

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า การเฝ้าระวังสายพันธุ์ มีบทบาทสำคัญในการติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม โดยเฉพาะในกลุ่ม 6B.1A.5a.2a กลุ่มย่อย C.1.9 ซึ่งพบการเปลี่ยนแปลงของกรดอะมิโนบนโปรตีน Hemagglutinin (HA) บริเวณ Antigenic site เป็นตำแหน่งสำคัญที่มีผลต่อการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกัน และอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของวัคซีนในการกระตุ้นการสร้างแอนติบอดี จากรายงานขององค์การอนามัยโลกสุ่มตัวอย่างเชื้อจากกลุ่มดังกล่าว มาทดสอบกับแอนติซีรัมจาก Ferret และซีรัมของอาสาสมัครที่ได้รับวัคซีน A/Victoria/4897/2022 (H1N1) pdm09-like virus (6B.1A.5a.2a.1) ในปี 2567 พบว่ามีเพียงร้อยละ 3 ของเชื้อในกลุ่ม 6B.1A.5a.2a ที่มีประสิทธิภาพการตอบสนองต่อแอนติซีรัมลดลง นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์สายพันธุ์ย่อยของไวรัส A (H1N1) pdm09 กลุ่ม 6B.1A.5a.2a สายพันธุ์ย่อยต่างๆ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นวัคซีนที่จะนำมาฉีดให้แก่ประชากรในปี 2568 ยังคงมีประสิทธิภาพในการป้องกันเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ A (H1N1) pdm09 ที่กำลังระบาดในปัจจุบันได้

25 เมษายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีป้องกัน-กำจัด “ตัวเรือด” และการปฐมพยาบาลเบื้องต้นหากถูกกัด

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า “ตัวเรือด” หรือ “เบดบั๊ก” (bed bug) เป็นแมลงไม่มีปีกที่เป็นปัญหาด้านสาธารณสุข ตัวเรือดสามารถแพร่ขยายพันธุ์และเพิ่มจำนวนได้อย่างรวดเร็วและมีนิสัยชอบซ่อนตัวอยู่ตามที่นอน ซอกเตียง เก้าอี้ พื้นกระดานและรอยแตกของอาคาร ตัวเรือดนอกจากจะก่อความรำคาญจากการกัดและรบกวนการนอนแล้ว โปรตีนในน้ำลายของตัวเรือดยังมีพิษ ทำให้ผิวหนังบริเวณที่ถูกกัดดุดเสียดมีอาการบวมอักเสบ และในผู้ที่แพ้โปรตีนของตัวเรือดนั้นจะทำให้เป็นผื่นขึ้นตามตัวได้แม้จะถูกกัดเพียงไม่กี่จุดก็ตาม สำหรับการรักษาและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ทำได้โดยการล้างบริเวณที่ถูกกัดให้ทั่วด้วยสบู่และน้ำ เพื่อป้องกันการติดเชื้อที่ผิวหนังแล้วทาคาลาไมน์ เพื่อบรรเทาอาการคัน หรือทาครีมแก้คันกลุ่มสเตียรอยด์ เพื่อรักษาอาการคันและการอักเสบจากการถูกตัวเรือดกัด และอาจทานยาแก้แพ้ร่วมด้วย เพื่อบรรเทาอาการแพ้ที่ผิวหนัง หากอาการไม่ดีขึ้นควรพบแพทย์

นายแพทย์ยงยศ เปิดเผยอีกว่า เมื่อไม่นานมานี้มีข่าวที่นักวิจัยจากต่างประเทศได้ตรวจสอบตัวเรือดในสหรัฐอเมริกาและแคนาดา พบตัวเรือดอาจดื้อต่อยาฆ่าแมลงได้ดีกว่าเดิม อย่างไรก็ตาม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีห้องปฏิบัติการกีฏวิทยาทางการแพทย์ แนะนำวิธีการป้องกันและกำจัดตัวเรือด ดังนี้

1. การใช้ความร้อน เช่น

- ต้มผ้าปูที่นอน ม่าน ตลอดจนเครื่องนอนหรือเครื่องใช้อื่นๆ
- อบด้วยเครื่องอบผ้า (Dryer) ที่อุณหภูมิอย่างน้อย 60 องศาเซลเซียส อย่างน้อย 30 นาที
- ใช้เครื่องพ่นไอน้ำร้อน (Steamer) พ่นบริเวณที่พบตัวเรือดด้วยอุณหภูมิอย่างน้อย 60 องศาเซลเซียส (ต้องเป็นช่วงที่ไอน้ำผ่านออกมาจากปลายท่อไม่เกิน 2.5 ซม.)
- ใช้เครื่องทำความร้อน (Heater) อบห้องให้อุณหภูมิสูงกว่า 50 องศาเซลเซียส อย่างน้อย 3 ชั่วโมง หรือที่ 60 องศาเซลเซียส อย่างน้อย 1 ชั่วโมง

2. การใช้สารเคมี

- ใช้สารเคมีกำจัดแมลงประเภทผสมน้ำฉีดพ่น เช่น อิมิดาโคลพริด์ (Imidacloprid), คลอเฟนาเพอร์ (Chlorfenapyr) ฯลฯ
- ใช้ผลิตภัณฑ์เคมีกำจัดแมลงประเภทสเปรย์ระบอบกัดก๊าซ สูตรน้ำมัน ซึ่งต้องมีสารออกฤทธิ์ในกลุ่มไพเรทรอยด์ (Pyrethiod) ผสมกันตั้งแต่ 2 - 4 ชนิด ฉีดพ่นสเปรย์รอบกระเปาะและล้อลาก หลังเดินทางกลับถึงบ้าน

ทั้งนี้การฉีดพ่นสารเคมีกำจัดแมลงดังกล่าว ต้องฉีดพ่นให้ทั่วทุกซอกทุกมุมที่เป็นแหล่งซ่อนตัวของตัวเรือด จึงจะได้ผลดี ส่วนการพ่นหมอกควันโดยใช้สารเคมีกำจัดแมลงชนิดต่างๆ ที่ใช้พ่นกำจัดยุงทั่วไป ไม่สามารถกำจัดตัวเรือดได้

21 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีสังเกตเห็ดพิษเบื้องต้น

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า ในช่วงหน้าฝนนี้ ศูนย์พิษวิทยา และฝ่ายศึกษาสายพันธุ์เชื้อราก่อโรค สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับตัวอย่างเพื่อตรวจวิเคราะห์ชนิดของเห็ด ซึ่งเป็นเห็ดที่มีผู้ป่วยรับประทานแล้วเข้าโรงพยาบาล โดยมีเห็ดพิษที่ส่งตรวจยืนยันในช่วงหน้าฝนนี้ ได้แก่ เห็ดระโงกหินหรือเห็ดระงากขาว เห็ดระงากหมวกดำ เห็ดถ่านเลือด เห็ดหมวกจีน เห็ดคันร่มพิษ เห็ดหัวกรวดครีบเขียว ซึ่งเห็ดพิษบางชนิดจะมีลักษณะคล้ายกับเห็ดที่รับประทานได้ ดังนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จึงมีวิธีคัดแยกเบื้องต้นในการจำแนกเห็ดพิษกับเห็ดไม่มีพิษ ดังนี้

✘ เห็ดระโงกหินหรือเห็ดระงากขาวและเห็ดระงากหมวกสีดำ สร้างพิษกลุ่ม Amatoxins เมื่อรับประทานเห็ดพิษกลุ่มนี้ผู้ป่วยจะเกิดอาการภายใน 6-24 ชั่วโมง มีอาการท้องร่วง เป็นตะคริวที่ท้อง คลื่นไส้ อาเจียน แสดงอาการประมาณ 1 วัน หลังจากนั้นมีอาการตับและไตวายและอาจเสียชีวิต วิธีการคัดแยก เห็ดระโงกหินหรือเห็ดระงากขาวและเห็ดระงากหมวกสีดำ มีพิษ ผิวหมวกเห็ดบริเวณขอบหมวกไม่มีริ้วคล้ายซี่หวี และก้านตันตลอดแนวเมื่อผ่าก้านเห็ด เห็ดระโงกขาวที่รับประทานได้ ผิวหมวกเห็ดสีขาวครีม สีเหลือง ผิวเรียบมันวาว ขอบหมวกมีริ้วคล้ายซี่หวีและก้านกลวงตลอดแนวเมื่อผ่าก้านเห็ด ในกรณีของเห็ดระโงกใส่เดือนหรือเห็ดขี้ไก่เดือน ผิวหมวกเห็ดสีน้ำตาลเข้มกลางหมวกแล้วค่อยๆจางลงมาที่ขอบ ผิวเรียบ ขอบหมวกมีริ้วคล้ายซี่หวีและก้านกลวงตลอดแนวเมื่อผ่าก้านเห็ด

✘ เห็ดถ่านเลือด จะเกิดอาการภายใน 2 ชั่วโมง มีอาการระคายเคืองระบบทางเดินอาหาร ต่อมาหลังจาก 6 ชั่วโมง มีอาการเจ็บกล้ามเนื้อ ตับและไตวายและอาจเสียชีวิต วิธีการคัดแยก เห็ดถ่านเลือดมีพิษ หมวกเห็ดทรงกรวยขนาดใหญ่ สีน้ำตาลเข้มถึงสีดำ ครีบห่างสีเหลืองอมน้ำตาล และมีน้ำยางสีแดงเมื่อผ่าดอกเห็ด เห็ดถ่านเล็กที่รับประทานได้ หมวกเห็ดรูปทรงชามคว่ำขนาดเล็ก สีขาวอมเทาถึงดำ ครีบถี่สีขาว และไม่พบน้ำยางสีแดงเมื่อผ่าดอกเห็ด

✘ เห็ดหมวกจีน สร้างสารพิษมัสคาร์ดิน และเห็ดคันร่มพิษ มีลักษณะคล้ายเห็ดโคนหรือเห็ดปลวกที่กินได้หลายชนิด และเห็ดหมวกจีนมีพิษบางชนิดมักขึ้นใกล้กับจอมปลวกเหมือนกับเห็ดโคนทำให้ชาวบ้านเข้าใจผิดว่าเป็นเห็ดโคนกินได้และเกิดเหตุการณ์บ่อยครั้ง เมื่อรับประทานเห็ดพิษกลุ่มนี้ผู้ป่วยจะเกิดอาการภายใน 30 นาที-2 ชั่วโมง มีอาการเหงื่อออกมาก น้ำตาไหล น้ำลายไหล ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงชีพจรเต้นช้า และอาจทำให้เสียชีวิตได้ภายในครึ่งชั่วโมง ส่วนเห็ดคันร่มพิษสร้างสารพิษ ทำให้เกิดอาการระคายเคืองระบบทางเดินอาหาร คลื่นไส้ อาเจียน และอาจเกิดสภาวะหายใจลำบาก วิธีการคัดแยก เห็ดหมวกจีน ผิวหมวกเห็ดหยาบ กลางหมวกเห็ดเป็นปุ่มนูน ขอบ

หมวกฉีกเมื่อบานครีมีสีเหลืองอมน้ำตาล และสีชมพูอมน้ำตาล เห็ดคันร่วมพิช ผิวเรียบ กลางหมวกเห็ดเป็นปุ่มนูน ครีมีสีชมพูอมน้ำตาล

✘ เห็ดหัวกรวดครีเขียว เมื่อรับประทานเห็ดพิษกลุ่มนี้ผู้ป่วยจะเกิดอาการภายใน 15 นาที- 4 ชั่วโมง ทำให้ระคายเคืองระบบทางเดินอาหาร คลื่นไส้ อาเจียน เป็นตะคริวที่ท้อง และท้องเสีย วิธีการตัดแยก เห็ดหัวกรวดครีเขียว หมวกเห็ดทรงขามคว่ำ บริเวณกลางหมวกมีเกล็ดขนาดใหญ่ ครีมีสีขาวแล้วเปลี่ยนเป็นสีเขียวปนเทาเมื่อแก่ และก้านมีวงแหวนขอบสองชั้น

✘ เห็ดก้านฝุ่น หรือเห็ดไข่มงส์ (Scleroderma) ห้ามรับประทาน เมื่อรับประทานเห็ดพิษกลุ่มนี้จะเกิดอาการระคายเคืองระบบทางเดินอาหารภายใน 1 ถึง 3 ชั่วโมง โดยมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสีย นอกจากนี้ยังสามารถก่อให้เกิดอาการมึนงง ตามัว และสภาวะหายใจลำบาก วิธีการตัดแยก เห็ดก้านฝุ่น พบลักษณะคล้ายรากหรือก้านดอก ผิวไม่เรียบคล้ายมีเกล็ดปกคลุม และเมื่อผ่าดอกเห็ดอาจพบการเปลี่ยนสี ส่วนเห็ดเผาะหรือเห็ดถอบที่รับประทานได้ ลักษณะของเห็ดเผาะหนึ่งจะมีผิวเรียบ ดอกเห็ดหนาและแข็ง ส่วนเห็ดเผาะฝ้าย ผิวเรียบมีเส้นใยที่เป็นขุยสีขาวปกคลุม ดอกอ่อนนุ่ม โดยทั้ง 2 ชนิดต้องไม่พบลักษณะคล้ายรากหรือก้านดอก

การป้องกันการกินเห็ดพิษ สามารถทำได้ ดังนี้

1. ควรรับประทานเห็ดที่รู้จักและต้องมั่นใจจริงๆว่าเป็นเห็ดที่รับประทานได้
2. ควรปรุงเห็ดให้สุกก่อนรับประทาน โดยเฉพาะเห็ดระโงกในระยะไข่
3. ผู้ที่มีอาการภูมิแพ้เกี่ยวกับเห็ดให้หลีกเลี่ยงการรับประทานเห็ด
4. อย่ารับประทานเห็ดพร้อมกับดื่มสุราเพราะเห็ดบางชนิดจะปรากฏอาการพิษเมื่อดื่มแอลกอฮอล์
5. เมื่อเกิดอาการพิษจากการรับประทานเห็ดควรรีบไปพบแพทย์ทันที

“สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ทำได้โดยให้รับประทานผงถ่าน (activated charcoal) โดยบดละเอียด 2 ถึง 3 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 1 แก้ว ผสมกับน้ำให้ข้นเหลว เพื่อดูดสารพิษของเห็ดในทางเดินอาหาร และรีบนำผู้ป่วยไปหาหมอหรือส่งโรงพยาบาล พร้อมกับนำเห็ดที่เหลือจากกินไปด้วย เพื่อให้แพทย์ใช้ประกอบการวินิจฉัยรักษาตามอาการ โดยสามารถส่งตรวจสอบชนิดของเห็ดพิษทางห้องปฏิบัติการศูนย์พิษวิทยา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 99716 และศูนย์ประสานงานการตรวจวิเคราะห์และเฝ้าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ โทร. 0 2951 1485”

22 พฤษภาคม 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เผยสถานการณ์โควิดในไทยยังพบ JN.1* เป็นสายพันธุ์หลัก ขณะที่ XEC พบแนวโน้มลดลง วัคซีนยังเอาอยู่ แนะนำปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยถึงการเฝ้าระวังสายพันธุ์โควิด 19 ว่า สถานการณ์สายพันธุ์โอมิครอนในประเทศไทยตั้งแต่เดือนมกราคม 2567 - วันที่ 6 พฤษภาคม 2568 พบ JN.1* ยังเป็นสายพันธุ์หลัก คิดเป็นสัดส่วนสะสมร้อยละ 63.92 ของสายพันธุ์ทั้งหมดที่พบในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ภาพรวมทั่วโลกที่ยังคงมี JN.1* เป็นสายพันธุ์หลักสำหรับสายพันธุ์ XEC พบแนวโน้มลดลง คิดเป็นสัดส่วนสะสมร้อยละ 3.07 ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ทั่วโลก ส่วน LP.8.1* (สายพันธุ์ย่อย KP.1.1.3) เริ่มพบในประเทศไทยช่วงเดือนมกราคม 2568 ขณะนี้มีอัตราลดลงเช่นกัน โดยสัดส่วนสะสมที่พบน้อยกว่าร้อยละ 10 ทั้งนี้วัคซีนโควิด 19 ยังมีประสิทธิภาพในการป้องกันความรุนแรงจากสายพันธุ์นี้

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังคงร่วมกับเครือข่ายห้องปฏิบัติการเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อก่อโรคโควิด 19 เพื่อเตรียมความพร้อมหากมีการระบาดในอนาคต โดยเผยแพร่จีโนมบนฐานข้อมูลสากล GISAID ตั้งแต่เริ่มสถานการณ์ระบาดโรคโควิด 19 ในประเทศไทยเมื่อเดือนมกราคม 2563 ถึง 6 พฤษภาคม 2568 มีจำนวนสะสม 47,571 ราย อย่างไรก็ตามการปฏิบัติตนตามมาตรการป้องกันการติดเชื้ออย่างสม่ำเสมอ เช่น การสวมหน้ากากอนามัย การปิดปาก ปิดจมูกเมื่อไอหรือจาม การล้างมือเป็นประจำ สามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อได้

23 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ฝ้าระวังสายพันธุ์โควิด 19 พบสายพันธุ์ NB.1.8.1 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น คาดว่าจะกลายเป็นสายพันธุ์หลักที่ระบาดในประเทศไทยและทั่วโลก ย้ำยังไม่มีหลักฐานว่าทำให้เกิดโรครุนแรงมากขึ้น

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า องค์การอนามัยโลก (WHO) ยังคงให้ความสำคัญกับการติดตามสายพันธุ์โอไมครอน ซึ่งรวมถึงสายพันธุ์ที่ต้องฝ้าระวัง (Variants of Interest - VOI) อย่าง JN.1* และสายพันธุ์ที่ต้องจับตามอง (Variants under Monitoring - VUM) อีก 6 สายพันธุ์ ได้แก่ KP.3*, KP.3.1.1*, LB.1*, XEC*, LP.8.1* และ NB.1.8.1 ทั้งนี้สัดส่วนของสายพันธุ์โอไมครอนทั่วโลก อ้างอิงข้อมูลจากฐานข้อมูลกลาง GISAID ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึง 27 เมษายน 2568 พบว่า

- LP.8.1* มีสัดส่วนสูงที่สุดในสัปดาห์ที่ 14 (42.0%) แต่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนถึงสัปดาห์ที่ 17 (39.0%)
- NB.1.8.1 มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสัปดาห์ที่ 14 (2.5%) จนถึงสัปดาห์ที่ 17 (10.7%)
- XEC* มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อยจากสัปดาห์ที่ 14 (22.3%) จนถึงสัปดาห์ที่ 17 (17.8%)

Table 1: Global proportions of SARS-CoV-2 Variants, epidemiological week 14 to 17 of 2025

Lineage*	Countries§	Sequences§	2025-14	2025-15	2025-16	2025-17
VOIs						
JN.1	143	339570	12.0	12.1	11.5	9.7
VUMs						
KP.3	85	61526	2.7	2.2	0.8	1.5
KP.3.1.1	89	117331	9.5	10.8	10.2	8.5
LB.1	99	25457	2.4	2.5	1.7	0.9
XEC	73	52366	22.3	20.0	18.8	17.8
LP.8.1	51	15993	42.0	41.4	40.9	39.0
NB.1.8.1	22	518	2.5	4.1	7.1	10.7
Recombinant	144	513365	6.6	6.9	8.9	11.8
Others	111	35263	0.1	0.1	-	0.1

Figures by WHO, data from GISAID, extracted on 18 May 2025.

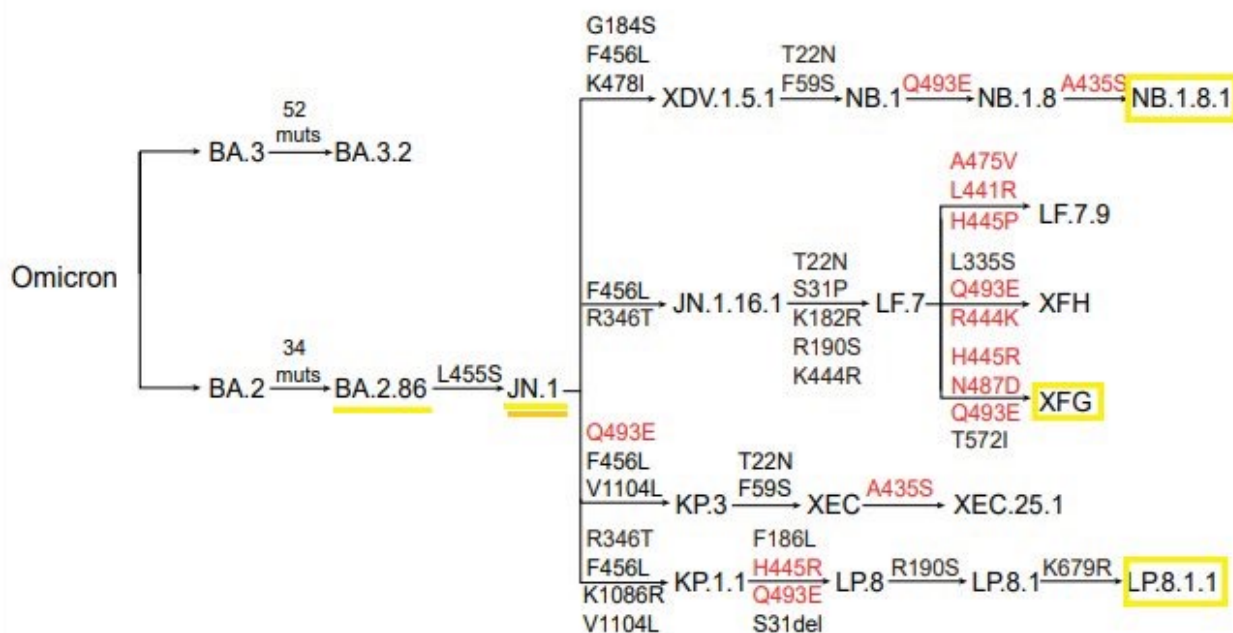
§Number of countries and sequences are since the emergence of the variants.

*The variants listed include descendant lineages, except those individually specified elsewhere in the table.

The VOI and the VUMs that have shown increasing trends are highlighted in yellow, those that have remained stable are highlighted in blue, while those with decreasing trends are highlighted in green.

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบายว่า NB.1.8.1 เป็นสายพันธุ์ย่อยของโอไมครอน มีต้นกำเนิดมาจากสายพันธุ์ลูกผสม XDV.1.5.1 โดยพบครั้งแรกเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2568 ปัจจุบัน NB.1.8.1 พบใน 22 ประเทศทั่วโลก จำนวนลำดับพันธุกรรมที่พบ 518 ราย ยังน้อยกว่าสายพันธุ์อื่นๆ อย่างมาก แต่สิ่งที่น่าสนใจคือ

สัดส่วนของ NB.1.8.1 เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอด 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา บ่งชี้ว่าสายพันธุ์นี้กำลังแพร่หลายมากขึ้น และเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคมที่ผ่านมา องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้ NB.1.8.1 เป็นสายพันธุ์ที่ต้องจับตามองแล้วสิ่งที่ทำให้ NB.1.8.1 น่าจับตามองคือการกลายพันธุ์ในตำแหน่งโปรตีนหนามหลายจุดที่เพิ่มเติมจากสายพันธุ์ JN.1 รวม 7 ตำแหน่ง ได้แก่ S:T22N, S:F59S, S:G184S, S:A435S, S:F456L, S:T478I, S:Q493E ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแพร่กระจายและหลบหลีกภูมิคุ้มกัน อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีข้อมูลว่า NB.1.8.1 อาจจะสามารถแพร่กระจายได้ง่ายขึ้น และหลบหลีกภูมิคุ้มกันได้ดีขึ้น แต่ยังไม่มีความชัดเจนว่าทำให้เกิดโรครุนแรงมากขึ้น

From: Y. Cao lab, <https://www.biorxiv.org/content/10.1101/2025.04.30.651462v1.full.pdf>

ภาพแสดงวิวัฒนาการของไวรัส SARS-CoV-2 สายพันธุ์โอมิครอน มีการกลายพันธุ์และแตกแขนงออกเป็นสายพันธุ์ย่อยมากมาย ซึ่งแต่ละสายพันธุ์ย่อยก็มีการกลายพันธุ์เพิ่มเติมอีก การติดตามการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้มีความสำคัญในการทำความเข้าใจพฤติกรรมของไวรัส และพัฒนากลยุทธ์ในการรับมือกับการระบาด

นายแพทย์ยงยศ เปิดเผยต่ออีกว่า สำหรับสถานการณ์ของไวรัส SARS-CoV-2 สายพันธุ์โอมิครอนในประเทศไทย โดยผลจากการถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อก่อโรคโควิด 19 ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2568 พบสายพันธุ์โอมิครอน JN.1*, KP.3.1.1*, KP.3*, LP.8.1*, NB.1.8.1, Other, และ XEC* ข้อมูลที่น่าสนใจคือ NB.1.8.1 กลายเป็นสายพันธุ์หลักอย่างรวดเร็วในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม ในขณะที่สายพันธุ์ XEC* และ JN.1* มีสัดส่วนลดลง

- NB.1.8.1: ไม่พบผู้ติดเชื้อสายพันธุ์นี้เลยในเดือนมกราคมถึงมีนาคม แต่เพิ่มขึ้นอย่างมากในเดือนเมษายน (43 ราย) และพฤษภาคม (167 ราย) จำนวนผู้ติดเชื้อรวม 210 ราย

- JN.1*: พบมากที่สุดในเดือนมกราคม (17 ราย) แต่จำนวนลดลงอย่างต่อเนื่องจนเหลือเพียง 5 รายในเดือนพฤษภาคม
- XEC*: จำนวนผู้ติดเชื้อค่อนข้างคงที่ในช่วงเดือนมกราคมถึงเมษายน แต่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยในเดือนพฤษภาคม
- สายพันธุ์อื่นๆ: (KP.3.1.1*, KP.3*, LP.8.1*, Other) มีจำนวนผู้ติดเชื้อน้อย

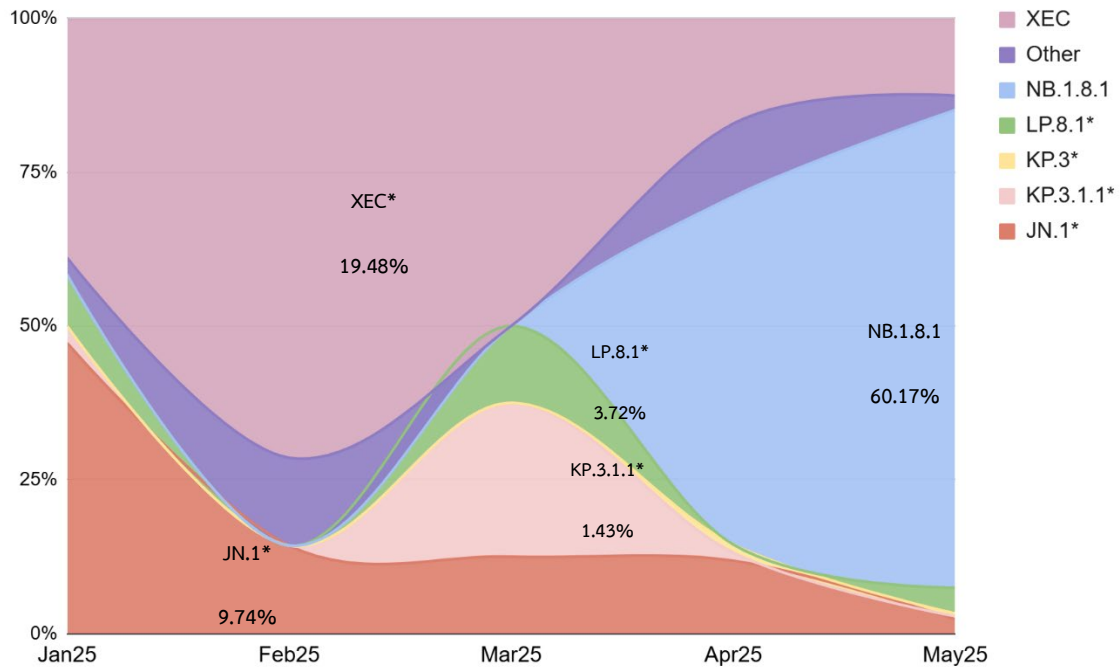
ตารางแสดงสัดส่วนของไวรัสSARS-CoV-2 สายพันธุ์โอไมครอนในประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2568

เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2568 (อ้างอิงวันที่เก็บตัวอย่าง)

Lineage	Jan25	Feb25	Mar25	Apr25	May25	Grand Total
JN.1*	17	2	1	9	5	34
KP.3.1.1*	1	0	2	1	1	5
KP.3*	0	0	0	1	1	2
LP.8.1*	3	0	1	0	9	13
NB.1.8.1	0	0	0	43	167	210
Other	1	2	0	9	5	17
XEC*	14	10	4	13	27	68
Grand Total	36	14	8	76	215	349

กราฟแสดงสัดส่วนของไวรัส SARS-CoV-2 สายพันธุ์โอมิครอนในประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2568

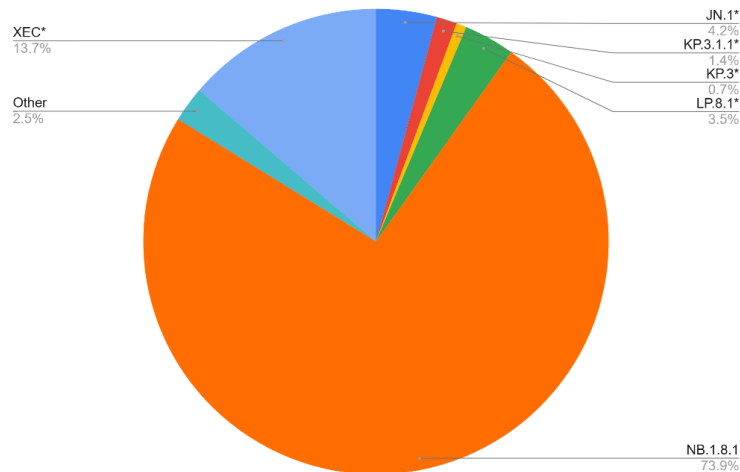
เดือนมกราคมถึงพฤษภาคม 2568 (อ้างอิงวันที่เก็บตัวอย่าง)

แผนภูมิแสดงสัดส่วนของไวรัส SARS-CoV-2 สายพันธุ์โอมิครอนในประเทศไทย

ที่มา : ผลการถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อก่อโรคโควิด 19 ของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ระหว่างวันที่ 29 เมษายน – 25 พฤษภาคม 2568 (อ้างอิงวันที่เก็บตัวอย่าง)

แผนภูมินี้แสดงให้เห็นว่าสายพันธุ์ NB.1.8.1 ครองสัดส่วนส่วนใหญ่อย่างชัดเจน (73.9%) ในขณะที่สายพันธุ์อื่น ๆ มีสัดส่วนที่น้อยลงมาก โดย XEC* เป็นสายพันธุ์ที่พบรองลงมา (13.7%)

“กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และเครือข่ายยังคงเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง โดยรวบรวมตัวอย่างจากทั่วประเทศ ตรวจสอบสารพันธุกรรมถอดรหัสจีโนมและเผยแพร่ข้อมูลผ่าน GISAID อย่างสม่ำเสมอ การเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิดเช่นนี้ช่วยให้ห้องปฏิบัติการพร้อมรับมือการระบาดในอนาคต สิ่งสำคัญคือการป้องกันตนเอง สวมหน้ากาก ล้างมือบ่อยๆ ความรุนแรงของโรคขึ้นอยู่กับภูมิคุ้มกันและสุขภาพส่วนบุคคล ไม่ใช่จำเพาะกับสายพันธุ์เท่านั้น ขอให้ทุกคนรักษาสุขภาพให้แข็งแรงและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันอย่างเคร่งครัด”
นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

29 พฤษภาคม 2568

เอกสารอ้างอิง

1. WHO TAG-VE Risk Evaluation for SARS-CoV-2 Variant Under Monitoring: NB.1.8.1(https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/epp/tracking-sars-cov-2/23052025_nb.1.8.1_ire.pdf)
2. ฐานข้อมูล GISAID สืบค้นข้อมูล ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เผยโควิดสายพันธุ์ “XFG” เป็นสายพันธุ์ที่ต้องจับตา แพร่กระจายได้เร็ว-หลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดี แต่ยังไม่มียืนยันว่าทำให้ป่วยรุนแรง

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2568 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้ประกาศจัดให้โควิด 19 สายพันธุ์ “XFG” เป็นสายพันธุ์ที่ต้องจับตา (Variant Under Monitoring) เนื่องจากมีคุณสมบัติด้านการแพร่กระจายที่รวดเร็ว และสามารถหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกันได้ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ขณะนี้ยังไม่มียืนยันแน่ชัดว่าสายพันธุ์ดังกล่าวส่งผลให้เกิดอาการรุนแรงมากกว่าสายพันธุ์อื่น โควิด 19 สายพันธุ์ XFG เป็นสายพันธุ์ย่อยของโอไมครอน เกิดจากการผสมกันของสายพันธุ์ LF.7 และ LP.8.1.2 ตรวจพบครั้งแรกเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2568 และมีการกลายพันธุ์เพิ่มเติมในตำแหน่งโปรตีนส่วนหนาม (Spike protein) รวม 11 ตำแหน่ง ได้แก่ T22N, S31P, K182R, R190S, R346T, K444, V445R, F456L, N487D, Q493E และ T572I ซึ่งการกลายพันธุ์เหล่านี้มีผลต่อความสามารถของไวรัสในการแพร่กระจายและหลบเลี่ยงภูมิคุ้มกัน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวถึงสถานการณ์ทั่วโลกพบว่าสายพันธุ์ XFG* มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สายพันธุ์ NB.1.8.1* ยังคงเป็นสายพันธุ์หลักที่พบมากที่สุด แม้จะมีแนวโน้มลดลงก็ตาม สำหรับในประเทศไทย ตรวจพบสายพันธุ์ XFG* เป็นครั้งแรกในเดือนเมษายน 2568 และจนถึงปัจจุบันมีรายงานสะสมแล้วจำนวน 23 ราย ทั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินการถอดรหัสพันธุกรรมของเชื้อก่อโรคโควิด 19 เพื่อเฝ้าระวังการกลายพันธุ์อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม – 23 มิถุนายน 2568 ได้ตรวจรหัสพันธุกรรมของตัวอย่างจำนวน 236 ราย พบสายพันธุ์ NB.1.8.1* ร้อยละ 83.9, สายพันธุ์ XFG* ร้อยละ 6.8, สายพันธุ์ XEC* ร้อยละ 5.9 และพบสายพันธุ์อื่นๆ เช่น JN.1*, LP.8.1* ในสัดส่วนเล็กน้อย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังคงเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงของสายพันธุ์ไวรัสอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเผยแพร่ข้อมูลจีโนมของไวรัสเข้าสู่ฐานข้อมูลสากล GISAID อย่างสม่ำเสมอ เพื่อสนับสนุนระบบเฝ้าระวังโรคระดับโลก โดยตั้งแต่เริ่มมีการระบาดในประเทศไทยในเดือนมกราคม 2563 จนถึงวันที่ 28 มิถุนายน 2568 ประเทศไทยได้เผยแพร่ข้อมูลจีโนมของเชื้อโควิด 19 สะสมแล้วทั้งสิ้น 48,541 ราย

แม้ขณะนี้ยังไม่มียืนยันว่าสายพันธุ์ XFG* ส่งผลให้เกิดอาการรุนแรงมากขึ้น แต่ขอให้ประชาชนยังคงปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การล้างมือบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด และหากมีอาการผิดปกติ เช่น ไข้ ไอ หรือหายใจลำบาก ขอให้รีบพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและรักษาอย่างเหมาะสม

กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ลงนามสัญญาการแบ่งปันข้อมูลการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในประเทศไทย กับมูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ เพื่อควบคุมการใช้ยาปฏิชีวนะอย่าง เหมาะสม

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย ดร.นายแพทย์วิโรจน์ ตั้งเจริญเสถียร ที่ปรึกษามูลนิธิเพื่อการพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ ลงนามสัญญาการแบ่งปันข้อมูลร่วมกัน (Data Sharing Agreement) เพื่อแบ่งปันข้อมูลเกี่ยวกับการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในประเทศไทย สนับสนุนการจัดทำข้อมูลประมาณการการเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยาให้มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบาย โดยเฉพาะการควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพ โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในฐานะผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับกรม ระดับสูง ดร.พิไลลักษณ์ อัครไพบูลย์ โอภาส ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากทั้งสองหน่วยงานร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิเปิดเผยว่า เชื้อดื้อยา เป็นหนึ่งในภัยเงียบที่ทำลายระบบสาธารณสุขทั่วโลก และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง หากปราศจากมาตรการรับมืออย่างจริงจัง รายงานจากหลายประเทศชี้ว่า เชื้อดื้อยาเป็นสาเหตุการเสียชีวิตหลายล้านรายทั่วโลกในแต่ละปี และยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล รวมถึงความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพของประเทศ ประเทศไทยเองได้บรรจุปัญหาเชื้อดื้อยาไว้ในวาระด้านความมั่นคงทางสุขภาพ ได้จัดทำนโยบายระดับชาติและแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติในการควบคุมเชื้อดื้อยาต้านจุลชีพมาอย่างต่อเนื่อง การที่จะดำเนินการเชิงนโยบายให้ได้ผล จำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะต้องมีข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือ ครบถ้วน และเชื่อมโยงกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ข้อมูลการเสียชีวิตจากเชื้อดื้อยา ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง ตั้งแต่ข้อมูลจากโรงพยาบาล ห้องปฏิบัติการ ระบบทะเบียนราษฎร ไปจนถึงข้อมูลระบาดวิทยา ซึ่งสถานการณ์ดื้อยาในปัจจุบัน พบว่าเชื้อมีการดื้อยาเพิ่มสูงขึ้นมาก เช่น พบเชื้อ *Acinetobacter baumannii* ซึ่งเป็นเชื้อก่อโรคฉวยโอกาสที่มักทำให้เกิดโรคปอดอักเสบ ติดเชื้อในกระแสเลือด ดื้อยาในกลุ่ม Carbapenems เพิ่มขึ้นจาก 14.4% ในปี 2543 ขึ้นมาสูงถึง 75.3% ในปี 2567 และเชื้อ *Klebsiella pneumoniae* ซึ่งเป็นเชื้อดื้อยาที่ทำให้เกิดปอดอักเสบ โรคติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะ ดื้อยาในกลุ่ม Carbapenems เพิ่มขึ้นจาก 0.4% ในปี 2543 ขึ้นมาเป็น 21.1% ในปี 2567 เป็นต้น

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับระบบข้อมูลการเฝ้าระวังเชื้อดื้อยาในประเทศไทย เริ่มต้นโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจเชื้อดื้อยาจากโรงพยาบาล เพื่อจัดทำแบบแผนความไวต่อยาและแนวโน้มการดื้อยาให้กับโรงพยาบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์ ต่อมาได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเชื้อดื้อยาทางห้องปฏิบัติการ Antimicrobial Resistance Laboratory Information

Surveillance System (ALISS) เพื่อพัฒนามาตรฐานในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมต่ออย่างเป็นระบบ สามารถจัดทำแนวโน้มเชื่อมต่อyarระดับเขตสุขภาพและระดับประเทศ เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย ในการควบคุมการใช้ยาต้านจุลชีพอย่างเหมาะสม ตลอดจนเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลขององค์การอนามัยโลก เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบเฝ้าระวังเชื่อมต่อyarระดับโลกต่อไป

การลงนามในครั้งนี้ เป็นจุดเริ่มต้นของกลไกความร่วมมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นการสร้างระบบ แบ่งปันข้อมูลที่มีมาตรฐานทางวิชาการ คำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล และสามารถใช้ประโยชน์ได้ ทั้งในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ เช่น การเฝ้าระวังเชื่อมต่อyarในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนรายงานต่อองค์กร ระหว่างประเทศ เช่น องค์การอนามัยโลก หรือองค์การสหประชาชาติ

24 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมสร้างศักยภาพผู้นำห้องปฏิบัติการไทยและอาเซียน เพื่อพัฒนาระบบการตรวจจับเชื้อก่อโรคอุบัติใหม่ โรคจากสัตว์สู่คน ตอบสนองการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคอย่างทันท่วงที ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว

ดร.พิไลลักษณ์ อัคคไพบูลย์ โอภาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ Dr. Christine Ross ผู้อำนวยการศูนย์ความร่วมมือไทยสหรัฐอเมริกา ด้านสาธารณสุข (ฝ่ายไทย) (Thailand MOPH-U.S.CDC Collaboration ; TUC) เปิดการอบรมผู้นำห้องปฏิบัติการ Global Laboratory Leadership Program (GLLP) รุ่นที่ 1 (ครั้งที่ 8) โดยมีผู้ฝึกสอนซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ และมีผู้เข้าร่วมอบรม ประกอบด้วย ผู้เข้าร่วมโครงการ พี่เลี้ยงโครงการจาก 4 ประเทศ คือ ประเทศไทย มาเลเซีย กัมพูชา และอินโดนีเซีย ผู้ฝึกสอน คณะกรรมการด้านวิชาการโครงการ คณะทำงาน Partner ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ องค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย (WHO Thailand) องค์การอนามัยโลกประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO SEARO) องค์การเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศของสหรัฐอเมริกา (USAID) องค์การอนามัยสัตว์โลก (WOAH) เครือข่ายมหาวิทยาลัยสุขภาพหนึ่งเดียวเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAOHUN) เครือข่ายห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาค (RPHL Network) จำนวน 80 คน จัดขึ้นระหว่างวันที่ 6-8 สิงหาคม 2568 (รวมระยะเวลา 3 วัน) ณ ห้องประชุม 801 ชั้น 8 อาคาร 8 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี และผ่านระบบออนไลน์ (Zoom meeting)

ดร.พิไลลักษณ์ กล่าวว่า สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับมอบหมายเป็นหน่วยงานเลขานุการในการดำเนินโครงการพัฒนาผู้นำห้องปฏิบัติการ Global Laboratory Leadership Program (GLLP) ร่วมกับหน่วยงานที่มีภารกิจด้านห้องปฏิบัติการสุขภาพคนและสุขภาพสัตว์ในประเทศไทย และภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างผู้นำทางห้องปฏิบัติการให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถผลักดันห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศไทยและระดับภูมิภาคให้เป็นที่เชื่อมั่นในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อตอบโต้ภัยคุกคามด้านสุขภาพ เช่น โรคอุบัติใหม่ และโรคจากสัตว์สู่คน ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนของระบบห้องปฏิบัติการสาธารณสุข ภายใต้แนวคิดสุขภาพหนึ่งเดียว (One Health) โดยหลักสูตรมีระยะเวลาจัดอบรมต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 2 ปี ระหว่างเดือนสิงหาคม 2566 ถึง สิงหาคม 2568 รวมจำนวน 8 ครั้ง และได้รับสนับสนุนงบประมาณจากศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค (Centers for Disease Control and Prevention; CDC) ผ่านศูนย์ความร่วมมือไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุข (U.S. CDC) (ด้านสุขภาพคน) และองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) (ด้านสุขภาพสัตว์) รวมถึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน Integrated Quality Laboratory Services (IQLS)

“การฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำห้องปฏิบัติการอ้างอิงโปรแกรมฝึกอบรมระดับโลก (GLLP) ประกอบด้วย การฝึกอบรมทักษะที่จำเป็น 9 ด้าน ทำให้ผู้ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรนี้ได้พัฒนาศักยภาพด้านผู้นำและการบริหารจัดการ ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการทั้งด้านสุขภาพคนและสุขภาพสัตว์ทั้งในระดับประเทศและระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีความเข้มแข็ง โดยผู้ที่ผ่านหลักสูตรตามเกณฑ์โครงการจะได้รับมอบประกาศนียบัตรสำหรับ

ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรผู้นำห้องปฏิบัติการ นอกจากนี้ยังมีแผนการขยายขอบข่ายการพัฒนากำลังคนผู้นำห้องปฏิบัติการไปยังระดับมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการให้สามารถตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างยั่งยืน” **ดร.พิไลลักษณ์** กล่าว

8 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิด “ศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์” มุ่งยกระดับสุขภาพคนไทยด้วย การแพทย์แม่นยำ

วันนี้ (27 สิงหาคม 2568) เวลา 09.00 น. นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธาน เปิดศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ (Genomic for Health & Wellness Center) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “มุมมองผู้บริหาร : การขับเคลื่อนนวัตกรรมจีโนมิกส์สู่ระบบสุขภาพคนไทย” โดยมี ดร.พิไลลักษณ์ อัครไพบูลย์ โอกาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมพิธี จำนวน 200 คน ณ ห้องประชุมใหญ่ NIH และศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า ศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ จัดตั้งขึ้นภายใต้แนวคิด “ตรวจยีน รู้ความเสี่ยงวางแผนสุขภาพ” เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการให้บริการด้านอนุพันธุศาสตร์และจีโนมิกส์อย่างครบวงจร ครอบคลุมทั้งด้านการวินิจฉัย การวิจัย และการเฝ้าระวังโรค โดยเฉพาะโรคที่มีพื้นฐานทางพันธุกรรมและโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การนำเทคโนโลยีระดับจีโนมมาใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลอย่างแม่นยำ เพื่อให้ประชาชนไทยปลอดภัยจากโรคและภัยสุขภาพ สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2568 “คนไทยห่างไกลโรคและภัยสุขภาพ” และเพื่อเสริมศักยภาพเศรษฐกิจสุขภาพของประเทศสู่ Medical & Wellness Hub

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า ศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ จะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยตอบโจทย์แนวโน้มการแพทย์เชิงรุก (Predictive & Preventive Medicine) ที่ให้ความสำคัญกับการ “รู้ก่อน” เพื่อ “ป้องกันได้” และ “วางแผนสุขภาพได้ล่วงหน้า” โดยนำเทคโนโลยี Next-Generation Sequencing (NGS) มาใช้ในการวิเคราะห์ยีนอย่างครอบคลุมและแม่นยำ เปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจหาความเสี่ยงโรคทางพันธุกรรมและโรคหายาก พร้อมทั้งวางแผนการรักษาและการดูแลสุขภาพแบบเฉพาะบุคคลบริการครอบคลุม 4 ด้านหลัก สำหรับผู้ที่มีประวัติครอบครัวเกี่ยวข้องกับโรคพันธุกรรม ผู้ที่มีอาการผิดปกติที่หาสาเหตุไม่เจอ รวมถึงประชาชนทั่วไปที่ต้องการวางแผนสุขภาพล่วงหน้า อาทิเช่น

1. Clinical Exome Sequencing (CES) – Expanded Panel ตรวจหาความเสี่ยงโรคทางพันธุกรรมที่พบบ่อยในคนไทย เช่น โรคธาลัสซีเมีย โรคมะเร็งทางพันธุกรรม และโรคเมตาบอลิซึม
2. โรคหัวใจและระบบประสาท-กล้ามเนื้อ ค้นหาสาเหตุของโรคหายาก เช่น ภาวะกล้ามเนื้ออ่อนแรงและโรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง
3. Pharmacogenetic Testing วางแผนการรักษาเฉพาะบุคคล โดยเลือกใช้ยาที่เหมาะสมกับยีนลดความเสี่ยงผลข้างเคียง
4. Genetic Testing for Health & Wellness วิเคราะห์ยีนที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อการปรับวิถีชีวิตเฉพาะบุคคล เช่น อาหาร การนอน และการออกกำลังกาย

“ศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ถือเป็นอีกหนึ่งก้าวสำคัญเชิงกลยุทธ์ในการพัฒนาและยกระดับระบบสาธารณสุขสาธารณสุขไทย ขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ Medical & Wellness Hub และเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการตรวจยีนที่มีคุณภาพให้แก่ประชาชน “รู้ก่อน ป้องกันได้ สุขภาพมั่นใจได้ในแบบคุณ” ทั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มุ่งหวังให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงการแพทย์แม่นยำ เพื่อสร้างสุขภาพที่ยั่งยืนและมั่นใจได้ในแบบของตนเอง สำหรับศูนย์สุขภาพจีโนมิกส์ (Genomic for Health & Wellness

Center) ตั้งอยู่ที่ อาคาร 1 ชั้น 1 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัด
นนทบุรี โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 98036” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

27 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยโควิดสายพันธุ์ใหม่ “XFG” หรือ “สเตรตัส” ยังไม่พบอาการรุนแรงย้ำเฝ้าระวังต่อเนื่อง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยความคืบหน้าสถานการณ์โควิด 19 พบว่าสายพันธุ์ “XFG” หรือที่เรียกว่า สเตรตัส (Stratus) กำลังกลายเป็นสายพันธุ์หลักที่แพร่ระบาดทั่วโลก โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ยังไม่มีหลักฐานยืนยันว่าทำให้ผู้ป่วยมีอาการรุนแรงมากกว่าสายพันธุ์อื่น

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า ประเทศไทยตรวจพบสายพันธุ์ XFG ครั้งแรกเมื่อเดือนเมษายน 2568 และจนถึงวันที่ 24 กันยายน 2568 มีรายงานสะสมแล้ว 33 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในเขตสุขภาพที่ 13 จำนวน 23 ราย โดยผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก และปวดศีรษะ และยังไม่มียาใดต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

ขณะเดียวกัน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ถอดรหัสพันธุกรรมเชื้อโควิด 19 อย่างต่อเนื่อง โดยในช่วง 1 เมษายน – 24 กันยายน 2568 ได้ทำการถอดรหัสแล้ว 608 ตัวอย่าง พบว่าเป็น

- สายพันธุ์ NB.1.8.1* ร้อยละ 73.7
- สายพันธุ์ XEC* ร้อยละ 8.7
- สายพันธุ์ JN.1* ร้อยละ 6.4
- สายพันธุ์ XFG* ร้อยละ 5.4
- สายพันธุ์อื่น ๆ รวมร้อยละ 5.7

นับตั้งแต่เริ่มการระบาดในประเทศไทยเมื่อเดือนมกราคม 2563 จนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยได้เผยแพร่ข้อมูลจีโนมของเชื้อโควิด-19 เข้าสู่ฐานข้อมูลสากล GISAID แล้วกว่า 48,865 ราย เพื่อสนับสนุนระบบเฝ้าระวังโรคระดับโลก

นายแพทย์ยงยศ เน้นย้ำว่า แม้สายพันธุ์ XFG ยังไม่ก่อให้เกิดอาการรุนแรง แต่ประชาชนควรป้องกันตนเองอย่างสม่ำเสมอ โดยล้างมือบ่อยๆ หลีกเลี่ยงสถานที่แออัด และหากมีอาการผิดปกติ เช่น ไข้ ไอ หรือหายใจลำบาก ควรรีบพบแพทย์เพื่อรับการวินิจฉัยและรักษาที่เหมาะสม

30 กันยายน 2568

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาระบบการจัดเก็บทรัพยากรชีวภาพ จัดตั้งธนาคารทรัพยากรชีวภาพ ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 20387: 2018

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดตั้งธนาคารทรัพยากรชีวภาพ ดำเนินการบริหารระบบธนาคารทรัพยากรชีวภาพ ตามมาตรฐานระบบบริหารคุณภาพ โดยการจัดเก็บตัวอย่างและข้อมูลทางชีวภาพที่เกี่ยวข้อง มีข้อกำหนดที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน เพื่อจัดการกับทรัพยากรชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความน่าเชื่อถือ จนได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยธนาคารทรัพยากรชีวภาพที่ผ่านการรับรองความสามารถตามมาตรฐาน ISO 20387: 2018 ของสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ โดยมีขอบเขตที่ได้รับการรับรองจำนวน 4 รายการ ได้แก่ สารพันธุกรรมชนิด DNA, เลือดครบส่วน (Whole blood), บัฟฟีโค้ต (Buffy coat) และพลาสมา (Plasma)

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า จากแผนปฏิบัติการบูรณาการจีโนมิกส์ประเทศไทย พ.ศ. 2563-2567 รัฐบาลได้อนุมัติงบประมาณในการดำเนินการวงเงิน 4,470 ล้านบาท โดยในแผนงานดังกล่าวมีโครงการสำคัญ อาทิ การถอดรหัสพันธุกรรมผู้ป่วยชาวไทยใน 5 โรคสำคัญ ได้แก่ 1. โรคหายากหรือโรควินิจฉัยยาก 2. โรคมะเร็ง 3. โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 4. โรคติดเชื้อ และ 5. โรคทางเภสัชพันธุศาสตร์ จำนวนรวม 50,000 ราย การสร้างศูนย์ข้อมูลจีโนมแห่งชาติ และการสร้างศูนย์ธนาคารทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติ

เนื่องจากตัวอย่างสารพันธุกรรมที่จะนำไปทำการถอดรหัสพันธุกรรมมนุษย์ทั้งจีโนม จำนวน 50,000 ราย เป็นตัวอย่างที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก และต้องการการบริหารจัดการที่ดี ตั้งแต่การรับตัวอย่าง การสกัดตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์กำหนดมาตรฐานให้ตัวอย่างที่มีคุณภาพสูง สามารถนำไปทำการถอดรหัสพันธุกรรมทั้งจีโนมได้ คณะอนุกรรมการกำกับทิศทางแผนงานวิจัยจีโนมิกส์ประเทศไทยและภาคีเครือข่ายการวิจัยและการบริการภายใต้แผนฯ จึงเห็นชอบให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ เป็นผู้รับบริหารจัดการตัวอย่างของโครงการแบบรวมศูนย์ ซึ่งหมายรวมถึงการบริหารจัดการตัวอย่าง การสกัดสารพันธุกรรม และการเก็บรักษาตัวอย่างตั้งต้นและตัวอย่างสารพันธุกรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว โดยตัวอย่างสารพันธุกรรมชนิด DNA, เลือดครบส่วน (whole blood), บัฟฟีโค้ต (Buffy coat) และพลาสมา (Plasma)

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของระบบการจัดเก็บทรัพยากรชีวภาพ จึงจัดตั้งธนาคารทรัพยากรชีวภาพ Biobank ตามระบบมาตรฐาน ISO 20387: 2018 ซึ่งเป็นมาตรฐานการเก็บตัวอย่างทรัพยากรชีวภาพแบบมาตรฐานสากล โดยมีขอบเขตที่ได้รับการรับรอง 4 รายการ คือสารพันธุกรรมชนิด DNA, เลือดครบส่วน (Whole blood), บัฟฟีโค้ต (Buffy coat) และพลาสมา (Plasma) เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2566 และได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 20387:2018 วันที่ 14 สิงหาคม 2567

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ในปี 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จะขยายขอบข่ายขอการรับรอง ISO 20387: 2018 ในธนาคารชีวภาพ นั้นเป็นคลังจัดเก็บตัวอย่างหยดเลือดแห้งบน

กระดาศซัซบ และคลังผลิตภัณท์การแพทยัซัซนสูง ซึ่ณ ผลิตภัณท์เซลล์บ้ำบัตซนิต Dendritic cells (เซลล์เด็ัน ไตรตติค) เซลล์บ้ำบัตซนิต Cytokine-induced killer cells (เซลล์เม็ดเล็อดซาวคิลเลอร็เซลล์ที่ถูกซัณนำด้วย ซไตโคئن) เซลล์ Mesenchymal stem cells (เซลล์ตันกำเนิตมีเซนไคม์) และ เซลล์ induced Pluripotent Stem Cells (เซลล์ตันกำเนิตที่ด้จ้กการเหน็ยวนำเซลล์ร้างกายที่เจริณูเต็มทีแล้ว) สำหรัซัซนในการศึษาวิจัยและ พัฒน่วิธีรักษาผู้ป่วย

สำหรัการนำไปต่อยอดใช้ประโยชน์ในอนาคต สามารถนำทรัพยากรชีวภาพทางการแพทยั ที่มีอยู่ไปศึษาวิจัยจะซัซบเพิ่มซึตความสามารถในการวิจัยและพัฒนาที่เก็ยวซัซงกับการศึษาคุณลักษณะพื้นฐาน ของเช็อก่อโรค การตรววจวิจัย รัักษาโรค รวมทั้งการพัฒนาวัคซึนของหน่วงานวิจัยด้ว่งๆ ในประเศไทย เพ็ให้ประเศชนมีสุขภาพะที่ดีซึน นอกจ้กนัซัซนยังสามรถเป็ดให้บริการสัถ์สารพันธุกรรม จัคเก็บทัง ในระยะสั้นระยะยาว รวมทั้งการร้วมมือกับภาคเอกชน ใช้ซัซมูลในการทดสอบ และพัฒนาอุตสาหกรรรมยา เกสัซกรรรม

“ทังนั้ ธนาคารทรัพยากรชีวภาพ กรรรมวิทยาศึสตรัการแพทยั มีระบบการรัักษาความลับและการถ้ำยโอนซัซมูลอย่างเข้มงวตและรัดกุม เป็นไปตามมาตรฐานสากลและยัคมั่นในจริยธรรมการวิจัย เป็นการบริหารจัคการการเก็บและเพิ่มมูลค่าด้วอย่างทางชีวภาพที่สำคัญของประเศอย่างยังยึน โดยหน่วงานสามารถสอบถาทรายละเอ็ยดความร้วมมือการใช้ธนาคารทรัพยากรชีวภาพกรรรมวิทยาศึสตรัการแพทยั ด้ที่สถำบันชีววิทยาศึสตรัทางการแพทยั โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 98095, 98096” นายแพทยัยงศ ก่อว้ทังท้ำย

8 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ สภาเภสัชกรรม วิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ภูมิคุ้มกันบำบัด สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยว่า ในแต่ละปีจะมีผู้ป่วยโรคมะเร็งรายใหม่ จำนวนมากกว่า 11 ล้านคนจากทั่วโลก ในประเทศไทยมีผู้เสียชีวิตจากโรคมะเร็งกว่า 60,000 คน จากผู้ป่วยโรคมะเร็งทั้งหมดประมาณ 120,000 คน โดยโรคมะเร็งเต้านมยังคงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับ 1 ของผู้หญิง และมีแนวโน้มอุบัติการณ์ที่สูงขึ้นทุกปี

ดังนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์จึงได้ร่วมมือกับ ศูนย์สิริกิติ์บรมราชินีนาถเพื่อมะเร็งเต้านม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภาเภสัชกรรม ดำเนินการวิจัยการแพทย์แม่นยำ (Precision Medicine) และผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced therapy medicinal products) สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านม โดย ศูนย์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำโครงการวิจัย เพื่อเตรียมผลิตภัณฑ์ภูมิคุ้มกันบำบัด (Natural Dendritic Cells ; nDCs) สำหรับใช้ในการรักษาในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม โดยได้มีส่วนร่วม ตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาวิธีการเตรียมเซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดในห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จนได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์ (Prototype) ตลอดจนการควบคุมการเตรียมเซลล์ในห้องปฏิบัติการสะอาด ให้เป็นไปตามมาตรฐานของผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (GMP Compliance) สำหรับใช้ในการวิจัยทางคลินิก รวมถึงการพัฒนาวิธีควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์เซลล์ ซึ่งประกอบด้วย การตรวจคุณสมบัติของเซลล์ (Identity) ด้วยเทคนิคการตรวจแอนติเจนบนผิวเซลล์ (Flow Cytometry), การตรวจความบริสุทธิ์ (Purity), การทดสอบการปนเปื้อนจุลชีพ (Sterility) เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดที่เตรียมได้นั้น มีความปลอดภัย สำหรับการนำไปรักษาในผู้ป่วย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า จากการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน สามารถเตรียมผลิตภัณฑ์เซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัด สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมไปแล้วจำนวน 18 ราย โดยในทุกกรอบการเตรียมที่ผ่านมา ผลการทดสอบ ทุกรายการผ่านตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังคงเดินหน้าวิจัยพัฒนางานด้านผลิตภัณฑ์ เซลล์บำบัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงที่มีความปลอดภัย และมีคุณภาพที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล สำหรับประชาชนคนไทย

7 พฤศจิกายน 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

การผลิตและควบคุมคุณภาพเซลล์ต้นกำเนิดชนิด Mesenchymal Stem Cell และ Growth factor อย่างถูกต้องตามมาตรฐานทาง
การแพทย์

เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ MSC และแหล่งที่มา

เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ MSC เป็นเซลล์ต้นกำเนิดที่สามารถพัฒนาไปเป็นเซลล์กระดูก (Osteoblast) เซลล์กระดูกอ่อน (Chondrocyte) และเซลล์ไขมัน (Adipocyte) ส่วนใหญ่ใช้ในการรักษาโรคที่เกิดจากความเสื่อมสลายของร่างกาย โดยมีแหล่งที่มาจากอวัยวะต่างๆของร่างกาย ได้แก่ รก (Placenta) สายสะดือ (Umbilical Cord) เลือดจากสายสะดือ (Cord Blood) เนื้อเยื่อไขมัน (Adipose-Tissue) ไขกระดูก (Bone Marrow) เลือด (Peripheral Blood) และรากฟัน (Dental Pulp) เป็นต้น

เซลล์ทางการแพทย์ และเซลล์ต้นกำเนิดชนิด MSC

เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ MSC ถือเป็น “เซลล์ทางการแพทย์” ตามความหมายของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการด้านเซลล์ทางการแพทย์ของสถานพยาบาลเฉพาะกรณีการใช้เซลล์เพื่อการบำบัดรักษา พ.ศ. 2565 ซึ่งการให้บริการด้านเซลล์ทางการแพทย์จะกระทำได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

1. การปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตในการรักษาโรคทางโลหิตวิทยาตามที่แพทยสภารับรอง
2. มีการใช้เซลล์ตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามข้อบังคับแพทยสภา

ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม เรื่อง การประกอบวิชาชีพเวชกรรมเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ และการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตจากผู้บริจาค พ.ศ. 2566 หมวด 2 การประกอบวิชาชีพเวชกรรมเกี่ยวกับการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตจากผู้บริจาค

ในปัจจุบันยังไม่มีผลิตภัณฑ์เซลล์ต้นกำเนิดมีเซนไคม์ MSC ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาของประเทศไทย ส่วนใหญ่จะมีการผลิตและใช้ในสถานพยาบาลสำหรับผู้ป่วยเฉพาะรายตามพระราชบัญญัติยา มาตรา 13(2) ดังนั้น การรักษาโรคด้วยเซลล์ต้นกำเนิดชนิด MSC จึงมีวัตถุประสงค์เฉพาะการศึกษาวิจัยภายใต้การควบคุมทางการแพทย์อย่างใกล้ชิดเท่านั้น ในกรณีของการเก็บตัวอย่างภายใต้โครงการศึกษาวิจัยทางคลินิก ผู้วิจัยจะต้องแสดงเอกสารขอความยินยอมจากผู้บริจาค (Consent Form) ที่ผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ (EC) หรือคณะกรรมการพิจารณาโครงการวิจัยของสถาบัน (IRB)

การผลิตเพาะเลี้ยงและตรวจสอบคุณภาพเซลล์ต้นกำเนิดชนิด MSC และ Growth factor ในห้องปฏิบัติการ

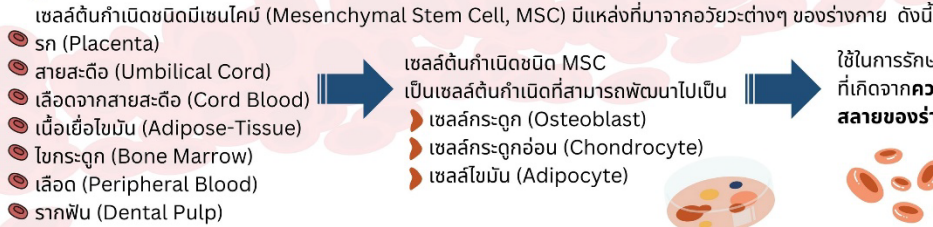

การใช้เซลล์ต้นกำเนิด ชนิดมีเซนไคม์ (Mesenchymal Stem Cell)

และ Growth Factor อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

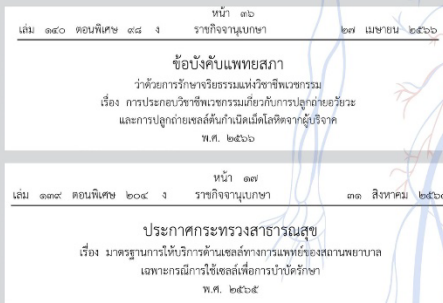
เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์และแหล่งที่มา

เซลล์ทางการแพทย์และเซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์

เซลล์ต้นกำเนิดทุกชนิดถือเป็น “เซลล์ทางการแพทย์” ตามความหมายของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรฐานการให้บริการด้านเซลล์ทางการแพทย์ของสถานพยาบาลเฉพาะกรณีการใช้เซลล์เพื่อการบำบัดรักษา พ.ศ. 2565 การให้บริการด้านเซลล์ทางการแพทย์จะกระทำได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

- ✓ การปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตในการรักษาโรคทางโลหิตวิทยาตามที่แพทย์สามารถรับรอง
- ✓ มีการใช้เซลล์ตามมาตรฐานของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม เรื่อง การประกอบวิชาชีพเวชกรรมเกี่ยวกับการปลูกถ่ายอวัยวะ และการปลูกถ่ายเซลล์ต้นกำเนิดเม็ดโลหิตจากผู้บริจาค พ.ศ. ๒๕๖๖

การควบคุมคุณภาพเซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์

เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์และ Growth Factor ถือเป็นผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (ATMP) ที่มีส่วนผสมของยีน เซลล์ หรือ เนื้อเยื่อของสิ่งมีชีวิตตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง แนวทางการจำแนกประเภทผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Classification of Advanced Therapy Medical Products; ATMPs) ประกาศ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2566 โดยจัดเป็นยาและควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของเซลล์ทุกชนิดจะต้องมีการขอขึ้นทะเบียนตามกฎหมาย เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และปลอดภัย

ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของเซลล์ทุกชนิดจะต้องมีการผลิตตามมาตรฐาน PIC/S GMP และ GDP โดยจะต้องมีการควบคุมสภาวะต่างๆ ดังนี้

- ✓ ควบคุมสภาวะการผลิตภายใต้ห้องสะอาด (Cleanroom) ที่มีการแยกพื้นที่อย่างชัดเจน
- ✓ มีระบบควบคุมอากาศอย่างเหมาะสม
- ✓ มีการฆ่าล้างและทำการปราศจากเชื้อภายในสถานที่ผลิตเอง
- ✓ มีการควบคุมเอกสารการผลิตทุกขั้นตอน
- ✓ มีการตรวจสอบคุณภาพเทียบเท่ามาตรฐานสากล เช่น การทดสอบความปราศจากเชื้อ (Sterility) ความบริสุทธิ์ (Purity) การตรวจสอบเอกลักษณ์ (Identity) การทดสอบความสามารถ (Potency) และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (ATMP center)

สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

0 2591-0000 ต่อ 99394

เซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ MSC และ สารที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเซลล์ต้นกำเนิดชนิดมีเซนไคม์ (Growth factor) ถือเป็นผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal Products; ATMPs) ตามประกาศสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เรื่อง แนวทางการจำแนกประเภทผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง (Classification of Advanced Therapy Medical Products; ATMPs) ประกาศ ณ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 โดยจัดเป็นยาและควบคุมภายใต้พระราชบัญญัติยา พ.ศ. 2510 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนประกอบของเซลล์ทุกชนิดจะต้องมีการขอขึ้นทะเบียนตามกฎหมายยา เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ปลอดภัย และถูกต้องตามกฎหมาย

การผลิตเซลล์ต้นกำเนิดชนิด MSC และ Growth factor จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐาน PIC/S GMP และ GDP โดยจะต้องมีการควบคุมสภาวะการผลิตภายใต้ห้องสะอาด (Cleanroom) ที่มีการแยกพื้นที่ชัดเจน มีระบบควบคุมอากาศอย่างเหมาะสม และปราศจากเชื้อ มีการควบคุมเอกสารการผลิตทุกขั้นตอน และมีการตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานสากล เช่น การทดสอบความปราศจากเชื้อ (Sterility) ความบริสุทธิ์ (Purity) การตรวจสอบเอกลักษณ์ (Identity) การทดสอบความสามารถ (Potency) และการตรวจสอบการมีชีวิตของเซลล์ เพื่อให้เซลล์ และ Growth factor ที่ผลิตได้มีความบริสุทธิ์ มีคุณภาพ และมีความปลอดภัย โดยทุกขั้นตอนจะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานอย่างเคร่งครัด เพื่อให้มั่นใจว่าผลิตภัณฑ์สามารถนำไปใช้ในประโยชน์ทางคลินิกต่อผู้ป่วยได้อย่างปลอดภัย

ข้อมูลจาก...ศูนย์ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

9 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ผลตรวจยีน NAT2 ประกอบการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ด้วยยา Isoniazid เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แข็งแกร่งในการพัฒนาระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรคสู่เป้าหมายยุติวัณโรคของประเทศไทย

วันนี้ (30 มกราคม 2568) ที่โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดประชุมเชิงปฏิบัติการ "การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การใช้ผลตรวจยีนแนททู (NAT2) ประกอบการรักษาผู้ป่วยวัณโรค ด้วยยา Isoniazid" ภายใต้โครงการตรวจแนททู ไตโพลไทป์ (NAT2 diplotype) ด้วยเทคนิคเรียลไทม์พีซีอาร์ (Real-time PCR) เพื่อประกอบการปรับระดับยาต้านวัณโรค Isoniazid (ไอโซไนอะซิด) เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 โดยมีผู้แทน JICA ประจำประเทศไทย ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขา ทั้งแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวัณโรค เข้าร่วมการประชุม

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า วัณโรคยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยและทั่วโลก ด้วยอัตราผู้ป่วยรายใหม่และการแพร่กระจายของโรคที่ยังคงพบได้อย่างต่อเนื่อง ความท้าทายหนึ่งของการรักษาวัณโรคคือผลข้างเคียงจากยาต้านวัณโรค โดยเฉพาะยา isoniazid ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการกำจัดเชื้อวัณโรคในร่างกาย แต่ในขณะเดียวกันก็อาจก่อให้เกิดอาการตับอักเสบในผู้ป่วยบางราย ส่งผลให้ผู้ป่วยต้องหยุดการรักษากลางคัน ซึ่งลดทอนประสิทธิภาพการควบคุมโรคและเพิ่มความเสี่ยงในการแพร่เชื้อไปยังผู้อื่น

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ จึงนำเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านจีโนมิกส์ การตรวจยีน NAT2 diplotype ด้วยเทคนิค Real-time PCR มาใช้ มีเป้าหมายเพื่อช่วยแพทย์ในการปรับระดับยา isoniazid ให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย จากการศึกษาพบว่า ซึ่งสามารถลดความเสี่ยงในการเกิดผลข้างเคียงอย่างตับอักเสบและเพิ่มโอกาสในการรักษาหายขาด

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การประชุมในวันนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 มีระยะเวลา 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 28 กรกฎาคม 2567 ถึง 27 กรกฎาคม 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ดำเนินการร่วมกับ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 15 แห่ง ทั่วประเทศ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ได้รับตัวอย่างจากผู้ป่วยจำนวน 2,523 ราย ผลการตรวจวิเคราะห์ พบกลุ่มย่อยสลายยาช้า (Slow acetylator) มีจำนวน 1,026 ตัวอย่าง กลุ่มย่อยสลายยาได้ปานกลาง (Intermediate acetylator) มีจำนวน 1,131 ตัวอย่าง และกลุ่มย่อยสลายยาเร็ว (Rapid acetylator) มีจำนวน 366 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 41, 45 และ 14 ตามลำดับ จากการวิจัยพบว่าชนิดของการย่อยสลายยาช้า (slow acetylator) ทำให้มีเมตาโบไลต์

ของยาที่เป็นพิษต่อตับสะสมในเซลล์ตับสูง อาจทำให้เกิดผลข้างเคียงการเกิดตับอักเสบ ข้อมูลนี้มีคุณค่ามหาศาลในการช่วยแพทย์ตัดสินใจรักษาอย่างเหมาะสม

“ถือเป็นโอกาสสำคัญที่ผู้เชี่ยวชาญจากหลายสาขา ทั้งแพทย์ เภสัชกร พยาบาล และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านไวรัสโรค จะได้แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำผลตรวจยีน NAT2 ไปใช้ในการดูแลรักษาผู้ป่วยไวรัสโรคในบริบทของแต่ละโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ยกระดับคุณภาพการรักษาผู้ป่วยไวรัสโรค รวมทั้งสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แข็งแกร่งในการพัฒนาระบบการดูแลรักษาผู้ป่วยไวรัสโรค และช่วยสนับสนุนการควบคุมและป้องกันไวรัสโรค สู่เป้าหมายยุติไวรัสโรคของประเทศไทย ทั้งนี้หน่วยบริการสาธารณสุขทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถส่งตัวอย่างเลือดผู้ป่วยไวรัสโรค ตรวจ NAT2 diplotype โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้ที่สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง ทั่วประเทศ ตั้งแต่บัดนี้ จนถึงวันที่ 27 กรกฎาคม 2568 สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมโทร. 029510000 ต่อ 98095 หรือ 98096” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

30 มกราคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ JICA จัดสัมมนาวิชาการด้านวัณโรค “Ending TB Seminar - Thailand’s High TB Burden: Challenges and Pathways to Solutions”

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) จัดงานสัมมนาวิชาการด้านวัณโรค "Ending TB Seminar - Thailand’s High TB Burden: Challenges and Pathways to Solutions" ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2568 เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการแพทย์ในการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีรุ่นใหม่มาประยุกต์ใช้ร่วมกับวิธีการค้นหา รักษา ควบคุม และป้องกันวัณโรคของประเทศไทย รวมถึงเสริมสร้างเครือข่ายการวิจัยด้านวัณโรคในประเทศไทย

ในการเปิดงาน นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม พร้อมเน้นย้ำถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหาวัณโรค ซึ่งยังคงเป็นภาระสำคัญของประเทศไทย แม้ว่าประเทศไทยจะหลุดจากกลุ่มประเทศที่มีภาระวัณโรคคือยาหลายขนานสูง (MDR/RR-TB) ตั้งแต่ปี 2564 แต่ยังคงมีอุบัติการณ์วัณโรคสูงถึง 157 รายต่อประชากรแสนคน หรือประมาณ 113,000 รายองค์การอนามัยโลก (WHO) และสหประชาชาติ (UN) กำหนดให้ การยุติวัณโรคเป็นเป้าหมายสำคัญในแผนพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ภายใต้ ยุทธศาสตร์ยุติวัณโรค (End TB Strategy 2035)

งานสัมมนาครั้งนี้ได้รับเกียรติจากผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศร่วมบรรยาย ได้แก่ นายแพทย์นิติ เทตานุรักษ์ รองอธิบดีกรมควบคุมโรค ที่นำเสนอหัวข้อ "Thailand’s Current Situation and Commitment to Ending TB" และ Dr. Ikushi Onozaki กับ Dr. Takashi Yoshiyama จาก The Research Institute of Tuberculosis (RIT/JATA) ที่ร่วมแบ่งปันข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการคัดกรองเพื่อค้นหาผู้ป่วยวัณโรคที่ยังไม่ได้รับการวินิจฉัย รวมถึงการแก้ไขปัญหาวัณโรคในผู้ป่วยที่ไม่มีอาการ (Asymptomatic TB) และวัณโรคแฝง (LTBI) นอกจากนี้ แพทย์หญิงผลีน กมลวัฒน์ นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก ได้นำเสนอบทบาทของกองทุนโลกในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ยุติวัณโรคของประเทศไทย

ช่วงบ่ายของงานเป็นการเสวนาในหัวข้อ "Why Does Thailand Still Struggle with TB?" โดยมีผู้เชี่ยวชาญระดับประเทศ ร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับสาเหตุที่ประเทศไทยยังมีภาระวัณโรคสูง และแนวทางการแก้ไขปัญหาทั้งในระดับนโยบายและปฏิบัติการ ปิดท้ายด้วยกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ "Analyzing Missing Cases: Tools and Strategies" และ "Optimizing Case Finding: Practical Approaches" ซึ่งเน้นการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคเชิงรุกและพัฒนาประสิทธิภาพการคัดกรอง

งานสัมมนานี้ นับเป็นอีกก้าวสำคัญที่สนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่เป้าหมายการยุติวัณโรคตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การอนามัยโลกและสหประชาชาติ เพื่อมุ่งสู่ "ประเทศไทยปลอดวัณโรค"

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิญชวนผู้สนใจรับการถ่ายทอดต้นแบบกรรมวิธีการเตรียมเซลล์ ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine induced killer cell (CIK) และ การควบคุมคุณภาพ สำหรับรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านม

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอเชิญชวนผู้สนใจรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบและผลิตภัณฑ์ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 1 รายการ คือ ต้นแบบกรรมวิธีการเตรียมเซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine induced killer cell (CIK) และการควบคุมคุณภาพ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์เซลล์บำบัดสำหรับรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านม โดยผลิตภายใต้ห้องสะอาด (clean room) Grade A และผ่านการตรวจสอบคุณลักษณะของเซลล์และมีการควบคุมคุณภาพทุกขั้นตอนการผลิต โดยเซลล์ที่ผลิตได้ตรวจไม่พบสารเอนโดทอกซินของแบคทีเรีย และปราศจากการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ทั้งแบคทีเรียและเชื้อรา เพื่อให้มั่นใจผลิตภัณฑ์เซลล์บำบัดที่ผลิตได้ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยทางคลินิกสำหรับรักษาโรคมะเร็งเต้านมได้อย่างปลอดภัย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับผู้เสนอราคาเพื่อขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบและผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ต้องเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานในกำกับของรัฐ นิติบุคคลหรือบุคคลที่สามารถดำเนินธุรกรรมได้ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด โดยไม่มีลักษณะต้องห้าม มีศักยภาพและความพร้อมในด้านสถานที่ผลิต อุปกรณ์หรือเครื่องมือ บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถไม่น้อยกว่า 2 คน ต้องมีแผนการผลิตและแผนการตลาดที่ชัดเจน ไม่น้อยกว่า 3 ปี ต้องเสนอผลตอบแทนที่เหมาะสมและไม่น้อยกว่าอัตราที่กำหนดไว้ โดยผู้เสนอราคาต้องมาทำสัญญารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต ภายใน 60 วันทำการ นับตั้งแต่ประกาศรายชื่อผู้ได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบและผลิตภัณฑ์ หากพ้นระยะเวลาดังกล่าวแล้ว กรมขอสงวนสิทธิในการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับบุคคลอื่นต่อไป

ทั้งนี้ผู้ยื่นข้อเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีฯ ต้องยื่นหลักฐาน จำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย 1. สำเนาเอกสารแสดงความเป็นบุคคลหรือนิติบุคคล เช่น หนังสือรับรองนิติบุคคลและมีการระบุวัตถุประสงค์ไว้อย่างชัดเจน สำเนาเอกสารจดทะเบียนการค้าหรือสำเนาใบทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม (ถ้ามี) ที่อยู่หรือที่ตั้งสำนักงานหรือสถานที่ประกอบการ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง 2. หนังสือมอบอำนาจพร้อมหลักฐาน 3. แผนการผลิตและแผนการตลาดที่ชัดเจน ไม่น้อยกว่า 3 ปี 4. ประวัติบุคลากรที่จะดำเนินการผลิต รูปภาพหรือแบบแสดงสถานที่ผลิต รายการอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการผลิต และ 5. แบบยื่นข้อเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบและผลิตภัณฑ์ โดยยื่นข้อเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2568 ระหว่างเวลา 08.30-16.30 น. ณ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ อาคาร 1 ชั้น 2 ห้อง MP 204 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และจะประกาศรายชื่อผู้ได้รับการพิจารณาให้เป็นผู้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบและผลิตภัณฑ์ ในวันที่ 14 มีนาคม 2568

ผู้สนใจสามารถดาวน์โหลดเอกสารแบบยื่นข้อเสนอขอรับการถ่ายทอดเทคโนโลยี ได้ที่เว็บไซต์
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ <https://www.dmsc.moph.go.th/th/detailAll/2916/nw/24> สอบถามเพิ่มเติม
ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์หมายเลข 0 2951 0000 ต่อ 98018 หรือ 0 2965 9771 ในวันและเวลา
ราชการ

17 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ธาลัสซีเมีย : มรดกทางพันธุกรรมจากพ่อแม่สู่ลูก

**กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำตรวจคัดกรองก่อนมีบุตรด้วย “ชุดทดสอบยีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1”
รู้ผลไว้ใน 3 ชั่วโมง ลดความเสี่ยงทางพันธุกรรม**

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า โรคธาลัสซีเมีย เป็นโรคโลหิตจางทางพันธุกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของยีนที่ควบคุมการสร้างฮีโมโกลบิน ส่งผลให้เม็ดเลือดแดงแตกง่ายและมีอายุสั้น ผู้ป่วยมักมีอาการซีด อ่อนเพลีย เหนื่อยง่าย ตัวเหลือง และอาจมีตับหรือม้ามโต หากเป็นในระดับรุนแรง อาจเกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ภาวะหัวใจล้มเหลว หรือกระดูกเปลี่ยนรูป ซึ่งกระทบต่อคุณภาพชีวิต และเป็นโรคที่สามารถถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูกผ่านทางพันธุกรรม ดังนั้น การวางแผนครอบครัวจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการลดอัตราการเกิดผู้ป่วยรายใหม่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์แนะนำให้คู่สมรสหรือผู้ที่วางแผนมีบุตร เข้ารับการตรวจคัดกรองธาลัสซีเมียล่วงหน้า หากพบว่าทั้งพ่อและแม่เป็นพาหะของโรคโดยมียีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1 ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง จะสามารถพิจารณาทางเลือกในการวางแผนครอบครัวที่เหมาะสม เพื่อให้ลูกน้อยมีสุขภาพแข็งแรงและลดผลกระทบจากโรคนี้ในระยะยาว

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข และสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ได้พัฒนาชุดทดสอบความผิดปกติของยีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1 ซึ่งใช้สำหรับประเมินความเสี่ยงของหญิงตั้งครรภ์และคู่สมรส สามารถตรวจหาความผิดปกติของยีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1 ทั้งสองชนิดได้พร้อมกัน ลดขั้นตอนการตรวจและระยะเวลารู้ผลจากเดิม 6 ชั่วโมง เหลือเพียง 3 ชั่วโมง ซึ่งช่วยให้การวินิจฉัยและการให้คำปรึกษาทางพันธุกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตชุดทดสอบตรวจความผิดปกติของยีนอัลฟาธาลัสซีเมีย 1 ให้กับภาคเอกชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้สามารถผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ภายใต้การดูแลองค์ความรู้และด้านเทคโนโลยีของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุดทดสอบและเพิ่มช่องทางการให้บริการกับหน่วยงานที่มีความประสงค์ในการใช้ชุดทดสอบให้มากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณสุข โดยสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์รวมบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 98150 หรือดูรายละเอียด <https://ossc.dmsc.moph.go.th/post-view/151>

28 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมคณะ ศึกษาดูงานญี่ปุ่น เรียนรู้การใช้ประโยชน์ด้านจีโนมิกส์และภูมิคุ้มกันวิทยา เพื่อค้นหาผู้ป่วยวัณโรคในประเทศไทย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แพทย์หญิงผลีน กมลวัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิกรมควบคุมโรค ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารกองทุนโลก ดร.ปนัดดา เทพอักษร ผู้อำนวยการสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ และคณะ ร่วมศึกษาดูงาน ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันที่ 17-20 มีนาคม 2568 ภายใต้โครงการความร่วมมือ ไทย-ญี่ปุ่น Technical Cooperation Project (TCP) for Accelerating Social Implementation of Science and Technology (TCP/ASIST) ซึ่งได้รับการสนับสนุนโดย Japan International Cooperation Agency (JICA) โดยเข้าเยี่ยมชมศึกษาดูงานที่ Research Institute of Tuberculosis (RIT/JATA, Tokyo National Hospital, National Institute of Infectious Diseases (NIID), National Center for Global Health and Medicine, และ Shinjuku Health Center ในการศึกษาดูงานครั้งนี้ คณะได้เรียนรู้งานควบคุมและป้องกันวัณโรคของ ประเทศญี่ปุ่น โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีด้านจีโนมิกส์และภูมิคุ้มกันวิทยา ในการค้นหาผู้ป่วยวัณโรคและการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในบริบทของประเทศไทย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์การแพทย์จีโนมิกส์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ร่วมกับกรมควบคุมโรค เครือข่ายในประเทศ และ JICA (ไจก้า) ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม องค์ความรู้ใหม่สนับสนุนยุทธศาสตร์ยุติ วัณโรคของชาติ เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพในระบบการวินิจฉัย การพยากรณ์ความเสี่ยงต่อการเป็นวัณโรค และการ ควบคุมวัณโรค โดยดำเนินการในเรื่องต่างๆ อาทิ การถอดรหัสพันธุกรรมทั้งจีโนมของเชื้อวัณโรค การวัดระดับยา และการตรวจยีน NAT2 ในผู้ป่วยวัณโรค เพื่อเป็นแนวทางในการปรับยาต้านวัณโรค Isoniazid การตรวจวัดระดับ การแสดงออกของยีนในเลือด เพื่อประเมินความเสี่ยงต่อการป่วยเป็นวัณโรคด้วยเทคนิคดีเจิตอลพีซีอาร์ และการ ตรวจหาการติดเชื้อวัณโรคด้วยเทคนิค IGRA

“หลังจากการศึกษาดูงานในครั้งนี้ได้เห็นถึงความสำเร็จของประเทศญี่ปุ่นที่มีการทำ contract investigation และ surveillance โดยการตรวจหาวัณโรคแฝงด้วยวิธี IGRA รวมถึงการใช้เทคโนโลยี whole genome sequencing เพื่อวิเคราะห์การระบาดเชิงโมเลกุล ซึ่งทำให้ประเทศญี่ปุ่นสามารถลดอุบัติการณ์ของ วัณโรคได้ 10% ต่อปี ปัจจุบันญี่ปุ่นมีอุบัติการณ์วัณโรคประมาณ 8 ต่อประชากรแสนราย ซึ่งสามารถ Ending TB สำเร็จ อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีภาระวัณโรคสูงถึง 157 ต่อประชากรแสนราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เห็นความสำคัญของการใช้นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์การแพทย์มาสนับสนุนงานควบคุมและป้องกันโรคของไทย ซึ่ง IGRA เป็นเทคโนโลยีที่เราพัฒนาขึ้นเอง มีประสิทธิภาพเทียบเท่าของที่ขายในตลาด และมีราคาถูกกว่าและผลิตในประเทศ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน ที่ช่วย Ending TB ในประเทศไทย” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

20 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ทำความรู้จัก #ชุดทดสอบเชื้อมาลาเรีย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
พัฒนาชุดทดสอบเชื้อมาลาเรีย
รู้ผลการทดสอบเพียง 15-30 นาที

@dmscnews | กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ | www.dmsc.moph.go.th | 0 2951 0000

วันนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พามาทำความรู้จัก #ชุดทดสอบเชื้อมาลาเรีย ซึ่งกรมได้พัฒนาชุดนี้ขึ้นมา โดยเป็นชุดตรวจที่สามารถรู้ผลหลังการทดสอบเพียง 15-30 นาที และมีคุณภาพเท่าเทียมกับที่มีจำหน่ายในท้องตลาดที่เป็นของต่างประเทศ แต่มีราคาถูกกว่าชุดทดสอบจากต่างประเทศ

ชุดทดสอบที่ผลิตนี้สามารถตรวจเชื้อไข้มาลาเรียได้ทั้งชนิดพลาสโมเดียม ฟัลซิพารัม (Plasmodium Falciparum) และกลุ่มไม่ใช่ฟัลซิพารัม (Non falciparum) ได้แก่ พลาสโมเดียมไวแวกซ์ (P.vivax) พลาสโมเดียมมาลาเรียอี (P.malariae) และพลาสโมเดียม โอวาเล (P.ovale) ในไทยเชื้อที่พบส่วนใหญ่เป็นชนิด ฟัลซิพารัม และไวแวกซ์

การตรวจวิเคราะห์เชื้อจะต้องนำโลหิตผู้ป่วยมาดูภายใต้กล้องจุลทรรศน์ ซึ่งบางครั้งหาเชื้อได้ยากมาก แต่ชุดทดสอบเชื้อไข้มาลาเรียนี้สามารถนำโลหิตจากปลายนิ้วหยดลงไปที่ชุดทดสอบที่มีลักษณะคล้ายกับชุดทดสอบการตั้งครรภ์ ทั้งนี้หากไม่พบการติดเชื้อจะขึ้นแถบสีแดง 1 แถบ หากติดเชื้อมาลาเรียชนิดไม่รุนแรง (กลุ่ม nonfalciparum) จะพบ 2 แถบ และหากติดเชื้อมาลาเรียชนิดรุนแรง (P.falciparum) จะพบ 3 แถบ การตรวจด้วยชุดทดสอบนี้จึงทำให้การอ่านผลง่าย แม่นยำ ทำให้แพทย์รักษาผู้ป่วยได้ทันเวลา

ผู้สนใจรับการถ่ายทอดนวัตกรรมนี้ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ #ศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 📞 โทร. 0-2589-9850 ถึง 8 ต่อ 98018

25 เมษายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธี NIPT แม่นยำมากกว่า 99% เพื่อให้เด็กเกิดใหม่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญพัฒนาประเทศในอนาคต

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธี Non-Invasive Prenatal Testing หรือ NIPT ซึ่งเป็นการตรวจวิเคราะห์ที่มีความแม่นยำมากกว่า 99% ตรวจได้ตั้งแต่อายุครรภ์ 10 สัปดาห์ เพียงเจาะเลือดมารดาแค่ 8-10 มิลลิลิตร ไม่มีภาวะแทรกซ้อนและไม่เสี่ยงแท้ง

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กลุ่มอาการดาวน์ (Down Syndrome) เป็นโรคทางพันธุกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของโครโมโซม ในปี 2567 ประเทศไทยมีเด็กเกิดใหม่ประมาณ 460,000 ราย และในหญิงตั้งครรภ์ 800-1,000 ราย จะมีโอกาสพบเด็กอาการดาวน์ 1 คน เด็กที่เป็นดาวน์ซินโดรมนอกจากมีลักษณะผิดปกติของรูปร่างหน้าตาอาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่สำคัญต่อการดำรงชีวิต เช่น ความผิดปกติทางสติปัญญา ระบบหัวใจ โดยมีค่าใช้จ่ายที่นอกเหนือจากการเลี้ยงดูเด็กปกติตั้งแต่เกิดประมาณ 2,500,000 บาทต่อคน ดังนั้นวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาเหล่านี้คือ การตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ทุกคน ซึ่งหากพบความผิดปกติจะได้รับคำปรึกษาจากแพทย์ เพื่อประกอบการตัดสินใจ ซึ่งจะช่วยให้พ่อแม่ได้มีโอกาสวางแผนครอบครัว และแนวทางการรักษาต่อไป

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า มติคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ(สปสช.) ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2568 เห็นชอบให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธีไม่รุกราน (NIPT) เป็นทางเลือกหลักสำหรับการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งวิธีการตรวจเดิม คือ Quadruple test พบว่ามีอัตราการเกิดผลบวกลวง ทำให้มีการเจาะน้ำคร่ำ เสี่ยงต่อการแท้ง เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนได้รับการตรวจด้วยวิธีที่มีความแม่นยำมากขึ้น จึงเห็นชอบการปรับอัตราจ่ายค่าบริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธี NIPT ในอัตราเหมาจ่ายรวมค่าเจาะเลือดและค่าส่งตรวจ เป็นไม่เกิน 2,700 บาท ต่อการตั้งครรภ์ 1 ครั้ง โดยมอบ สปสช. ประสานกระทรวงสาธารณสุขดำเนินการ เพื่อให้การตรวจเป็นไปอย่างทั่วถึง และครอบคลุมหญิงตั้งครรภ์ทุกคนต่อไป

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่อไปว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีการเปิดบริการตรวจ NIPT ด้วยเทคโนโลยี Rolling Circle Replication (RCR) มาไม่น้อยกว่า 3 ปี มีตัวอย่างตรวจมากกว่า 4,000 ตัวอย่าง นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังมีประสบการณ์ในการทำ Next Generation Sequencing (NGS) มากกว่า 10 ปี ในแพลตฟอร์มต่างๆ สำหรับการตรวจวิเคราะห์ในงานบริการและงานวิจัย เช่น การตรวจหายีนกลายพันธุ์มะเร็งเต้านม BRCA1/BRCA2 การถอดรหัสพันธุกรรมมนุษย์ ในตัวอย่างจำนวนมาก จึงทำให้มีความพร้อมในการขยายศักยภาพการตรวจ NIPT ด้วยเทคนิค NGS อีกทั้งมีประสบการณ์การให้บริการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดทั่วประเทศสำหรับการตรวจไทรอยด์ รวมถึงในปัจจุบันได้มีการให้บริการตรวจโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก (Inborn Error of Metabolism; IEM) ในเขตสุขภาพที่ 1, 3, 6, 10, 11 และ 13 ทำให้มีความพร้อมด้านระบบ

ขนส่ง (logistic) และระบบการรายงานผลที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยได้มีการตรวจ NIPT ด้วยเทคนิค NGS เป็นหนึ่งในรายการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เมื่อเดือนธันวาคม 2567 และได้รับการรับรองตามมาตรฐาน ISO 15189: 2022 และ ISO 15190: 2020 โดยใช้ชุดน้ำยาที่ได้จากการประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ในวงเงิน 21 ล้านบาท เป็นระบบเช่าเครื่องมือและจ่ายตามผลงานที่สมบูรณ์เป็นรายงานผล ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการซื้อเครื่องมือ ค่าบำรุงรักษา และได้มีการเตรียมความพร้อมในการตรวจ NIPT ที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสากล สามารถรองรับการจัดบริการตรวจ ในราคา 2,700 บาทได้อย่างครอบคลุมตามประกาศ สปสช.

“ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุข มีระบบการดูแลกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ตามชุดสิทธิประโยชน์ของ สปสช. การใช้ผลตรวจ NIPT ทำให้ระบบการดูแลที่มีอยู่ดีขึ้น ซึ่งการพิจารณาเพื่อส่งตรวจ NIPT เป็นหน้าที่ของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านสูติรีเวช เพื่อให้สามารถดูแลมารดาแบบครบวงจร โดยมีการให้คำปรึกษาหลังได้รับผลตรวจ NIPT และติดตามผลบวกลวงและผลลบลวงที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้ง NIPTเป็นการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในการตรวจ จึงต้องใช้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ในการตรวจวิเคราะห์และแปลผล ห้องปฏิบัติการที่เปิดตรวจจึงต้องมีความพร้อมและได้รับการรับรองตามมาตรฐานในกระบวนการตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้มั่นใจว่าได้ผลการตรวจที่ถูกต้องแม่นยำซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตของทารกที่จะเกิดมาเป็นอนาคตของประเทศ จึงไม่ควรใช้การแข่งขันเชิงธุรกิจมาเป็นประเด็นในการให้บริการ” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

28 เมษายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ ร่วมมือเครือข่าย เพิ่มศักยภาพคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่ม จำนวนโรค 40 โรค เพื่อวินิจฉัยและรักษาทันเวลาที่ ช่วยให้เด็กไทยมีสุขภาพและสติปัญญาดี ไม่พิการและเสียชีวิต ตั้งแต่วัยเด็ก ลดค่าใช้จ่ายการดูแลรักษา

วันนี้ (14 พฤษภาคม 2568) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ โดย ศูนย์ปฏิบัติการตรวจคัดกรองสุขภาพทารกแรกเกิดแห่งชาติ ร่วมกับ สมาคมเวชพันธุศาสตร์และจีโนมิกส์ทางการแพทย์ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และภาคีเครือข่าย จัดสัมมนาทางวิชาการ “เสริมสร้างความร่วมมือเครือข่ายห้องปฏิบัติการตรวจคัดกรองสุขภาพทารกแรกเกิดสำหรับประเทศไทย ภายใต้สิทธิประโยชน์จาก 13 เขตสุขภาพ” ระหว่างวันที่ 14-16 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย โดยมีนายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนา ผู้เข้าร่วมสัมมนาประกอบด้วยผู้บริหารจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ แพทย์ พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้แทนหน่วยตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดในระดับประเทศ และทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชพันธุศาสตร์จากศูนย์การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหายาก รวมทั้งสิ้น 120 คน ในโอกาสนี้ได้รับเกียรติจาก ศ.เกียรติคุณ พญ.พรสวรรค์ วสันต์ นายกสมาคมเพื่อเด็กพิการแต่กำเนิด (ประเทศไทย) ร่วมงาน ในฐานะเป็นผู้ริเริ่มพัฒนาและให้บริการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค โดยในปี 2562 ได้เสนอข้อมูลต่อสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้ขยายการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค และร่วมผลักดันให้เป็นชุดสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าจนสำเร็จในปี 2564 ตามประกาศของ สปสช.

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า การตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดเป็นนโยบายด้านสาธารณสุขที่สำคัญเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคในทารกแรกเกิด โดยหลักการคือ “ตรวจเร็ว รู้เร็ว รักษาง่าย ผลการรักษาดี สติปัญญาดี” ประเทศไทยเริ่มตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดในระดับนโยบายตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 ด้วยการตรวจคัดกรอง 2 โรค คือภาวะพร่องไทรอยด์ฮอร์โมนแต่กำเนิด (CHT) และโรคฟีนิลคีโตนูเรีย (PKU) ดำเนินการโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ต่อมาในปี 2565 มีการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค (Expanded Newborn Screening; ENBS) โดยเพิ่มการคัดกรองกลุ่มโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก (IEM) จำนวน 40 โรค โดยได้บรรจุเป็นชุดสิทธิประโยชน์ ทั้งนี้ IEM เป็นโรคทางพันธุกรรมที่เป็นสาเหตุสำคัญของความเจ็บป่วยรุนแรง และการเสียชีวิตในวัยทารก ซึ่งสามารถป้องกันและรักษาได้ หากได้รับการตรวจวินิจฉัยและรักษาอย่างทันเวลาที่ การรักษาก่อนมีอาการแสดง ทำให้ประสิทธิผลของการรักษาดี การตรวจคัดกรองโรค IEM ในทารกแรกเกิด เพื่อให้การวินิจฉัยและรักษาที่ทันเวลาจะช่วยลดอัตราการเสียชีวิตในวัยทารกได้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงได้พัฒนาศักยภาพ

ยกระดับห้องปฏิบัติการเครือข่ายด้านการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค (DMSc ENBS Network) รวม 4 แห่ง ได้แก่ ศูนย์ปฏิบัติการตรวจคัดกรองสุขภาพทารกแรกเกิดแห่งชาติ และส่วนภูมิภาค ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 10 อุบลราชธานี และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี เพื่อให้บริการในเขตสุขภาพที่ 1, 3, 10, 11 และ 13 โดยทุกแห่ง เปิดให้บริการเมื่อเดือนสิงหาคม 2566 มีผลการดำเนินงานสะสมของ DMSc ENBS Network จำนวนตรวจคัดกรองทั้งสิ้น 270,604 ราย พบผลการตรวจคัดกรอง IEM ที่ผิดปกติรวม 31 ราย คิดเป็นอุบัติการณ์ของโรค IEM จากการตรวจคัดกรองเท่ากับ 1: 8,729 ราย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดมีการดำเนินงานอย่างครบวงจรซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน ประกอบด้วย โรงพยาบาลจากทั่วประเทศ เจาะเก็บตัวอย่างเลือดทารกแรกเกิด ส่งไปยังหน่วยตรวจคัดกรองปัจจุบันมี 10 แห่ง กรณีพบผลการคัดกรองโรค IEM ผิดปกติ ต้องประสานศูนย์การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคหายากเพื่อวินิจฉัยและรักษาให้ทันเวลา ปัจจุบันมีเพียง 7 แห่ง ที่ให้บริการครอบคลุมพื้นที่ 13 เขตสุขภาพ หลังจากดำเนินการขยายการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรคได้ครอบคลุมทั่วประเทศ ครบ 2 ปี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ถอดบทเรียน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ประสานความร่วมมือเพื่อการปรับปรุงคุณภาพและประสิทธิภาพ การให้บริการอย่างต่อเนื่องและเพื่อประเมินผลในเชิงนโยบายขยายการตรวจคัดกรองทารกแรกเกิดแบบเพิ่มจำนวนโรค

“การตรวจคัดกรองทารกแรกเกิด สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทยทุกกลุ่มวัยช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของประเทศในการดูแลรักษาผู้ป่วยกว่า 4,000 ล้านบาทต่อปี ทั้งนี้สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ศูนย์ปฏิบัติการตรวจคัดกรองสุขภาพทารกแรกเกิดแห่งชาติ โทร. 02 – 951 - 0000 ต่อ 99227, 99297 หรือ เบอร์โทร 090-1976476-7 และ 084-4382279”

14 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จับมือภาคเอกชน ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตเซลล์ภูมิคุ้มกัน บำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine-Induced Killer cells (CIK) สำหรับ รักษามะเร็ง เพื่อยกระดับประเทศไทยสู่ศูนย์กลางการผลิต และบริการด้านการแพทย์ (Medical Hub)

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ลงนามในสัญญาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กรรมวิธีการเตรียมเซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic cells (DCs) และ Cytokine-Induced Killer
cells (CIK) พร้อมกระบวนการควบคุมคุณภาพ ให้บริษัท แบนคอกจีโนมิกส์อินโนเวชัน จำกัด
(มหาชน) เพื่อพัฒนาต่อยอดสู่การเป็นศูนย์กลางการผลิตและบริการด้านการแพทย์ของภูมิภาค
(Medical Hub) สำหรับการรักษาผู้ป่วยมะเร็งเต้านมและมะเร็งรังไข่ โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรม
วุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธาน พร้อมด้วย นางสาวปนัดดา เทพอัศธร
ผู้อำนวยการสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ และนายกรพจน์ อัศวินวิจิตร กรรมการบริหาร
จากบริษัทแบนคอกจีโนมิกส์อินโนเวชันฯ ร่วมลงนามใน วันที่ 11 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุม
อิมแพคฟอรัม เมืองทองธานี

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีการแพทย์ขั้นสูงที่สามารถนำไปใช้
ประโยชน์ได้จริงในระบบสุขภาพของประเทศ โดยเฉพาะการรักษาโรคร้ายแรง เช่น โรคมะเร็ง จึงได้มีการ
การวิจัยพัฒนา เซลล์ Dendritic cells (DCs) และ Cytokine-induced killer cells (CIK) ซึ่งเป็น
เซลล์ภูมิคุ้มกันที่ได้รับการพัฒนาและผลิตจากเซลล์เม็ดเลือดขาวของผู้ป่วย ผ่านกระบวนการเฉพาะใน
ห้องปฏิบัติการเพื่อกระตุ้นการทำงานของระบบภูมิคุ้มกันให้สามารถทำลายเซลล์มะเร็งได้อย่าง
จำเพาะเจาะจง โดยเฉพาะในผู้ป่วยมะเร็งเต้านม ซึ่งเป็นหนึ่งในมะเร็งที่พบบ่อยและคร่าชีวิตหญิงไทย
มากที่สุด

“การถ่ายทอดเทคโนโลยีในครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อน แผนพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
สุขภาพ ที่มุ่งเน้นการยกระดับอุตสาหกรรมการแพทย์ขั้นสูง (Advanced Therapy Medicinal
Products – ATMPs) ให้เกิดขึ้นภายในประเทศ ซึ่งการลงนามในวันนี้เป็นการส่งต่อองค์ความรู้จาก
ภาครัฐสู่ภาคเอกชนไทยที่มีศักยภาพ เพื่อขยายการผลิตในระดับอุตสาหกรรม รองรับการเข้าถึงการ
รักษาที่มีประสิทธิภาพสำหรับประชาชน ทั้งนี้ สอดคล้องกับเป้าหมายที่มุ่งขับเคลื่อนประเทศไทย
สู่การเป็น Medical Hub และสร้างความมั่นคงด้านสุขภาพอย่างยั่งยืน และเป็นอีกก้าวสำคัญของการ

พัฒนาอุตสาหกรรมสุขภาพของประเทศในระยะยาว นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังได้ยกระดับการพัฒนาเทคโนโลยีการแพทย์ขั้นสูงให้ขึ้นไปตามมาตรฐานสากล เพื่อให้ภาคเอกชนสามารถนำไปผลิตและให้บริการแก่ผู้ป่วยได้จริงอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ” นายแพทย์ยงยศกล่าวทิ้งท้าย

11 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

“สมศักดิ์” เดินหน้าพบ อสส. เขตวังทองหลาง ลาดพร้าว ให้ความรู้การนับคาร์บ เป็นกระบอกเสียง
รณรงค์ประชาชนในพื้นที่ กทม. บริโภคคาร์โบไฮเดรตแต่พอดี เพื่อลดเสี่ยง ลดโรค NCDs
นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน นับคาร์บ นำสุขภาพ
ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs ในพื้นที่เขตเมือง “อสส. นับคาร์บอย่างไร คาร์บที่ใช่ ชีวิตที่ดี” ในเขตวังทองหลาง เขต
ลาดพร้าว โดยมีนายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ
รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บรรยายให้ความรู้ “อสส. นับคาร์บอย่างไร ให้ถูกต้อง” ตั้งเป้าสร้างการรับรู้
การนับคาร์บให้ อสส. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 50 เขต ณ อาคารปฏิบัติการวิทยุและโทรทัศน์ สำนักงานใหญ่ อส
มท. (MCOT) กรุงเทพมหานคร เมื่อช่วงบ่ายวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2568

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบาย
ที่จะทำให้คนไทยห่างไกลจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs โรคไม่ติดต่อแต่เรื้อรังสามารถป้องกันได้และแก้ไขได้
โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกาย การ
จัดการความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงการกินอาหารที่เหมาะสม รู้จักนับ คาร์บหรือคาร์
โบไฮเดรตจากแป้งและน้ำตาลทราย ที่ผ่านมา อสม. อสส. รวมกันกว่า 1 ล้านคนทั่วประเทศได้สอนให้พี่น้อง
ประชาชนนับคาร์บไปแล้ว 41 ล้านคน ซึ่งสามารถลดจำนวนผู้ป่วยลดการใช้ยาและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็น
อย่างมาก สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอให้พี่น้อง อสส. ซึ่งมีจำนวน 13,000 คน ช่วยถ่ายทอดความรู้การ
นับคาร์บให้แก่ประชาชนต่อไป

ด้านนายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข
ตระหนักถึงปัญหา ประชาชนคนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 6 พบว่ามีผู้ป่วยเบาหวาน 6.5 ล้านคนผู้ป่วยความ
ดันโลหิตสูง 14 ล้านคนและผู้ป่วยไตเรื้อรัง 1 ล้านคน สำหรับพื้นที่กรุงเทพฯ และกลุ่มป่วย สูงกว่าภาพรวมของ
ประเทศ เช่น ภาวะอ้วนลงพุงในกรุงเทพมหานคร พบทั้งสิ้น 56.1% เทียบกับภาพรวมของประเทศ 39.4% และ
โรคเบาหวาน 12.5% เทียบกับภาพรวมประเทศ 9.5% จึงเป็นที่มาของการจัดงานในพื้นที่เขตวังทองหลาง และ
เขตลาดพร้าว ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขซึ่งเป็นแกนนำสำคัญในการดูแลสุขภาพของ
ประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตระหนักและสามารถจัดการสุขภาพตนเองเพื่อลดความเสี่ยงลดโรค NCDs โดยมี
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดนิทรรศการข่าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย นิทรรศการเผยแพร่ความรู้ “นวัตกรรม
อาหารและวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกิจกรรมบรรยายให้ความรู้การนับคาร์บ แก่ผู้เข้าร่วมงาน

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า วิธีการลดการป่วย ความเสี่ยง จากโรคเบาหวาน ความดัน คือการคุมน้ำหนัก คุมอาหาร แต่ไม่ใช่การอดอาหาร ซึ่งน้ำตาลที่กินเข้าไปเยอะ จะไป เกาะกับหลอดเลือด ดังนั้นจึงต้องกินแต่พอดี กระทรวงสาธารณสุขจึงรณรงค์เรื่องการนับคาร์บ หรือนับปริมาณ คาร์โบไฮเดรตที่เราควรได้รับในแต่ละวัน ซึ่งการนับคาร์บ 1 คาร์บ หากเทียบกับข้าวสวยเท่ากับ 1 ทัพพี หรือหาก เป็นข้าวเหนียวคือรับประทานครึ่งทัพพี เป็นต้น อย่างไรก็ตามแต่ละคนจะมีปริมาณที่ควรได้รับไม่เท่ากัน ซึ่ง สามารถคำนวณปริมาณคาร์บได้ โดยกรอกข้อมูลในแบบคำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกาย ต้องการในแต่ละวัน หรือกรอกข้อมูลในเว็บไซต์ 3 หมอนับคาร์บ <https://3doctor.hss.moph.go.th/> ของกรมสนับสนุน บริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

17 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ด้วยวิธี NIPT ฟรีในหญิงตั้งครรภ์ไทยทุกราย หวังให้เด็กที่เกิดมามีสุขภาพที่สมบูรณ์ทางสติปัญญา เป็นอนาคตของประเทศ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กลุ่มอาการดาวน์ เป็นโรคทางพันธุกรรมที่เกิดจากความผิดปกติของโครโมโซมที่ส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการทางสติปัญญาช้ากว่าปกติ มักพบภาวะบกพร่องด้านการเรียนรู้ มีความผิดปกติของหัวใจ ต่อมไทรอยด์ และอวัยวะอื่น ๆ ตั้งแต่กำเนิด ซึ่งอาจกระทบต่อการเจริญเติบโต สุขภาพ และการใช้ชีวิตประจำวัน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ ด้วยวิธีไม่รุกราน (Non-Invasive Prenatal Testing: NIPT) โดยศูนย์การแพทย์จีโนมิกส์ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ ซึ่งได้รับการรับรอง ISO 15189 และ ISO 15190 ตามมาตรฐานสากล โดยมีการจัดระบบรับตัวอย่างจากโรงพยาบาลมาส่งยังห้องปฏิบัติการสามารถรับตัวอย่างได้ทุกภาคทั่วประเทศ รายงานผลการตรวจในรูปแบบ Online Report ภายใน 7-14 วัน

การตรวจ NIPT หรือ Non-Invasive Prenatal Testing คือการตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกที่อยู่ในครรภ์ที่อาจทำให้เกิดกลุ่มอาการดาวน์ กลุ่มอาการเอ็ดเวิร์ด กลุ่มอาการพาทัว โดยตรวจจากเลือดของมารดาเพียง 10 มิลลิลิตร ตรวจได้ตั้งแต่อายุครรภ์ 10 สัปดาห์ขึ้นไป ไม่มีภาวะแทรกซ้อนและไม่เป็นอันตรายกับทารกในครรภ์ มีความแม่นยำถึง 99%

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ปัจจุบันรัฐบาล โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้ให้สิทธิหญิงไทยทุกคนที่ตั้งครรภ์ สามารถตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ด้วยวิธีไม่รุกราน (NIPT) ได้ฟรี ดังนั้นทางกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ก็มุ่งหวังว่าหญิงไทยทุกคนที่ตั้งครรภ์จะได้รับการตรวจคัดกรองทุกราย เพื่อให้เด็กที่เกิดมามีสุขภาพที่สมบูรณ์ทางสติปัญญา เป็นอนาคตของประเทศต่อไป

ทั้งนี้โรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล หรือผู้สนใจสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ (สำนักงาน) 0 2951 0000 ต่อ 98095, 98096 หรือ 065 919 9961-62 และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ โทรศัพท์ 056 245 618-20 ต่อ 315,316 ติดตามข่าวสารได้ทางเว็บไซต์ www.dmsc.moph.go.th

26 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตชุดน้ำยาตรวจແຫຼງ ไดโพลทัยป์ (NAT2 diplotype) ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ สำหรับตรวจยีนย้อยสลายยาด้านวัณโรค ให้เอกชนผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์

วันนี้ (10 กันยายน 2568) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดพิธีลงนามสัญญาถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตชุดน้ำยาตรวจແຫຼງ ไดโพลทัยป์ (NAT2 diplotype) ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ในสภาพจริง (Real-time PCR) ระหว่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กับบริษัท ยีน เอ็กซ์เซลเลนซ์ จำกัด โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และนางสาวนพพร บุญบุบผา กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยีน เอ็กซ์เซลเลนซ์ จำกัด ร่วมลงนาม โดยมี ดร.ปนัดดา เทพอัคสร ผู้อำนวยการสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นางสาวฐิติพร मुखสมบัติ ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาธุรกิจ นางสาวสุชีรา อินทร์ศร ผู้จัดการอาวุโสแผนกทะเบียนใบอนุญาต บริษัท ยีน เอ็กซ์เซลเลนซ์ จำกัด และเจ้าหน้าที่ของทั้ง 2 ฝ่าย ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า วัณโรคเป็นโรคติดต่อที่เป็นปัญหาทางสาธารณสุขของหลายประเทศทั่วโลก ซึ่งประเทศไทย เป็น 1 ใน 30 ประเทศที่มีภาระวัณโรคสูง โดยมีผู้ติดเชื้อรายใหม่และกลับมาเป็นซ้ำกว่า 80,000 คนต่อปี และเสียชีวิตประมาณ 7,800 รายต่อปี การรักษาวัณโรคจำเป็นต้องให้ผู้ป่วยได้รับยาต่อเนื่อง เพื่อป้องกันการแพร่ระบาด ซึ่งผลข้างเคียงของยาด้านวัณโรคทำให้มีอาการตับอักเสบ ผู้ป่วยบางรายจึงต้องหยุดยา การรักษาจึงไม่มีประสิทธิภาพ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จึงนำเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านจีโนมิกส์การตรวจยีนแนททู ไดโพลทัยป์ (NAT2 diplotype) มาใช้ มีเป้าหมายเพื่อตรวจหายีนย้อยยาด้านวัณโรคในผู้ป่วยให้แพทย์ผู้รักษามีข้อมูลไว้ใช้ปรับยาให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละราย ลดการเกิดตับอักเสบจากยาด้านวัณโรค ทำให้รับยาได้อย่างต่อเนื่องซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายในการยุติวัณโรค

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า ผู้ป่วยวัณโรคต้องกินยาอย่างน้อย 6 เดือน หรือหากมีปัญหาสุขภาพต้องกินนาน 8 เดือน อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยครึ่งหนึ่งมีปัญหาในการย่อยยา และประมาณร้อยละ 5-10 มีภาวะตับอักเสบจากยาด้านวัณโรค ซึ่งทำให้การรักษาวัณโรคเป็นไปอย่างยากลำบาก ยีน NAT2 มีหน้าที่ในการย่อยสลายยาด้านวัณโรค Isoniazid (ไอโซไนอะซิด) ทำให้แต่ละบุคคลมีความสามารถในการย่อยสลายยาแตกต่างกัน ซึ่งหากมียีน NAT2 เป็นแบบย่อยสลายยาช้า จะทำให้มีโอกาสเกิดตับอักเสบสูงกว่าแบบอื่นถึง 8.8 เท่า และประชากรไทยร้อยละ 40 มีการย่อยสลายยาช้า ดังนั้น การตรวจยีน NAT2 จะช่วยให้แพทย์ผู้รักษาสามารถตัดสินใจในการปรับระดับยาให้เหมาะสมกับผู้ป่วยวัณโรค

ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดโครงการตรวจวิเคราะห์แนททู ไดโพลทัยป์ (NAT2 diplotype) ด้วยเทคนิคเรียลไทม์พีซีอาร์ (Real-time PCR) สำหรับปรับยาด้านวัณโรค Isoniazid เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระ

ชนมพรรษา 6 รอบ 28 กรกฎาคม 2567 โดยมีเป้าหมายการตรวจวิเคราะห์ยีนในผู้ป่วยวัณโรค จำนวน 10,000 ราย ซึ่งปัจจุบันสามารถดำเนินการตรวจยีนได้แล้วทั้งสิ้น 14,498 ราย ครอบคลุมทุกเขตสุขภาพ เพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษาผู้ป่วยวัณโรค ส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี

“พิธีลงนามสัญญาการถ่ายทอดเทคโนโลยีกระบวนการผลิตชุดน้ำยาตรวจແທທူໄດໂປລໂທຢ໌ (NAT2-diplotype) ด้วยเทคนิคพีซีอาร์ในสภาพจริง (Real-time PCR) ระหว่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ บริษัท ยีนเอ็กซ์เซลเลนซ์ ในครั้งนี้ มีความสำคัญต่อวงการแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการรักษาและควบคุมโรควัณโรค ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวจะช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์รูปแบบทางพันธุกรรมของผู้ป่วยแต่ละราย เพื่อทำนายการตอบสนองต่อยา Isoniazid ซึ่งเป็นยาหลักในการรักษาวัณโรคได้อย่างแม่นยำยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีนี้จะช่วยให้เราสามารถปรับขนาดยาให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน (Personalized Medicine) ได้อย่างถูกต้อง ทำให้การรักษามีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดโอกาสการเกิดผลข้างเคียง และลดความเสี่ยงของการดื้อยาในอนาคต” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

10 กันยายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - กรมการแพทย์ ลงนาม LOI ร่วมพัฒนานวัตกรรมเซลล์บำบัดมะเร็ง สนับสนุน Ignite Thailand

เมื่อวันที่ 25 กันยายน 2568 – สถาบันมะเร็งแห่งชาติ กรมการแพทย์ จัดพิธีลงนามหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent: LOI) เรื่อง “ความร่วมมือด้านการศึกษาวิจัยและพัฒนา การทดสอบทางคลินิก และการให้บริการทางการแพทย์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง” ระหว่าง กรมการแพทย์ (โดยสถาบันมะเร็งแห่งชาติ) และ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อยกระดับศักยภาพประเทศไทยด้านการแพทย์แม่นยำและนวัตกรรมรักษามะเร็ง สอดคล้องกับนโยบาย Ignite Thailand พิธีลงนามจัดขึ้น ณ ห้องประชุมสมชาย สมบูรณ์เจริญ ชั้น 5 อาคารดำรงนिरาตุร สถาบันมะเร็งแห่งชาติ โดยมี เรืออากาศเอก นายแพทย์สมชาย ณะสิทธิชัย ผู้อำนวยการสถาบันมะเร็งแห่งชาติ และ นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นผู้ลงนาม

สำหรับวัตถุประสงค์ของความร่วมมือ เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูง กำหนดกรอบการทดสอบทางคลินิกตามมาตรฐาน พัฒนาระบบบริการทางการแพทย์ที่ปลอดภัยและเข้าถึงได้ และเสริมสร้างขีดความสามารถด้านคุณภาพและมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

เรืออากาศเอก นายแพทย์สมชาย ณะสิทธิชัย ผู้อำนวยการสถาบันมะเร็งแห่งชาติ กล่าวเน้นย้ำความสำคัญของความร่วมมือครั้งนี้ว่า เป็นก้าวสำคัญในการยกระดับการรักษามะเร็งของประเทศ โดยเฉพาะการนำ ผลิตภัณฑ์จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ไปทดสอบวิจัยทางคลินิกในโรคมะเร็งชนิดต่างๆ เช่น มะเร็งปอด มะเร็งตับ และมะเร็งเต้านม เพื่อหาทางเลือกใหม่ที่มีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน

ด้านนายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า “กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนาเพื่อผลิต ผลิตภัณฑ์เซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด Dendritic Cells (DC) และ Cytokine-induced killer (CIK) cells ให้ได้ตามมาตรฐานการผลิตยาตามหลัก GMP พร้อมทั้งมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้กับภาคเอกชน เพื่อให้สามารถนำไปต่อยอดเชิงพาณิชย์และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันด้านการแพทย์ของประเทศได้จริง”

การลงนาม LOI นี้เป็นการแสดงเจตจำนงร่วมของทั้งสองหน่วยงานในการพัฒนางานวิจัย นวัตกรรม และบริการทางการแพทย์ขั้นสูง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตผู้ป่วยมะเร็งและสร้างความก้าวหน้าแก่ระบบสาธารณสุขของประเทศอย่างยั่งยืน

25 กันยายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดตัวศูนย์ผลิตและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง

ยกระดับไทยสู่มาตรฐานสากลด้าน ATMP

วันที่ 26 กันยายน 2568 – กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จัดพิธีเปิด “อาคารศูนย์ผลิตและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง” ณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธี พร้อมด้วยผู้บริหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิจัยด้านการแพทย์ขั้นสูง ร่วมงาน ภายในงานมีการนำเสนอวีดิทัศน์เกี่ยวกับศูนย์ผลิตและควบคุมคุณภาพฯ การเสวนาพิเศษในหัวข้อ “อนาคตของผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงในประเทศไทย: โอกาสและความท้าทาย” รวมถึงนิทรรศการแสดงศักยภาพงานวิจัยและพัฒนาที่เกี่ยวข้อง

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้วิจัยและพัฒนาทางด้านผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง ((Advanced Therapy Medicinal Products, ATMPs) โดยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์เซลล์บำบัด สำหรับผู้ป่วยมะเร็ง พร้อมทั้งได้ร่วมมือวิจัยกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงที่มีความปลอดภัย

สำหรับอาคารศูนย์ผลิตและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงแห่งนี้ เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญในการวิจัย พัฒนา ผลิต และควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ขั้นสูงให้ได้มาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยยกระดับความมั่นคงด้านสาธารณสุขของประเทศ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และยังเป็นก้าวสำคัญที่จะผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางด้านการแพทย์ขั้นสูงของภูมิภาคอาเซียน ทั้งนี้อาคารศูนย์ผลิตและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงนี้ได้รับใบอนุญาตสถานที่ผลิตยาแผนปัจจุบัน ประเภทยาแผนปัจจุบันสำหรับมนุษย์ ยาแผนปัจจุบันสำหรับการวิจัยทางคลินิกในมนุษย์เฟส 1, 2 และ 3 โดยหมวดยาที่ผลิตคือผลิตภัณฑ์เซลล์บำบัด ซึ่งเป็นหนึ่งในยาชีววัตถุ จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาแล้ว

ดร.ปนัดดา เทพอัศกร ผู้อำนวยการสถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันชีววิทยาศาสตร์ทางการแพทย์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง ซึ่งที่ผ่านมากรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้มีการพัฒนากรรมวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์เซลล์ภูมิคุ้มกันบำบัดชนิด DC และ CIK จนสามารถถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่ภาคเอกชน เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อยอดสู่การผลิตและนำไปใช้ในงานวิจัยทางคลินิก ก่อนที่จะขยายผลสู่การใช้งานจริงในประชาชนไทย ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนเข้าถึงการรักษาด้วยนวัตกรรมทางการแพทย์ขั้นสูงได้มากยิ่งขึ้น

การจัดตั้งศูนย์แห่งนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างระบบนิเวศด้านนวัตกรรมทางการแพทย์ที่เชื่อมโยงภาครัฐ ภาคเอกชน และนักวิจัย เพื่อร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงที่มีคุณภาพ ปลอดภัย และเข้าถึงได้สำหรับคนไทย รวมทั้งแสดงศักยภาพของประเทศไทยในการพัฒนาและผลิต ผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูง ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสและทางเลือกในการรักษาและป้องกันโรคที่ซับซ้อนและยากต่อการรักษาให้กับประชาชน เช่น ผลิตภัณฑ์เซลล์บำบัด ยีนบำบัด และวิศวกรรมเนื้อเยื่อ

26 กันยายน 2568

สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำวิธีการเลือกบริโภคอาหารเจอื่อบุญ ๓ อื่บใจกินเจปลอดภัย ต้องรู้จักเลือก

1 เลือกซื้อวัตถุดิบจากร้านที่ม่ันใจ มีฉลากระบุสถานที่ผลิตวัน เดือน ปี เลขสารบบอาหารที่ชัดเจน และหลีกเลี่ยงอาหารที่มีรูปร่างและรสชาติที่เหมือนเนื้อสัตว์มากเกินไป

2 ผักสด/ผลไม้สดควรล้างน้ำให้สะอาดก่อนรับประทานหรือนำมาปรุงอาหาร โดยการเคาะเศษดิน ปอกเปลือกหรือตัดส่วนที่ไม่รับประทานออก แล้วนำไปล้าง

3 ง่าย ๆ ล้างผักผลไม้ลดสารพิษตกค้าง

- ล้างด้วยน้ำธรรมดาไหลผ่าน เพียงแช่ผักในน้ำจากนั้นเปิดน้ำ ไหลผ่านแรงพอประมาณ และคลี่ใบผักดูไปมานาน 2 นาที
- ล้างด้วยน้ำส้มสายชู โดยแช่ผักผลไม้ในน้ำ ผสมน้ำส้มสายชู 5 เปอร์เซ็นต์ ในอัตราส่วนน้ำส้มสายชู 1 ช้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 4 ลิตร นาน 10 นาที จากนั้นล้างออกด้วยน้ำสะอาด
- ล้างด้วยโซเดียมไบคาร์บอเนต โดยใช้ผงฟูหรือเบกกิ้งโซดา ครึ่งช้อนโต๊ะผสมน้ำ 10 ลิตร แช่ทิ้งไว้ 15 นาที จากนั้น ล้างออกด้วยน้ำสะอาด

อื่อบุญ อื่บใจ
กินเจปลอดภัย ต้องรู้จักเลือก

วิธีการเลือกบริโภคอาหารเจ

1. เลือกซื้อวัตถุดิบจากร้านที่ม่ันใจ มีฉลากระบุสถานที่ผลิตวัน เดือน ปี เลขสารบบอาหารที่ชัดเจน และหลีกเลี่ยงอาหารที่มีรูปร่างและรสชาติที่เหมือนเนื้อสัตว์มากเกินไป
2. ผักสด/ผลไม้สดควรล้างน้ำให้สะอาดก่อนรับประทานหรือนำมาปรุงอาหาร โดยการเคาะเศษดิน ปอกเปลือกหรือตัดส่วนที่ไม่รับประทานออก แล้วนำไปล้าง
3. ง่าย ๆ ล้างผักผลไม้ลดสารพิษตกค้าง
  - (1) ล้างด้วยน้ำธรรมดาไหลผ่าน เพียงแช่ผักในน้ำจากนั้นเปิดน้ำไหลผ่านแรงพอประมาณ และคลี่ใบผักดูไปมานาน 2 นาที
  - (2) ล้างด้วยน้ำส้มสายชู โดยแช่ผักผลไม้ในน้ำ ผสมน้ำส้มสายชู 5 เปอร์เซ็นต์ ในอัตราส่วนน้ำส้มสายชู 1 ช้อนโต๊ะ ต่อน้ำ 4 ลิตร นาน 10 นาที จากนั้นล้างออกด้วยน้ำสะอาด
  - (3) ล้างด้วยโซเดียมไบคาร์บอเนต โดยใช้ผงฟูหรือเบกกิ้งโซดา ครึ่งช้อนโต๊ะผสมน้ำ 10 ลิตร แช่ทิ้งไว้ 15 นาที จากนั้น ล้างออกด้วยน้ำสะอาด

สำนักงานพัฒนาและควบคุมอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
โทร. 0 2591 0000 ต่อ 99524

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

โครงการตรวจวิเคราะห์สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 132 ชนิด พาราควอต และไกลโฟเซตในพืชดอกและดอกไม้ที่บริโภคได้

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร จัดโครงการตรวจวิเคราะห์ #สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 132 ชนิด #พาราควอต และ #ไกลโฟเซต ในพืชดอกและดอกไม้ที่บริโภคได้

ผลการตรวจวิเคราะห์พบว่า จากจำนวนตัวอย่าง 192 ตัวอย่าง ตรวจพบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 115 ตัวอย่าง (ร้อยละ 59.9) ที่ตรวจพบมากที่สุดคือ ดอกมะลิ ร้อยละ 95.8, ดอกกุหลาบ ร้อยละ 89.6, ดอกแค ร้อยละ 33.3, ดอกโสน ร้อยละ 27.6 และดอกขจร ร้อยละ 10.5 ตามลำดับ พบสารตกค้างทั้งสิ้น 33 ชนิด โดยสารที่พบมีอันตราย ทั้งเป็นพิษเฉียบพลัน และมีคุณสมบัติเป็นสารก่อมะเร็ง หากบริโภคติดต่อกันเป็นเวลานาน

ดังนั้น เพื่อความมั่นใจในการบริโภคดอกไม้ 🌹 อย่างปลอดภัย ควรล้างทำความสะอาดดอกไม้ ก่อนประกอบอาหารเพื่อความปลอดภัย เลือกซื้อสินค้าตามฤดูกาลจากแหล่งปลูกที่เชื่อถือได้และมีมาตรฐานรับรอง และซื้อดอกไม้ตามฤดูกาล จะช่วยลดปริมาณสารพิษตกค้างลงได้

28 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เผยผลทดสอบวิธีล้างสารเคมีตกค้างในองุ่น พบการล้างน้ำสะอาดผสมผงฟู สามารถลดสารเคมีตกค้างได้ 36% - 75% รองลงมาคือ ล้างด้วยน้ำสะอาดผสมเกลือ และล้างด้วยน้ำสะอาดเพียงอย่างเดียว แนะนำล้างทำความสะอาดองุ่นก่อนบริโภคเพื่อความปลอดภัย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า จากกรณีสื่อสังคมออนไลน์เผยแพร่การตรวจพบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชตกค้างในองุ่นไซน์มีสแคทเกินเกณฑ์มาตรฐานนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ศึกษาวิธีการลดสารเคมีตกค้างในองุ่น โดยการล้างองุ่น 3 วิธี ที่ทำได้ง่าย สะดวกในการนำไปใช้ในครัวเรือน โดยสุ่มเก็บตัวอย่างองุ่น จำนวน 6 ตัวอย่าง จากตลาดและแผงร้านค้าผลไม้ แบ่งเป็นองุ่นไซน์มีสแคทและองุ่นแดงไร้เมล็ดตัวอย่างละ 3 ตัวอย่าง นำมาตรวจสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช 250 ชนิด โดยวิธี QuEChERS ด้วยเทคนิค GC-MS/MS และ LC-MS/MS ที่ได้รับการรับรองความสามารถตามมาตรฐาน ISO/IEC : 17025 : 2017 พบว่า กลุ่มตัวอย่างองุ่นที่ไม่ได้ล้างน้ำพบสารเคมีตกค้างทั้งสิ้น 28 ชนิด เป็นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีสมบัติการละลายน้ำได้ดี จำนวน 23 ชนิด ได้แก่ acetamiprid, azoxystrobin, boscalid, bupirimate, carbendazim, clothianidin, dimethomorph, ethirimol, etoxazole, fenbuconazole, fludioxonil, fluopyram, imazalil, indoxacarb, lufenuron, metrafenone, penconazole, pyraclostrobin, pyrimethanil, tebuconazole, tetraconazole, thiamethoxam และ trifloxystrobin ในช่วงปริมาณ น้อยกว่า 0.01-0.460 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม และพบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่มีสมบัติการละลายน้ำได้น้อยถึงปานกลาง จำนวน 5 ชนิด ได้แก่ bifenthrin chlorfenapyr, chlorpyrifos, lambda-cyhalothrin และ metalaxyl ในช่วงปริมาณ น้อยกว่า 0.01-0.057 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า ผลการศึกษาวิธีล้างองุ่น 3 วิธี พบว่า วิธีที่ 1. ล้างน้ำสะอาด สามารถลดสารตกค้างได้ 8% - 66% วิธีที่ 2. ล้างน้ำสะอาดผสมผงฟู (น้ำ 4 ลิตร ผสมผงฟู 1 ช้อนชา) ลดได้ 36% - 75% และวิธีที่ 3. ล้างน้ำสะอาดผสมเกลือแกง (น้ำ 4 ลิตร ผสมเกลือแกง 1 ช้อนโต๊ะ) ลดได้ 14% - 72% โดยประสิทธิภาพการลดสารตกค้างขึ้นอยู่กับคุณสมบัติทางเคมีและปริมาณที่ตกค้างของสารแต่ละชนิด

ดังนั้น วิธีการล้างองุ่นที่ง่าย และสามารถลดสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชได้มาก ทั้งสารเคมีตกค้างชนิดดูดซึมและไม่ดูดซึม แนะนำให้ล้างโดยแช่น้ำที่ผสมผงฟู 30 นาที แล้วล้างด้วยน้ำไหล 1 นาที รวมทั้งขัดถูบริเวณผิวนอก เพื่อให้สารตกค้างหลุดออกได้ง่ายขึ้น อย่างไรก็ตามผู้บริโภคควรหลีกเลี่ยงการบริโภคองุ่นต่อวันในปริมาณมากต่อเนื่องเป็นประจำ ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงของการได้รับสารตกค้าง และได้รับปริมาณน้ำตาลต่อวันมากเกินไปจนอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

21 พฤศจิกายน 2567

85

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตรวจเฝ้าระวังสายพันธุ์ “ไวรัสโนโร” เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค และสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค ย้ำ! ไม่ใช้โรคใหม่ ขอประชาชนอย่าตื่นตระหนก

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ข้อมูลเกี่ยวกับไวรัสโนโร (Norovirus) เป็นเชื้อไวรัสก่อโรคอุจจาระร่วง สามารถรับเชื้อจากการปนเปื้อนในอาหาร น้ำดื่ม มือ หรือวัสดุสัมผัสอาหารและนำเข้าปาก ซึ่งพบผู้ป่วยได้ในทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะเด็กเล็ก และผู้สูงอายุ เนื่องจากร่างกายมีภูมิคุ้มกันต่ำกว่าวัยอื่น ผู้ป่วยมักเริ่มแสดงอาการหลังได้รับเชื้อ 12-48 ชั่วโมง โดยจะมีอาการอุจจาระร่วง อาเจียน ปวดท้อง ส่วนใหญ่จะไม่มีเลือดปนมากับอุจจาระ บางรายอาจมีอาการไข้และปวดศีรษะร่วมด้วย และจะมีอาการประมาณ 1-3 วัน ในกรณีอาการรุนแรงมีความเสี่ยงต่อภาวะร่างกายขาดน้ำอาจเกิดการช็อก ความดันโลหิตต่ำ และอาจเสียชีวิตได้ โดยสถานที่ที่มีคนอยู่จำนวนมากมักพบการระบาดมากที่สุด เช่น โรงเรียน และมักตรวจพบมากขึ้นในช่วงฤดูหนาว เนื่องจากสภาวะอากาศที่เย็น ทำให้เชื้อสามารถแพร่กระจายได้ดี ส่งผลให้อาหารและน้ำดื่มมีโอกาสปนเปื้อนสูงขึ้น นอกจากนี้ยังทนต่อความร้อนและน้ำยาฆ่าเชื้อต่างๆ ได้ดี ทำให้แพร่กระจายเชื้อได้ง่ายและรวดเร็ว ดังนั้น ในช่วงฤดูหนาว มีโอกาสที่จะพบผู้ป่วยเพิ่มมากขึ้นได้

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่่า ปัจจุบันการตรวจวิเคราะห์หาเชื้อไวรัสโนโร ส่วนใหญ่ใช้เทคนิคอณูชีววิทยา (Molecular) เนื่องจากไวรัสโนโรไม่สามารถเพาะเชื้อได้ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการตรวจวินิจฉัยไวรัสโนโร เพื่อการสอบสวนโรค ในตัวอย่างผู้ป่วย ได้แก่ อุจจาระ อาเจียน รวมถึงตัวอย่างบริโภค เช่น น้ำดื่ม อาหาร และรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ ภายใน 2 และ 5 วันทำการ ตามลำดับ

นอกจากนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังให้บริการตรวจอาหารปลอดภัยเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค โดยตรวจในตัวอย่างน้ำและอาหาร และบรรจุภัณฑ์อาหาร เช่น น้ำดื่ม น้ำแข็ง ผักและผลไม้สด หอยนางรม รายงานผลการตรวจวิเคราะห์ภายใน 10 วันทำการ ที่สำคัญกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความพร้อมให้บริการตรวจเพื่อการสอบสวนโรค และเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง)

ทั้งนี้ จากข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 30 พฤศจิกายน 2567 สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้วิเคราะห์ตัวอย่างเพื่อการสอบสวนโรคอุจจาระร่วงใน 16 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 175 ตัวอย่าง พบสารพันธุกรรมไวรัสโนโร 17 ตัวอย่าง คิดเป็น 9.71% ทั้งนี้ ไวรัสโนโรมีความหลากหลายทางพันธุกรรมและถูกจัดประเภทออกเป็นมากกว่า 10 กลุ่มย่อย (genogroups)

ผลจากการติดตามเผ่าระวังสายพันธุ์ของเชื้อไวรัสโนโร ด้วยวิธี DNA sequencing พบไวรัสโนโรสายพันธุ์ GII.4, GII.3 และ GII.14 สัดส่วน 58.8%, 35.3% และ 5.9% ตามลำดับ เช่นเดียวกับทั่วโลก ที่พบไวรัสโนโรสายพันธุ์ GII.4 เป็นสาเหตุของโรคอุจจาระร่วงส่วนใหญ่ การติดตามสายพันธุ์และตรวจพบสายพันธุ์ที่เป็นสาเหตุการระบาดได้เร็ว เป็นสิ่งสำคัญในการประเมินแนวโน้มการระบาดตลอดจนการพัฒนาวัคซีน ช่วยสนับสนุนการควบคุมและป้องกันโรค

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ไวรัสโนโรไม่ใช่เชื้อโรคใหม่ มักพบมีการเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์ว่ามี การระบาดหนักในโรงเรียนบ่อยครั้ง ซึ่งบางที่เป็นข่าวเก่าหรือข่าวปลอม วนมาส่งใหม่ทำให้เข้าใจผิด คิดว่ากำลังระบาด ดังนั้น ขอประชาชนอย่าตื่นตระหนก ควรติดตามข่าวสารข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ อยากรู้ก็ตามสิ่งสำคัญในการป้องกันตัวเองจากไวรัสโนโร คือ ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ให้สะอาด อย่างน้อย 20 วินาที เป็นวิธีที่ดีที่สุด (เนื่องจากแอลกอฮอล์ ไม่สามารถฆ่าเชื้อไวรัสโนโรได้) โดยล้างมือทุกครั้งหลังเข้าห้องน้ำ และก่อนรับประทานอาหาร หรือประกอบอาหาร รับประทานอาหารปรุงสุก หากเป็นอาหารค้ำมื่อ ควรอุ่นอาหารให้ร้อนจัดก่อน รับประทานอาหารทุกครั้ง และล้างผักผลไม้ให้สะอาดก่อนรับประทาน สำหรับเด็กที่ป่วยด้วยไวรัสโนโร ควรหยุดเรียน เพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

“ทั้งนี้ โรงพยาบาลสามารถติดต่อสอบถามและส่งตัวอย่างเพื่อสอบสวนโรค ได้ที่ ศูนย์ประสานงานการตรวจวิเคราะห์และเผ่าระวังโรคทางห้องปฏิบัติการ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จ.นนทบุรี โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99248 หรือ 99614 หรือที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้ง 15 แห่ง ทั่วประเทศ สำหรับการส่งตัวอย่างน้ำ น้ำแข็ง อาหาร และบรรจุภัณฑ์อาหาร สามารถส่งตัวอย่างและสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99968 หรือสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99561 มือถือ 09 5565 7780” **นายแพทย์ยงยศ** กล่าว

20 ธันวาคม 2567

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ภาคเอกชน ยกกระดับมาตรฐานตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนีน สนับสนุนกระท่อมไทยสู่ตลาดโลก

วันนี้ (28 มกราคม 2568) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข แลกเปลี่ยนข่าว “ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการยกระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์สารไมทราไจนีน (Mitragynine) ในใบกระท่อม” โดยมีนายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย นายแพทย์พิเชษฐ บัญญัติ นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายพรชัย ปัทมินทร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอดี จำกัด (Dr.Kratom Bio) เกสซ์กรหญิงศิริวรรณ ชัยสมบูรณ์พันธ์ ผู้อำนวยการสำนักยาและวัตถุเสพติด นายสันตกิจ นิลอุดมศักดิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสมุนไพร นางวิชาดา จงมีวาสนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร นายอัครชัย ช่วยพรหม ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา และนางสาวนิตยา เพียรทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12/1 ตรัง ร่วมแลกเปลี่ยน ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จ.นนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะประกาศความร่วมมือกับ บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอดี จำกัด ในเครือ บริษัท ดร.ซีบีดี จำกัด รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์สารไมทราไจนีนในใบกระท่อม ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออก และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรไทย ความร่วมมือครั้งนี้มีเป้าหมายหลักในการสร้างมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราไจนีนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยใช้ห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล สำหรับห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบ เพื่อรับประกันความถูกต้องแม่นยำ และความน่าเชื่อถือของผลการตรวจวิเคราะห์

ภายใต้ความร่วมมือนี้ ทั้งสองหน่วยงานจะร่วมกันยกระดับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐานใบกระท่อมไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคนิคการตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและน่าเชื่อถือของผลการตรวจวิเคราะห์ในทุกขั้นตอน และสร้างระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีระบบการรับรองผลการตรวจวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการนำไปใช้ในระดับสากลต่อไป

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนีน ในใบกระท่อมอย่างต่อเนื่อง ทั้งการจัดทำมาตรฐานวัตถุดิบใบพืชกระท่อมของประเทศ ไทย เผยแพร่ในตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย หรือ Thai Herbal Pharmacopoeia ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 รวมทั้งได้ดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เพื่อจัดทำสารมาตรฐานไมทราไจนีนความบริสุทธิ์สูง (มากกว่า 99%) และจัดทำเป็นสารละลายมาตรฐานความเข้มข้น 1.0501

mg/ml เพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน มีราคาถูกกว่าสารมาตรฐานจากต่างประเทศ 3 เท่า สามารถลดการนำเข้าได้ไม่น้อยกว่า 7 ล้านบาทต่อรุ่นการผลิต เริ่มเปิดให้บริการ มกราคม พ.ศ.2568 นอกจากนี้ ยังเปิดให้บริการตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราไจนีน ในวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากใบกระท่อม ประกอบด้วย การตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราไจนีน การตรวจวิเคราะห์ปริมาณความชื้น การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนโลหะหนัก ได้แก่ แคดเมียม ตะกั่ว สารหนู และปรอท การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนยาฆ่าแมลง และการตรวจวิเคราะห์สารพิษจากเชื้อรา ถือเป็นบริการระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์กระท่อมของประเทศไทย เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สามารถสอบถามรายละเอียดหรือส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ได้ที่ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 99968 หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ

ด้าน นายพรชัย ปัทมินทร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด (Dr.Kratom Bio) กล่าวเสริมว่า บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด ในเครือ บริษัท ดร.ซีบีดี จำกัด เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจด้านการดูแลสุขภาพ ที่ให้บริการครบวงจร โดยมุ่งเน้นในการวิจัย พัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สารสกัดจากกัญชา กัญชง และกระท่อมในระดับมาตรฐานทางการแพทย์ ซึ่งที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้มีความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2565 ในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย สามารถสร้างนวัตกรรมสมุนไพรที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ผ่านเครือข่ายในระดับนานาชาติ (global network) ของบริษัท พร้อมร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการผลักดันพืชกระท่อมให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในตลาดโลกอย่างยั่งยืน และได้เล็งเห็นถึงศักยภาพของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในด้านการพัฒนามาตรฐานการตรวจวิเคราะห์และการศึกษาวิจัยพืชกระท่อมในประเทศไทย ดังนั้น ความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลทั้งต่อเกษตรกรผู้ปลูกกระท่อม และผู้ประกอบการที่จะได้รับการรับรองคุณภาพผลผลิต สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดส่งออก มีมาตรฐานอ้างอิงในการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ สร้างความน่าเชื่อถือแก่คู่ค้าทั้งในและต่างประเทศ ลดอุปสรรคทางการค้า ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพร สร้างรายได้เข้าประเทศอย่างต่อเนื่องตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ.2568 ช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนให้แก่ภาคเกษตรกรรมและธุรกิจเพื่อสุขภาพของประเทศไทย

28 มกราคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

“สมศักดิ์” หนุนกระท่อมไทยส่งออกต่างประเทศ ยกกระดับเศรษฐกิจประเทศไทย สร้างรายได้เกษตรกร

วันนี้ (5 มีนาคม 2568) ที่กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดแสดงนิทรรศการการวิจัยพัฒนาเพื่อสนับสนุนกระท่อมไทย สู่ตลาดต่างประเทศ โดยมีนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขเยี่ยมชมนิทรรศการการวิจัยพัฒนาพืชกระท่อม

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขได้สนับสนุนพืชกระท่อมของไทย เพื่อการส่งออก โดยมอบหมายให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ซึ่งจากศึกษาวิจัยของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เกี่ยวกับการศึกษาปริมาณสารไมทราไจนีน (mitragynine) ในใบกระท่อมทุกภาคของประเทศไทย พบว่า มีค่าเฉลี่ยของสารไมทราไจนีนอยู่ในช่วง 0.95%-2.71% โดยพบว่าปริมาณสารไมทราไจนีนในใบกระท่อมขึ้นอยู่กับอายุต้นกระท่อมและการบำรุง นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังได้มีการพัฒนาการสกัดโดยไม่ใช่ตัวทำละลายอินทรีย์ ให้ได้สารสกัดกระท่อมที่มีปริมาณไมทราไจนีน มากกว่าร้อยละ 10 ในระดับอุตสาหกรรม ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพร สร้างรายได้เข้าประเทศ และยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบ เช่น พัฒนาผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์มใช้ภายนอกจากสมุนไพรกระท่อม สำหรับบรรเทาอาการอักเสบและปวด เพื่อเพิ่มมูลค่าสารสกัดสมุนไพรกระท่อม ให้ภาคเอกชนนำไปผลิตจำหน่ายสร้างรายได้ให้เกษตรกร มีการจัดทำมาตรฐานไมทราไจนีน โดยร่วมกับสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ จัดทำมาตรฐานไมทราไจนีนความบริสุทธิ์สูง (มากกว่า 99%) และจัดทำเป็นสารละลายมาตรฐานความเข้มข้น 1.0501 mg/ml ภายใต้มาตรฐาน ISO 17034 ราคาถูกกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ 3 เท่า ซึ่งสามารถสนับสนุนการลดต้นทุนของผู้ประกอบการได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวต่ออีกว่า ในเรื่องการตรวจวิเคราะห์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มีการตรวจวิเคราะห์กระท่อมครบวงจร เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการส่งออกวัตถุดิบ ตั้งแต่การบริการรับตรวจวิเคราะห์สารสำคัญไมทราไจนีนในวัตถุดิบสมุนไพร สารสกัดสมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เช่น ชาชงสมุนไพร แคปซูลสมุนไพร เม็ดสมุนไพร เครื่องดื่มสมุนไพร และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง รวมทั้งยังมีบริการรับตัวอย่างสมุนไพรกระท่อม เพื่อตรวจวิเคราะห์ด้านอื่นๆ เช่น ความชื้น โลหะหนัก การปนเปื้อนสารแอฟลาทอกซิน การปนเปื้อนยาฆ่าแมลง จุลินทรีย์ปนเปื้อน รวมทั้งยังได้วิจัยพัฒนานวัตกรรมชุดทดสอบอย่างง่ายสำหรับตรวจวัดปริมาณสารไมทราไจนีน ในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรกระท่อม นอกจากนี้ยังได้พัฒนานวัตกรรมชุดทดสอบตรวจวัดปริมาณไมทราไจนีนในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ใช้งาน

ง่ายรู้ผลภายใน 5 นาที ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยยกระดับกระท่อมไทย ให้สามารถจำหน่ายในต่างประเทศ
สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

5 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ กทม. และผู้ประกอบการโรงแรม ร่วมกันเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลิจิโอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food นักท่องเที่ยวปลอดภัย ส่งเสริมสนับสนุนเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยวประเทศไทย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมผู้ประกอบการโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C: Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวประเทศไทยในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมี นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดร.วิชาดา จงมีวาสนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ดร.พิไลลักษณ์ อัครไพบูลย์ โอภาตะ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้อำนวยการสำนักงานสุขาภิบาลอาหาร สำนักงานนามัย และสำนักงานเขต ผู้ประกอบการโรงแรม ระดับ 3-5 ดาว ในเขตกรุงเทพมหานคร และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 60 คน เข้าร่วมประชุม ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2568

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงแรม ที่พัก มีความสะอาด ปลอดภัย ได้มาตรฐานสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว เป็นการสนับสนุนส่งเสริมสนับสนุนอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตามนโยบาย IGNITE Thailand's Tourism ของรัฐบาล ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์ฯ ได้ ดำเนินต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2566 นำร่องในพื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ อาทิเช่น เพชรบุรี (อำเภอชะอำ) ประจวบคีรีขันธ์ (อำเภอหัวหิน) ชลบุรี (เมืองพัทยา) สุราษฎร์ธานี (อำเภอเกาะสมุย) ภูเก็ต พิชณโลก เป็นต้น และในปี 2568 ได้มีการขยายกลุ่มเป้าหมายโรงแรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนั้นในปี 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จึงได้บูรณาการโครงการร่วมกับ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานนามัย และ สำนักงานเขต ทั้ง 50 เขต ในการกำหนดคุณสมบัติของโรงแรม แนวทาง และเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่เพื่อให้โครงการเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สร้างความมั่นใจในความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวเสริมสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยให้เข้มแข็ง

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า โครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C: Clean bed Clean air Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร แนวทางการดำเนินการ ประกอบไปด้วย 1.คลีนเบด (Clean bed) ตรวจสอบตัวเรือด 2.คลีนแอร์ (Clean air) ตรวจสอบเชื้อลิจิโอเนลลา ระบบน้ำใช้ในโรงแรม และ 3.คลีนฟู้ด (Clean food) ตรวจสอบเชื้อซีปัสสุสลักษณะ เชื้อโรคอาหารเป็นพิษในอาหารปรุงสุกทั้งร้อนและเย็น รวมถึงการตรวจสอบสุขลักษณะสถานประกอบการอาหาร เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และ กรุงเทพมหานคร

“กรมได้จัดการประชุมผู้ประกอบการโรงแรมที่เข้าร่วมโครงการ พร้อมสำนักอนามัย สำนักงานเขตในพื้นที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงโครงการและแนวทางการดำเนินงานพร้อมแผนปฏิบัติการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่น เชื่อใจในระบบการทำงานที่ได้มาตรฐานของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งนี้ผลการดำเนินงาน รอบ 5 เดือน ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ร่วมกับสำนักงานสุขาภิบาลอาหาร สำนักอนามัย และสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต บูรณาการโครงการและประชุมหารือ โดยกรุงเทพมหานคร รับสมัครและคัดเลือกโรงแรมนำร่องจำนวน 18 แห่ง (รวมจำนวนห้องพักกว่า 5,000 ห้อง) จาก 9 เขต มีทั้งกรุงเทพฯรอบในและรอบนอก และเตรียมพร้อมลงพื้นที่เก็บตัวอย่างร่วมกันในวันที่ 17 มีนาคม ถึง วันที่ 31 มีนาคม 2568” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

13 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ พร้อมให้บริการตรวจวิเคราะห์พลาสติกบรรจุอาหาร ชนิดพอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับใหม่

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า จากกรณีที่กระทรวงสาธารณสุขมีประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 435) พ.ศ.2565 เรื่อง กำหนดคุณภาพหรือมาตรฐานของภาชนะบรรจุที่ทำจากพลาสติก นั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ได้พัฒนาการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และสนับสนุนคุณภาพการผลิตพลาสติกบรรจุอาหารของผู้ประกอบการในประเทศ ปัจจุบันห้องปฏิบัติการของสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีความพร้อมและเปิดให้บริการตรวจวิเคราะห์พลาสติกบรรจุอาหารชนิดพอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) โดยมีรายการวิเคราะห์ดังนี้ ตรวจเอกลักษณ์พลาสติก การแพร่กระจายทั้งหมด การแพร่กระจายโลหะหนัก 19 รายการ ได้แก่ ตะกั่ว อะลูมิเนียม แบเรียม โคบอลต์ ทองแดง เหล็ก ลิเทียม แมงกานีส นิกเกิล สังกะสี ฟลูออรีน สารหนู แคดเมียม โครเมียม ปรอท ยูโรเพียม แกโดลิเนียม แลนทานัม และเทอร์เบียม ตรวจการกระจายสารไพโรมารีเอโรแมติกแอมีนส์ (PAAs) 26 รายการ และตรวจการแพร่กระจายจำเพาะ (SML) 3 รายการ ได้แก่ เทเรฟทาลิกแอซิด ไอโซฟทาลิกแอซิด และ 2-เมทิล-4-ไอโซไทแอโซลีน-3-โอน ในกรณีลูกค้าทราบว่ามีสารเหล่านี้ในภาชนะบรรจุอาหาร โดยสามารถรายงานผลการตรวจวิเคราะห์ภายใน 30 วัน

อย่างไรก็ตาม สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร จะเร่งพัฒนาวิธีวิเคราะห์ SML ให้ครอบคลุมมากที่สุดโดยเร็ว สำหรับผู้ประกอบการสามารถส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ได้ที่ ศูนย์รวมบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 02951 0000 ต่อ 99968 หรือดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ <http://bqsf.dmsc.moph.go.th/bqsfWeb/index.php/service-icon/>

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า พลาสติกบรรจุอาหารชนิดพอลิเอทิลีนเทเรฟทาเลต (PET) ได้รับการยอมรับและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลาย เนื่องจากพลาสติก PET มีความใส น้ำหนักเบา ทนทานต่อแรงกระแทก สามารถป้องกันการซึมผ่านของแก๊สได้ดี จึงนำมาใช้เป็นบรรจุอาหาร อย่างไรก็ตามเพื่อความปลอดภัยต่อผู้บริโภค จึงต้องมีการตรวจวิเคราะห์เพื่อควบคุมคุณภาพมาตรฐานตามเกณฑ์ประกาศกระทรวงสาธารณสุข

28 มีนาคม 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน ร่วมกันวิจัยพัฒนางานด้านการแพทย์ และสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

วันนี้ (3 เมษายน 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช รุจิรวรธรณ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา ระหว่าง สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ในการดำเนินงานด้านการศึกษาวิจัยและบริการวิชาการ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข อาหาร การชันสูตรโรค การวิเคราะห์ทดสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ เช่น ยา ชีววัตถุ สมุนไพร และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และสาธารณสุข โดยมีคณะผู้บริหารทั้งสองหน่วยงานร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีภารกิจในการศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สุขภาพ ประเมินความเสี่ยงและแจ้งเตือนภัยสุขภาพแก่ประชาชน นอกจากนี้มีหน้าที่ให้บริการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ อาหาร ยา ชีววัตถุ สมุนไพร และการชันสูตรโรค ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ที่มีเป้าหมายในการพัฒนาศักยภาพเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน เพื่อประยุกต์ใช้ในการผลักดันงานวิจัยของประเทศให้ได้ผลงานอย่างเป็นรูปธรรมทั้งทางด้านสังคม และด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพราะเทคโนโลยีแสงซินโครตรอน สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการตรวจวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการและมีความแม่นยำสูง ดังนั้นภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือในการวิจัยและพัฒนา จะทำให้เกิดเป็นความร่วมมือในการสร้างสรรค์งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ความร่วมมือในครั้งนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญในการเปิดประตูงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้มาเจอกับเทคโนโลยีแสงซินโครตรอน พร้อมทั้งยังเป็นการขยายฐานงานวิจัยของทั้งสองหน่วยงานให้ครอบคลุมในทุกมิติ รวมทั้งมีความร่วมมือด้านพัฒนากำลังคน ทั้งด้านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนความรู้ เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ และสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับการวิจัย นอกจากนี้ ยังมีแผนการดำเนินการภายใต้ข้อตกลงความร่วมมือในงานวิจัยและพัฒนาอีกหลายโครงการ อาทิ โครงการวิจัยกลไกการออกฤทธิ์ของสารสกัดสมุนไพรที่มีศักยภาพ โครงการตรวจวิเคราะห์ปริมาณไมโครพลาสติกที่ปนเปื้อนในผลิตภัณฑ์อาหาร โครงการพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน โครงการพัฒนามาตรฐานห้องปฏิบัติการในการตรวจวิเคราะห์ ภายใต้ ISO/IEC 17025:2017 เป็นต้น

ด้าน รองศาสตราจารย์ ดร.สาโรช รุจิรวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) กล่าวว่า สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) มีพันธกิจในด้านการวิจัย ให้บริการ ส่งเสริมและถ่ายทอดการเรียนรู้เทคโนโลยีแสงซินโครตรอน และการใช้ประโยชน์ นำไปสู่การยกระดับพัฒนางานวิจัย และสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสถาบัน ให้ความสำคัญต่อการสร้างความร่วมมือทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และมีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มีส่วนร่วมในการทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กับสถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน) ในการส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข โดยใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีแสงซินโครตรอนและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสนับสนุนการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนบุคลากร การถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับงานวิจัย เพื่อผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัยหรือผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงนโยบาย เชิงสาธารณะ และเชิงพาณิชย์ของประเทศไทยในอนาคตต่อไป

3 เมษายน 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ระวังเชื้อโรคในน้ำดื่มและน้ำแข็ง

#การบริโภคน้ำดื่มหรือน้ำแข็งที่ไม่สะอาด เป็นสาเหตุของโรคทางเดินอาหาร หรือโรคอาหารเป็นพิษ โคลิฟอร์มเป็นเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่ง ซึ่งถ้าตรวจพบเชื้อโคลิฟอร์มปนเปื้อนในน้ำหรือน้ำแข็ง แสดงว่าน้ำและน้ำแข็งนั้นไม่สะอาด ไม่ควรนำมาบริโภค กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้พัฒนา #ชุดทดสอบโคลิฟอร์มในน้ำและน้ำแข็ง เพื่อให้สามารถนำไปตรวจเบื้องต้นด้วยตนเองนอกห้องปฏิบัติการ สามารถทราบผลภายใน 24 ชั่วโมง สอบถามรายละเอียดชุดทดสอบได้ที่ #ร้านค้าสวัสดิการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 98150

นอกจากนี้ ยังให้บริการตรวจวิเคราะห์น้ำดื่มและน้ำแข็งทางห้องปฏิบัติการ โดยมีรายการตรวจวิเคราะห์ด้านกายภาพและเคมี เช่น ความเป็นกรด-ด่าง ปริมาณไนเตรท ปริมาณฟลูออไรด์ และด้านจุลินทรีย์ เช่น โคลิฟอร์ม อีโคไล และจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรค ผู้ประกอบการสามารถส่งตรวจได้ที่ ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทุกแห่งทั่วประเทศ หรือสามารถดูรายละเอียดได้ที่ เว็บไซต์ สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ <http://bqsf.dmsc.moph.go.th/bqsfWeb/index.php/moph-67/>

คำแนะนำสำหรับผู้บริโภค ควรเลือกซื้อน้ำดื่มและน้ำแข็งที่บรรจุในภาชนะที่สะอาด ปิดสนิท ไม่รั่วซึม โดยการทดลองยกขวดเอียงไปมา ต้องไม่มีน้ำหกออกจากขวด ไม่มีร่องรอยการเปิดขวด และที่ฉลากต้องระบุเลขสารบบอาหาร หรือเลข อย. พร้อมด้วยชื่อและที่อยู่ผู้ผลิต

ระวัง!!

เชื้อโรคในน้ำดื่ม และน้ำแข็ง

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์รับตรวจคุณภาพน้ำดื่ม และน้ำแข็ง

คำแนะนำในการเลือกซื้อน้ำดื่มและน้ำแข็ง

- * ภาชนะบรรจุต้องสะอาด ปิดสนิท ไม่รั่วซึม โดยการทดลองยกขวดเขย่าไปมาต้องไม่มีน้ำหกออกจากขวด
- * ไม่มีร่องรอยการเปิดขวด
- * ฉลากต้องระบุเลข อย. พร้อมด้วยชื่อและที่อยู่ผู้ผลิต
- * น้ำดื่มจากเครื่องกรองน้ำ ถ้าชุ่นหรือมีตะกอนไม่ควรดื่ม และควรเปลี่ยนไส้กรองน้ำตามระยะเวลาที่ผู้ผลิตกำหนด

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาชุดทดสอบโคลิฟอร์มในน้ำและน้ำแข็งเพื่อให้สามารถไปตรวจเบื้องต้นด้วยตนเอง ทราบผลภายใน 24 ชั่วโมง สอบถามรายละเอียดชุดทดสอบที่ร้านค้าสวัสดิการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 98150

ชุดทดสอบโคลิฟอร์ม
ในน้ำและน้ำแข็ง

@dmscnews | กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ | www.dmsc.moph.go.th | 0 2589 9850-7

23 เมษายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

**“สมศักดิ์” เดินหน้าพบ อสส. เขตวังทองหลาง ลาดพร้าว ให้ความรู้การนับคาร์บ เป็น
กระบอกเสียงรณรงค์ประชาชนในพื้นที่ กทม. บริโภคคาร์โบไฮเดรตแต่พอดี**

เพื่อลดเสี่ยง โรค NCDs

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน นับคาร์บ นำสุขภาพ
ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs ในพื้นที่เขตเมือง “อสส. นับคาร์บอย่างไร คาร์บที่ใช่ ชีวิตที่ดี” ในเขตวังทองหลาง เขต
ลาดพร้าว โดยมีนายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ
รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บรรยายให้ความรู้ “อสส. นับคาร์บอย่างไร ให้ถูกต้อง” ตั้งเป้าสร้างการรับรู้
การนับคาร์บให้ อสส. ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 50 เขต ณ อาคารปฏิบัติการวิทยุและโทรทัศน์ สำนักงานใหญ่ อส
มท. (MCOT) กรุงเทพมหานคร เมื่อช่วงบ่ายวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ.2568

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบาย
ที่จะให้คนไทยห่างไกลจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs โรคไม่ติดต่อแต่เรื้อรังสามารถป้องกันได้และแก้ไขได้
โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกาย การ
จัดการความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงการกินอาหารที่เหมาะสม รู้จักนับ คาร์บหรือคาร์
โบไฮเดรตจากแป้งและน้ำตาลทราย ที่ผ่านมา อสม. อสส. รวมกันกว่า 1 ล้านคนทั่วประเทศได้สอนให้พี่น้อง
ประชาชนนับคาร์บไปแล้ว 41 ล้านคน ซึ่งสามารถลดจำนวนผู้ป่วยลดการใช้ยาและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็น
อย่างมาก สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอให้พี่น้อง อสส. ซึ่งมีจำนวน 13,000 คน ช่วยถ่ายทอดความรู้การ
นับคาร์บให้แก่ประชาชนต่อไป

ด้านนายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข
ตระหนักถึงปัญหา ประชาชนคนไทยโดยการตรวจร่างกายครั้งที่ 6 พบว่ามีผู้ป่วยเบาหวาน 6.5 ล้านคนผู้ป่วยความ
ดันโลหิตสูง 14 ล้านคนและผู้ป่วยไตเรื้อรัง 1 ล้านคน สำหรับพื้นที่กรุงเทพฯ และกลุ่มป่วย สูงกว่าภาพรวมของ
ประเทศ เช่น ภาวะอ้วนลงพุงในกรุงเทพมหานคร พบทั้งสิ้น 56.1% เทียบกับภาพรวมของประเทศ 39.4% และ
โรคเบาหวาน 12.5% เทียบกับภาพรวมประเทศ 9.5% จึงเป็นที่มาของการจัดงานในพื้นที่เขตวังทองหลาง และ
เขตลาดพร้าว ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขซึ่งเป็นแกนนำสำคัญในการดูแลสุขภาพของ
ประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความตระหนักและสามารถจัดการสุขภาพตนเองเพื่อลดความเสี่ยงลดโรค NCDs โดยมี
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดนิทรรศการข่าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย นิทรรศการเผยแพร่ความรู้ “นวัตกรรม
อาหารและวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกิจกรรมบรรยายให้ความรู้การนับคาร์บ แก่ผู้เข้าร่วมงาน

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า วิธีการลดการป่วย ความเสี่ยง
จากโรคเบาหวาน ความดัน คือการคุมน้ำหนัก คุมอาหาร แต่ไม่ใช่การอดอาหาร ซึ่งน้ำตาลที่กินเข้าไปเยอะ จะไป

เกาะกับหลอดเลือด ดังนั้นจึงต้องกินแต่พอดี กระทรวงสาธารณสุขจึงรณรงค์เรื่องการนับคาร์บ หรือนับปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่เราควรได้รับในแต่ละวัน ซึ่งการนับคาร์บ 1 คาร์บ หากเทียบกับข้าวสวยเท่ากับ 1 ทัพพี หรือหากเป็นข้าวเหนียวคือรับประทานครึ่งทัพพี เป็นต้น อย่างไรก็ตามแต่ละคนจะมีปริมาณที่ควรได้รับไม่เท่ากัน ซึ่งสามารถคำนวณปริมาณคาร์บได้ โดยกรอกข้อมูลในแบบคำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวัน หรือกรอกข้อมูลในเว็บไซต์ 3 หมอนับคาร์บ <https://3doctor.hss.moph.go.th/> ของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

17 สิงหาคม 2568

“สมศักดิ์” เปิดงาน นักรับ นำสุขภาพ ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs เขตวัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บางรัก

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน นักรับ นำสุขภาพ ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs ในพื้นที่เขตเมือง “ออส. นักรับอย่างไร คาร์บที่ใช่ ชีวิตที่ดี” ในเขตวัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บางรัก โดยมี นายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกิจกรรม ในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับข้าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย การคำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวันแก่ผู้เข้าร่วมงาน ณ สมาคมสโมสรพนักงานยาสูบ กรุงเทพมหานคร วันที่ 21 สิงหาคม 2568

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะทำให้คนไทยห่างไกล NCDs โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สามารถป้องกันได้และแก้ไขได้โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงการกินอาหารที่เหมาะสม รู้จักนักรับหรือคาร์โบไฮเดรตจากแป้งและน้ำตาล ที่ผ่านมา อสม. ทั่วประเทศได้สอนให้พี่น้องประชาชนนักรับไปแล้ว 41 ล้านคน สามารถลดจำนวนผู้ป่วยลดการใช้ยาและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็นอย่างมาก สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอให้พี่น้อง ออส. ไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในพื้นที่ต่อไป เพื่อให้เกิดความตระหนักแก่ประชาชน และแก้ไขปัญหาโรค NCDs อย่างมีประสิทธิภาพ

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ร่วมจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคข้าว ข้าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย และสอน ออส. คำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพรรักษา เช่น หม่อน ซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่ได้รับความนิยมในด้านประโยชน์ต่อสุขภาพหลายประการในการแพทย์แผนดั้งเดิม โดยเฉพาะในทวีปเอเชีย ใบหม่อนถูกนำมาใช้ตามภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อรักษาอาการต่างๆ เช่น ช่วยขับเหงื่อ ลดไข้ บรรเทาความร้อนภายใน ทำให้จิตใจสงบ และรักษาอาการเกี่ยวกับดวงตา เช่น ตาแดง มีขี้ตา และตาพร่ามัว ผลการวิจัยทางคลินิกที่ดำเนินการโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เปิดเผยว่าสารสกัดใบหม่อนมีผลกระทบบางอย่างที่มีนัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของอาสาสมัครวัยกลางคนและผู้สูงอายุที่เข้าร่วม โดยเพิ่มสมรรถภาพทางกาย กล้ามเนื้อแขน ต้นขาแข็งแรง การทรงตัวดีขึ้น ช่วยลดอาการซึมเศร้า วิดกกังวล เพิ่มการเรียนรู้ความจำ เป็นต้น มีการจัดแสดงข้อมูลสมุนไพรมีฤทธิ์ลดน้ำตาล เช่น ขิง ขมิ้นชัน พร้อมทำชาใบหม่อนผสมสารสกัดหญ้าหวาน ซึ่งเป็นสารสกัดธรรมชาติที่สามารถให้ความหวานทดแทนน้ำตาลได้ ประโยชน์คือ ไม่เพิ่มระดับน้ำตาลในเลือด เหมาะกับผู้ควบคุมน้ำหนัก ไม่ทำให้ฟันผุ และลดความเสี่ยงโรค NCDs อย่างไรก็ตาม น้ำตาลจากหญ้าหวานหรือสารสกัดจากหญ้าหวานไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร นอกจากนี้ผู้ป่วยที่ป่วย ผู้ที่มีความดันโลหิตต่ำ หรือใช้ยาโรคหัวใจควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้

21 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรุงเทพมหานคร มอบประกาศนียบัตรรับรองโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed Clean air และ Clean food สร้างความมั่นใจให้นักท่องเที่ยว กระตุ้นเศรษฐกิจ และสนับสนุนการท่องเที่ยวไทย

วันนี้ (1 กันยายน 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีเปิดการการสัมมนาและมอบประกาศนียบัตรให้กับโรงแรม 99 แห่ง ที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์โครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมี นางทวีพร โชติณูชิต รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการโรงแรมร่วมงาน ณ โรงแรมแอมบาสซาเดอร์ กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า การท่องเที่ยวเป็นหนึ่งในภาคเศรษฐกิจที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านรายได้ การจ้างงาน และการส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศในเวทีโลก อย่างไรก็ตามในยุคที่สุขภาพและความปลอดภัยกลายเป็นปัจจัยหลักที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญ การรับรองมาตรฐานความปลอดภัยของสถานที่พักอาศัย อย่างโรงแรมจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว จากข้อมูลของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ในปี พ.ศ. 2567 มีนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางเข้าไทยทั้งหมด 35.54 ล้านคน สร้างรายได้กว่า 1.64-1.67 ล้านล้านบาท อัตราการเข้าพักเฉลี่ย 80% รายได้ประมาณ 9.5 แสนล้านบาท โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร ชลบุรี และภูเก็ต

ด้วยความสำคัญดังกล่าว กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีศักยภาพและความเชี่ยวชาญด้านการตรวจวิเคราะห์ วิจัยเฝ้าระวังความปลอดภัยอาหาร เชื้อโรค จึงได้จัดทำโครงการ 3C ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงแรม หรือที่พักมีความสะอาด ปลอดภัย ปลอดภัย สร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย 1.Clean bed ตรวจตัวเรือดในห้องพัก 2.Clean air ตรวจเชื้อลีจิโอเนลลาในระบบน้ำ และ 3.Clean food ตรวจเชื้อโรคอาหารเป็นพิษและโนโรไวรัส และในปี พ.ศ. 2568 ได้ขยายขอบข่ายพื้นที่โรงแรมตามสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ได้บูรณาการโครงการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่เมืองหลักอย่างกรุงเทพมหานครในการคัดเลือกโรงแรม ลงตรวจประเมินตามเกณฑ์โครงการ โดยโรงแรมที่ผ่านการประเมินตามโครงการ 3C นี้ ต้องผ่านเกณฑ์ความปลอดภัยในทั้ง 3 ด้าน เพื่อความปลอดภัยและสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า จากการดำเนินโครงการ 3C ในปี พ.ศ. 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มอบประกาศนียบัตรให้โรงแรมที่ผ่านเกณฑ์แล้ว 160 โรงแรมในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12 จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา สำหรับในเขตสุขภาพที่ 2 4 5 6 และ 13 มีโรงแรมที่ผ่านการประเมินจำนวน 99 แห่งจาก 19 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร พิษณุโลก อุตรดิตถ์ สุโขทัย ตาก อุดรธานี นครนายก ลพบุรี อ่างทอง สระบุรี สมุทรสงคราม

สมุทราคาร นครปฐม สุพรรณบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ กาญจนบุรี และชลบุรี ซึ่งจัดพิธีมอบประกาศนียบัตรในวันนี้ การร่วมโครงการดังกล่าว ของโรงแรมทำให้เห็นว่าผู้ประกอบการโรงแรมให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้เข้าพัก และขอขอบคุณทุกภาคส่วนที่ได้ร่วมบูรณาการทำงานกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัยในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอย่างจริงจังและต่อเนื่อง สร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางที่ปลอดภัย เชื่อถือได้อย่างมีมาตรฐาน สำหรับนำไปประชาสัมพันธ์ให้กับนักท่องเที่ยวทั่วโลกรู้จักประเทศไทย

1 กันยายน 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยผลตรวจการปะปนของพืชตัดแปรพันธุกรรม (GMOs) และเนื้อสัตว์ในผลิตภัณฑ์อาหารจากพืช

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า อาหารจากพืช (Plant-based Food) เป็นอาหารที่ผลิตจากพืช ไม่มีส่วนผสมของเนื้อสัตว์ วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิต เช่น ถั่วเหลือง ข้าวโพด ข้าวสาลี เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการบางรายได้นำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศที่อนุญาตให้ปลูกพืชตัดแปรพันธุกรรม (Genetically Modified Organisms) หรือ GMOs เชิงพาณิชย์ ทำให้อาจมีพืช GMOs ปะปนมา ในปี พ.ศ. 2567 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ได้ศึกษาการปะปนของพืชตัดแปรพันธุกรรมและเนื้อสัตว์ในผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชที่มีฉลากแสดงส่วนประกอบในอาหารระบุผลิตจากพืชและไม่มีข้อความตัดแปรพันธุกรรมแสดงไว้ท้ายหรือได้ชื่อส่วนประกอบ ด้วยเทคนิค Real-time PCR จำนวน 45 ตัวอย่าง พบยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs จำนวน 10 ตัวอย่าง ร้อยละ 22 พบยีนจำเพาะของสัตว์ (หมู ไก่ วัวและปลา) จำนวน 4 ตัวอย่าง ร้อยละ 9 และไม่พบทั้งยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs และสัตว์ จำนวน 31 ตัวอย่าง ร้อยละ 69

นอกจากนี้ เมื่อตรวจสอบเครื่องหมาย ออย. ที่แสดงบนภาชนะจากตัวอย่างทั้งหมด พบผลิตภัณฑ์ที่มีเครื่องหมาย ออย. จำนวน 38 ตัวอย่าง ตรวจพบยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs จำนวน 9 ตัวอย่าง ร้อยละ 23.7 และไม่พบทั้งยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs และสัตว์ จำนวน 29 ตัวอย่าง ร้อยละ 76.3 และผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีเครื่องหมาย ออย. จำนวน 7 ตัวอย่าง ตรวจพบยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs จำนวน 1 ตัวอย่าง ร้อยละ 14.3 พบยีนจำเพาะของสัตว์ 4 ตัวอย่าง 57.1 และไม่พบทั้งยีนคัดกรองจำเพาะของพืช GMOs และสัตว์ จำนวน 2 ตัวอย่าง ร้อยละ 28.6

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ผลิตภัณฑ์อาหารจากพืช ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 432 พ.ศ. 2565 เรื่อง การแสดงฉลากอาหารที่ได้จากสิ่งมีชีวิตตัดแปรพันธุกรรม กำหนดให้ฉลากของอาหารที่มีพืชตัดแปรพันธุกรรม ตั้งแต่ร้อยละ 5 ของแต่ละส่วนประกอบในอาหารและตรวจพบสารพันธุกรรม ต้องแสดงข้อความเพิ่มเติม “ตัดแปรพันธุกรรม” ไว้ท้ายหรือได้ชื่อส่วนประกอบนั้น และประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 450 พ.ศ. 2567 เรื่อง การแสดงฉลากของอาหารในภาชนะบรรจุ กำหนดให้ข้อมูลที่แสดงบนฉลากต้องมีความถูกต้อง ไม่ทำให้ผู้บริโภคเข้าใจผิดในสาระสำคัญ

“ปัจจุบันยังพบข้อมูลการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมฉลาก โดยตรวจพบยีนจำเพาะของสัตว์ในผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชที่มีฉลากแสดงส่วนประกอบในอาหารระบุผลิตจากพืช และไม่พบเครื่องหมาย ออย. แสดงบนภาชนะบรรจุ ดังนั้นผู้บริโภคควรตรวจสอบเครื่องหมาย ออย. ทุกครั้ง ก่อนเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้า หรือเลือกซื้อหรือบริโภคสินค้าจากแหล่งผลิตที่น่าเชื่อถือ” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

22 กันยายน 2568

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการสัมมนาผู้รับบริการ เพื่อร่วมกันยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศ

วันนี้ (20 ธันวาคม 2567) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนาผู้รับบริการงานรับรองห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขมาตรฐานระดับประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จัดโดย สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมี นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายสุรศักดิ์ หมีนพล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ผู้รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน วิทยากร นักวิชาการ และบุคลากรสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ จำนวน 200 คน เข้าร่วม ณ โรงแรมแกรนด์ริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ มีภารกิจเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาาระบบประกันคุณภาพห้องปฏิบัติการ ติดตาม ตรวจสอบระบบคุณภาพและให้การรับรอง ห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการให้การรับรองห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์ และสาธารณสุขตามมาตรฐานสากล ได้แก่ ISO15189:2012, ISO15190:2020, ISO12870:2016, ISO/IEC17025:2017 ISO17034:2016, ISO20387:2018 และตรวจสอบการขึ้นทะเบียนหน่วยงานศึกษาวิจัย พัฒนา ตามหลักปฏิบัติที่ดีทางห้องปฏิบัติการขององค์การเพื่อความมือและการพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD GLP) รวมทั้งการรับรองห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข (MOPH LAB), การรับรองระบบบริหารคุณภาพห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข (MOPH X-RAY), การรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาลตรวจสุขภาพคนหางานที่จะไปทำงานต่างประเทศ, การรับรองคุณภาพระบบตรวจสอบสารพิษตกค้างในผักสด ผลไม้สด และสารปนเปื้อนในอาหาร การรับรองระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านอาหารและยา และการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่างและนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล เพื่อสนับสนุนโครงการลดความแออัดกระทรวงสาธารณสุข และการพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. 2558 การควบคุมและการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวโดยการพิจารณาออกหนังสือรับรองการแจ้งและใบอนุญาตการดำเนินการผลิต นำเข้าส่งออก ขยาย นำผ่าน และมีไว้ในครอบครองเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ ปัจจุบันมีห้องปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชน ที่ผ่านการรับรองจากสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการแล้วมากกว่า 2,600 แห่ง ทั่วประเทศ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ตระหนักและเห็นความสำคัญในการสนับสนุน พัฒนา การรักษาระบบคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นเครื่องชี้วัดและประกันคุณภาพความสามารถของห้องปฏิบัติการให้เป็นที่ยอมรับของผู้รับบริการ จึงจัดโครงการสัมมนาผู้รับบริการงานรับรองห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขมาตรฐานระดับประเทศ เพื่อชี้แจงแนวทงนโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยกระดับและสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้รับบริการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น รับฟังความต้องการในการพัฒนาร่วมกัน และนำมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการตามภารกิจของหน่วยงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

“ทั้งนี้ หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่จะขอการรับรองห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข มาตรฐานระดับประเทศ สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99766, 99961, 99950-52 หรือที่เว็บไซต์ <https://blqs.dmsc.moph.go.th> ” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้ความเข้าใจ ระบบคุณภาพ OECD GLP สร้างความเข้มแข็งหน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรม “Seminar for Thailand OECD GLP Program” ให้แก่บุคลากรจากหน่วยศึกษาวิจัยพัฒนา (Test Facility: TF) หน่วยกำกับดูแลทางกฎหมาย (Regulatory Authority: RA) ผู้ประกอบการ (Sponsor) สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ (CMA) และผู้ตรวจสอบ (Inspector) จำนวนรวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งการอบรมประกอบไปด้วยการบรรยายและฝึกปฏิบัติ โดยได้รับเกียรติจากท่านวิทยากรต่างประเทศ ได้แก่ Dr. Yusuke OKU จาก Pharmaceuticals and Medical Devices Agency (PMDA) Japan, Dr. Jun KITAHARA จาก Asia Office, PMDA, Dr. Hideshi TSUSAKI จาก Shin Nippon Biomedical Laboratories, Ltd (SNBL) Japan และคณะผู้ตรวจสอบของประเทศไทย ได้แก่ ดร.บุษราวรรณ ศรีวรรณ และ ดร.ภัทรวีร์ สร้อยสงวาลย์ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ถ่ายทอดประสบการณ์ในเรื่องระบบคุณภาพและข้อกำหนดทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ OECD GLP MAD และสร้างความเข้มแข็งหน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ พัฒนาศักยภาพของผู้ตรวจสอบ ให้สามารถรองรับจำนวนหน่วยงานศึกษาวิจัยที่เพิ่มขึ้น และเตรียมความพร้อมในการรับการตรวจประเมินจากสมาชิกภาคีเครือข่าย OECD การอบรมจัดขึ้นระหว่างวันที่ 3 – 5 กุมภาพันธ์ 2568 ณ โรงแรมแกรนด์ริชมอนด์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า การพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และการถ่ายทอดประสบการณ์เกี่ยวกับระบบคุณภาพและข้อกำหนดทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับ OECD GLP MAD ให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยศึกษาวิจัยพัฒนา หน่วยกำกับดูแลทางกฎหมาย ผู้ประกอบการ ผู้ตรวจสอบ ถือเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ รวมถึงเพิ่มขีดความสามารถของผู้ตรวจสอบให้รองรับจำนวนหน่วยงานศึกษาวิจัยที่เพิ่มขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินจากผู้ตรวจประเมินของสมาชิกภาคีเครือข่าย OECD ในปี 2571 ซึ่งจะส่งผลถึงการดำรงไว้ซึ่งการเป็นภาคีสมาชิกแบบสมบูรณ์ของประเทศไทย ในการยอมรับร่วมของข้อมูลเรื่องการประเมินสารเคมี ของประเทศไทย

ที่ผ่านมารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ในฐานะหน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ (National Compliance Monitoring Authority: CMA) มีหน้าที่ตรวจสอบขึ้นทะเบียนหน่วยงานศึกษาวิจัย (Test Facility) ให้ดำเนินการสอดคล้องตามหลักการ OECD GLP โดยในปี พ.ศ. 2568 หน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ มีผู้ตรวจสอบที่มีศักยภาพตามเงื่อนไขของ OECD GLP จำนวน 5 คน และมีหน่วยงานศึกษาวิจัย (Test Facility) ที่ได้รับการตรวจสอบขึ้นทะเบียนตามหลักการ OECD GLP จากสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ ศูนย์สัตว์ทดลองแห่งชาติ มหาวิทยาลัยมหิดล

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถานส์ตรวจทดลองเพื่อการวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ศูนย์เชี่ยวชาญนวัตกรรม
ผลิตภัณฑ์สมุนไพร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ศูนย์วิจัยไพรเมทแห่งชาติ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ และศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

4 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมแนวทางโรงพยาบาล หวังพัฒนาเป็น RLU Hospital เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุดจากการตรวจทางห้องปฏิบัติการ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดสัมมนาการดำเนินการตัวชี้วัด การตรวจราชการ RLU จาก 12 เขตสุขภาพ โดยมีผู้บริหาร แพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ ตลอดจนผู้แทนจากโรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมงานกว่า 120 คน ทั้งนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ และสร้างความเข้าใจในกระบวนการ ดำเนินงาน RLU โดยการสัมมนาจัดขึ้นระหว่างวันที่ 8-9 เมษายน 2568 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินนำร่องโครงการการตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์อย่างสมเหตุผล (Rational Laboratory Use) หรือ RLU ในโรงพยาบาล 23 แห่งจาก 12 เขตสุขภาพ ส่งการเข้าร่วมของโรงพยาบาล 376 แห่ง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาเครื่องมือด้านระบบ “บันได 4 ขั้นสู่การเป็น RLU Hospital” ได้แก่ 1.แต่งตั้งกรรมการ RLU 2.วิเคราะห์ข้อมูลของโรงพยาบาล 3.กำหนดมาตรการการดำเนินงาน และ 4.ประเมินผลการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้การตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ของโรงพยาบาล สำหรับใช้เพื่อการวินิจฉัยโรค การติดตามการรักษา เป็นไปอย่างสมเหตุผลไม่เป็นอันตรายต่อผู้ป่วย นั่นคือมีการตรวจทางห้องปฏิบัติการที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไป ทั้งนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และคณะกรรมการ RLU ได้ผลักดันโครงการ RLU เข้าเป็นตัวชี้วัดการตรวจราชการ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ป่วย ทำให้ปัจจุบันมีโรงพยาบาลทั่วประเทศเข้าร่วมโครงการแล้ว 856 แห่ง

“การสัมมนาการดำเนินการตัวชี้วัด การตรวจราชการ RLU จาก 12 เขตสุขภาพ ครั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานตัวชี้วัด RLU ทั้งจากโรงพยาบาล IT man สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมสัมมนา เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Best practice ในการดำเนินงาน ตลอดจนสรุปปัญหา และแนวทางแก้ไขจากการตรวจราชการรอบที่ 1 สำหรับวางแผนการดำเนินงานการตรวจทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์อย่างสมเหตุผล (RLU hospital) และบรรลุตัวชี้วัดการตรวจราชการในรอบที่ 2 ต่อไป”นายแพทย์ยงยศ กล่าว

10 เมษายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์ฯ เสริมความรู้มาตรฐานและเงื่อนไขการรับรองห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว โดยเฉพาะ 6 โรคต้องห้าม หวังพัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการ

เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2568 ที่โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนาสื่อสารมาตรฐานและเงื่อนไขการรับรองห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว เพื่อส่งเสริมบุคลากรห้องปฏิบัติการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการ และเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างห้องปฏิบัติการสามารถนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนาไปใช้ในการพัฒนาระบบคุณภาพ และขอรับการรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าวต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีบทบาทหน้าที่ ในการเป็นหน่วยกำหนด หรือผู้กำหนด กำกับ ดูแล คุณภาพและมาตรฐาน ด้านห้องปฏิบัติการ (Regulator) โดยจัดทำมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว และให้บริการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมการให้บริการทางห้องปฏิบัติการมีคุณภาพมาตรฐาน สามารถตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว ตามกฎกระทรวงของกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2563 โดยเฉพาะแนวทางการตรวจโรคต้องห้ามของคนต่างด้าว 6 โรค ได้แก่ 1.โรคเรื้อนในระยะติดต่อหรือในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม 2.วัณโรคระยะติดต่อ 3.โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม 4.โรคติดยาเสพติดให้โทษ 5.โรคพิษสุราเรื้อรัง และ 6.โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3 และดำเนินการให้บริการรับรองห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาลเอกชน ส่งมอบผลการรับรองให้แก่กรมการจัดหางาน เพื่อนำไปขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลเอกชนที่จะตรวจสอบสุขภาพของคนต่างด้าว ซึ่งจะขอรับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

นายแพทย์วัชรพงษ์ กล่าวอีกว่า สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ จึงได้จัดทำโครงการสัมมนาสื่อสารมาตรฐานและเงื่อนไขการรับรองห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว เพื่อส่งเสริมบุคลากรห้องปฏิบัติการ ให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านวิชาการและเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างห้องปฏิบัติการสามารถนำความรู้ที่ได้จากการสัมมนาไปใช้ในการพัฒนาระบบคุณภาพ และขอรับการรับรองระบบคุณภาพตามมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าวต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้ร่วมสัมมนา ประกอบด้วย นักวิชาการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ ห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากสถานพยาบาลตรวจสอบสุขภาพคนต่างด้าว และเจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ

10 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เร่งขยาย “หน่วยบริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล” ให้ครบทุกจังหวัดเพื่ออำนวยความสะดวกให้ประชาชน ไม่ต้องเดินทางมา รพ. ลดค่าใช้จ่าย และ ความแออัด

วันนี้ (16 พฤษภาคม 2568) ที่ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สไตล์ช คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการสัมมนาขับเคลื่อนดำเนินงานการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมี ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลในสังกัดกรมการแพทย์ กองบริหารการสาธารณสุข ผู้บริหารจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) นักวิชาการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมกว่า 500 คน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า ปัญหาที่ผู้ป่วยและญาติ ต้องเสียเวลารอคอยผลตรวจเลือดจากห้องปฏิบัติการเป็นเวลานาน ทำให้พี่น้องประชาชนไม่ได้รับความสะดวกสบาย และต้องไปอยู่แออัดที่โรงพยาบาลเป็นปัญหาที่กระทรวงสาธารณสุขต้องเร่งรัดแก้ไข เพื่อให้เป็นไปตาม นโยบายสำคัญของรัฐบาล “30 บาทรักษาทุกที่” ให้พี่น้องประชาชน สะดวก สบาย และลดความแออัดในการไปใช้บริการที่โรงพยาบาล โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดนโยบายลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ เมื่อปี 2563 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความแออัดในกลุ่มเป้าหมายโรงพยาบาลขนาดใหญ่ของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีโมเดลให้ผู้ป่วยไปใช้บริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล ซึ่งเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิใกล้บ้าน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์อนามัย ศูนย์สุขภาพดำเนินการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างมาตรวจวิเคราะห์ที่โรงพยาบาลแม่ข่าย หลังจากนั้นก็มาฟังผลพบแพทย์

กระทรวงสาธารณสุข ได้สนับสนุนการให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพแก่ประชาชนทั่วทุกพื้นที่ให้มีความเท่าเทียมกัน ในการเข้ารับบริการที่มีคุณภาพ และประชาชนมีสุขภาพแข็งแรง โดยการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่ช่วยขับเคลื่อนการลดความแออัดในโรงพยาบาล รวมทั้ง สปสช. โรงพยาบาลแม่ข่ายทุกแห่ง จนมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งปัจจุบันมีจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการแล้ว 63 จังหวัด มีโรงพยาบาลแม่ข่าย 182 แห่ง และมีหน่วยบริการกว่า 1,816 แห่ง อย่างไรก็ตาม มีอีกหลายจังหวัดที่ยังไม่มีโรงพยาบาลแม่ข่ายเข้าร่วมโครงการ ดังนั้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมสนับสนุนและเป็นพี่เลี้ยง เพื่อผลักดันให้มีหน่วยบริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาลครบถ้วนทุกจังหวัด

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ได้รับมอบหมายทำหน้าที่เป็นหน่วยงานขึ้นทะเบียนรวมทั้งทำหน้าที่กำหนดและพัฒนามาตรฐาน และกำกับดูแลหน่วยบริการเจาะเลือดเก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาล ให้มีการธำรงรักษาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพมาตรฐานเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ พบว่า จุดหนึ่ง

สำคัญสามารถลดระยะเวลาในการรอคอยได้คือ การเจาะเลือดและบริการทางห้องปฏิบัติการ การเจาะเลือดใกล้บ้านที่ รพ.สต. หรือสถานบริการสุขภาพหรือคลินิกเอกชน ก่อนนัดพบแพทย์ สามารถลดระยะเวลาการรอคอยในโรงพยาบาลมากกว่า 2-5 ชั่วโมง ซึ่งช่วยลดความแออัดในโรงพยาบาลได้

“ทั้งนี้ หน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับที่สนใจสมัครเข้าร่วมโครงการหน่วยบริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล สามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 02 951 0000 ต่อ 99952” **นายแพทย์ยงยศ** กล่าวทิ้งท้าย

16 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ 3 หน่วยรับรองระบบงานภาครัฐ จัดงาน “วันรับรองระบบงานโลก” ประจำปี 2568 สนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจ SMEs ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์บริการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) กระทรวงอุตสาหกรรมและสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดงานสัมมนาเชิงวิชาการเนื่องในวันรับรองระบบงานโลก (World Accreditation Day) ประจำปี 2568 ในหัวข้อ “การส่งเสริมศักยภาพให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม Accreditation : Empowering Small And Medium Enterprises (SMEs)” โดยมี ผู้บริหาร 4 หน่วยงาน ร่วมเปิดงาน ประกอบด้วยนายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดร. พจมาน ท่าจีน รองอธิบดีรักษาการแทนอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ นางพงษ์ศิริ วรรณศรี รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และ นายพงศ์ไท ไทโยธิน รองเลขาธิการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ และมีบุคลากรจากหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body) หน่วยตรวจสอบและรับรองหน่วยกำกับดูแลทางกฎหมาย วิทยากร และผู้ประกอบการและหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เข้าร่วมงาน ณ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สไตริช คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี และผ่านระบบการประชุมออนไลน์ วันที่ 9 มิถุนายน 2568

นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ประเทศไทยในฐานะสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงาน (International Accreditation Forum-IAF) และองค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองห้องปฏิบัติการ (International Laboratory Accreditation Cooperation-ILAC) ทั้ง 2 องค์การได้กำหนดให้วันที่ 9 มิถุนายนของทุกปี เป็น “วันรับรองระบบโลก (World Accreditation Day)” โดยประเทศไทยได้จัดงานวันรับรองระบบงานโลก เป็นประจำทุกปีมาตั้งแต่ปี 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านการตรวจสอบและรับรองภายใต้การรับรองระบบงานให้ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและใช้ประโยชน์ของการรับรองระบบงานให้มากยิ่งขึ้นด้วย

นายแพทย์ วัชรพงษ์ กล่าวต่ออีกว่า ในปีนี้ สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นเจ้าภาพ โดยร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์บริการ สมอ. และ มกอช. จัดงานวันรับรองระบบงานโลกขึ้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการตรวจสอบและรับรองระบบงาน ซึ่งเป็นเสาหลักสำคัญของโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศในการส่งเสริมเศรษฐกิจแห่งอนาคตตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการนำการรับรองระบบงานไปใช้ประโยชน์ สร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มโอกาสในการแข่งขันในตลาดโลก สอดรับกับบทบาทภารกิจของทั้ง 4 หน่วยงานรับรองระบบงานของประเทศไทยที่มีการเชื่อมโยงการดำเนินงาน ภายใต้บริบทความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวในรูปแบบ Single platform เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการลดความซ้ำซ้อนจากการที่ต้องขอการรับรองจากหลายหน่วยงาน และการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการมาตรฐานทั้งระบบ สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการมาตรฐานของประเทศไทย

“นอกจากนี้ภายในงานได้จัดเวทีให้ผู้แทน 4 หน่วยงาน และผู้ประกอบการ ร่วมอภิปรายในประเด็นต่างๆ ที่สอดคล้อง กับหัวข้อการจัดงานในครั้งนี้ โดยมุ่งเน้นให้เห็นถึงบทบาทความสำคัญของการรับรองระบบงานตามมาตรฐานสากล เพื่อสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้ธุรกิจ SMEs ยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าบริการให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดธุรกิจใหม่ ที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่องและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยไปยังสากล” **นายแพทย์ วัชรพงษ์** กล่าว

9 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสอบคุณภาพคนหางาน สู่ความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล สร้างความเชื่อมั่นกับต่างประเทศ

สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การติดตามผลอุปสรรค และปัญหาการเปลี่ยนผ่านมาตรฐานนโยบาย ข้อกำหนดและเงื่อนไขการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาลตรวจสอบคุณภาพคนหางานที่จะไปทำงานต่างประเทศ ฉบับปรับปรุง ครั้งที่ 8” ณ ห้องประชุม 706 ชั้น 7 อาคาร 9 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมผ่านระบบออนไลน์จากสถานพยาบาลเอกชนทั่วประเทศ เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2568

นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในฐานะหน่วยงานที่รับผิดชอบการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการของสถานพยาบาลตรวจสอบคุณภาพคนหางานที่จะไปทำงานต่างประเทศ เพื่อนำผลการรับรองขึ้นทะเบียนเป็นสถานพยาบาลตรวจสอบคุณภาพคนหางานก่อนเดินทางไปทำงานต่างประเทศ กับกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ตามระเบียบกรมการจัดหางาน พ.ศ. 2546 ได้จัดกิจกรรมดังกล่าวขึ้น เพื่อเป็นเวทีให้ผู้เข้าร่วมได้รับทราบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและทิศทางของการรับรอง กฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสถานพยาบาลเอกชน ขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลตรวจสอบคุณภาพคนหางาน การติดตามผลอุปสรรค และแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการเปลี่ยนผ่านมาตรฐาน ข้อกำหนดพิเศษและหลักเกณฑ์เพิ่มเติมในการรับรองกรณีผ่านมาตรฐาน ISO 15189

การจัดอบรมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบาย ทิศทาง และแนวทางการดำเนินการตามมาตรฐานฉบับปรับปรุงที่ได้ยกระดับให้ใกล้เคียงกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะ ISO 15189 ซึ่งมุ่งเน้นคุณภาพทั้งในด้านระบบบริหารจัดการและด้านวิชาการ ตลอดจนเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ และเป็นที่ยอมรับจากประเทศปลายทางที่รับคนหางานเข้าทำงาน โดยมีนายสุรศักดิ์ หมั่นพล ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ, ผู้แทนกองกฎหมาย กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, ผู้แทนกองบริหารแรงงานไทยไปต่างประเทศ กรมการจัดหางาน, นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเป็นวิทยากร ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจากสถานพยาบาลเอกชน อาทินักวิชาการ แพทย์ รังสีแพทย์ พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ รังสีเทคนิค รวมทั้งเจ้าหน้าที่จากกรมการจัดหางาน และผู้ตรวจประเมินมาตรฐานคนหางาน ซึ่งจะทำให้ผู้เข้าร่วมอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรฐาน และยื่นขอการรับรองได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และมีประสิทธิภาพ เป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญในการพัฒนาระบบการรับรองห้องปฏิบัติการให้มีคุณภาพในระดับสากล เพื่อสนับสนุนแรงงานไทยเดินทางไปทำงานต่างประเทศอย่างมีมาตรฐานและได้รับความเชื่อมั่นจากประเทศต่างๆ

ต่อไป นายแพทย์วัชรพงษ์ กล่าวทิ้งท้าย

21 กรกฎาคม 2568

สร.มอบรางวัล RLU Award ประจำปี 2568 ชื่นชมโรงพยาบาลที่ได้รับรางวัลและขอให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง ลดการตรวจที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เพื่อเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และสร้างความมั่นคงระบบสาธารณสุขไทย

วันนี้ (29 กรกฎาคม 2568) นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มอบหมายให้นายกิตติกร โล่ห์สุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดการสัมมนาและมอบรางวัล RLU Award การตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างสมเหตุผล (Rational Lab Use) หรือ RLU ประจำปี 2568 เพื่อเชิดชูเกียรติให้กับโรงพยาบาลที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาระบบ RLU จนประสบผลสำเร็จ โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ผู้อำนวยการโรงพยาบาล คณะกรรมการ RLU โรงพยาบาล และภาคีเครือข่าย ผู้เชี่ยวชาญจากราชวิทยาลัย สมาคมโรค มหาวิทยาลัย สภา สมาคม ชมรมเทคนิคการแพทย์ เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมที่โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สไตลิส คอนเวนชัน จังหวัดนครพนธ์

นายกิตติกร กล่าวว่า นโยบายการตรวจทางห้องปฏิบัติการอย่างสมเหตุผล RLU ของกระทรวงสาธารณสุข มีเป้าหมายเพื่อให้การส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้อง โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า ความเหมาะสม และความปลอดภัยของผู้ป่วย ไม่ใช่การลดการส่งตรวจ Lab เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย แต่เป็นการกำหนดแนวทางการส่งตรวจ Lab เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุดต่อการดูแลสุขภาพประชาชน ไม่มากเกินไปจนความจำเป็น หรือไม่น้อยเกินไป จนอาจส่งผลกระทบต่อวินิจฉัยและรักษา จากข้อมูลพบว่าการส่งตรวจที่น้อยเกินไปประมาณ 45% และมีการส่งตรวจที่มากเกินไปประมาณ 20% ดังนั้นหากนำเอา RLU มาประยุกต์ใช้ในระบบบริการสุขภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรด้านสุขภาพ โดยเฉพาะการใช้งบประมาณด้านการตรวจทางห้องปฏิบัติการของกระทรวงสาธารณสุขปีละประมาณ 15,000 ล้านบาท อาจทำให้ลดค่าใช้จ่ายในส่วนนี้ลงไม่น้อยกว่า 3,000 ล้านบาทต่อปี

“ผมขอชื่นชมและแสดงความยินดีกับโรงพยาบาลที่ได้รับรางวัล RLU Award ประจำปี 2568 ทั้งประเภทรางวัล ระดับประเทศ 6 รางวัล ระดับเขตสุขภาพ 24 รางวัล รางวัลเครือข่ายระดับเขตสุขภาพ 12 รางวัล รางวัลเครือข่ายระดับจังหวัด 76 รางวัล และประกาศเกียรติคุณโรงพยาบาลเป็น RLU Hospital 808 รางวัล ที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาระบบ RLU จนประสบผลสำเร็จ ซึ่งจะเกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อผู้ป่วยและโรงพยาบาล ลดการตรวจที่ไม่จำเป็น มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เกิดประสิทธิภาพ และขอให้รักษามาตรฐานของตัวเองอย่างต่อเนื่อง เป็นประโยชน์ต่อประชาชนผู้รับบริการ สร้างความมั่นคงให้กับระบบสาธารณสุขของไทย” นายกิตติกร กล่าว

ด้านนายแพทย์ยงยศ กล่าวเสริมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดทำโครงการ RLU ตั้งแต่ปี 2565 โดยได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญจากราชวิทยาลัย สมาคมโรค มหาวิทยาลัย สภา สมาคม ชมรมเทคนิคการแพทย์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแนวทาง RLU ประกอบด้วยโรคนำร่อง 8 กลุ่มโรค ได้แก่ 1.

โรคเบาหวาน 2.โรคหัวใจ 3.โรคตับ 4.โรคไต 5.ตรวจสุขภาพ (Check up) 6.โรคติดเชื้อ (Pneumonia, Diarrhea, TB, Dengue, Sepsis, CNS infection) 7.โรคความดันโลหิตสูง และ 8.การเตรียมผู้ป่วยก่อนผ่าตัด (Preoperative) โดยระบุรายการทดสอบที่ควรสั่งตรวจและไม่ควรสั่งตรวจ ในแต่ละกลุ่มโรคและจะเพิ่มโรคที่จำเป็นขึ้นอีกในอนาคต รวมถึงแนวทางการวางระบบ RLU Hospital ตามเกณฑ์บันได 4 ชั้น

“กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดงานมอบรางวัล RLU Award เป็นประจำทุกปี เพื่อเชิดชูเกียรติและเป็นขวัญกำลังใจให้กับโรงพยาบาลและจังหวัดที่เข้าร่วมโครงการ RLU ซึ่งปัจจุบันมีโรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขเข้าร่วมโครงการ RLU แล้ว 894 แห่ง จาก 12 เขตสุขภาพทั่วประเทศ เป็นโรงพยาบาลชุมชน 84% โรงพยาบาลทั่วไป 10.6% โรงพยาบาลศูนย์ 4.5% และอื่นๆ 1% ทั้งนี้โรงพยาบาลที่สนใจร่วมโครงการ RLU สามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99760 และ 99939 หรือที่เว็บไซต์ www.rluthailand.com ” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

29 กรกฎาคม 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

**กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
ร่วมพัฒนาห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช
เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างเท่าเทียม**

วันนี้ (21 สิงหาคม 2568) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี และประธานกรรมการมูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช และ นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ลงนามความร่วมมือด้านวิชาการเพื่อการดำรงรักษาและเสริมสร้างความเข้มแข็งการให้บริการด้วยระบบคุณภาพมาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช ระหว่าง มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช และ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมี นายแพทย์วันชัย สัตยาวิวัฒน์ กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิโรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราช นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารมูลนิธิโรงพยาบาล สมเด็จพระยุพราช ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และแขกผู้มีเกียรติ ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม กล่าวว่า โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้ง 21 แห่งทั่วประเทศ ถือกำเนิดจากแรงศรัทธาและความจงรักภักดีของพสกนิกรชาวไทยที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีพระราชประสงค์ ให้ประชาชนในถิ่นทุรกันดารได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างมีคุณภาพและทั่วถึง ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทุกแห่งได้มุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านภูมิสถาปัตย์ให้ส่งงามสมพระเกียรติ พัฒนาคุณภาพบริการ ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานระดับประเทศ มุ่งสู่การเป็นโรงพยาบาลต้นแบบแห่งความสุขของประชาชน ชุมชน และบุคลากร โดยในปี พ.ศ. 2554 โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชได้มีความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในการส่งเสริมพัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานห้องปฏิบัติการของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จนทำให้ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัยผ่านการรับรองมาตรฐานครบถ้วนทั้ง 21 แห่ง ซึ่งผลสำเร็จจากการพัฒนาดังกล่าวทำให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลได้รับการบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพมาตรฐานอย่างเท่าเทียมกับประชาชนที่อยู่ในเขตเมืองและเป็นการสนองพระราชปณิธานในด้านการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชให้เจริญก้าวหน้า เป็นที่ศรัทธาของประชาชน เพื่อให้บริการสาธารณสุขและรักษาแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติส่วนรวมและยังเป็นอนุสรณ์แห่งความจงรักภักดีของพสกนิกร

นายแพทย์ยงยศ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทในการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายห้องปฏิบัติการของประเทศ ได้มีส่วนร่วมสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาระบบคุณภาพ มาตรฐานห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัยของโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชทั้ง 21 แห่ง ด้วยระบบคุณภาพมาตรฐานสากล ISO 15189, ISO 15190 และระบบคุณภาพมาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข MOPH Standard ตามลำดับ ส่งผลให้เกิดนวัตกรรมด้านคุณภาพและบริการที่เป็นประโยชน์กับประชาชน ดังเช่นผลงาน

-โครงการ Lab Rider และโครงการออกหน่วยเอกซเรย์เคลื่อนที่เชิงรุก เพื่อลดความแออัดในโรงพยาบาล
-โครงการศูนย์ตรวจคัดกรองด้วยอัลตราซาวด์ เพื่อส่งเสริมการศึกษาแหล่งอบรมที่มีความเฉพาะทาง
ครอบคลุมทั้งภาคทฤษฎีและภาคสนาม

“ก้าวต่อไปของการร่วมมือพัฒนาห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช คือ การดำรงรักษา
คุณภาพอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน ร่วมพัฒนาด้านวิชาการการเป็นเครือข่ายวิจัยและนวัตกรรมสำหรับ
ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และรังสีวินิจฉัยและประยุกต์ใช้แก้ปัญหาสุขภาพในพื้นที่ รวมถึงการเป็นต้นแบบใน
การพัฒนาเครือข่ายให้กับห้องปฏิบัติการอื่นทั้งในกลุ่มโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน
รวมถึงโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ที่มีคุณภาพ เป็นที่พึงของ
ประชาชนยามเจ็บป่วยให้ได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทั่วประเทศ
ต่อไป” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

21 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

“ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข” มอบรางวัลความเป็นเลิศโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ ประจำปี 2568

วันนี้ (27 สิงหาคม 2568) นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มอบหมายให้ นายกิตติกร โล่ห์สุนทร ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดการสัมมนาสรุปผลการดำเนินงานและมอบรางวัลความเป็นเลิศโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อเชิดชูเกียรติ และประกาศเกียรติคุณหน่วยงานที่ขับเคลื่อนโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ และพัฒนาระบบการให้บริการห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานการขึ้นทะเบียนหน่วยบริการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่างนอกโรงพยาบาลของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข โดยมี นายแพทย์พิเชฐ ปัญญาธิ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด บุคลากรโรงพยาบาล และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมงาน ณ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สไตลิส คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี

นายกิตติกร กล่าวว่า ที่มาของงานในวันนี้มาจากปัญหาปัจจุบันที่ผู้ป่วยและญาติต้องเสียเวลาในการรอคอยจากการรับบริการที่โรงพยาบาลทั้งหมดเฉลี่ย 3-5 ชั่วโมงต่อราย โดยใช้เวลารอคอยเพื่อใช้บริการห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ประมาณ 1-3 ชั่วโมง ซึ่งมากกว่า ร้อยละ 50 ของเวลารอคอยทั้งหมด ดังนั้นการจัดระบบเพื่อลดเวลารอคอยการให้บริการ จึงมีความสำคัญที่จะลดความแออัดในโรงพยาบาลได้ โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้กำหนดนโยบายลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ เมื่อปี พ.ศ. 2563 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความแออัดในกลุ่มเป้าหมายโรงพยาบาลขนาดใหญ่ของกระทรวงสาธารณสุข โดยมีโมเดลให้ผู้ป่วยไปใช้บริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาล ซึ่งเป็นหน่วยบริการปฐมภูมิใกล้บ้าน เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์อนามัย ศูนย์สุขภาพ ดำเนินการเจาะเลือด เก็บตัวอย่าง และนำส่งตัวอย่าง มาตรวจวิเคราะห์ที่โรงพยาบาลแม่ข่าย หลังจากนั้นก็มีมาฟังผลพบแพทย์

นายกิตติกร กล่าวต่อว่า กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายสนับสนุนการให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพ เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายสำคัญของรัฐบาล “นโยบาย 30 บาทรักษาทุกที่” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดูแลให้ประชาชนได้รับบริการที่มีคุณภาพ ปลอดภัย ลดความเหลื่อมล้ำ ลดความแออัด ลดระยะเวลาการรอคอย และลดภาระค่าใช้จ่ายของประชาชน เน้นเพิ่มศักยภาพการให้บริการของหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่เขตสุขภาพ ทั้งนี้ปัจจุบันมีจังหวัดที่ขับเคลื่อนการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ จำนวน 64 จังหวัด โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 240 แห่งทั่วประเทศ และมีหน่วยบริการปฐมภูมิที่ผ่านการขึ้นทะเบียนแล้ว จำนวน 2,370 แห่ง

นายแพทย์พิเชฐ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้สนับสนุนโครงการลดความแออัดของกระทรวงสาธารณสุข โดยร่วมมือกับสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ในการจัดระบบกระจายจุดเก็บตัวอย่าง ส่งตรวจที่ได้มาตรฐาน นอกโรงพยาบาล ผู้ใช้บริการของโรงพยาบาลภาครัฐจะเกิดความพึงพอใจในการบริการที่

สะดวก รวดเร็ว และผู้ให้บริการมีความสุข ส่งเสริมการให้บริการของหน่วยบริการภาครัฐได้มาตรฐานในระดับสากลต่อไปในอนาคต จึงได้จัดพิธีมอบรางวัลความเป็นเลิศโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการ โดยมี 4 รางวัล ได้แก่ (1) รางวัลโรงพยาบาลที่มีผู้ป่วยไปใช้บริการเจาะเลือดนอกโรงพยาบาลมากที่สุด ระดับประเทศ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลบ้านโป่ง โรงพยาบาลโพธาราม โรงพยาบาลสวรรคโลก และโรงพยาบาลบ้านฉาง (2) รางวัลโรงพยาบาลที่มีเครือข่ายหน่วยเจาะเลือดมากที่สุด ระดับประเทศ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลนครปฐม โรงพยาบาลกำแพงเพชร โรงพยาบาลบ้านหมี่ โรงพยาบาลพศกภูมิพิสัย และโรงพยาบาลพัฒนานคร (3) รางวัลสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่มีการขับเคลื่อนประสบผลสำเร็จ ระดับประเทศ จำนวน 18 แห่ง และ (4) รางวัลเขตสุขภาพที่มีการขับเคลื่อนประสบผลสำเร็จ ระดับประเทศ จำนวน 5 เขต

“ทั้งนี้โรงพยาบาลที่สนใจเข้าร่วมโครงการลดความแออัดทางห้องปฏิบัติการสามารถสอบถามรายละเอียดได้ที่สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 02951 0000 ต่อ 99961 หรือที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่งทั่วประเทศ” **นายแพทย์พิเชฐ** กล่าว

27 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อบรมผู้ตรวจประเมินห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว

ให้ทันสมัยต่อสถานการณ์

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นหน่วยกำหนด หรือผู้กำหนด กำกับ ดูแล คุณภาพและมาตรฐานด้านห้องปฏิบัติการ โดยจัดทำมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว และให้บริการรับรองความสามารถ เพื่อส่งเสริมการให้บริการทางห้องปฏิบัติการมีคุณภาพมาตรฐาน และสามารถตรวจสุขภาพคนต่างด้าว ตามกฎกระทรวงของ กระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงาน พ.ศ. 2563 ได้แก่ 1.โรคเรื้อนในระยะติดต่อหรือระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม 2.วัณโรคระยะติดต่อ 3. โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการอันเป็นที่รังเกียจแก่สังคม 4.โรคติดยาเสพติดให้โทษ 5.โรคพิษสุราเรื้อรัง และ 6. โรคซิฟิลิสในระยะที่ 3 และดำเนินการให้บริการรับรองห้องปฏิบัติการ ส่งมอบผลการรับรอง ให้แก่ กรมสนับสนุน บริการสุขภาพ เพื่อออกใบอนุญาตประกอบกิจการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว แก่โรงพยาบาลเอกชน และกรมการ จัดหางาน เพื่อนำไปขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลเอกชนที่จะตรวจสุขภาพของคนต่างด้าว ซึ่งจะขอรับใบอนุญาต ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ประกาศใช้มาตรฐานของระบบคุณภาพ ห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มุ่งหวังให้ห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่าง ด้าวของสถานพยาบาลเอกชนที่จะขอขึ้นทะเบียนสถานพยาบาลที่จะตรวจสุขภาพคนต่างด้าวกับกรมการจัดหางาน นำระบบคุณภาพไปดำเนินการในห้องปฏิบัติการ เพื่อการให้บริการที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับ ดังนั้น สำนักมาตรฐานห้องปฏิบัติการ จึงได้จัดโครงการนี้ขึ้น เพื่อส่งเสริมความรู้มาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคน ต่างด้าวที่มีการจัดทำใหม่ให้ทันสมัยต่อสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมการเป็นผู้ตรวจประเมินที่ดี สร้างความเข้าใจ อันดีร่วมกันในการตรวจประเมิน และเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้ตรวจประเมินกับหน่วยรับรอง โดย ผู้เข้าร่วมอบรม ประกอบด้วย นักรังสีการแพทย์ นักเทคนิคการแพทย์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัย และเจ้าหน้าที่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ผู้ตรวจประเมินที่ผ่านการอบรม จะทำหน้าที่ออกตรวจประเมินห้องปฏิบัติการ ณ สถานที่ปฏิบัติงานจริง ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ต้องใช้ผู้ตรวจประเมินที่มีความรู้ทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และรังสีวินิจฉัย มีความ เข้าใจและมีความสามารถตรวจประเมินตามข้อกำหนดของมาตรฐานห้องปฏิบัติการตรวจสุขภาพคนต่างด้าว เพื่อ ส่งเสริมห้องปฏิบัติการให้มีการดำเนินการระบบคุณภาพที่สอดคล้องตามมาตรฐานที่กำหนด อันจะส่งผลให้การ รายงานผลทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และรังสีวินิจฉัยมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ และแพทย์มีการ วินิจฉัยโรคที่ถูกต้อง ส่งผลให้ประเทศไทยมีแรงงานที่มีสุขภาพแข็งแรง ร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและป้องกันการ แพร่ระบาดของโรคได้

สถาบันวิจัยสมุนไพร

กรมการแพทย์ จับมือ กรมการแพทย์แผนไทยฯและกรมวิทย์ฯ บูรณาการผลสานภูมิปัญญา การแพทย์ตะวันออก-ตะวันตก ขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุข

กรมการแพทย์ จับมือกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บูรณาการผลสานภูมิปัญญาการแพทย์ตะวันออกและการแพทย์ตะวันตก ขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในการส่งเสริมภูมิปัญญาไทย การแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทย ร่วมกับการแพทย์แผนตะวันตก

นายโฆสิต สุวินิจจิต คณะที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า จากนโยบาย คณะรัฐมนตรี และกระทรวงสาธารณสุข มุ่งเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจสุขภาพ (Care and Wellness Economy) และบริการทางการแพทย์ (Medical Hub) ยกระดับระบบสาธารณสุขไทยสู่แนวหน้า ควบคู่ไปกับการผลักดันภูมิปัญญาไทยไปสู่ระดับสากล ส่งเสริมการใช้แพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทยร่วมกับการแพทย์แผนตะวันตก จึงเป็นโอกาสที่ดียิ่งในการบูรณาการงานร่วมกันของ 3 กรม ประกอบด้วย กรมการแพทย์ที่มีภารกิจพัฒนาวิชาการด้านการรักษาฟื้นฟูที่มีพื้นฐานจากการแพทย์แผนตะวันตก มีบุคลากรทางการแพทย์ที่เชี่ยวชาญเฉพาะทางในด้านโรคต่างๆ และมีบริการทางการแพทย์แผนตะวันตก กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่เป็นองค์กรหลักในการส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการแพทย์พื้นบ้านไทย และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อันมีภารกิจในการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการเพื่อควบคุมคุณภาพ ประสิทธิภาพ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์สุขภาพที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสมุนไพร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มการเข้าถึงบริการแพทย์แผนไทย สมุนไพรไทย ในสถานพยาบาลทั่วไปตั้งแต่ระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ และ ตติยภูมิ โดยผสมผสานไปกับระบบบริการทางการแพทย์แผนตะวันตก ภายใต้การควบคุมคุณภาพ และการสร้างความเชื่อมั่นแก่บุคลากรทางการแพทย์และผู้ป่วยผู้มารับบริการทางการแพทย์ในสถานพยาบาลดังกล่าว และเป็นการเพิ่มทางเลือกในการรักษาของประชาชน ทั้งนี้ จะนำเสนอผลการประชุมให้รัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

นายแพทย์ทวีศิลป์ วิษณุโยธิน อธิบดีกรมการแพทย์ เปิดเผยว่า กรมการแพทย์ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุขในการส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย สมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยสนับสนุนให้มีการใช้ยาสมุนไพรตามบัญชียาหลัก และการรักษาด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทยในสถานพยาบาลสังกัดกรมการแพทย์ ร่วมกับการแพทย์แผนตะวันตก และวางแผนจัดทำแนวทางการใช้ยาจากสมุนไพรไทยในกลุ่มอาการต่างๆสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ตามความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ (Center of Excellence: COE) ด้านต่างๆ อาทิเช่นศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ด้านโรคมะเร็ง เป็นการศึกษาการใช้ประโยชน์ของสมุนไพรในการดูแลผู้ป่วยโรคมะเร็งมีทั้งมิติด้านการเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและสมุนไพรบางชนิด เช่น ทองพันชั่ง เหงือกปลาหมอ กัญชา ฯลฯ ในขั้นตอนการ

ทดลองในหลอดทดลองและในสัตว์พบว่า มีฤทธิ์ในการกระตุ้นภูมิคุ้มกัน เพิ่มการทำลายเซลล์มะเร็งได้ ซึ่งในอนาคต จะมีการพัฒนางานวิจัยทางคลินิกเพื่อขยายผลไปใช้ในการรักษาผู้ป่วยทางคลินิกและผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์ต่อไป โรคทางระบบประสาท โดยสารสกัดกัญชาชนิดซีบีดีสูง ที่ผลิตในประเทศไทย แบบมาตรฐาน(องค์การเภสัชกรรม) สามารถรักษาโรคลมชักรักษายากในเด็กเทียบเท่ากับยาซีบีดีของต่างประเทศ แต่ต้นทุนของไทยต่ำกว่าประมาณ 6-8 เท่า และการปนเปื้อนใช้สมุนไพรในการรักษาโรคมะเร็ง เป็นต้น เพื่อเป็นทางเลือกในการรักษา ทดแทนและลดการนำเข้ายาแผนตะวันตกบางตัว เพิ่มจำนวนการใช้ยาจากสมุนไพรไทยและผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย นอกจากนี้ จะมีการศึกษาวิจัยสารสกัดสมุนไพรไทยในการนำมาใช้ในการรักษาโรคตามกระบวนการวิจัยที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล

นายแพทย์สมฤกษ์ จิงสมาน อธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เปิดเผยว่า จาก การบูรณาการของทั้ง 3 หน่วยงาน ในครั้งนี้ ทางกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ได้กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ใน 2 ประเด็นหลักคือ 1) การเพิ่มการใช้ยาสมุนไพรในระบบบริการสุขภาพของประเทศ และ 2) วางรากฐาน สร้างความเชื่อมั่นด้วยการวิจัยประสิทธิผลและความปลอดภัย ของสมุนไพร การแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ล่าสุด กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมการแพทย์ และ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ร่วมดำเนินการวิจัย clinical trial ตามมาตรฐานสากลศึกษาวิจัย 4 กลุ่มโรค ได้แก่ 1) ประเด็นวิจัย มะเร็ง 2) ประเด็นวิจัย NCD : เบาหวาน 3) ประเด็นวิจัยสะเก็ดเงิน 4) ประเด็นวิจัยหลอดเลือดสมอง โดย กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ตั้งเป้าหมายผลักดันผลงานวิจัยเข้าสู่แนวทางเวชปฏิบัติการรักษาโรค และและสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ยาไทย สมุนไพรไทย นวดไทย ในระบบบริการสุขภาพของประเทศ

ในปีงบประมาณ 2568 นี้ ทางกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พร้อมผลักดันเพิ่มรายการยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ และการเบิกจ่าย รวมทั้งสนับสนุนการบริการทางการแพทย์ Service Plan เข้าสู่หลักประกันสุขภาพแห่งชาติเพื่อทดแทนยาแผนปัจจุบัน ในหน่วยงาน สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั่วประเทศ พร้อมจัดทำคู่มือเพื่อส่งเสริมการใช้รายการยาสมุนไพรเพื่อนำไปใช้ในการดูแลผู้ป่วยเพิ่มการใช้ยาสมุนไพรในระบบบริการสุขภาพ ของประเทศ ใน 10 กลุ่มอาการของโรคที่พบบ่อย (Common Disease) กับการใช้ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ ประกอบด้วย 1) กลุ่มโรคระบบกล้ามเนื้อและปวดข้อ 2) กลุ่มอาการไข้หวัด/ไอ/เสมหะ/โควิด 19 3) กลุ่มอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ 4) กลุ่มอาการท้องผูก/ริดสีดวงทวารหนัก 5) กลุ่มอาการวิงเวียน/คลื่นไส้ อาเจียน 6) กลุ่มอาการทางผิวหนัง/แผล 7) กลุ่มอาการชาจากอัมพฤกษ์ - อัมพาต กลุ่มอาการนอนไม่หลับ 9) กลุ่มอาการท้องเสีย 10) กลุ่มอาการเบื่ออาหาร ตั้งเป้าหมายเพิ่มการใช้ยาสมุนไพรในระบบสุขภาพบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ภายใน 5 ปี

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนา มีการสนับสนุนข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และความปลอดภัย รวมทั้งวิจัยด้านประสิทธิภาพของยาจากสมุนไพรที่จะทำให้เกิดประโยชน์กับประชาชน ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนอย่างเต็มที่ ทั้งเรื่องการศึกษาควบคุมคุณภาพสมุนไพร เพื่อสร้างฐานข้อมูลของสมุนไพร ยาสมุนไพร ทดสอบประสิทธิภาพและความปลอดภัย ศึกษากลไกการออกฤทธิ์ของสมุนไพร พัฒนาสูตรตำรับผลิตภัณฑ์

สุขภาพจากสมุนไพร พัฒนาจัดทำตำรายาสมุนไพรของประเทศ (Thai Herbal Pharmacopoeia/THP) เพื่อเป็น
ข้อกำหนดมาตรฐานคุณภาพ วัตถุประสงค์และผลิตภัณฑ์สมุนไพรในท้องตลาด ใช้สำหรับอ้างอิงสำหรับการขึ้น
ทะเบียนยาสมุนไพร การควบคุมคุณภาพยาสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสากลทั้งการผลิตยาเพื่อใช้ในประเทศและเพิ่ม
มูลค่าการส่งออก ผู้บริโภคได้รับความปลอดภัยจากการใช้ยา

28 ตุลาคม 2567

“สมศักดิ์” หนุนกระท่อมไทยส่งออกต่างประเทศ ยกระดับเศรษฐกิจประเทศไทย

สร้างรายได้เกษตรกร

วันนี้ (5 มีนาคม 2568) ที่กระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดแสดงนิทรรศการการวิจัยพัฒนาเพื่อสนับสนุนกระท่อมไทย สู่ตลาดต่างประเทศ โดยมีนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขเยี่ยมชมนิทรรศการการวิจัยพัฒนาพืชกระท่อม

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขเปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขได้สนับสนุนพืชกระท่อมของไทย เพื่อการส่งออก โดยมอบหมายให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ซึ่งจากศึกษาวิจัยของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เกี่ยวกับการศึกษาปริมาณสารไมทราไจนีน (mitragynine) ในใบกระท่อมทุกภาคของไทย พบว่า มีค่าเฉลี่ยของสารไมทราไจนีนอยู่ในช่วง 0.95%-2.71% โดยพบว่าปริมาณสารไมทราไจนีนในใบกระท่อมขึ้นอยู่กับอายุต้นกระท่อมและการบำรุง นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ยังได้มีการพัฒนาการสกัดโดยไม่ใช้ตัวทำละลายอินทรีย์ ให้ได้สารสกัดกระท่อมที่มีปริมาณไมทราไจนีน มากกว่าร้อยละ 10 ในระดับอุตสาหกรรม ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพร สร้างรายได้เข้าประเทศ และยังมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นต้นแบบ เช่น พัฒนาผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์มใช้ภายนอกสมุนไพรรกระท่อม สำหรับบรรเทาอาการอักเสบและปวด เพื่อเพิ่มมูลค่าสารสกัดสมุนไพรรกระท่อม ให้ภาคเอกชนนำไปผลิตจำหน่ายสร้างรายได้ให้เกษตรกร มีการจัดทำมาตรฐานไมทราไจนีน โดยร่วมกับสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ จัดทำมาตรฐานไมทราไจนีน ความบริสุทธิ์สูง (มากกว่า 99%) และจัดทำเป็นสารละลายมาตรฐานความเข้มข้น 1.0501 mg/ml ภายใต้วมาตรฐาน ISO 17034 ราคาถูกกว่าการนำเข้าจากต่างประเทศ 3 เท่า ซึ่งสามารถสนับสนุนการลงทุนของผู้ประกอบการได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวต่ออีกว่า ในเรื่องการตรวจวิเคราะห์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มีการตรวจวิเคราะห์กระท่อมครบวงจร เพื่อควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการส่งออกวัตถุดิบ ตั้งแต่การบริการรับตรวจวิเคราะห์สารสำคัญไมทราไจนีนในวัตถุดิบสมุนไพรร สารสกัดสมุนไพรร ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร เช่น ชาชงสมุนไพรร แคปซูลสมุนไพรร เม็ดสมุนไพรร เครื่องดื่มสมุนไพรร และผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง รวมทั้งยังมีบริการรับตัวอย่างสมุนไพรรกระท่อม เพื่อตรวจวิเคราะห์ด้านอื่นๆ เช่น ความชื้น โลหะหนัก การปนเปื้อนสารแอฟลาทอกซิน การปนเปื้อนยาฆ่าแมลง จุลินทรีย์ปนเปื้อน รวมทั้งยังได้วิจัยพัฒนานวัตกรรมการทดสอบอย่างง่ายสำหรับตรวจวัดปริมาณสารไมทราไจนีน ในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มสมุนไพรรกระท่อม นอกจากนี้ยังได้พัฒนานวัตกรรมการทดสอบตรวจวัดปริมาณไมทราไจนีนในผลิตภัณฑ์เครื่องดื่ม ใช้งานง่ายรู้ผลภายใน 5 นาที ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยยกระดับกระท่อมไทย ให้สามารถจำหน่ายในต่างประเทศ สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

5 มีนาคม 2568
88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ มอ. วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบและสารสกัดจากพืชสมุนไพร

วันนี้ (15 พฤษภาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัติ แก้วประดับ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ร่วมลงนามบันทึกความเข้าใจทางวิชาการด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อพัฒนามาตรฐานวัตถุดิบและสารสกัดจากพืชสมุนไพร ระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยมี นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เกษัชกรหญิงศิริวรรณ ชัยสมบูรณ์พันธ์ ผู้ช่วยอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศุภศิลา มณีรัตน์ ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ รองศาสตราจารย์ นายแพทย์วรวิทย์ วาณิชยสุวรรณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและนวัตกรรมทางการแพทย์ฯ พร้อมด้วยผู้บริหารและนักวิชาการจากทั้งสองหน่วยงานร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้อง 210 สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า พืชสมุนไพรนับเป็นมรดกทางภูมิปัญญาและทรัพยากรอันทรงคุณค่าของประเทศไทย การนำองค์ความรู้สมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ จะสามารถเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการวิจัยและพัฒนาทางด้านสมุนไพรอย่างครบวงจร ตั้งแต่การปลูกจนถึงการวิจัยทางคลินิก โดยมีสถาบันวิจัยสมุนไพร เป็นหน่วยงานหลักในการศึกษาวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการด้านสมุนไพร พร้อมทั้งถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับภาครัฐและเอกชน มีภารกิจศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาระบบการตรวจวิเคราะห์คุณภาพของวัตถุดิบ และผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร จึงให้ความสำคัญพร้อมผลักดันพืชสมุนไพรไทยให้เป็นพืชเศรษฐกิจ ยกกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในครั้งนี้ เป็นการผสานจุดแข็งและความเชี่ยวชาญของแต่ละหน่วยงาน เพื่อสร้างพลังขับเคลื่อนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เชื่อมโยงความร่วมมือในครั้งนี้ จะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ก่อให้เกิดนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ และบริการใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาด สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้กับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยและประเทศ และที่สำคัญคือการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

ทางด้าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิวัติ แก้วประดับ อธิการบดีมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กล่าวถึงความร่วมมือในครั้งนี้ว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีวิสัยทัศน์ในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อสร้างนวัตกรรม และพัฒนาสังคม จากองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งคาดหวังให้กลายเป็นกลไกหลักในการพัฒนางานวิจัยของภาคใต้และประเทศ โดยหวังว่าการพัฒนามาตรฐานวัตถุดิบและสารสกัดจากพืชสมุนไพรนี้ จะสามารถส่งเสริมและสนับสนุนการใช้วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม มาผลักดันให้เกิดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมจาก

งานวิจัยพืชสมุนไพร ไปสู่การใช้ประโยชน์ทางด้านวิชาการ พัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพรได้มากขึ้น

การลงนามความร่วมมือในครั้งนี้ จึงเป็นเสมือนนิมิตรหมายอันดีที่จะแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจของสองหน่วยงาน ที่จะร่วมกันผลักดันและพัฒนามาตรฐานวัตถุดิบและสารสกัดจากพืชสมุนไพร ให้มีศักยภาพและเป็นที่ยอมรับในวงกว้างอย่างแพร่หลายต่อไป

15 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dm.sc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมจัดนิทรรศการในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 22
โชว์ “ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์มจากสารสกัดกระท่อมแก้ปวดกล้ามเนื้อและลดอักเสบ และแจกก้ามไม้
สมุนไพร” ขอเชิญชวนเที่ยวงานและเยี่ยมชมบูธกรมวิทย์ฯ 2-6 ก.ค.นี้ ที่ฮอลล์ 11-12 อิมแพค
เมืองทองธานี

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สถาบันวิจัยสมุนไพร ร่วมจัดนิทรรศการในงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 22 นำเสนอผลงานของ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ด้วยแนวคิด “สมุนไพรไทย สู่นวัตกรรม สร้างเศรษฐกิจไทย” ภายในบูธ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะมีนำเสนอผลงานจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาสมุนไพร ทั้งองค์ความรู้และ เทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการด้านสมุนไพร รวมถึงผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมต้นแบบ ผ่านระบบการศึกษาวิจัยทาง ห้องปฏิบัติการตามมาตรฐานสากล พร้อมถ่ายทอดให้ผู้สนใจทั้งภาครัฐและเอกชน นำไปต่อยอดเชิงอุตสาหกรรม ส่งเสริมเศรษฐกิจสุขภาพจากสมุนไพร โดยนำเสนอผลงานจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้สมุนไพร ดังนี้

นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพรกระท่อมต้านอักเสบ “ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์ม” เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ สเปรย์ฟิล์ม สำหรับใช้ภายนอก ใช้ฉีดพ่นเพื่อบรรเทาอาการอักเสบและลดอาการปวด ซึ่งจากการศึกษาวิจัยฤทธิ์ ต้านอักเสบในเซลล์เพาะเลี้ยง พบว่า สารสกัดสมุนไพรกระท่อมมีฤทธิ์ต้านการอักเสบ ผ่านกระบวนการยับยั้งการ หลั่งสารไนตริกออกไซด์ (Nitric Oxide, NO) พรอสตาแกลนดิน อีทู (Prostaglandin E2, PGE2) ไม่มีความเป็น พิษต่อเซลล์ผิวหนังเพาะเลี้ยง และไม่ใช้ตัวทำละลายอินทรีย์ได้ปริมาณมากกว่า 10% ในระดับอุตสาหกรรม ดังนั้น ผลิตภัณฑ์สเปรย์ฟิล์ม จึงเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากงานวิจัยศึกษาฤทธิ์ต้านอักเสบ และฤทธิ์ปวดในสัตว์ทดลอง เพื่อเพิ่มมูลค่าสารสกัดสมุนไพรกระท่อม เป็นการต่อยอดสมุนไพรไปสู่เศรษฐกิจสมุนไพร สร้างรายได้ให้กับ เกษตรกรและประเทศ

นอกจากนี้ ได้นำสารสกัดใบรางจืดที่ได้รับการควบคุมคุณภาพทางเคมีมาพัฒนาสูตรตำรับเป็นผลิตภัณฑ์ เจลล้างหน้า เจลอาบน้ำ และแชมพู โดยสารสกัดใบรางจืดมีสารสำคัญกลุ่มฟีนอลิก (phenolics) ที่มีคุณสมบัติเป็น สารต้านอนุมูลอิสระ ยับยั้งการทำลายคอลลาเจนในชั้นผิวหนัง กระตุ้นการสร้างไฟโบรบลาสต์ (fibroblast) ในชั้น ผิว ให้เกิดการสร้างคอลลาเจน ช่วยให้ผิวหนังมีความกระชับ และคงความอ่อนนุ่ม

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ขอเชิญชวนผู้สนใจเที่ยวงานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ และเข้าเยี่ยมชม การแสดงผลงานที่บูธนิทรรศการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยจะมีกิจกรรมสนทนาการให้เข้าร่วมสนุก เพื่อ รับของรางวัลและของที่ระลึกมากมาย และในแต่ละวันจะมีการแจกก้ามไม้สมุนไพร พร้อมข้อมูลการเพาะเลี้ยงและ ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับก้ามไม้สมุนไพร สามารถนำไปปลูกและใช้ในครัวเรือนได้ และยังมีกิจกรรมบนเวที กลาง เช่น การเสวนาวิชาการ เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับงานด้านสมุนไพร สาธิตการทำตัวอย่างไม้อ้างอิงในงานวิจัย การเตรียมผลิตภัณฑ์โทนเนอร์ (Toner) บำรุงผิวหน้าจากสารสกัดสมุนไพร นอกจากนี้ยังสามารถรับชมผ่านทาง

ออนไลน์ Facebook live ที่เพจสถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้อีกช่องทางหนึ่ง” นายแพทย์
ยงยศ กล่าว

2 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอด “ผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจากสารสกัดขิงและมะขามป้อม ช่วยบำรุงเส้นผม และหนังศีรษะ” ความสำเร็จของการศึกษาวิจัยในห้องแล็บ ส่งต่อให้เอกชนนำไปต่อยอดระดับอุตสาหกรรม เพื่อผลิตและจำหน่ายเชิงพาณิชย์ ภายใต้แบรนด์ไทย

วันนี้ (20 สิงหาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ นางสาว กิรัชมา เหล่าวิวัฒน์วงศ์ กรรมการผู้จัดการ บริษัท ยูมิ ดีฟเทค จำกัด (UMI DEEPTTECH) ลงนามในสัญญา การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจากสารสกัดขิงและมะขามป้อม ระหว่าง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ บริษัท ยูมิ ดีฟเทค จำกัด โดยมี นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายสันตกิจ นิล อุดมศักดิ์ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสมุนไพร นางนพรัตน์ รุ่งอุทัยศิริ กรรมการ บริษัท ยูมิ ดีฟเทค จำกัด และ เจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย ร่วมเป็นสักขีพยาน ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ เปิดเผยว่า ทีมนักวิจัยของสถาบันวิจัยสมุนไพร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้วิจัย ศึกษาวิธีการเตรียมสารสกัดขิง (Ginger Extract) และสารสกัดมะขามป้อม (Emblica Extract) ที่มีความบริสุทธิ์ สูง นำมาพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางต้นแบบจากสารสกัดขิงและมะขามป้อม ซึ่งพบว่า ผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจาก สารสกัดขิงและมะขามป้อมที่พัฒนา มีสรรพคุณช่วยบำรุงหนังศีรษะและเส้นผมหลายประการ เช่น ช่วยลดการ หลุดร่วงของเส้นผม กระตุ้นการงอกใหม่ของเส้นผม ลดความมันบนหนังศีรษะ ลดอาการคัน และช่วยให้ผมตกต่ำ งามงาม และได้ผ่านการประเมินด้านประสิทธิภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ในอาสาสมัครแล้ว โดยไม่ ก่อให้เกิดการแพ้และระคายเคืองต่อหนังศีรษะ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า ปัจจุบันกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้สกัดสารต่างๆ จากพืชประมาณ 30 ชนิด อาทิ มะหาด ฝาง กระเทียม และรางจืด ซึ่งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจสูงในการพัฒนาอุตสาหกรรมสุขภาพของ ประเทศต่อ โดยผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ปี 2564 มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์เจลล้างหน้าผสม สารสกัดมะหาด ปี 2567 มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรแฮร์โทนิคแคนนาบีโดออลและออก ซิเรสเวอราทรอล ซึ่งเป็นสารสกัดจากกัญชาและมะหาด และในปี 2568 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดไมโท ราไจเนินจากพืชกระเทียม ผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจากสารสกัดขิงและมะขามป้อม และอยู่ระหว่างการถ่ายทอดอีก หลายผลิตภัณฑ์ อาทิ ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรพลูควัว มะขามป้อม รางจืด เทคโนโลยีการสกัดสารสกัดฝาง และ สเปรย์แก้ปวดจากสารสกัดกระเทียม เป็นต้น

“กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ได้มีความร่วมมือกับภาคเอกชน ไม่ใช่เพียงแค่การ ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากห้องปฏิบัติการสู่ภาคอุตสาหกรรมเท่านั้น แต่ยังเป็นการยืนยันถึงความสำเร็จของการวิจัย ทางวิทยาศาสตร์ให้เกิดขึ้นจริงในสังคม เป็นการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการพัฒนา

ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย เน้นย้ำหลักการทำงานของกรมวิทย์ฯ ว่า ต้องพิสูจน์ด้วยหลักวิทยาศาสตร์ ปลอดภัย ไม่มีพิษและเกิดประโยชน์จริง เพื่อยกระดับสมุนไพรไทยสู่การยอมรับระดับสากล” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

ด้าน นางสาวกิริชณา กล่าวเพิ่มเติมว่า บริษัท ยูมิ ดีฟเทค จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท สหโมเสค อุตสาหกรรม จำกัด (มหาชน) (UMI) ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจำหน่ายเครื่องสำอาง อาหารเสริม และผลิตภัณฑ์สมุนไพร ได้มีความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีทีมนักวิจัยที่มีศักยภาพสูงได้ทำการศึกษาวิจัยสมุนไพรไทยในห้องปฏิบัติการอย่างครบวงจร จนสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์แฮร์โทนิคจากสารสกัดขิงและมะขามป้อมที่มีสรรพคุณในการบำรุงเส้นผมและหนังศีรษะ เพื่อจะได้นำเทคโนโลยีการผลิตผลิตภัณฑ์ดังกล่าวที่ได้รับถ่ายทอดนี้ไปผลิตจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ เป็นการนำผลงานวิจัยมาต่อยอดในระดับอุตสาหกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม ในนามแบรนด์ของคนไทย เพื่อการทำตลาดทั้งในประเทศและระดับสากล ส่งเสริมให้เกิด ความภาคภูมิใจในผลิตภัณฑ์ของไทย ช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึงผลิตภัณฑ์นี้ได้มากยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ถือเป็นก้าวที่สำคัญของสมุนไพรไทย ซึ่งคาดว่าผลิตภัณฑ์จะสามารถออกมาจำหน่ายในท้องตลาด ได้เร็วๆ นี้

20 สิงหาคม 2568

“สมศักดิ์” เปิดงาน นักร้อง นำสุขภาพ ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs เขตวัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บางรัก

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน นักร้อง นำสุขภาพ ลดเสี่ยง ลดโรค NCDs ในพื้นที่เขตเมือง “ออส. นักร้องอย่างไร คาร์บที่ใช่ ชีวิตที่ดี” ในเขตวัฒนา คลองเตย ปทุมวัน บางรัก โดยมี นายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และเครือข่ายในพื้นที่ร่วมกิจกรรม ในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับข้าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย การคำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวันแก่ผู้เข้าร่วมงาน ณ สมาคมสโมสรพนักงานยาสูบ กรุงเทพมหานคร วันที่ 21 สิงหาคม 2568

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะทำให้คนไทยห่างไกล NCDs โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง สามารถป้องกันได้และแก้ไขได้โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงการกินอาหารที่เหมาะสม รู้จักนักร้องหรือคาร์โบไฮเดรตจากแป้งและน้ำตาล ที่ผ่านมา อสม. ทั่วประเทศได้สอนให้พี่น้องประชาชนนักร้องไปแล้ว 41 ล้านคน สามารถลดจำนวนผู้ป่วยลดการใช้ยาและลดค่าใช้จ่ายในการรักษาเป็นอย่างมาก สำหรับในพื้นที่กรุงเทพมหานครต้องขอให้พี่น้อง ออส. ไปถ่ายทอดให้กับประชาชนในพื้นที่ต่อไป เพื่อให้เกิดความตระหนักแก่ประชาชน และแก้ไขปัญหาโรค NCDs อย่างมีประสิทธิภาพ

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ร่วมจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคข้าว ข้าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย และสอน ออส. คำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร เช่น หม่อน ซึ่งเป็นพืชสมุนไพรที่ได้รับความนิยมในด้านประโยชน์ต่อสุขภาพหลายประการในการแพทย์แผนดั้งเดิม โดยเฉพาะในทวีปเอเชีย ใบหม่อนถูกนำมาใช้ตามภูมิปัญญาดั้งเดิมเพื่อรักษาอาการต่างๆ เช่น ช่วยขับเหงื่อ ลดไข้ บรรเทาความร้อนภายใน ทำให้จิตใจสงบ และรักษาอาการเกี่ยวกับดวงตา เช่น ตาแดง มีขี้ตา และตาพร่ามัว ผลการวิจัยทางคลินิกที่ดำเนินการโดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เปิดเผยว่าสารสกัดใบหม่อนมีผลกระทบเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของอาสาสมัครวัยกลางคนและผู้สูงอายุที่เข้าร่วม โดยเพิ่มสมรรถภาพทางกาย กล้ามเนื้อแขน ต้นขาแข็งแรง การทรงตัวดีขึ้น ช่วยลดอาการซึมเศร้า วิดกกังวล เพิ่มการเรียนรู้ความจำ เป็นต้น มีการจัดแสดงข้อมูลสมุนไพรที่มีฤทธิ์ลดน้ำตาล เช่น ขิง ขมิ้นชัน พร้อมทำชาใบหม่อนผสมสารสกัดหญ้าหวาน ซึ่งเป็นสารสกัดธรรมชาติที่สามารถให้ความหวานทดแทนน้ำตาลได้ ประโยชน์คือ ไม่เพิ่มระดับน้ำตาลในเลือด เหมาะกับผู้ควบคุมน้ำหนัก ไม่ทำให้ฟันผุ และลดความเสี่ยงโรค NCDs อย่างไรก็ตาม น้ำตาลจากหญ้าหวานหรือสารสกัดจากหญ้าหวานไม่เหมาะสำหรับเด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์และให้นมบุตร นอกจากนี้ผู้ป่วยที่ป่วย ผู้ที่มีความดันโลหิตต่ำ หรือใช้ยาโรคหัวใจควรปรึกษาแพทย์ก่อนใช้

21 สิงหาคม 2568

กองแผนงานและวิชาการ

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอเชิญผู้สนใจร่วมการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปี 2568 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้แนวคิด Transforming Healthcare through Modern Medical Sciences ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่ ระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี โดยจัดการประชุมในรูปแบบ On-site ในงานได้เชิญวิทยากรจากหลากหลายสาขา ทั้งในและต่างประเทศ มาบรรยายในหัวข้อต่างๆ อาทิ Wellness และการพัฒนาสมุนไพรเพื่อสร้างเศรษฐกิจ การพัฒนาการผลิตวัคซีน mRNA ที่มีประสิทธิภาพสูง ฯ นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอผลงานวิชาการ รวมทั้งจัดแสดงนิทรรศการนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อเป็นเวทีให้นักวิชาการและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ได้มีโอกาสนำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ตลอดจนรับทราบความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อจะได้ร่วมกันสร้างสรรค์งานวิชาการให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมนานาชาติ และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การประชุมวิชาการครั้งนี้จัดให้มีการประกวดการนำเสนอผลงานทางวิชาการด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) และผลงานวิชาการ ด้านงานประจำสู่งานวิจัย (R2R) ในรูปแบบบรรยาย (Oral Presentation) และโปสเตอร์ (Poster Presentation) โดยกำหนดให้ส่งผลงานบทความได้ตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2568

สำหรับผู้สนใจเข้าร่วมประชุมได้เปิดให้ลงทะเบียนด้วยตนเองผ่านทาง online และสามารถติดตามข้อมูลข่าวสารและรายละเอียดของการจัดงานได้ที่เว็บไซต์การประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปี 2568 <https://register.dmsc.moph.go.th/68/> ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน 2568 โดยไม่เสียค่าลงทะเบียน ทั้งนี้เภสัชกรและนักเทคนิคการแพทย์ที่สมัครเข้าร่วมประชุมสามารถเก็บสะสมคะแนนการศึกษาต่อเนื่องได้ สอบถามเพิ่มเติมได้ที่กองแผนงานและวิชาการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99187 และ 99051

7 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขอเชิญชวนนักวิจัยส่งผลงานวิชาการเข้าร่วมการประกวดรางวัล “DMSc Award”
เปิดรับผลงานตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้จัดทำโครงการ DMSc Award เพื่อเชิดชูผู้ที่มีผลงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่เยี่ยม ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขของประเทศให้มีความยั่งยืน และสร้างความสำคัญของผลงานให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างของประเทศ จึงได้เปิดโอกาสให้นักวิจัยได้ส่งผลงานวิชาการเข้าร่วมประกวดคัดเลือก เพื่อรับรางวัล DMSc Award โดยรางวัลแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. การวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นผลงานวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์สุขภาพ การควบคุมป้องกันโรคและเฝ้าระวังโรค โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นหลัก เพื่อช่วยแก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือมีแนวโน้มจะสามารถใช้แก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้

2. หนังสือหรือตำราทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นหนังสือหรือตำราจากการวิจัยและพัฒนาที่ผลิตภายในประเทศไทย ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ต้องใช้องค์ความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับด้านการคุ้มครองผู้บริโภคในผลิตภัณฑ์สุขภาพ หรือด้านการตรวจวินิจฉัยโรค การป้องกันโรค การควบคุมโรค รวมถึงด้านมาตรฐานที่เกี่ยวข้องที่ต้องใช้องค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่นิพนธ์ขึ้นจากองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยพัฒนา หรือการเก็บข้อมูลโดยผู้นิพนธ์เอง หรือผู้นิพนธ์ร่วมอยู่ในคณะผู้ศึกษาวิจัยนั้น ที่เป็นประโยชน์สามารถใช้แก้ไขปัญหาสาธารณสุขได้

3. การพัฒนาบริการหรือการพัฒนาคุณภาพบริการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นผลงานการพัฒนาบริการหรือการพัฒนาคุณภาพบริการทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์หรือด้านสาธารณสุข ที่ประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่เป็นประโยชน์สามารถใช้แก้ไขปัญหาสาธารณสุขทั้งด้านคุ้มครองผู้บริโภค การตรวจวินิจฉัยโรค การป้องกันโรค รวมถึงการควบคุมโรค

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ทั้งนี้ ผลงานชนะเลิศทุกประเภท จะได้รับเงินรางวัล จำนวน 50,000 บาท พร้อมโล่ประกาศเกียรติคุณ และได้รับเชิญบรรยายพิเศษในงานประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็คฟอรัม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี **จึงขอเชิญชวนนักวิจัยส่งผลงานวิชาการเข้าร่วมการประกวดชิงรางวัล DMSc Award โดยกำหนดเปิดรับผลงานตั้งแต่วันที่ 15 มีนาคม 2568** สามารถเข้าดูรายละเอียดการสมัครได้ที่เว็บไซต์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือ สแกน QR Code สอบถามเพิ่มเติมได้ที่กองแผนงานและวิชาการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99187

รายละเอียดการสมัคร

26 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เปิด 2 ผลงาน คิวรางวัล DMSc Awards

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ สมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และมูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้หัวข้อ “ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” Transforming Healthcare Through Modern Medical Sciences ระหว่างวันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุม อิมแพค ฟอรัม เมืองทองธานี โดยจัดให้มีการประกวดผลงานรางวัล DMSc Award เปิดโอกาสให้บุคลากรทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ และนักวิจัยมีเวทีส่งผลงานเข้าประกวด เพื่อเชิดชูผู้ที่มีผลงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเยี่ยม ที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาวิชาการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขของประเทศให้มีความยั่งยืน โดยปีนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 และพระราชทานโล่ที่ระลึกแก่ผู้ได้รับรางวัลดังกล่าว

สำหรับผลงานวิชาการที่ได้รับรางวัล DMSc Awards ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ในปีนี้ ประเภทวิจัยและพัฒนาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ ผลงานเรื่อง **พื้นฐานการเกิดโรคระดับโมเลกุลและการประยุกต์ใช้ในการตรวจวินิจฉัยภาวะฮีโมโกลบินเอฟสูงในผู้ใหญ่ชาวไทย** โดยรองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา สิงหะ รองศาสตราจารย์ ปรีคลินิก คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ซึ่งเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเกิดโรคในระดับโมเลกุลของภาวะฮีโมโกลบินเอฟสูงในผู้ใหญ่อย่างเป็นระบบ ทำให้ได้ฐานข้อมูลของการกลายพันธุ์ในประชากรไทยมีความสมบูรณ์มากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาออกแบบการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการในแต่ละกลุ่มประชากร ใช้หลักการอย่างง่าย รวดเร็ว ไม่ต้องใช้เครื่องมือที่ซับซ้อน และสามารถทำได้ในห้องปฏิบัติการทั่วไป มีประสิทธิภาพและลดการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ

ประเภทการพัฒนาบริการหรือการพัฒนาคุณภาพบริการทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ ผลงานเรื่อง **การพัฒนาระบบบริการตรวจยีน BRCA1/BRCA2 สำหรับผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่มีความเสี่ยงสูงและกลุ่มญาติสายตรง โรงพยาบาลศรีนครินทร์** โดย ทนพญ.แพรววลี วินทะไชย นักเทคนิคการแพทย์ ศูนย์ความเป็นเลิศทางห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นศูนย์ตรวจยีน BRCA1/BRCA2 แห่งแรกและแห่งเดียวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยพัฒนาแนวปฏิบัติการส่งตรวจยีน BRCA1/BRCA2 เตรียมพร้อมทางห้องปฏิบัติการในการให้คำปรึกษาทางเทคโนโลยี เครื่องมือตรวจวิเคราะห์ และบุคลากร เพื่อสร้างความเชี่ยวชาญทางจีโนมิกส์และการแพทย์แม่นยำ โดยได้รับการรับรองตามมาตรฐานสากล ISO15189 และ ISO15190 เปิดให้บริการตรวจยีนและสร้างเครือข่ายให้บริการผู้ป่วยทั้งภาครัฐและเอกชน เพิ่มการเข้าถึงการตรวจยีน BRCA1/BRCA2 เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ทางโรงพยาบาลยังเพิ่มยีนที่เกี่ยวข้องกับมะเร็งพันธุกรรมเป็น 30 ยีน ทำให้

มีข้อมูลการกลายพันธุ์มากขึ้น ส่งผลต่อการวางแผนการรักษาผู้ป่วยที่ดีขึ้น สร้างโอกาสการเข้าถึงการตรวจให้กับผู้ป่วยและญาติ

ทั้งนี้ขอเชิญผู้สนใจรับฟังการบรรยายจากผู้ได้รับรางวัล DMSc Awards ได้ในงานประชุมวิชาการ วิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 “ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” (Transforming Healthcare Through Modern Medical Sciences) ในวันที่ 13 มิถุนายน 2568 เวลา 09.30 น. เป็นต้นไป ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 ศูนย์การประชุมอิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี หรือรับชมได้ที่เพจเฟซบุ๊ก Live กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นอกจากนี้ภายในงานยังมีการบรรยายเชิงวิชาการจากวิทยากรชาวไทยและชาวต่างชาติ การนำเสนอและประกวดผลงานทางวิชาการ นิทรรศการแสดงเทคโนโลยีทางการแพทย์ และบริการให้คำปรึกษาจากเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ระหว่างวันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี (เข้าร่วมงานฟรี) **นายแพทย์ยงยศ กล่าว**

28 พฤษภาคม 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จทรงเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปี 2568

วันพุธที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2568 เวลา 10.00 น. ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จทรงเป็นประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้หัวข้อ “Transforming Healthcare through Modern Medical Sciences ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” ณ ศูนย์การประชุม อิมแพค ฟอรัม เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยมี นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายเดชอิศม์ ขาวทอง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นางจรีภรณ์ บุญยวงศ์วิโรจน์ รองประธานกรรมการมูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เฝ้ารับเสด็จฯ

ในโอกาสนี้ ทรงพระราชทานพระวโรกาสให้นายแพทย์โอภาส การย์กวินพงศ์ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เข้าเฝ้าฯ ถวายสูจิบัตรและเอกสารประกอบการประชุม จากนั้น นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข กราบทูลรายงานวัตถุประสงค์ของงานประชุมวิชาการฯ ตามด้วย นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าเฝ้าฯ ถวายของที่ระลึกและกราบทูลเบิกผู้เข้ารับพระราชทานโล่ที่ระลึก รวม 8 ราย ได้แก่ ผู้ได้รับรางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น นักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่ รางวัล DMS Awards รางวัลผลงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น และผู้มีอุปการคุณในการจัดการประชุมฯ

ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ทรงมีพระดำรัสเปิดการประชุม ใจความตอนหนึ่งว่า “ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ได้มาเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ในหัวข้อ “Transforming Healthcare through Modern Medical Sciences” การประชุมในครั้งนี้ได้รับเกียรติจากวิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งนับเป็นโอกาสดีในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และสาธารณสุข สำหรับการเผชิญภัยคุกคามสุขภาพจากโรคติดเชื้อ สารเคมี สารพิษ และสารปนเปื้อนต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชน ทั้งในระดับท้องถิ่น ภูมิภาค และระดับโลก งานวิทยาศาสตร์การแพทย์จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และความมุ่งมั่นในการศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมสุขภาพและแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้า”

สำหรับการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2568 โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ สมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และมูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวคิดในการพัฒนางานวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสาธารณสุข การประชุมประกอบด้วย การบรรยายวิชาการจากวิทยากรทั้งในประเทศและต่างประเทศ การอภิปรายกลุ่ม การนำเสนอผลงานวิจัยทั้งในรูปแบบการบรรยายและโปสเตอร์ รวมถึงผลงาน R2R รวมทั้งสิ้น 450 เรื่อง มีการจัดนิทรรศการ และการประกวดผลงานทางวิชาการ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 2,000 คน ทั้งที่เข้าร่วม ณ สถานที่จัดงาน และผ่านการถ่ายทอดสดทาง Facebook Live

11 มิถุนายน 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

“นายแพทย์ยงยศ” มอบรางวัลผลงานวิชาการดีเด่น 36 รางวัล จากกว่า 450 ผลงานที่ส่งเข้าประกวด พร้อมชื่นชมนักวิจัยที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

วันนี้ (13 มิถุนายน 2568) ที่ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลชนะเลิศ การนำเสนอผลงานวิชาการด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) และผลงานวิชาการด้านพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R) และปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ภายใต้หัวข้อ “Transforming Healthcare through Modern Medical Sciences ปฏิรูปการดูแลสุขภาพ ผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์ สมัยใหม่” ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ มูลนิธิวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดขึ้นระหว่างวันที่ 11-13 มิถุนายน 2568 พร้อมกล่าวแสดงความชื่นชมและขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุม คณะผู้จัดการประชุม รวมทั้งเครือข่ายภาคเอกชน บริษัท ห้างร้านต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนและความร่วมมือในการจัดประชุมตลอดระยะเวลา 3 วัน จนการประชุมครั้งนี้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายอย่างสมบูรณ์

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า การประชุมในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการ แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตลอดจนส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคม มีผู้ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุมประมาณ 2,000 คน มีการนำเสนอผลงานวิชาการทั้งหมด 450 ผลงาน ประกอบด้วย ผลงานด้านวิจัยและพัฒนา (R&D) จำนวน 262 ผลงาน และผลงานวิชาการด้านพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย (R2R) จำนวน 188 ผลงาน นอกจากนี้ยังได้จัดให้มีการประกวดผลงานวิชาการ ทั้งในรูปแบบการบรรยายและโปสเตอร์ เพื่อยกย่องนักวิจัยที่มีผลงานดีเด่น โดยมีการมอบประกาศนียบัตรและเงินรางวัลแก่ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการวิชาการตามเกณฑ์ที่กำหนด

“ผลการพิจารณารางวัลแก่ผู้นำเสนอผลงานที่มีความโดดเด่นตามประเภทต่างๆ โดยผลงานวิชาการที่ได้รับรางวัลดีเด่น จำนวน 36 เรื่อง แบ่งเป็น ผลงานด้านวิจัยและพัฒนา 24 เรื่อง ผลงานวิชาการด้านพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย 12 เรื่อง และยังได้มอบโล่ประกาศเกียรติคุณผู้สนับสนุนงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับอำเภอและจังหวัดต้นสังกัด ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและยกระดับงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการสนับสนุนวิชาการ การมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบาย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาควิชาการและภาคประชาชน โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสภาวะของประชาชนอย่างยั่งยืน จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหาดใหญ่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกีรีมาศ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

13 มิถุนายน 2568

"สมศักดิ์" เปิดเวทีกำหนดทิศทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ฯ

ยกระดับเศรษฐกิจสุขภาพ ลดการนำเข้า เพิ่มมูลค่านวัตกรรมไทย สร้างรายได้ให้ประเทศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดเวทีการประชุมกำหนดทิศทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หนุนลดการนำเข้า เพิ่มมูลค่านวัตกรรมในประเทศ เผยนวัตกรรมที่คิดค้นขึ้นในรอบ 4 ปี (2565-2568) สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจไทยแล้วกว่า 362 ล้านบาท พร้อมร่วมเป็นสักขีพยานพิธีลงนามสัญญาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดจากใบกระท่อม สู่ภาคเอกชน ยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยในตลาดโลก สร้างรายได้ให้เกษตรกร

วันนี้ (29 กรกฎาคม 2568) ที่ โรงแรมอัสวิน แกรนด์ คอนเวนชัน กรุงเทพมหานคร นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เปิดการประชุมกำหนดทิศทางนวัตกรรมและเทคโนโลยีแบบมีส่วนร่วมของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ประจำปี 2568 พร้อมเยี่ยมชมนิทรรศการผลงานวิจัย และเป็นสักขีพยานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทราเจนีน และเทคโนโลยีกรรมวิธีการผลิตสารสกัดจากใบกระท่อมที่มีสารไมทราเจนีนความเข้มข้นสูง สู่ภาคเอกชน เพื่อยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทยในตลาดโลก หนุนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ไทย สร้างรายได้ให้เกษตรกร โดยมี นพ.ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ศูนย์ความเป็นเลิศด้านชีววิทยาศาสตร์ (TCELS) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) และผู้แทนภาคีเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน เข้าร่วม

นายสมศักดิ์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ควบคู่กับการยกระดับระบบสาธารณสุขให้เข้มแข็งและยั่งยืน และสร้างความเชื่อมั่นในระบบสุขภาพของประเทศ ที่ผ่านมามีผลการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม เช่น การพัฒนาชุดตรวจวินิจฉัยโรคโควิด 19 และฝีดาษลิง ช่วยลดการพึ่งพาการนำเข้าและแก้ปัญหาโรคระบาดได้อย่างทันทั่วทั้ง การยกระดับห้องปฏิบัติการเพื่อรองรับการตรวจคุณภาพยาชีววัตถุและเซลล์บำบัด ซึ่งเป็นความหวังใหม่ในการรักษาโรคมะเร็งและโรคหายาก การทดสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์สุขภาพ อาหาร ยา และสมุนไพร เพื่อสร้างความปลอดภัยให้กับประชาชน และสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล การวิจัยและพัฒนาเพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากกระท่อมไทย ศึกษาปริมาณสารสำคัญไมทราเจนีน ควบคู่การพัฒนาสารสกัดที่ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพร การตรวจวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการของอาหาร และคุณภาพข้าว ซึ่งมีความสำคัญต่อสุขภาพและสร้างความเชื่อมั่นในตลาดส่งออก การประชุมในครั้งนี้จึงเป็นการช่วยยกระดับนวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบสุขภาพ สร้างเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ด้าน นพ.ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้วิจัยคิดค้นนวัตกรรมเพื่อผลักดันนโยบายรัฐบาล มุ่งเน้น 7 ด้าน ได้แก่ 1.พัฒนาศักยภาพการบริการตรวจวินิจฉัยโรคของประเทศไทย มีนวัตกรรมการตรวจวินิจฉัยโรคที่เข้าถึงง่าย รวดเร็ว 2.เสริมสร้างความเข้มแข็งผลิตภัณฑ์การแพทย์ขั้นสูงของประเทศ 3.พัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานเครื่องมือแพทย์ระดับชาติแบบครบวงจร 4.ทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และสาธารณสุขของประเทศ 5.สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมอาหารใหม่แห่งประเทศไทย 6.ยกระดับสมุนไพรสู่ยาและผลิตภัณฑ์สุขภาพระดับสากล และ 7.สนับสนุนเส้นทางการท่องเที่ยวสุขภาพแบบครบวงจร ซึ่งที่ผ่านมาได้ผลักดันนวัตกรรมไปแล้วกว่า 73 ผลิตภัณฑ์ ถ่ายทอดสู่ภาคเอกชนแล้ว 37 ผลิตภัณฑ์ และยังมีอีก 36 ผลิตภัณฑ์ เช่น ชุดตรวจ NAT2 diplotype ด้วยเทคนิค real-time PCR ชุดตรวจการติดเชื้อวัณโรคหลักการ IGRA เทคโนโลยีการผลิตสารสกัดกระท่อม ที่พร้อมถ่ายทอดสู่ภาคเอกชนตลอดจนหน่วยงานที่สนใจนำไปต่อยอดทางธุรกิจ โดยระหว่างปี 2565-2568 นวัตกรรมที่กรมฯ คิดค้นพัฒนา ได้สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ประเทศแล้วกว่า 362 ล้านบาท ลดการนำเข้าชุดตรวจ เช่น ชุดตรวจยีนแพ้ยา 4.2 ล้านบาทต่อปี ชุดตรวจ TB LAMP 2.7 ล้านบาทต่อปี เป็นต้น

29 กรกฎาคม 2568

สำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดให้บริการทดสอบปริมาณแป้งและโปรตีนในถุงมือทางการแพทย์

ถุงมือทางการแพทย์ ประกอบด้วย ถุงมือตรวจโรค และ ถุงมือศัลยกรรม ที่ทำจากยางธรรมชาติ และยางสังเคราะห์

นอกจากนี้ถุงมือทางการแพทย์ ยังมี 2 ชนิด คือ

- 1) ชนิดไม่มีแป้ง (Powder-free gloves) และ
- 2) ชนิดมีแป้ง (Powdered gloves)

ในการผลิตและจำหน่ายต้องมีการควบคุมคุณภาพของถุงมือทางการแพทย์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อป้องกันไม่ให้มีปริมาณแป้ง และโปรตีนมากจนเกิดอาการแพ้ ทำให้ประชาชน และบุคลากรทางการแพทย์ ได้บริโภคถุงมือที่ผ่านมาตรฐานและมีความปลอดภัย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

เปิดให้บริการทดสอบปริมาณแป้งและโปรตีน
ในถุงมือทางการแพทย์

ทดสอบหาปริมาณแป้งตกค้างในถุงมือทางการแพทย์

- ✔ เกณฑ์ตามมาตรฐาน ASTM D3578-19, ASTM D3577-19 และ ISO 10282:2023
- ✔ ทดสอบตามมาตรฐาน ASTM D6124-06 และ ISO 21171-2006
- ✔ จำนวนตัวอย่าง ระยะเวลา และค่าบริการ
  - **6 คู่** สำหรับถุงมือศัลยกรรมชนิดใช้ครั้งเดียว
  - **10 คู่** สำหรับถุงมือตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ชนิดใช้ครั้งเดียว
  - ระยะเวลาดำเนินการ **7 วันทำการ**
  - อัตราค่าบริการ **600 บาท**

ทดสอบหาปริมาณโปรตีนในถุงมือทางการแพทย์

- ✔ เกณฑ์ตามมาตรฐาน ASTM D3578-19 และ ASTM D3577-19
- ✔ ทดสอบตามมาตรฐาน มอก. 2659-2558, ISO 12243:2003, ASTM D5712-15 และ EN 455-3:2015
- ✔ จำนวนตัวอย่าง ระยะเวลา และค่าบริการ
  - **10 คู่** สำหรับถุงมือศัลยกรรมชนิดใช้ครั้งเดียว
  - **20 คู่** สำหรับถุงมือตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ชนิดใช้ครั้งเดียว
  - ระยะเวลาดำเนินการ **10 วันทำการ**
  - อัตราค่าบริการ **2,000 บาท**

ช่องทางการรับ-ส่งตัวอย่าง
ศูนย์รวมบริการ (One Stop Service Center)

02-951-0000-9 ต่อ 99678, 99855

สำนักวิจัยและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

9 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้บริการทดสอบประสิทธิภาพหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ และหน้ากาก N95 พร้อมแนะนำควรสวมใส่หน้ากากให้กระชับใบหน้า เพื่อป้องกันฝุ่น-เชื้อโรค นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยสำนักวิจัยและเครื่องมือแพทย์ เปิดให้บริการทดสอบหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ และหน้ากาก N95 ตามมาตรฐานของประเทศไทย (มอก.) โดยมีรายการทดสอบ ดังนี้

หน้ากากอนามัยทางการแพทย์ ทดสอบหัวข้อ

- ประสิทธิภาพการกรองแบคทีเรีย เป็นการทดสอบเพื่อแสดงถึงความสามารถในการกรองอนุภาคของแบคทีเรียก่อโรค ซึ่งมีขนาดอนุภาคเฉลี่ย 3 ± 0.3 ไมครอน
- ความแตกต่างของความดัน เป็นการวัดแรงต้านในการหายใจผ่านหน้ากากอนามัย เพื่อแสดงถึงความสะดวกในการหายใจ ค่าความแตกต่างของความดันยิ่งต่ำยิ่งทำให้หายใจได้ง่าย
- ประสิทธิภาพการกรองอนุภาคขนาด 0.1 ไมครอน เป็นการทดสอบเพื่อแสดงถึงความสามารถในการกรองอนุภาคขนาด 0.1 ไมครอน
- การลามไฟ เป็นการทดสอบเพื่อประเมินความเร็ว ในการลามไฟ ซึ่งหน้ากากอนามัยที่มีความปลอดภัยจะต้องเผาไหม้ช้า (CLASS 1 ≥ 3.5 วินาที)
- ความต้านของเหลวซึมผ่าน เป็นการทดสอบเพื่อแสดงถึงความสามารถในการป้องกันการซึมผ่านของเหลวจากชั้นนอกถึงชั้นในของหน้ากากอนามัย โดยใช้เลือดสังเคราะห์เป็นของเหลวในการทดสอบการซึมผ่านที่ความดัน 80 มิลลิเมตรปรอท (mmHg) (ระดับที่1), 120 mmHg (ระดับที่2) และ 160 mmHg (ระดับที่3)

สำหรับหน้ากากประเภทใช้งานทางการแพทย์ที่มีการป้องกันระดับที่ 3 จะต้องผ่านการทดสอบเพิ่มเติม ได้แก่ การระคายเคือง การแพ้ทางผิวหนัง และความเป็นพิษต่อเซลล์เนื้อเยื่อเพาะเลี้ยง

หน้ากาก N95 ทดสอบหัวข้อ

- ประสิทธิภาพการกรองอนุภาคขนาด 0.3 ไมครอน เป็นการทดสอบเพื่อแสดงถึงความสามารถในการกรองอนุภาคขนาด 0.3 ไมครอน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า จากการทดสอบประสิทธิภาพการกรองอนุภาคของหน้ากากอนามัย และหน้ากาก N95 ในห้องปฏิบัติการ พบว่าหน้ากากอนามัยที่ส่งตรวจคุณภาพส่วนใหญ่มีประสิทธิภาพการกรองอนุภาคขนาด 0.1 ไมครอน ได้ไม่น้อยกว่า 95% สำหรับหน้ากาก N95 ผลการทดสอบประสิทธิภาพการกรองอนุภาค 0.3 ไมครอน พบว่าสามารถกรองอนุภาคได้ไม่น้อยกว่า 95% เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตามหน้ากากจะสามารถช่วยป้องกันผู้สวมใส่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่ออากาศที่ผู้สวมใส่หายใจเข้าทั้งหมดต้องผ่านการกรองของหน้ากาก ดังนั้น ในการใช้หน้ากากอนามัยในการป้องกันฝุ่น PM2.5 หากหน้ากากอนามัยไม่แนบสนิทกับใบหน้าของผู้สวมใส่ อนุภาคฝุ่นจะสามารถรั่วเข้ามาบริเวณใบหน้าได้ จึงควรมีอุปกรณ์เสริมที่สามารถทำให้หน้ากากอนามัยแนบกระชับกับใบหน้า เช่น ตัวครอบกระชับหน้ากากอนามัย สายรัดหน้ากากอนามัย เป็นต้น และการใช้หน้ากาก N95 เมื่อสวมใส่ควรปรับให้กระชับกับใบหน้าเช่นกัน

ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถสอบถามรายละเอียดการส่งตัวอย่างหน้ากากอนามัยทางการแพทย์ และหน้ากาก N95 เพื่อทดสอบประสิทธิภาพได้ที่ ศูนย์รวมบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หรือสำนักวิจัยและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข จ.นนทบุรี โทรศัพท์ 0 2589 9850-8 ต่อ 99954 และ 99955

6 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เผยปี 67 ตรวจดูยางอนามัยก่อนและหลังจำหน่าย พบเข้ามาตรฐาน 100% พร้อมแนะวิธีเลือกซื้อดูยางอนามัย สารหล่อลื่น และการเข้าชมพิพิธภัณฑ์ดูยางอนามัย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ดูยางอนามัย จัดเป็นเครื่องมือแพทย์ต้องมีใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งรายละเอียดในการผลิตหรือนำเข้า ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2556 โดยดูยางอนามัยที่ทำจากน้ำยางธรรมชาติต้องมีมาตรฐานและข้อกำหนดตาม มอก. 625-2559, ISO 4074:2015 และดูยางอนามัยที่ทำจากน้ำยางสังเคราะห์ต้องมีมาตรฐานและข้อกำหนดตาม ISO 23409:2011 ซึ่งต้องมีการตรวจสอบคุณภาพทุกรุ่นก่อนวางจำหน่ายในท้องตลาด และหากเป็นดูยางอนามัยที่มีกรรมวิธีการผลิตใหม่ ต้องมีการทดสอบคุณภาพ โดยห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หากพบว่าดูยางอนามัยรุ่นใดไม่เข้ามาตรฐาน ผู้ผลิตและผู้นำเข้าจะไม่สามารถวางจำหน่ายได้

ปัจจุบันดูยางอนามัยมีความหลากหลายมากขึ้น เช่น มีความบาง มีหลายสี หลายกลิ่น และหลายพื้นผิว เพื่อตอบสนอง ความต้องการและความพึงพอใจของผู้ใช้ ซึ่งดูยางอนามัยสามารถป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม และสามารถป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ เช่น โรคซิฟิลิส โรคหนองใน โรคหนองในเทียม โรคแผลริมอ่อน โรคกามโรคของต่อมและท่อน้ำเหลือง และโรคเริม เป็นต้น

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์ เป็นหน่วยงานมีหน้าที่รับผิดชอบ เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงด้านรังสีและเครื่องมือแพทย์ของประเทศ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้ดำเนินการตรวจวิเคราะห์ดูยางอนามัยทางห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน มอก.625-2559, ISO 4074:2015 และ ISO 23409:2011 จำนวนทั้งสิ้น 71 ตัวอย่าง จำแนกเป็นตัวอย่างก่อนได้รับอนุญาต เพื่อขึ้นทะเบียนจำนวน 46 ตัวอย่าง พบเข้ามาตรฐานทั้งหมด (ร้อยละ 100) และตัวอย่างหลังจำหน่าย จำนวน 25 ตัวอย่าง พบเข้ามาตรฐานทั้งหมด (ร้อยละ 100) อย่างไรก็ตามเพื่อให้ดูยางอนามัยมีคุณภาพมาตรฐาน ผู้ผลิตควรเข้าร่วมการตรวจประเมินตามข้อกำหนด GMP รวมถึงขอการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025:2017

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับร้านค้าและผู้บริโภคควรใส่ใจในการเก็บรักษา ดูยางอนามัยอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้เสื่อมสภาพก่อนวันหมดอายุ โดยเก็บดูยางอนามัยไว้ในที่แห้ง ไม่ให้ถูกแสงแดดหรือแสงฟลูออเรสเซนต์ ไม่ควรเก็บไว้ในกระเป๋าสตางค์ หรือกระเป๋ากางเกงด้านหลัง เพราะจะทำให้ฉีกขาดได้ง่าย ซึ่งเกิดจากการนั่งทับ เลือกซื้อดูยางอนามัยที่มีเลขใบอนุญาตเครื่องมือแพทย์ ซึ่งรับรองจาก อย. ควรเลือกให้ขนาดพอดี ไม่หลวม หรือคับแน่นจนเกินไป เพราะจะทำให้ฉีกขาดง่าย หรือหลุด

ระหว่างมีเพศสัมพันธ์ ไม่ควรซื้อถุงยางอนามัยมาเก็บไว้นานๆ อาจทำให้เสื่อมสภาพได้ และสังเกตดูวันหมดอายุก่อนซื้อ

นอกจากนี้ การเลือกใช้สารหล่อลื่นก็มีผลต่อคุณภาพของถุงยางอนามัยเช่นกัน โดยทั่วไปกระบวนการผลิตถุงยางอนามัย จะมีการเติมสารหล่อลื่นอยู่แล้ว คือ ซิลิโคน ออยล์ หากต้องการใช้สารหล่อลื่นเพิ่มเติมควรเลือกใช้ เช่น เค-วาย เจลลี่, คิว-ซี เจลลี่, ดูราเจลหรือกลีเซอริน ซึ่งเป็นสารหล่อลื่นที่ละลายน้ำ ไม่ทำลายคุณภาพของเนื้อยาง และการเติมปริมาณสารหล่อลื่นในถุงยางอนามัยจะขึ้นอยู่กับผู้ผลิตเป็นผู้กำหนด ส่วนมาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดให้มีปริมาณสารหล่อลื่นในถุงยางอนามัยอยู่ในช่วง 400-600 มิลลิกรัม ดังนั้น ไม่ควรใช้สารหล่อลื่นที่มีส่วนผสมของน้ำมันพืชหรือน้ำมันแร่ เช่น เบบี้ออยล์, น้ำมันทาผิว,ปิโตรเลียม เจลลี่, น้ำมันปรุงอาหาร และน้ำมันชนิดอื่นๆ เนื่องจากจะทำให้ถุงยางอนามัยเสื่อมสภาพและแตกขาดได้

นายแพทย์ยงยศ ผอ.กทิงท้ายว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีพิพิธภัณฑ์ถุงยางอนามัย ซึ่งจัดตั้งเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้นอกตำรา สร้างความสำคัญด้านการป้องกันตั้งครรภ์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และมีการจัดแสดงถุงยางอนามัยในยุคแรกๆของประเทศไทย ยี่ห้อและแบบต่างๆ ทั้งที่จำหน่ายในประเทศและนำเข้าจากต่างประเทศ โดยจะเปิดให้นักเรียน นักศึกษา หรือผู้สนใจ เข้าชมฟรี สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ สำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99954, 99955 เปิดเข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-16.00 น. ยกเว้นวันหยุดราชการ และวันนักขัตฤกษ์

14 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมควบคุมโรค-กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขับเคลื่อนความร่วมมือด้านมาตรฐานเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) เพื่อความปลอดภัยของประชาชน

วันนี้ (14 สิงหาคม 2568) นายแพทย์สุทัศน์ โชตนะพันธ์ รองอธิบดีกรมควบคุมโรค พร้อมด้วย นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์นิพนธ์ ชินานนท์เวช ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รักษาการในตำแหน่งนายแพทย์ทรงคุณวุฒิ (ด้านเวชกรรมป้องกัน) กรมควบคุมโรค นายธรรมรัตน์ บุญสูง ผู้อำนวยการสำนักรังสีและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และนายธัชวุฒิ จาดบัณฑิตส์ นักวิจัย ศูนย์วิชาการเพื่อความปลอดภัยทางถนน (ศวปถ.) แถลงข่าว “การขับเคลื่อนความร่วมมือด้านมาตรฐานเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) เพื่อความปลอดภัยของประชาชน” ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์สุทัศน์ โชตนะพันธ์ รองอธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ในปัจจุบันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังคงเป็นปัญหาที่น่าเป็นห่วงก่อให้เกิดโรคเรื้อรังต่าง ๆ มากกว่า 200 ชนิด ความรุนแรงในครอบครัว พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ รวมถึงการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในประเทศไทยกรมควบคุมโรคได้ประสานความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และเครือข่ายความร่วมมือหน่วยงานภายในกระทรวงสาธารณสุข ขับเคลื่อนงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือการใช้เครื่องมือประเมินอาการมีเมามาก ที่ประชาชนหรือสถานประกอบการร้านค้าสามารถนำมาประเมินตนเองหรือผู้มาใช้บริการ โดยใช้เครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจแบบกั้นกรอง (Screening) ที่มีจำหน่ายในท้องตลาด เพื่อนำมาใช้เป็นอุปกรณ์ทางเลือกนำมาประเมินอาการมีเมามาก่อนขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนนโดยกำหนดแนวทาง ดังนี้

1. ดำเนินการออกข้อแนะนำ ให้ประชาชนสามารถตัดสินใจคัดเลือกซื้อเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) เพื่อประเมินอาการมีเมามาก่อนขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนน โดยเฉพาะสถานบริการหรือสถานประกอบการที่มีการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. ให้สถานบริการหรือสถานประกอบการสามารถจัดหาเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจ ชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) ไว้ให้บริการลูกค้าที่มาใช้บริการ เพื่อประเมินอาการมีเมามาก่อนขับขี่ยานพาหนะบนท้องถนน
3. ประสานความร่วมมือให้มีการรับรองผลการทดสอบเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจ ชนิดตรวจคัดกรอง (Screening)

ทั้งนี้ ขอเชิญชวนสถานประกอบการทุกแห่ง ตรวจสอบคัดกรองนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ และประชาชนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกคนประเมินอาการมีเมามาเบื้องต้น โดยใช้เครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจ ชนิดตรวจคัดกรอง (Screening) ก่อนขับขี่ยานพาหนะ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุและลดพฤติกรรมการดื่มแล้วขับ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม และร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสังคมที่ปลอดภัย

ด้าน นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นหน่วยงานที่มีห้องปฏิบัติการอ้างอิงทางการแพทย์และสาธารณสุข มีการให้บริการตรวจวิเคราะห์ปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดที่ส่งจากโรงพยาบาล และให้บริการสอบเทียบเครื่องวัดแอลกอฮอล์ในเลือด โดยวิธีเป่าลมหายใจทั้งชนิดตรวจยืนยันผล (Evidential Breath Alcohol Analyzer) และชนิดตรวจคัดกรองเบื้องต้น (Screening) โดยสามารถส่งตรวจได้ที่สำนักงานรังสีและเครื่องมือแพทย์ และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี สงขลาชลบุรี และสระบุรี

ทั้งนี้ เครื่องวัดแอลกอฮอล์ในเลือดโดยวิธีเป่าลมหายใจทั้งชนิดตรวจยืนยันผลจะมีความแม่นยำสูงสามารถนำไปใช้ในการรับรองผลทางกฎหมายได้ และมีรอบระยะเวลาการสอบเทียบทุก 6 เดือน เมื่อผ่านการสอบเทียบจะมีใบรับรองผลการสอบเทียบและสติ๊กเกอร์ติดรับรองไว้ที่ตัวเครื่อง ส่วนเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจชนิดตรวจคัดกรอง เป็นอุปกรณ์ตรวจคัดกรองปริมาณแอลกอฮอล์ในเลือดเบื้องต้น อาจมีความแม่นยำน้อยกว่าเครื่องชนิดตรวจยืนยันผล แต่ก็มีราคาที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตามเครื่องวัดปริมาณแอลกอฮอล์จากลมหายใจ ชนิดตรวจคัดกรองที่จำหน่ายในท้องตลาดมีความหลากหลาย ดังนั้น การเลือกใช้ควรพิจารณาตามลักษณะการใช้งาน ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีความพร้อมในการให้การสนับสนุนทั้งในด้านข้อมูลเชิงวิชาการ การสอบเทียบเครื่องมือ และการให้บริการตรวจสอบคุณภาพเครื่องวัดดังกล่าว เพื่อร่วมกันสร้างสังคมที่ปลอดภัย ห่างไกลจากอันตรายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงานรังสีและเครื่องมือแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99956, 99770

14 สิงหาคม 2568

สำนักยาและวัตถุเสพติด

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รับมอบยาและเวชภัณฑ์

จากสมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยา เพื่อนำไปช่วยผู้ประสบอุทกภัย

วันนี้ (10 ตุลาคม 2567) ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รับมอบยาและเวชภัณฑ์ เช่น ยารักษาน้ำกัดเท้า ยารักษาโรคผิวหนัง น้ำเกลือล้างแผล จากสมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน โดยบริษัทไทยโอซูก้า จำกัด บริษัทที.โอ.เคมิคอลส์(1979) จำกัด บริษัทแสงไทยเมดิคอล จำกัด บริษัทชุมชนเภสัชกรรม จำกัด(มหาชน) บริษัทโรงงานเภสัชกรรมแหลมทอง จำกัด บริษัทแอดวานฟาร์มาซูติคอล จำกัด เพื่อนำไปมอบให้กับผู้ประสบอุทกภัย ในพื้นที่ต่างๆ

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่สมาคมไทยอุตสาหกรรมผลิตยาแผนปัจจุบัน นำมามอบให้เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ในเบื้องต้น มีดังนี้

1. บริษัทแอดวานฟาร์มาซูติคอล จำกัด มอบผลิตภัณฑ์ยาไมโคนาโซล (Miconazole cream) สำหรับใช้ป้องกันการเจริญเติบโตของเชื้อราและรักษาการติดเชื้อราบริเวณผิวหนัง น้ำกัดเท้า จำนวน 1,080 หลอด
2. บริษัทโรงงานเภสัชกรรมแหลมทอง จำกัด มอบผลิตภัณฑ์ยาสกินเดียวโลชั่น สำหรับรักษา น้ำกัดเท้า จำนวน 960 กล่อง
3. บริษัทชุมชนเภสัชกรรม จำกัด(มหาชน) มอบผลิตภัณฑ์ยาคีโตโคนาโซล (Ketoconazole) สำหรับรักษาอาการติดเชื้อราในร่างกายและที่ผิวหนัง จำนวน 1,000 หลอด
4. บริษัทแสงไทยเมดิคอล จำกัด มอบผลิตภัณฑ์ยาโทนาฟ ครีม สำหรับใช้รักษาโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อรา น้ำกัดเท้า คันตามง่ามมือ ง่ามเท้า จำนวน 1,200 กล่อง
5. บริษัทที.โอ.เคมิคอลส์(1979) จำกัด มอบผลิตภัณฑ์ยา คานาโซนบีอี (Canazole BE) สำหรับรักษาโรคผิวหนังที่เกิดจากเชื้อราที่มีการอักเสบ จำนวน 1,200 กล่อง
6. บริษัทไทยโอซูก้า จำกัด มอบผลิตภัณฑ์ น้ำเกลือล้างแผล จำนวน 500 ขวด
7. บริษัทศิริปัญญา จำกัด มอบผลิตภัณฑ์แอลกอฮอล์ จำนวน 2,640 ขวด

ทั้งนี้ทางสมาคมฯจะเร่งการผลิตเวชภัณฑ์ยาและจะส่งมอบผ่านทางกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เพิ่มเติมจนกว่าเหตุการณ์อุทกภัยจะคลี่คลาย

10 ตุลาคม 2567

153

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับเพิ่มเติม ปี พ.ศ. 2567 (Thai Herbal Pharmacopoeia 2021 Supplement 2024)

เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการขึ้นทะเบียนตำรับยา ส่งเสริมการส่งออกสมุนไพร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เพิ่มมาตรฐานยาสมุนไพรใหม่ จำนวน 17 มอโนกราฟ ได้แก่ ยาแคปซูลบัวบก ยาขงบัวบก ช่อดอกกัญชงเพศเมีย ชันทองพยับบาท เปลือกต้นข่อย ยาแคปซูลกระชาย ยาขงกระชาย กวาวเครือ กวาวเครือแดง มะขามแขก ยาแคปซูลใบมะขามแขก ยาขงใบมะขามแขก ยาแคปซูลพริกไทยดำ ระย่อม ใบส้มป่อย ผักส้มป่อย ว่านร้อนทอง ในตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้ประกอบการใช้ขึ้นทะเบียนตำรับยา ควบคุมคุณภาพยาสมุนไพร เพิ่มการพึ่งพาตนเอง และสนับสนุนการส่งออกสมุนไพร

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า สมุนไพรในประเทศไทยมีการใช้เป็นทั้งอาหารและยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะสมุนไพรที่มีสรรพคุณทางยา เช่น ขมิ้นชัน ขิง และบัวบก ได้ถูกพัฒนาเป็นตำรับยาที่บรรจุในบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. 2566 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการใช้ยาสมุนไพรไทยในระบบบริการสุขภาพ ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองและเสริมความมั่นคงทางยาในประเทศ ยาสมุนไพรในบัญชียาหลักฯ ได้รับการผลักดันให้ใช้ในระบบบริการสุขภาพสาธารณสุข โดยยาที่นำมาใช้ต้องมีคุณภาพและความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงได้พัฒนาและจัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย (Thai Herbal Pharmacopoeia, THP) เพื่อใช้เป็นตำรายาอ้างอิงทางกฎหมายในการควบคุมคุณภาพยาสมุนไพร ตำรานี้ประกอบด้วยข้อกำหนดมาตรฐานทั้งด้านเภสัชเวชและพฤกษศาสตร์ รวมถึงข้อมูลทางเคมี-ฟิสิกส์ที่สำคัญ นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดเกี่ยวกับความปลอดภัย ขนาดการใช้ยาเบื้องต้น และวิธีการเก็บรักษาสมุนไพร ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถใช้ข้อมูลเหล่านี้ในการขึ้นทะเบียนตำรับยา และควบคุมคุณภาพของยาสมุนไพรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มการพึ่งพาตนเอง และสนับสนุนธุรกิจการส่งออกสมุนไพร

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ในปี พ.ศ. 2567 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย ฉบับเพิ่มเติมปี พ.ศ. 2567 ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานยาสมุนไพรใหม่ จำนวน 17 มอโนกราฟ ได้แก่ ยาแคปซูลบัวบก ยาขงบัวบก ช่อดอกกัญชงเพศเมีย ชันทองพยับบาท เปลือกต้นข่อย ยาแคปซูลกระชาย ยาขงกระชาย กวาวเครือ กวาวเครือแดง มะขามแขก ยาแคปซูลใบมะขามแขก ยาขงใบมะขามแขก ยาแคปซูลพริกไทยดำ ระย่อม ใบส้มป่อย ผักส้มป่อย ว่านร้อนทอง และมีการปรับปรุงมอโนกราฟบัวบก ในส่วนของการหาปริมาณสารสำคัญ และ มอโนกราฟขมิ้นชัน ในส่วนของการตรวจสอบเอกลักษณ์สมุนไพรเชิงคุณภาพด้วยเทคนิค TLC เพิ่มเติม โดยวิธีตรวจสอบใหม่ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกพร้อมภาพถ่ายสี รวมถึงการเพิ่มเติมข้อมูลในภาคผนวก ทั้งนี้ผู้ประกอบการ หรือผู้สนใจ สามารถเข้าถึงข้อมูลในตำรายาดังกล่าวผ่านทางเว็บไซต์ <https://www.bdn.go.th/thp/home>

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

10 ประเทศอาเซียนร่วมกันผลิตสารมาตรฐานให้มีคุณภาพระดับสากล สร้างความเชื่อมั่นและลดค่าใช้จ่ายในการนำเข้าจากต่างประเทศ ส่งผลให้ประชาชนในภูมิภาคได้รับยาและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อสุขภาพ

วันนี้ (16 กรกฎาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมโครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียน ครั้งที่ 17 (The 17th Meeting on the Production of ASEAN Reference Substances) โดยมี เกสัชกรหญิงศิริวรรณ ชัยสมบูรณ์พันธ์ ผู้อำนวยการสำนักยาและวัตถุเสพติด ตัวแทนจากประเทศอาเซียนที่รับผิดชอบงานในโครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียน (ASEAN Reference Substances, ARS) ผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรจากสำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมประชุม ณ โรงแรมแกรนด์ ริชมอนด์ สไตรซ์ คอนเวนชัน จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สำนักยาและวัตถุเสพติด ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าโครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียน (ASEAN Reference Substances, ARS) และในฐานะผู้ผลิตสารมาตรฐานด้านยาแห่งเดียวของประเทศไทยซึ่งได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO 17034:2016 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตสารมาตรฐานด้านยา สำหรับใช้ในกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อลดงบประมาณและประหยัดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อสารมาตรฐานของแต่ละประเทศ โดยมีบทบาทในการเป็นผู้วางแผน เพื่อกำหนดกิจกรรมในแต่ละปีของโครงการ ติดตามความก้าวหน้าของงาน รวมถึงการประสานงานและร่วมแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศสมาชิก ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสอดคล้องกัน ในกลุ่มประเทศสมาชิก และเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านคุณภาพของสารมาตรฐานอาเซียนภายใต้การผลิตที่เป็นไปตามมาตรฐานระดับสากล

ทั้งนี้ สารมาตรฐาน คือสารที่ใช้สำหรับเปรียบเทียบกับสารที่ต้องการตรวจสอบเพื่อหาปริมาณตัวยาสำคัญหรือตรวจเอกลักษณ์ หรือหาความบริสุทธิ์ของสาร สารมาตรฐานด้านยามีความสำคัญอย่างยิ่งในการควบคุมคุณภาพยาและเภสัชภัณฑ์ เนื่องจากวิธีวิเคราะห์ต่างๆ ทั้งวิธีทางเคมีฟิสิกส์และชีววิทยาที่ใช้ในการควบคุมคุณภาพยาส่วนใหญ่ ต้องใช้สารมาตรฐานเป็นตัวเปรียบเทียบ นอกจากนี้ยังใช้สารมาตรฐานในการพัฒนาและทดสอบของวิธีวิเคราะห์และใช้ในการสอบเทียบเครื่องมือ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับการประชุมในครั้งนี้ได้เชิญตัวแทนของแต่ละประเทศสมาชิกที่รับผิดชอบงานในโครงการนี้ เพื่อรายงานความคืบหน้าของงานในโครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียน ร่วมกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น จากการดำเนินงาน และวางแผนการดำเนินงานของโครงการในอนาคต รวมถึงพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตสารมาตรฐานอาเซียนให้สอดคล้องกันภายในกลุ่มประเทศสมาชิก การพัฒนาองค์ความรู้ในการผลิตสารมาตรฐานอาเซียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล โดยได้เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้

ด้านข้อกำหนดทั่วไปสำหรับความสามารถของผู้ผลิตวัสดุอ้างอิง และระบบคุณภาพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตวัสดุอ้างอิง เช่น ISO 17034:2016

“โครงการผลิตสารมาตรฐานอาเซียน เกิดจากความร่วมมือกันของสมาชิกในกลุ่มอาเซียนรวม 10 ประเทศ ที่ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ เกิดการพัฒนาและปรับปรุงระบบการดำเนินงานผลิตสารมาตรฐานอาเซียนให้สอดคล้องกับระดับสากล ทำให้สารมาตรฐานอาเซียนที่ผลิตได้มีคุณภาพสามารถแบ่งปันกันใช้ภายในประเทศสมาชิก ลดต้นทุนในการนำเข้าสารมาตรฐานจากต่างประเทศ ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการสั่งซื้อสารมาตรฐานของแต่ละประเทศต่อปีเป็นเงินจำนวนมากแล้ว ส่งผลให้ประชาชนในระดับภูมิภาคได้รับยาและผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและความปลอดภัยต่อสุขภาพในราคาที่เหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรม รวมทั้งงานวิจัยและพัฒนาด้านยาทั่วทั้งภูมิภาคอาเซียน” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

16 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

“สมศักดิ์” เปิดงาน “นับคาร์บเป็น ใช้ยาถูกวิธี สุขภาพดี ลดโรค NCDs” เขตบางเขน ดอนเมือง หลักสี่ คันนายาว

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน “นับคาร์บเป็น ใช้ยาถูกวิธี สุขภาพดี ลดโรค NCDs ในเขตบางเขน ดอนเมือง หลักสี่ คันนายาว โดยมี นายแพทย์มณฑิเตอร์ คณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข ดร.นายแพทย์สรายุทธ บุญสุข ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 1 นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข และเครือข่ายในพื้นที่ อสส. ร่วมกิจกรรม ในงานมีการจัดแสดงนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ยาที่ถูกต้อง การสังเกตยาหมดอายุ รวมถึงนิทรรศการข้าว GI ที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย การคำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวันแก่ผู้เข้าร่วมงาน ณ หอประชุมประชานิธิไทย แจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร วันที่ 28 สิงหาคม 2568

นายสมศักดิ์ เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะทำให้คนไทยห่างไกล โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง หรือ NCDs เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิต หัวใจและหลอดเลือด คนไทยเสียชีวิตจากโรค NCDs ปีละ 4 แสนคน ซึ่งโรค NCDs สามารถป้องกันได้และแก้ไขได้โดยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพไม่ว่าจะเป็นการพักผ่อนที่เพียงพอ การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี รวมถึงการกินอาหารให้เหมาะสม รู้จักนับคาร์บหรือคาร์โบไฮเดรตจากแป้งและน้ำตาล ที่ผ่านมา อสส. ทั่วประเทศได้สอนให้ประชาชนนับคาร์บไปแล้ว 42 ล้านคน สามารถลดจำนวนผู้ป่วยลดการใช้ยาและลดค่าใช้จ่ายในการรักษา สำหรับในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ต้องขอให้พี่น้อง อสส. เป็นผู้แนะนำประชาชนในพื้นที่ต่อไป เพื่อให้สามารถป้องกันและแก้ไขโรค NCDs ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามนโยบาย คนไทย ห่างไกล NCDs ที่มุ่งหวังให้ คนไทย “กินเป็น ไม่ป่วย สวยหล่ออายุยืน”

นายแพทย์มณฑิเตอร์ กล่าวว่า พื้นที่กรุงเทพมหานคร พบภาวะอ้วนลงพุง ร้อยละ 56.1 ขณะที่ภาพรวมประเทศ ร้อยละ 39.4 โรคเบาหวานพบร้อยละ 12.5 ภาพรวมประเทศ ร้อยละ 9.5 จึงเป็นที่มาของการจัดงานในครั้งนี้ ซึ่งมีสำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นเจ้าภาพในการจัดกิจกรรม “นับคาร์บเป็น ใช้ยาถูกวิธี สุขภาพดี ลดโรค NCDs” ให้ความรู้ความเข้าใจกับ อสส. ในเขตบางเขน ดอนเมือง หลักสี่ คันนายาว

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ร่วมจัดนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคข้าว ข้าว GI ซึ่งเป็นข้าวที่มีปริมาณน้ำตาลน้อย และสอน อสส. คำนวณหาปริมาณคาร์โบไฮเดรต (คาร์บ) ที่ร่างกายต้องการในแต่ละวัน นอกจากนี้ยังมีนิทรรศการให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร และนิทรรศการให้ความรู้การใช้ยา ทั้งเรื่องการสังเกตยาหมดอายุ การจัดวางยาในตู้ยาสามัญประจำบ้าน การใช้ยาที่ถูกต้อง เช่น ยาลดน้ำตาลบางชนิด ต้องกินก่อนอาหารครึ่งชั่วโมง เพื่อให้ยาออกฤทธิ์

ทันเวลา ยาลดกรด หรือยาลดไขมันบางชนิด กินหลังอาหารเพื่อลดผลข้างเคียง ยาความดัน หัวใจ ส่วนมากต้องกินตรงเวลาเป็นประจำทุกวัน เพราะช่วยควบคุมความดันและการทำงานของหัวใจ หรือกรณียาลดน้ำตาล หากลืมกิน อาจทำให้น้ำตาลในเลือดสูง ดังนั้นจึงต้องกินยาตามที่หมอสั่งเสมอ สิ่งสำคัญคือ ไม่ลืมยา ไม่หยุดยาเอง และหมั่นดูแลสุขภาพตัวเองทุกวัน อย่างไรก็ตามเราสามารถที่จะป้องกันไม่ให้เป็นโรค NCDs ได้ด้วยการออกกำลังกายสม่ำเสมอ ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า พักผ่อนให้เพียงพอ กินอาหารที่เหมาะสมกับร่างกาย

28 สิงหาคม 2568

สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พบผู้ประกอบการเครื่องสำอางไทย สร้างเครือข่ายความร่วมมือ สนับสนุนการพัฒนาประเทศ ยกกระตือรือร้นการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล

วันนี้ (12 ธันวาคม 2567) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดโครงการสื่อสารประชาสัมพันธ์นวัตกรรมและห้องปฏิบัติการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย แก่ผู้ประกอบการหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนได้รับทราบ ตลอดจนสร้างความเข้าใจ ความร่วมมือระหว่างสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตรายกับผู้ประกอบการหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง โดยมี นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์อาชวินทร์ โรจนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้ประกอบการเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และเจ้าหน้าที่สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 200 คน เข้าร่วมงาน ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า สำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิงของประเทศและระดับภูมิภาคอาเซียน มีภารกิจในการวิจัยและพัฒนาความรู้ กำหนดมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ และให้บริการตรวจวิเคราะห์ด้านเครื่องสำอางและวัตถุอันตรายที่ใช้ในทางสาธารณสุขตามกฎหมายและมาตรฐานสากล สนับสนุนด้านวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการตรวจวิเคราะห์ให้แก่ห้องปฏิบัติการเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการพัฒนาเทคโนโลยีการตรวจสำหรับตรวจคัดกรองผลิตภัณฑ์สุขภาพในเบื้องต้น นอกจากนี้ยังสนับสนุนประสานงานวิชาการและการฝึกอบรมของประเทศและภูมิภาคอาเซียน โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์พร้อมสนับสนุนผู้ประกอบการด้านเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนของไทย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศในการยกระดับวงการอุตสาหกรรมเครื่องสำอางให้ก้าวสู่มาตรฐานสากล

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การจัดงานในครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์นวัตกรรมและห้องปฏิบัติการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แล้ว ยังได้รับเกียรติจาก ผศ.ดร.ภก. วีรวัฒน์ ตรีณะชัยติกุล ภาควิชาเภสัชกรรม มหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายพิเศษ เรื่อง ทิศทางนวัตกรรมด้านเครื่องสำอาง และการอภิปราย เรื่อง บทบาทเครื่องสำอางไทยในเวทีอาเซียน โดย สมาคมผู้ผลิตสบู่ไทย ผลิตภัณฑ์ในบ้านเรือน และส่วนบุคคล สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) และสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย

“รวมทั้งมีการนำเสนอผลงาน นวัตกรรม และแนะนำห้องปฏิบัติการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย การรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะการให้บริการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนาการตรวจวิเคราะห์ได้ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการเครื่องสำอางไทย และเปิดห้องปฏิบัติการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย อาทิ ห้องปฏิบัติการทดสอบทางชีววิทยา ห้องปฏิบัติการทดสอบทางเคมีด้านวัตถุอันตราย ห้องปฏิบัติการทดสอบทางเคมีด้านเครื่องสำอางให้ผู้ประกอบการที่ร่วมงานได้เข้าเยี่ยมชมอีกด้วย”

12 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

เชิญชวนเที่ยวงานมหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ครั้งที่ ๒

- จัดเต็ม ! ผลิตภัณฑ์ชุมชนคุณภาพเยี่ยม ครบทั้ง อาหารคาวหวาน ครีมบำรุง สมุนไพร และอื่นๆ อีกมากมาย มาตรฐาน DMSc product “กินเป็น...ไม่ป่วย...สวยหล่อ...อายุยืน”
- ที่งาน #มหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ครั้งที่ ๒ กระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน คนไทยห่างไกล NCDs
  - 22 – 24 สิงหาคม 2568
  - MCC Hall ชั้น 4 เดอะมอลล์ไลฟ์สโตร์ งามวงศ์วาน
  - 10.00 น. เป็นต้นไป
  - ไฮไลท์ภายในงาน
  - 22 ส.ค. – เสวนา เรื่อง “เสิร์ฟไอเดีย เต็มคุณค่า ให้สินค้าโดนใจ” - Meet & Greet นักแสดงนำซีรีส์ฮอต I Promise I Will Comeback “ฉันคอยเธอ” แบบใกล้ชิด
  - 23 ส.ค. – เสวนา เรื่อง “กินเป็น เลือกได้ ห่างไกล NCDs” – มินิคอนเสิร์ตสุดปังจาก ไบเตย Rsiam
  - 24 ส.ค. – กิจกรรม Workshop สาธิตการทำเครื่องดื่มจากสมุนไพร และสาธิตการทำลิปบาล์มสมุนไพร
  - พร้อมช้อปปิ้งผลิตภัณฑ์ OTOP ชุมชน สินค้าสุขภาพ ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม และร่วมลุ้นของรางวัลอีกเพียบ !
- แล้วเจอกันนะทุกคน

15 สิงหาคม 2568

“สมศักดิ์” เปิดงาน “มหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน ครั้งที่ 2”

ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนไทยสู่สากล

วันนี้ (23 สิงหาคม 2568) นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดงาน “มหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน ครั้งที่ 2” ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนไทยสู่สากล คนไทยห่างไกล NCDs กินเป็นไม่ป่วย สวยหล่ออายุยืน 100 ปี แสดงนิทรรศการและจำหน่ายสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนด้านอาหาร เครื่องสำอางผสมสมุนไพร ที่ผ่านการตรวจสอบจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมมอบประกาศนียบัตรผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาและผ่านเกณฑ์ผลิตภัณฑ์คุณภาพของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จำนวน 98 ผลิตภัณฑ์ โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์พงศธร พอกเพิ่มดี นายแพทย์มณฑิเยรคณาสวัสดิ์ รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุข เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการ ประชาชนร่วมงาน ณ MCC Hall ชั้น 4 เดอะมอลล์งามวงศ์วาน งานจัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 – 24 สิงหาคม 2568

นายสมศักดิ์ กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุขมีนโยบายที่จะเพิ่มศักยภาพ อสม. ในการส่งเสริมสุขภาพเชิงรุกในชุมชน รวมถึงการยกระดับภูมิปัญญาไทยสมุนไพรไทย เพื่อเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจสุขภาพ ซึ่งนโยบายดังกล่าวสอดคล้องกับ กิจกรรมหลักในการพัฒนางานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนทั้ง 2 ด้าน คือ ด้านการคุ้มครองผู้บริโภค ผ่าน อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน กว่า 35,000 คน และด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนทั้งผลิตภัณฑ์อาหาร เครื่องสำอาง และสมุนไพร เชื่อว่างานครั้งนี้จะช่วยเสริมสร้างความรู้สนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชน หรือ SMEs ให้สามารถพัฒนาสินค้าที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และขอขอบคุณกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และเครือข่ายทุกภาคส่วนที่ร่วมกันพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีความปลอดภัย และดูแลสุขภาพประชาชนอย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์เป้าหมายสำคัญที่อยากเห็นคนไทย “กินเป็น ไม่ป่วย สวยหล่อ อายุยืน 100 ปี”

นายแพทย์ยงยศ กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีภารกิจศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาความรู้และเทคโนโลยีนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเกิดโรคและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพ รวมถึงพัฒนาคุณภาพและกระบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน OTOP/SMEs โดยใช้ข้อมูลผลการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ในการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองให้ได้มาตรฐาน และสร้างโอกาสการต่อยอดผลิตภัณฑ์สู่ตลาดสากล ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ที่ผ่านการพัฒนาจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (DMSc Product) รวมทั้งสิ้น 829 ผลิตภัณฑ์ ได้แก่

1. ประเภท Safety Product รวม 441 ผลิตภัณฑ์
2. ประเภท Smart Product รวม 309 ผลิตภัณฑ์
3. ประเภท Sustainable Smart Product รวม 37 ผลิตภัณฑ์
- และ 4. ประเภท DMSc Initiative Product รวม 42 ผลิตภัณฑ์

สำหรับการจัดงานมหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน ครั้งที่ 2 มีการแสดงนิทรรศการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนากับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผ่านการตรวจสอบความปลอดภัยจากห้องปฏิบัติการจากทุกภาครวมกว่า 100 ร้านค้า ทั้งอาหาร ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากสมุนไพร ภายใต้แนวคิด “กินเป็น ไม่ป่วย สวยหล่อ อายุยืน 100 ปี” รวมทั้งมีการเสวนาให้ความรู้เส้นทางสร้างแบรนด์พัฒนาผลิตภัณฑ์คุณภาพ ถ่ายทอดประสบการณ์ เทคนิคการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการ มีการเสวนา เรื่อง “กินเป็น เลือกได้ ห่างไกล NCDs” ซึ่งจะสอนนับคาร์บ หรือการคำนวณปริมาณคาร์โบไฮเดรตที่ร่างกายควรได้รับในแต่ละวันให้กับผู้ร่วมงาน เพื่อสร้างความตระหนักรู้เรื่องสุขภาพแก่ประชาชน ควบคู่กับการเสริมศักยภาพผู้ประกอบการไทยให้สามารถก้าวสู่ตลาดโลกได้อย่างมั่นใจ

“ขอเชิญชวนประชาชนเข้าร่วมงานมหกรรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ครั้งที่ 2 ชม ชิม ช้อปผลิตภัณฑ์ชุมชนที่การันตีมาตรฐานความปลอดภัย หรือร่วมกิจกรรม Workshop การทำเครื่องดื่มจากสมุนไพร และการทำลิปบาล์มสมุนไพรฟรี ณ MCC Hall ชั้น 4 เดอะมอลล์ไลฟ์สไตล์ จามวงศ์วาน งานมีถึงวันที่ 24 สิงหาคม 2568 ส่วนผู้ประกอบการที่สนใจเข้าร่วมโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ

23 สิงหาคม 2568

กองทดสอบความชำนาญ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้แนวปฏิบัติด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์

และสาธารณสุข สำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการมาตรฐานเดียวกัน

วันนี้ (3 ตุลาคม 2567) นายแพทย์ปิยะ ศิริลักษณ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย ดร.ชูพงศ์ คำจวง นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย เปิดการสัมมนาสื่อสารการใช้แนวทางปฏิบัติงาน (Guidelines) ด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และสาธารณสุขสำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิ ณ โรงแรมพีซี พาเลซ จังหวัดสกลนคร

นายแพทย์ปิยะ ศิริลักษณ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยกองทดสอบความชำนาญ ได้จัดทำแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขของหน่วยบริการปฐมภูมิ ตามคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2566 ฉบับปรับปรุงขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือการให้บริการด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขในหน่วยบริการปฐมภูมิทั่วประเทศ สามารถพัฒนาระบบห้องปฏิบัติการที่สอดคล้องกับมาตรฐานในระดับสากล และให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชนทุกพื้นที่ โดยหน่วยงานที่สนใจสามารถโหลดแนวทางปฏิบัติงานด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์ และสาธารณสุขของหน่วยบริการปฐมภูมิ ได้ที่ เว็บไซต์ กองทดสอบความชำนาญ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ <https://dpt.dmsc.moph.go.th/download/Guidelines.pdf>

นายแพทย์ปิยะ กล่าวอีกว่า การจัดสัมมนาครั้งนี้ เป็นการสื่อสารการใช้งานแนวทางปฏิบัติงานด้านระบบห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข ตามคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2566 ฉบับปรับปรุง ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องด้านระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในพื้นที่จังหวัดสกลนคร นครพนม กาฬสินธุ์ และมุกดาหาร รวมทั้งสิ้น 500 คน ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านระบบห้องปฏิบัติการ สามารถนำไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานได้ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การให้บริการด้านห้องปฏิบัติของหน่วยบริการปฐมภูมิเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

3 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แนะนำแนวทางพัฒนาห้องปฏิบัติการปฐมภูมิ ยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขสู่มาตรฐานสากล

กองทดสอบความชำนาญ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดสัมมนา “การใช้แนวทางปฏิบัติงาน (Guidelines) ด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุข สำหรับหน่วยบริการปฐมภูมิ เขตสุขภาพที่ 5” เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการประกันคุณภาพการทดสอบในหน่วยบริการปฐมภูมิ พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์บริการทดสอบความชำนาญของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิทุกระดับ โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นประธานเปิดการสัมมนา ณ โรงแรมริเวอร์ตัน อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2568

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำ แนวทางปฏิบัติงาน (Guidelines) ด้านห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และสาธารณสุขของหน่วยบริการปฐมภูมิ ตามเกณฑ์คู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนหน่วยบริการปฐมภูมิให้สามารถพัฒนาระบบห้องปฏิบัติการให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล และสามารถให้บริการที่มีคุณภาพสูงแก่ประชาชน ทั้งนี้แนวทางปฏิบัติงานดังกล่าวสามารถนำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับคู่มือคุณภาพมาตรฐานบริการสุขภาพปฐมภูมิ พ.ศ. 2566 ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้หน่วยบริการปฐมภูมิสามารถดำเนินงานด้านห้องปฏิบัติการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบริบทของระบบบริการสุขภาพปฐมภูมิในประเทศไทย

การจัดงานในครั้งนี้มุ่งหวังให้หน่วยบริการปฐมภูมิสามารถนำแนวทางปฏิบัติงานไปปรับใช้ เพื่อยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการสู่ระดับสากล และเพิ่มคุณภาพการให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมี ดร.ฐิติวัศส์ สุวคนธ์ ผู้อำนวยการกองทดสอบความชำนาญ พร้อมด้วย ทนพ.วรวิทย์ ไชยชะอุ่ม หัวหน้าห้องปฏิบัติการ โรงพยาบาลกาฬสินธุ์เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมสัมมนา ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจาก องค์การบริหารส่วนจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลประจำจังหวัด และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตสุขภาพที่ 5 ครอบคลุมพื้นที่ จังหวัดเพชรบุรี กาญจนบุรี นครปฐม ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรสงคราม สมุทรสาคร และสุพรรณบุรี รวมจำนวนกว่า 250 คน

19 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สร้างเครือข่ายระดับชาติด้านการทดสอบความชำนาญ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพห้องปฏิบัติการของประเทศ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดการประชุมวิชาการทดสอบความชำนาญระดับชาติ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2568 หัวข้อ "การทดสอบความชำนาญ เพื่อความเข้มแข็งของการประกันคุณภาพห้องปฏิบัติการ" (Proficiency Testing for Strengthening the Laboratory Quality Assurance) โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหาร บุคลากรจากสมาคมเทคนิคการแพทย์แห่งประเทศไทย สมาคมเทคนิคการแพทย์กระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัย โรงพยาบาลภาครัฐและเอกชน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ร่วมแลกเปลี่ยนความรู้ และเสริมแนวทางการพัฒนาแผนทดสอบความชำนาญให้ตอบสนองความต้องการของประเทศ ณ โรงแรมเบสท์ เวสเทิร์น พลัส แวนด้า แกรนด์ จ.นนทบุรี เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นหน่วยงานที่มีพันธกิจ ให้บริการตรวจวิเคราะห์ ศึกษา วิจัย พัฒนาองค์ความรู้เทคโนโลยีทางห้องปฏิบัติการของประเทศ รวมทั้งการพัฒนาและกำหนดมาตรฐาน ซึ่งการให้บริการทดสอบความชำนาญ (Proficiency Testing, PT) ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข มีความครอบคลุม 10 สาขา ได้แก่ พยาธิวิทยา คลินิก พืชวิทยา ยา ยาเสพติด อาหาร สมุนไพร เครื่องสำอาง วัตถุอันตราย วัสดุเพื่อการรักษา และเครื่องมือแพทย์ ซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมคุณภาพและความสามารถของห้องปฏิบัติการในประเทศ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้รับบริการ หน่วยบริการทดสอบความชำนาญ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในปัจจุบันมีการขยายการให้บริการทดสอบความชำนาญด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมทั้งมีความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินงานให้มีความครอบคลุม ตอบสนองต่อความต้องการและความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพห้องปฏิบัติการของประเทศ ดังนั้น การพัฒนาบุคลากรด้านการทดสอบความชำนาญให้มีความรู้ความเข้าใจ ดำเนินงานอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัย สนับสนุนให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเทคโนโลยีของหน่วยงานต่างๆ เป็นเครือข่ายการทดสอบความชำนาญระดับชาติ จะเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านคุณภาพและความสามารถของห้องปฏิบัติการ

สำหรับการจัดงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์การทดสอบความชำนาญด้านการแพทย์และสาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตลอดจนสร้างเครือข่ายระดับชาติด้านการทดสอบความชำนาญ โดยเป็นเวทีนำเสนอผลงานด้านการทดสอบความชำนาญ เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพห้องปฏิบัติการของประเทศ โดยได้รับเกียรติจากวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล

มหาวิทยาลัยมหิดล กองโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรงพยาบาลเพชรบูรณ์ กองสาธารณสุข อบจ.
ระยอง โรงพยาบาลเมดพาร์ค และหน่วยงานภายในกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ทั้งนี้สามารถสอบถามเกี่ยวกับการทดสอบความชำนาญด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้ที่ กองทดสอบ
ความชำนาญ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 99947, 99765, 98383, 99697, 99763,
98358, 99949 หรือติดตามรายละเอียดทางเว็บไซต์ <https://pt.dmsc.moph.go.th/>

4 กรกฎาคม 2568

กองความร่วมมือระหว่างประเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมประชุมผู้บริหารระดับสูง เพื่อสานพลังความร่วมมือสนับสนุน แผนยุทธศาสตร์ห้องปฏิบัติการแห่งชาติ ของประเทศติมอร์-เลสเต

กองความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับเลขานุการเครือข่ายห้องปฏิบัติการสาธารณสุขระดับภูมิภาค (RPHL) เข้าร่วมประชุมผู้บริหารระดับสูงแบบทวิภาคี ระหว่างวันที่ 29-30 เมษายน 2568 ณ กรุงดิลี ประเทศติมอร์-เลสเต เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ห้องปฏิบัติการแห่งชาติ (NLSP) ของประเทศติมอร์-เลสเต โดยมี นายแพทย์ ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ประเทศไทย เป็นประธานคณะผู้บริหารระดับสูงเข้าร่วมประชุม พร้อมด้วย นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีฯ นางสาวนิรดา โพธิ์ยิ้ม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ และ นาย อธิวัฒน์ ปริณสิริคุณาวุฒิ ผู้อำนวยการกองความร่วมมือระหว่างประเทศ ในฐานะเลขานุการเครือข่าย RPHL ณ โอกาสนี้ได้เข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการของ National Institute of Public Health of Timor-Leste (INSP-TL) และห้องปฏิบัติการภายในโรงพยาบาล พร้อมทั้งหารือแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพห้องปฏิบัติการ และความร่วมมือด้านวิชาการอื่นๆร่วมกับ Dr. Merita Antonia A. Monteiro, President of the Council of Directors of INSP-TL และคณะ ซึ่งความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายในครั้งนี้ ถือเป็นก้าวสำคัญในการเสริมสร้างศักยภาพทางห้องปฏิบัติการ ผ่านการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ NLSP ของประเทศติมอร์-เลสเต นอกจากนี้ คณะผู้บริหารยังได้เข้าพบ Dr. Arvind Mathur, WHO Representative to Timor-Leste และคณะ เพื่อหารือแนวทางการร่วมมือในการยกระดับระบบศักยภาพห้องปฏิบัติการประเทศติมอร์-เลสเต และความร่วมมือระดับภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรมร่วมกัน

1 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ เครือข่ายห้องปฏิบัติการสาธารณสุขระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (RPHL Network) เปิดสำนักงานเลขานุการเครือข่าย RPHL Network เพื่อสร้างความร่วมมือและเดินหน้าสู่ระบบห้องปฏิบัติการสาธารณสุข ที่มีความยั่งยืนและมีสมรรถนะในการรับมือกับภัยคุกคามทางสุขภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทุกคนในภูมิภาค

วันนี้ (26 มิถุนายน 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีเปิดสำนักงานเลขานุการเครือข่ายห้องปฏิบัติการสาธารณสุขระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Regional Public Health Laboratory Network) หรือ RPHL Network โดยมี ผู้แทนจาก 12 ประเทศสมาชิกเครือข่ายฯ Ms.Dhamari Naidoo จากองค์การอนามัยโลกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (WHO SEARO) Dr.Shunsuke Mabuchi จากกองทุนโลก (The Global Fund) Dr.Nik Jasmin Nik Mahir จากประเทศมาเลเซีย นายสุรียัน วิจิตรเลขการ ผู้อำนวยการสถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง (Mekong Institute - MI) Dr.Nik Jasmin Nik Mahir จากประเทศมาเลเซีย นางสาวจินตนา ศรีวงษา ผู้อำนวยการเครือข่าย RPHL ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมพิธี ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า เครือข่ายห้องปฏิบัติการ RPHL Network จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2562 ภายใต้วาระความมั่นคงสุขภาพโลก ได้รับทุนสนับสนุนจาก USAID ปัจจุบันมีสมาชิก 14 ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รวมถึง 10 ประเทศในอาเซียนและเนปาล ติมอร์-เลสเต ปาปัวนิวกินี และปากีสถาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ แบ่งปันข้อมูลความรู้ และทรัพยากรระหว่างห้องปฏิบัติการสาธารณสุขระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในฐานะหน่วยงานเลขานุการของเครือข่าย RPHL และผู้ให้การสนับสนุนพื้นที่ตั้งสำนักงานเลขานุการเครือข่าย RPHL ได้ทำงานอย่างใกล้ชิดและให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกเครือข่ายมาอย่างต่อเนื่อง เริ่มตั้งแต่การจัดตั้งเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็น การให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการจากเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญของกรมฯ การจัดการอบรมและประชุมเชิงปฏิบัติการที่สำคัญ การประชุมประจำปี รวมถึงการแลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูลที่สำคัญมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนให้เครือข่ายนี้เป็นหนึ่งในกลไกระดับภูมิภาค ที่ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของระบบห้องปฏิบัติการสาธารณสุขให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทของสำนักงานเลขานุการในการสนับสนุนเครือข่าย ทั้งในด้านการประสานความร่วมมือ การระดมทรัพยากร และการส่งเสริมการเชื่อมโยงระหว่างประเทศสมาชิกและภาคีเครือข่าย ด้วยเหตุนี้คณะกรรมการในการจัดสรรพื้นที่ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มีมติให้การจัดสรรพื้นที่สำหรับจัดตั้งสำนักงานเลขานุการเครือข่าย RPHL Network ซึ่งเป็นโอกาสอันดีที่จะได้สนับสนุนประเทศสมาชิกตามบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศ ผ่านรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือแบบเพื่อนช่วยเพื่อน (peer-to-peer support) อีกทั้งยังเป็นการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้มีความพร้อม ในการสนับสนุนประเทศสมาชิกอื่นๆ และมีบทบาทที่แข็งแกร่งขึ้นในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในระยะยาวต่อไป

“พิธีเปิดสำนักงานเลขานุการเครือข่าย RPHL Network ในวันนี้ เป็นความร่วมมือของพวกเราทุกคนกำลังช่วยกันสร้างภูมิภาคที่มีความปลอดภัยด้านสุขภาพที่ดีขึ้น มีความยั่งยืนมากยิ่งขึ้น และเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนเดินหน้าสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานของห้องปฏิบัติการสาธารณสุข ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของวาระความมั่นคงสุขภาพของประชากรในภูมิภาค และแสดงเจตจำนงร่วมกัน “ก้าวต่อไปของเครือข่าย RPHL Network ที่เน้นย้ำ การบ่มเพาะ ต่อยอด ภาวะผู้นำ และเสริมสร้างความร่วมแรงร่วมใจของทุกภาคส่วน” เพื่อเดินหน้าสู่ระบบห้องปฏิบัติการสาธารณสุขที่มีความยั่งยืนและมีสมรรถนะในการรับมือกับภัยคุกคามทางสุขภาพ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนทุกคนในภูมิภาค” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

ศูนย์รวมบริการ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบของขวัญปีใหม่ 2568 แก่ประชาชนและผู้รับบริการ ปรับลดอัตราค่าบริการ และลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ มากกว่า 800 รายการ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีภารกิจในการให้บริการด้านการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการด้านอาหาร ยา ยาเสพติด รังสี เครื่องมือแพทย์ สมุนไพร เครื่องสำอางวัตถุอันตราย ชีววัตถุ พิษวิทยา พยาธิวิทยาคลินิก การรับรองมาตรฐานห้องปฏิบัติการ และการทดสอบความชำนาญทางห้องปฏิบัติการ เพื่อมุ่งมั่นที่จะส่งมอบบริการที่ดีมีคุณภาพและมาตรฐาน ยกกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ขานรับนโยบายรัฐบาลและข้อสั่งการของนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ในการเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเติบโตทางธุรกิจของไทย โดยได้ดำเนินการปรับปรุงการให้บริการที่รวดเร็วขึ้น โดยจัด 2 แพ็คเกจ เพื่อเป็นของขวัญปีใหม่ 2568 คือ ลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ และลดอัตราค่าบริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า และเกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีนโยบายให้ทุกหน่วยงานที่มีงานบริการ ทำการปรับลดระยะเวลาตรวจวิเคราะห์ทุกรายการที่ให้บริการ โดยอ้างอิงตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือการให้บริการของหน่วยงาน เพื่อเป็นการปรับปรุงกระบวนการให้บริการที่รวดเร็วขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยตรงในการลดระยะเวลาการรอคอยและเพิ่มความพึงพอใจในการเข้ารับบริการ โดยมีคณะทำงานพิจารณากำหนดระยะเวลา ที่ใช้เป็นมาตรฐานกลาง การตรวจวิเคราะห์และงานบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำรายละเอียดการปรับลดระยะเวลาและปรับลดอัตราค่าบริการฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนี้ ปรับลดอัตราค่าบริการตรวจวิเคราะห์ทั้งด้านยา สมุนไพร เครื่องสำอาง เครื่องมือแพทย์ ฯลฯ จำนวน 440 รายการ และปรับลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ จำนวน 249 ผลิตภัณฑ์ (889 รายการตรวจวิเคราะห์) โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2568 เป็นต้นไป ถือเป็นของขวัญปีใหม่ให้กับประชาชนคนไทย ตลอดจนสนับสนุนภาคธุรกิจของไทย

นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการรับส่งตัวอย่าง เพื่อตรวจวิเคราะห์ผ่านระบบออนไลน์ที่เรียกว่า ไอ แล็บ พลัส (iLab Plus) เพื่อจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจวิเคราะห์ และรายงานผลวิเคราะห์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-report) ทำให้การบริการรวดเร็ว ลดระยะเวลาในการเดินทางมาติดต่อส่งตัวอย่างและรับผลวิเคราะห์ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งนี้ ประชาชนและผู้รับบริการสามารถเข้าไปดูรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับรายการที่ปรับลดอัตราค่าบริการตรวจวิเคราะห์และผลิตภัณฑ์ที่มีการปรับลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ได้ที่เว็บไซต์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ www.dmsc.moph.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทรศัพท์ 0 2951 0000 ต่อ 99968 และผ่านทางแอปพลิเคชัน LINE โดยกดเพิ่มเพื่อนที่ @511wzapg หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่งทั่วประเทศ ในวันจันทร์-ศุกร์ เวลา

08.30-16.30 น. (ยกเว้นวันหยุดราชการ) หรือสแกน QR Code นี้ อีกช่องทางหนึ่ง” นายแพทย์ยงยศ กล่าวทิ้งท้าย

รายการที่ปรับลดระยะเวลาการตรวจฯ : <https://www.dmsc.moph.go.th/th/detailAll/2872/nw/25>

รายการที่ปรับลดราคา : <https://www.dmsc.moph.go.th/th/detailAll/2871/nw/25>

17 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจ ภายใต้โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการ BDS

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ร่วมเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจ
ภายใต้โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการ **BDS**

เช็ครายละเอียดการให้บริการ

สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์รวมบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 99965, 99968

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมเป็นผู้ให้บริการทางธุรกิจ ภายใต้โครงการส่งเสริมผู้ประกอบการ BDS เช็ครายละเอียดการให้บริการได้ที่ เว็บไซต์สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

หรือที่ลิงก์นี้จ้า >> <https://bds.sme.go.th/Project/Detail/7>

13 มีนาคม 2568

สถาบันชีววัตถุ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ประชุมผู้ประกอบการนำเข้าวัคซีน ชีววัตถุ และผู้ผลิต ภาครัฐและเอกชน เพื่อการพัฒนางานควบคุมคุณภาพวัคซีนและชีววัตถุของประเทศ

วันที่ 19 ธันวาคม 2567 นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมร่วมผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อการพัฒนางานสถาบันชีววัตถุ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยมี นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นางสาววรุฬ จตุรจิตตินันท์ ผู้อำนวยการสถาบันชีววัตถุ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้แทนจากบริษัทผู้นำเข้าวัคซีน ชีววัตถุ ผู้ผลิตในประเทศทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งบุคลากรสถาบันชีววัตถุ จำนวน 140 คน ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า สถาบันชีววัตถุ มีบทบาทหน้าที่เป็นห้องปฏิบัติการควบคุมคุณภาพวัคซีนและชีววัตถุของประเทศ ซึ่งหน่วยงานได้พัฒนาขีดสมรรถนะและความทันสมัยในการตอบสนองต่อปัญหาทางการแพทย์ และสาธารณสุข ตามหลักธรรมาภิบาล ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน มาร่วมรับรู้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส เพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพการบริการของหน่วยงานภาครัฐ ให้เป็นที่ยอมรับร่วมกัน เป็นการตอบสนองความพึงพอใจของทุกภาคส่วน

สำหรับการประชุมร่วมระหว่างผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสถาบันชีววัตถุ ได้มีการจัดขึ้นทุกปี เพื่อเป็นการสื่อสารแบบสองทางในการพัฒนางานควบคุมคุณภาพวัคซีนและชีววัตถุ การนำเสนอผลการดำเนินงานของสถาบันชีววัตถุ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี นอกจากนี้ สถาบันฯ ได้มีการให้ความรู้เรื่องการขอรับรองรุ่นการผลิต การแก้ไขเปลี่ยนแปลงทะเบียนตำรับวัคซีนและชีววัตถุ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น สอบถาม รวมถึงความคาดหวังและข้อเสนอแนะเชิงพัฒนางานบริการ การปรับปรุงงานให้สามารถตอบสนองความต้องการ ความคาดหวัง ความพึงพอใจได้ดียิ่งขึ้น และที่สำคัญเพื่อให้ประชาชนได้รับผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ความปลอดภัย และมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้าเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการสถาบันชีววัตถุอีกด้วย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีนโยบายให้ทุกหน่วยงานที่มีงานบริการ ทำการปรับลดระยะเวลาการตรวจวิเคราะห์ทุกรายการที่ให้บริการ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน ภาคธุรกิจของไทย และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า และเกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ได้อย่างยั่งยืน โดยจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่สถาบันชีววัตถุสามารถลดระยะเวลาการตรวจได้ตามนโยบายของกรมฯ ร้อยละ 30-50 ได้แก่ 1.บริการออกหนังสือรับรองรุ่นการผลิตชีววัตถุ สำหรับมนุษย์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ จำนวน 41 ผลิตภัณฑ์ และ 2. การตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ชีววัตถุ ประกอบการขึ้นทะเบียน ประกอบการประมูล ลูกโซ่ความเย็น และอื่นๆ จำนวน 31 ผลิตภัณฑ์

19 ธันวาคม 2567

กลุ่มพัฒนาระบบราชการ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครี 2 รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า รางวัลเลิศรัฐ (Public Sector Excellence Awards: PSEA) เป็นรางวัลที่สำนักงาน ก.พ.ร. มอบให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนและการบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพเป็นประจำทุกปี โดยมี 3 สาขา คือ สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA), สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (TEPGA), และสาขาบริการภาครัฐ (TPSA) เพื่อยกย่องเชิดชูหน่วยงานภาครัฐที่มีความเป็นเลิศในการปฏิบัติราชการและพัฒนาคุณภาพบริการให้ประชาชน และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐพัฒนาคุณภาพการให้บริการและบริหารราชการให้ดียิ่งขึ้น

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า ในปี 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับรางวัลเลิศรัฐ 2 รางวัล ได้แก่ รางวัลบริการภาครัฐ ระดับดีเด่น ประเภทบริการตอบโจทยตรงใจ ชื่อผลงาน “ลดต้นทุนการทดสอบ OECD GLP ตรงใจผู้ประกอบการส่งออกไทย” โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้พัฒนาห้องปฏิบัติการของตนเองจนได้รับการรับรองจากองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) ที่มีสมาชิกกว่า 45 ประเทศทั่วโลกให้เป็นหน่วยตรวจสอบขึ้นทะเบียนแห่งชาติ (Compliance Monitoring Authority: CMA) แห่งเดียวในประเทศไทย และพัฒนาห้องปฏิบัติการทดสอบ (Test Facility: TF) ให้ได้รับการรับรองด้านสาขาความชำนาญการทดสอบการก่อกลายพันธุ์เป็นแห่งแรกของประเทศไทยอีกด้วย ส่งผลให้ข้อมูลการทดสอบจากห้องปฏิบัติการที่ได้รับการรับรองจากไทยเป็นที่ยอมรับในกลุ่มประเทศสมาชิก OECD โดยไม่ต้องทดสอบซ้ำสร้างผลกระทบต่อเชิงบวกอย่างมหาศาลทำให้ผู้ประกอบการสามารถทดสอบผลิตภัณฑ์ในประเทศด้วยค่าใช้จ่ายที่ลดลงอย่างน้อย 50% ช่วยประหยัดต้นทุนรวมของประเทศได้กว่า 12,000 ล้านบาทต่อปี ลดระยะเวลาการรอคอยจากเดิมที่นานกว่า 180 วัน เหลือไม่เกิน 90 วัน ช่วยให้ผู้ประกอบการนำสินค้าเข้าสู่ตลาดได้เร็วขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีโลกได้อย่างแท้จริง ช่วยแก้ปัญหาให้กับผู้ประกอบการไทยกว่า 16,275 ราย ที่ส่งออกสินค้า 8 กลุ่มหลัก เช่น เคมีภัณฑ์ ยา เครื่องสำอางและสมุนไพร ฯลฯ ที่ต้องส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์ไปทดสอบยังต่างประเทศ เช่น ประเทศญี่ปุ่น เกาหลีสหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงถึง 100,000-10 ล้านบาทต่อการทดสอบ ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยมีต้นทุนสูงกว่าปีละ 12,000 ล้านบาท และเกิดค่าเสียโอกาสที่ไม่สามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ได้สูงถึง 180,000 ล้านบาทต่อปี

และรางวัลบริการภาครัฐ ระดับดี ประเภทขับเคลื่อนเห็นผลชื่อผลงาน “DMSc Finding HPV: Stop Cervical Cancer” ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มุ่งมั่นส่งเสริมการเข้าถึงบริการตรวจคัดกรอง สร้างความรู้ความเข้าใจและช่วยลดอัตราการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกสตรีไทย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ได้ดำเนินการพัฒนากระบวนการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วย HPV DNA Test จากสารพันธุกรรมชนิด DNA ของไวรัส HPV ที่สามารถจำแนกได้ถึง 14 สายพันธุ์ จากตัวอย่างเซลล์บริเวณปากมดลูก มีความไวความจำเพาะ

และความแม่นยำมากกว่าร้อยละ 90-95 และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาแนวโน้มการเกิดมะเร็งปากมดลูกในแต่ละกลุ่มประชากร เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย HPV DNA test 14 สายพันธุ์เสี่ยงสูงนำไปวิจัยและพัฒนาวัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูกของประเทศไทย

ปัจจุบันมีห้องปฏิบัติการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วย HPV DNA Test สังกัดกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง และเครือข่ายทางห้องปฏิบัติการ 278 แห่ง ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทั่วประเทศ อีกทั้งได้พัฒนาชุดมาตรฐานใช้ทดสอบความชำนาญห้องปฏิบัติการสร้างความมั่นใจได้ว่าผลการตรวจมีความถูกต้อง แม่นยำ น่าเชื่อถือ มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล นอกจากนี้ จัดกิจกรรมสื่อสารประชาสัมพันธ์ผู้บริหารกระทรวงสาธารณสุขและหน่วยบริการเครือข่ายในพื้นที่ เช่น รพ.สต. สสอ. รพ.มหาวิทยาลัย รพ.เอกชน อปท. และ อสม.ให้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง

“มะเร็งปากมดลูกเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญของประเทศไทยพบผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกรายใหม่ 9,158 รายต่อปี มีอัตราเสียชีวิตสูงถึง 4,705 รายต่อปี ประเทศไทยมีเป้าหมายการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก 15.6 ล้านคนภายในปี 2563 แต่พบว่า มีสตรีไทยกว่า 10 ล้านคนยังไม่เคยรับการตรวจเลยด้วยสาเหตุจากความเขินอายและความกลัว การเข้าถึงบริการที่จำกัดในพื้นที่ห่างไกล จากการตรวจวิเคราะห์ที่ผ่านมา สายพันธุ์ที่พบมากในประเทศไทยได้แก่ สายพันธุ์ 52, 16, 58, 51 ตามลำดับ ดังนั้น การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 1,500-3,000 บาทต่อคน ซึ่งตลอดชีวิตจะต้องตรวจประมาณ 5 ครั้ง มีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 7,500-15,000 บาท เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในการรักษามะเร็งระยะลุกลามสูงถึง 100,000-500,000 บาทต่อราย ดังนั้น การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกสามารถช่วยลดงบประมาณด้านสาธารณสุขของประเทศไทยได้หลายพันล้านบาทต่อปี” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

18 กันยายน 2568

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พัฒนาระบบสารสนเทศ “กรมวิทย์ with you” เป็นช่องทางสื่อสารแจ้งเตือนภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา อาหาร เครื่องสำอางที่ไม่ปลอดภัย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ใช้งานได้ทั้งคอมพิวเตอร์และโทรศัพท์มือถือ

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวถึงระบบสารสนเทศ "กรมวิทย์ with you" ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ได้พัฒนาขึ้นเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งที่ใช้สื่อสารข้อมูลความเสี่ยงของผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์แก่ อสม. เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หน่วยงานภาคีเครือข่ายและประชาชนทั่วไป ที่สำคัญยังเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของศูนย์แจ้งเตือนภัยสุขภาพในชุมชน ที่กระจายอยู่ในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อบันทึกข้อมูล และส่งต่อการเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา อาหาร เครื่องสำอางในชุมชน นำไปวิเคราะห์ เพื่อสื่อสารแจ้งเตือนภัยผลิตภัณฑ์ที่มีความเสี่ยงทั้งในระดับชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และประเทศ นอกจากนี้ยังใช้สำหรับเก็บข้อมูลการฝึกอบรม และผลงานของ อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน รวมถึงการเผยแพร่ข้อมูลผลิตภัณฑ์อาหาร และเครื่องสำอางผสมสมุนไพร ของผู้ประกอบการ OTOP/SME ที่ได้รับการพัฒนาและได้รับตราสัญลักษณ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยกรมฯ อีกด้วย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ระบบสารสนเทศ "กรมวิทย์ with you" เป็นฐานข้อมูลที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดทำขึ้น เพื่อรวบรวมข้อมูลผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ถูกตรวจและยืนยันผลแล้ว โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ ดังนั้น ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าไปใช้เพื่อสืบค้นข้อมูล โดยไม่ต้องลงทะเบียนเพื่อประโยชน์ในการระวังภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพได้อย่างง่าย ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมามีหน่วยงานรัฐเข้าใช้งาน 591 แห่ง มี อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน 8,286 ราย มีข้อมูลคัดกรองกลุ่มเสี่ยง 3,608 ผลิตภัณฑ์ มีข้อมูลสื่อสารแจ้งเตือนภัยสู่สาธารณะ 699 ข้อมูล และมีประชาชนเข้าใช้งานกว่า 66,705 ครั้ง

“สำหรับการใช้งานระบบสารสนเทศ “กรมวิทย์ with you” นั้น สามารถใช้งานได้ทั้งคอมพิวเตอร์ที่เว็บไซต์ <https://withyou.dmsc.moph.go.th> รวมทั้งโทรศัพท์มือถือใช้ได้ทั้งในระบบปฏิบัติการ Android และ iOS

โดยสามารถดาวน์โหลดติดตั้งแอปพลิเคชัน “กรมวิทย์ with you” ได้ฟรี นอกจากนี้เพื่อความสะดวกในการใช้งานยิ่งขึ้น ได้เพิ่มช่องทางการเข้าถึงผ่านทาง Line official ด้วยการสแกน QR Code

ทั้งนี้ สามารถสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข โทร. 0 2951 0000 ต่อ 98809 ในวันและเวลาราชการ” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

1 พฤศจิกายน 2567

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบสเปรย์กันยุงติมอส น้ำมันหอม และซีฟี่งทาน้ำกัดเท้า เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และคณะผู้บริหาร เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบผลิตภัณฑ์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ สเปรย์ป้องกันยุงติมอส น้ำมันหอม ซีฟี่งทาน้ำกัดเท้า และถู่ยงซีฟี่ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 2 ณ จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2567

ทั้งนี้ ผลิตภัณฑ์ติมอส (D-mos) เป็นสเปรย์กันยุงและยุงตื้อสารเคมีกำจัดแมลงเพื่อป้องกันโรคไข้เลือดออก วิจัยและพัฒนาโดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีประสิทธิภาพป้องกันยุงและยุงตื้อสารเคมีกำจัดแมลงได้นาน 9-12 ชั่วโมง

สำหรับ ซีฟี่งทาน้ำกัดเท้า มีสรรพคุณฆ่าเชื้อราและรักษาโรคน้ำกัดเท้า ใช้รักษาอาการเท้าเปื่อยลอกแดง ส่วนน้ำมันหอมระเหยสมุนไพรร ใช้สำหรับสูดดม ให้ความสดชื่น ซึ่งผลิตภัณฑ์ดังกล่าว วิจัยและพัฒนาโดยสถาบันวิจัยสมุนไพรร ซึ่งเป็นหน่วยงานวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรร และมีโรงงานต้นแบบผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

3 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบใบประกาศเกียรติคุณแก่เครือข่ายงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จังหวัดชุมพร

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบเกียรติบัตรด้านการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ (DMSC Product) ระดับ Safety Product ให้แก่ วิสาหกิจชุมชนทอปกิ่งเงินออยล์ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีเพื่อการแปรรูป และโรงพยาบาลท่าแซะ เกียรติบัตร อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน แก่ อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนสถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา นวมินทราชินี บ้านหาดยาย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านโนกริม บ้านแก่งกระทิง และโรงพยาบาลละแม เกียรติบัตรที่เล็งการขับเคลื่อนวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ผู้นำการขับเคลื่อนวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน แก่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดชุมพร สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหลังสวน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสวี และโรงพยาบาลละแม พร้อมมอบป้ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จำนวน 4 ป้าย แก่ 1.ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน สอน.บ้านหาดยาย 2.ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน สอน.บ้านโนกริม 3.ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน สอน.บ้านแก่งกระทิง และ 4.ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน โรงพยาบาลละแม โดยมีนายแพทย์อนุ ทองแดง นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดชุมพร ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ร่วมเป็นเกียรติในพิธี ณ โรงแรมนานาบีช อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ.2567

ทั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้ง 15 แห่ง ได้ดำเนินโครงการตามแผนงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนตามภารกิจของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้และผลผลิตที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยสู่ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนวิชาการการตรวจวิเคราะห์และชั้นสูตรโรคแก่หน่วยงานเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน ทั่วประเทศ โดยสามารถดูรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ www.dmssc.moph.go.th หรือเว็บไซต์กรมวิทย์ with you หรือสอบถามเพิ่มเติมผ่านไลน์ออฟฟิเชียลกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ @dmsscnews โทรศัพท์ 0 2951 0000

29 ตุลาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ ร่วมกับ อบจ.ปัตตานี และเครือข่ายสาธารณสุขในพื้นที่ จัดอบรมให้ความรู้และเก็บตัวอย่างตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยวิธี HPV DNA Test โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ให้แก่ เจ้าหน้าที่ รพ.สต. เพื่อพัฒนากระบวนการตรวจเชื้อ HPV ให้มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ง่ายยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการให้บริการในพื้นที่ห่างไกล

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย นายเศรษฐ์ อัญญ์รี เปิดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และเก็บตัวอย่างตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-Sampling) โดยมี นายอัครวิชัย ช่วยพรหม ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานมะเร็งโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของจังหวัดปัตตานี จำนวน 200 คน เข้าร่วม ณ ห้องประชุมคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2567

นายแพทย์บัลลังก์ กล่าวว่า มะเร็งปากมดลูกเป็นภัยเงียบของสตรีไทย และเป็นโรคที่สตรีไทยไม่กล้าตรวจ เพราะมีความเขินอาย กลัวเจ็บ ซึ่งปัจจุบันนโยบายกระทรวงสาธารณสุขได้รณรงค์ให้เด็กหญิงไทยที่อายุถึงวัยได้รับการฉีดวัคซีนเพื่อป้องกันการเกิดมะเร็งปากมดลูก และได้บรรจุให้การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test เป็นสิทธิประโยชน์ในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เพื่อให้สตรีไทย อายุ 30-60 ปี ทุกคนได้เข้าถึงบริการตรวจคัดกรอง

ทั้งนี้ จากข้อมูลการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12 พบว่า มีสตรีกลุ่มเป้าหมายได้รับการตรวจคัดกรองเพียง 2.4 แสนคน จากเป้าหมาย 1.1 ล้านคน จึงยังไม่ได้รับการตรวจคัดกรอง เป็นจำนวนมากกว่า 8 แสนคน ในจำนวนนี้เป็นสตรีในพื้นที่จังหวัดปัตตานี 1.4 แสนคน ซึ่งถือว่าเป็นความเสี่ยงและภัยด้านสุขภาพในชุมชน โดยสาเหตุหลักที่ทำให้การตรวจคัดกรองไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากประชากรกลุ่มเป้าหมายมีความกังวล เขินอาย กลัวการบาดเจ็บจากวิธีตรวจแบบเดิม ไม่สะดวกกลางาน นอกจากนี้ยังมีสาเหตุเฉพาะจากบริบทพื้นที่ อาทิเช่น ขาดช่องทางการให้ความรู้ความเข้าใจ ความเชื่อทางศาสนาที่ไม่ถูกต้อง สามีไม่อนุญาต รวมถึงการเดินทาง บริการขนส่งสาธารณะเข้าไม่ถึง เนื่องจากอยู่ในพื้นที่ห่างไกล

นายแพทย์บัลลังก์ กล่าวต่ออีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา จึงจัดทำโครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และค้นหาผู้ป่วยมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกในพื้นที่ 4 จังหวัดชายแดนใต้ ด้วยวิธี HPV DNA Test ซึ่งกิจกรรมประกอบด้วย การถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการ การสื่อสารทำความเข้าใจ และแนวทางปฏิบัติในการเก็บตัวอย่าง HPV DNA Test เพื่อการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานถ่ายทอดความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

เขต 12 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดปัตตานี โรงพยาบาลปัตตานี โรงพยาบาลชุมชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ที่มุ่งเน้นด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเด็น การเสริมสร้างสุขภาวะที่ดี เพื่อพัฒนาขีดสมรรถนะบริการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่สามารถตอบสนองต่อปัญหาทางการแพทย์และสาธารณสุข

“การอบรมในวันนี้ ประกอบด้วย ภาคบรรยาย และภาคปฏิบัติ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเองต่อไป โดยที่มุ่งหวังให้สตรี อายุ 30-60 ปี ในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอย่างครอบคลุมทั่วถึง โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อลดความเขินอาย ความกลัว รวมถึงลดระยะเวลาในการเข้ารับบริการในสถานพยาบาล” นายแพทย์บัลลังก์ กล่าวทิ้งท้าย

18 ธันวาคม 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก ด้วยวิธีเก็บตัวอย่างด้วยตนเองตั้งเป้าหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก

วันนี้ (10 มกราคม 2568) ที่ตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 5 สมุทรสงคราม กับ นายภาคิน ศรีสรรพวงค์ กรรมการผู้จัดการบริษัท แอ็กโกรคอมเมอร์ส กรุ๊ป จำกัด (ตลาดศรีเมือง จ.ราชบุรี) ในการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธีเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-sampling) เพื่อลดการเกิดมะเร็งปากมดลูก ในหญิงไทยกลุ่มเป้าหมายในตลาดศรีเมือง “สตรีศรีเมือง ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก” โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นางปานทิพย์ ศิริโชติ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 5 สมุทรสงคราม ผู้บริหารบริษัท แอ็กโกรคอมเมอร์ส กรุ๊ป จำกัด แพทย์หญิงปาจริย์ อารีรัมย์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดราชบุรี ผู้บริหารโรงพยาบาล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดราชบุรี ร่วมเป็นสักขีพยาน ซึ่งภายในงานมีกิจกรรมการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธีเก็บตัวอย่างด้วยตนเองกับแม่ค้า ประชาชนในพื้นที่

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบมาก 1 ใน 5 ของมะเร็งที่พบบ่อยในผู้หญิงไทย สาเหตุสำคัญมาจากการติดเชื้อเอชพีวี ส่วนใหญ่มักไม่แสดงอาการ และมากกว่าร้อยละ 90 จะหายได้เอง มะเร็งปากมดลูกป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีนเอชพีวี นอกจากนี้การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการป้องกันมะเร็งปากมดลูก ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้สตรีไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกทุก 5 ปี ที่ผ่านมาพบว่าหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย เข้ารับการตรวจคัดกรองได้น้อย ส่วนหนึ่งมาจากการไม่มารับการตรวจภายในเนื่องจากเขินอายแพทย์ โดยในพื้นที่จังหวัดราชบุรี มีเป้าหมายที่ต้องได้รับการคัดกรอง จำนวนประมาณ 200,000 ราย ปัจจุบันได้รับการคัดกรองแล้วประมาณ 40,000 ราย ดังนั้นกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงเพิ่มทางเลือกให้หญิงไทยที่ไม่เข้ารับการตรวจคัดกรองให้สามารถเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ง่ายขึ้น โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง โดยบูรณาการทำงานเชิงรุกร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องครอบคลุมทั่วประเทศ รวมถึงภายในตลาดศรีเมือง จังหวัดราชบุรี ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 5 สมุทรสงคราม ได้ร่วมกับบริษัท แอ็กโกรคอมเมอร์ส กรุ๊ป จำกัด เตรียมความพร้อมบริการประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เป็นหญิงไทยอายุ 30 - 60 ปี เพื่อให้ได้รับการรักษาตั้งแต่ระยะก่อนมะเร็ง หรือหากตรวจพบมะเร็งก็สามารถพบตั้งแต่ระยะเริ่มแรก ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าสู่กระบวนการรักษาได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มโอกาสในการรักษาหายขาดได้

นายภาคิน กล่าวเพิ่มเติมว่า ในพื้นที่ตลาดศรีเมืองมีผู้หญิงที่ยังไม่ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกอยู่จำนวนมาก การที่ได้ร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุกด้วยวิธีเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง นับว่าเป็นเรื่องที่น่ายินดีมาก เพราะถ้าตรวจเจอเร็วก็รักษาได้ทันเวลา จะช่วยให้ผู้หญิงไม่ต้องทนทุกข์ทรมานจากมะเร็งปากมดลูก และยังกลับมาใช้ชีวิตปกติได้เหมือนเดิม นอกจากนี้การตรวจที่แม่นยำยังช่วยให้เข้าสู่กระบวนการรักษาได้เร็วขึ้น ทำให้ลดโอกาสการเสียชีวิตจากมะเร็งปากมดลูกได้

10 มกราคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ ภาคเอกชน ยกกระดับมาตรฐานตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนีน สนับสนุนกระท่อมไทยสู่ตลาดโลก

วันนี้ (28 มกราคม 2568) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข แลกงข่าว “ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการยกระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์สารไมทราไจนีน (Mitragynine) ในใบกระท่อม” โดยมี นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วย นายแพทย์พิเชษฐ บัณฑิต นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายพรชัย ปัทมินทร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด (Dr.Kratom Bio) เกษัชกรหญิงศิริวรรณ ชัยสมบูรณ์พันธ์ ผู้อำนวยการสำนักยาและวัตถุเสพติด นายสันตกิจ นิลอุดมศักดิ์ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยสมุนไพร นางวิชาดา จงมีวาสนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร นายอัศวชัย ช่วยพรหม ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา และนางสาวนิตยา เพียรทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12/1 ตรัง ร่วมแถลงข่าว ณ ห้องประชุม 110 ชั้น 1 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จ.นนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข มีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่จะประกาศความร่วมมือกับ บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด ในเครือ บริษัท ดร.ซีบีดี จำกัด รวมถึงหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนต่างๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์สารไมทราไจนีนในใบกระท่อม ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผลผลิต เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดส่งออก และสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรไทย ความร่วมมือครั้งนี้มีเป้าหมายหลักในการสร้างมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราไจนีนให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล โดยใช้ห้องปฏิบัติการของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ซึ่งเป็นมาตรฐานสากล สำหรับห้องปฏิบัติการทดสอบและสอบเทียบ เพื่อรับประกันความถูกต้องแม่นยำ และความน่าเชื่อถือของผลการตรวจวิเคราะห์

ภายใต้ความร่วมมือนี้ ทั้งสองหน่วยงานจะร่วมกันยกระดับการตรวจวิเคราะห์คุณภาพมาตรฐานใบกระท่อมไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับสากล มีการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการใช้เทคนิคการตรวจวิเคราะห์ เพื่อให้มั่นใจในความถูกต้องและน่าเชื่อถือของผลการตรวจวิเคราะห์ในทุกขั้นตอน และสร้างระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีระบบการรับรองผลการตรวจวิเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการนำไปใช้ในระดับสากลต่อไป

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและตรวจวิเคราะห์ไมทราไจนีน ในใบกระท่อมมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการจัดทำมาตรฐานวัตถุเสพติดใบพืชกระท่อมของประเทศ ไทย เผยแพร่ในตำรามาตรฐานยาสมุนไพรไทย หรือ Thai Herbal Pharmacopoeia ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 รวมทั้งได้ดำเนินโครงการความร่วมมือระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ เพื่อจัดทำสารมาตรฐานไมทราไจนีนความบริสุทธิ์สูง (มากกว่า 99%) และจัดทำเป็นสารละลายมาตรฐานความเข้มข้น 1.0501

mg/ml เพื่อให้สะดวกต่อการใช้งาน มีราคาถูกกว่าสารมาตรฐานจากต่างประเทศ 3 เท่า สามารถลดการนำเข้าได้ไม่น้อยกว่า 7 ล้านบาทต่อรุ่นการผลิต เริ่มเปิดให้บริการ มกราคม พ.ศ.2568 นอกจากนี้ ยังเปิดให้บริการตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราเจนีน ในวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากใบกระท่อม ประกอบด้วย การตรวจวิเคราะห์ปริมาณสารไมทราเจนีน การตรวจวิเคราะห์ปริมาณความชื้น การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ การตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนโลหะหนัก ได้แก่ แคดเมียม ตะกั่ว สารหนู และปรอท การตรวจวิเคราะห์การ

ปนเปื้อนยาฆ่าแมลง และการตรวจวิเคราะห์สารพิษจากเชื้อรา ถือเป็นยกระดับมาตรฐานการตรวจวิเคราะห์กระท่อมของประเทศไทย เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สามารถสอบถามรายละเอียดหรือส่งตัวอย่างตรวจวิเคราะห์ได้ที่ศูนย์รวมบริการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000 ต่อ 99968 หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ

ด้าน นายพรชัย ปัทมินทร ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด (Dr.Kratom Bio) กล่าวเสริมว่า บริษัท ดร.กระท่อม ไบโอบี จำกัด ในเครือ บริษัท ดร.ซีบีดี จำกัด เป็นผู้ประกอบการ ธุรกิจด้านการดูแลสุขภาพ ที่ให้บริการครบวงจร โดยมุ่งเน้นในการวิจัย พัฒนา ผลิตภัณฑ์ที่ใช้สารสกัดจากกัญชา กัญชง และกระท่อมในระดับมาตรฐานทางการแพทย์ ซึ่งที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้มีความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2565 ในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย ให้มีคุณภาพมาตรฐาน มีความปลอดภัย สามารถสร้างนวัตกรรมสมุนไพรที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ผ่านเครือข่ายในระดับนานาชาติ (global network)ของบริษัท พร้อมร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการผลักดันพืชกระท่อมให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่มีศักยภาพในตลาดโลกอย่างยั่งยืน และได้เล็งเห็นถึงศักยภาพของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในด้านการพัฒนามาตรฐานการตรวจวิเคราะห์และการศึกษาวิจัยพืชกระท่อมในประเทศไทย ดังนั้น ความร่วมมือกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในครั้งนี้ จะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมหาศาลทั้งต่อเกษตรกรผู้ปลูกกระท่อม และผู้ประกอบการที่จะได้รับการรับรองคุณภาพผลผลิต สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดส่งออก มีมาตรฐานอ้างอิงในการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ สร้างความน่าเชื่อถือแก่คู่ค้าทั้งในและต่างประเทศ ลดอุปสรรคทางการค้า ทำให้สามารถเพิ่มมูลค่าการส่งออกพืชสมุนไพร สร้างรายได้เข้าประเทศอย่างต่อเนื่องตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ในปี พ.ศ.2568 ช่วยกระตุ้นการเติบโตทางเศรษฐกิจ และสร้างความยั่งยืนให้แก่ภาคเกษตรกรรมและธุรกิจเพื่อสุขภาพของประเทศไทย

28 มกราคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมความรู้ผู้ประกอบการโรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา เฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลีสต์ไอเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร ด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนนโยบายท่องเที่ยวปลอดภัย ส่งเสริมเศรษฐกิจ และดูแลสุขภาพประชาชน

วันนี้ (5 กุมภาพันธ์ 2568) ที่โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จังหวัดภูเก็ต นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการอบรม “โครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ประจำปี พ.ศ. 2568” โดยมีนางพรรณนีย์ ฉันทประดับ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต นางศุภลักษณ์ ดำรงค์เชื้อ รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต นางสาวฉิรดา โพธิ์ยิ้ม ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยากรจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต พังงา และกระบี่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการโรงแรมระดับ 3-5 ดาว ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 250 คน เข้าร่วมอบรม

นายแพทย์บัลลังก์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต ได้จัดทำโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลีสต์ไอเนลลา (*Legionella* spp.) สาเหตุของโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลัน เชื้อไวรัสโนโร (Norovirus) สาเหตุของโรคทางเดินอาหารอักเสบเฉียบพลัน ในน้ำอุปโภคบริโภคของโรงแรม และสุขลักษณะครัวของโรงแรม โดยนำร่องให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่โรงแรมในจังหวัดท่องเที่ยว ระดับ 3-5 ดาว หรือโรงแรมประเภท 3-4 ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา

นายแพทย์บัลลังก์ กล่าวต่ออีกว่า การอบรมในวันนี้ ได้รับเกียรติจากวิทยากรมาบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจให้ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่โรงแรม ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การสำรวจ ป้องกัน กำจัดตัวเรือดในโรงแรม และการติดต่อสารเคมีกำจัดแมลงของตัวเรือด ความสำคัญของเชื้อลีสต์ไอเนลลา การป้องกันและการกำจัดเชื้อลีสต์ไอเนลลาในโรงแรม การเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในโรงแรม การยกระดับมาตรฐานโรงแรมในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยภายหลังจากอบรมศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์จะร่วมกับผู้ประกอบการโรงแรมในการตรวจติดตามเฝ้าระวังความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง พร้อมมอบใบประกาศนียบัตรการันตีความปลอดภัยให้กับโรงแรมที่ร่วมโครงการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยว สนับสนุนนโยบายท่องเที่ยวปลอดภัย ส่งเสริมเศรษฐกิจ และดูแลสุขภาพประชาชน

สำหรับผู้ประกอบการโรงแรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ที่สนใจร่วมโครงการโรงแรมสะอาด

ด้วย 3C : Clean bed Clean air, Clean food สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1
ภูเก็ต โทร. 0 7660 0119 ถึง 21

5 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmssc.moph.go.th

กรมวิทย์ ร่วมเครือข่าย พัฒนาศักยภาพเครือข่ายห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการ รังสีวินิจฉัย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุม Kick off โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัยโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช โรงพยาบาลชุมชนเฉลิมพระเกียรติ โรงพยาบาลชัยพัฒนา และห้องปฏิบัติการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข โดยมี ภก.สมศักดิ์ สุนทรพาณิชย์ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 ชลบุรี พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร บุคลากรห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และผู้สนใจ เข้าร่วมประชุม 150 คน ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 17-18 กุมภาพันธ์ 2568

การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระบบคุณภาพห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และรังสีวินิจฉัย เป็นภารกิจของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมีศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่ง ร่วมดำเนินงาน โดยมุ่งหวังให้ห้องปฏิบัติการนำระบบคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง รวมถึงเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรในห้องปฏิบัติการของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านระบบงานคุณภาพและวิชาการอีกด้วย โดยในปีงบประมาณ 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 ชลบุรี และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทุกแห่ง ได้ร่วมกันจัดทำโครงการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสู่ความเป็นเลิศ สามารถรองรับการเข้าสู่อุตสาหกรรมทางการแพทย์ โครงการนี้ จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์และห้องปฏิบัติการรังสีวินิจฉัย ได้รับการตรวจติดตามภายใน (Internal audit) ไม่น้อยกว่า 1,322 ห้องปฏิบัติการ และสามารถธำรงรักษา ยื่นขอการรับรอง หรือขยายการขอการรับรองระบบคุณภาพได้ไม่น้อยกว่า 757 ห้องปฏิบัติการ และยังส่งเสริมให้บุคลากรสามารถพัฒนาต่อยอดงานประจำสู่งานวิจัย มีผลงานวิจัยจากงานประจำหรือนวัตกรรมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและเรียนรู้ของห้องปฏิบัติการอื่น ๆ ในประเทศได้อีกด้วย ส่งผลให้ห้องปฏิบัติการทางการแพทย์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประชาชนได้รับการบริการด้านสาธารณสุขที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐานการบริการในทุกระดับ

18 กุมภาพันธ์ 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เสริมแกร่ง OTOP/SMEs ยกระดับเครื่องสำอางสมุนไพร สู่มาตรฐานปลอดภัย Safety Product และ Smart Product

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1 เชียงใหม่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดอบรม “การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP/SMEs ด้านเครื่องสำอางสมุนไพร ปี 2568” มีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูนความรู้และทักษะให้แก่ผู้ประกอบการ OTOP/SMEs ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การฝึกปฏิบัติการพัฒนาสูตรตำรับเครื่องสำอางสมุนไพร รวมถึงการเสริมสร้างมุมมองทางธุรกิจและเทคนิคการขยายตลาด โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมจำนวนรวมทั้งสิ้น 114 คน ซึ่งการอบรมประกอบไปด้วยการบรรยายและฝึกปฏิบัติ โดยได้รับเกียรติจากท่านวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ คณะอาจารย์จากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงผู้ประกอบการด้านเครื่องสำอางสมุนไพรที่ประสบความสำเร็จ และกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ทั้งนี้เพื่อร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์อันเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าร่วมอบรม เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2568 ณ โรงแรมอมารี ดอนเมือง แอร์พอร์ต กรุงเทพมหานคร รวมทั้งมีการถ่ายทอดผ่าน Facebook กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ด้วย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า ปัจจุบันตลาดเครื่องสำอางสมุนไพรในประเทศไทยมีการเติบโตอย่างรวดเร็ว ตามแนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับกระแสสุขภาพและความใส่ใจสิ่งแวดล้อมของผู้บริโภคทั่วโลก การใช้สมุนไพรเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิตเครื่องสำอางจึงกลายเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มมูลค่าให้กับทรัพยากรธรรมชาติของไทย โดยเฉพาะเมื่อมีการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์และสามารถแข่งขันในตลาดได้ อย่างไรก็ตาม การควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องให้ความสนใจ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ปัญหาการปนเปื้อนเชื้อจุลินทรีย์ การตรวจไม่พบสารสำคัญตามสูตรตำรับ รวมถึงความไม่คงตัวของสูตร ล้วนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยในตลาดแข่งขันระดับสากล

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข เล็งเห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางสมุนไพรให้ได้มาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ จึงได้ดำเนินโครงการพัฒนาเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนด้าน OTOP/SMEs อย่างต่อเนื่อง โครงการดังกล่าวมุ่งเน้นการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่ถูกต้อง ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการตรวจสอบและควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ได้รับตราสัญลักษณ์กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็น Safety Product หรือ Smart Product ซึ่งเป็นเครื่องยืนยันถึงความปลอดภัยและประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 256800
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ปั้นนักวิทย์ฯ น้อยในโรงเรียน เรียนรู้ใช้ชุดทดสอบ ตรวจอาหาร เครื่องสำอาง พร้อมร่วมเครือข่ายมออุปกรณีสื่อสาร คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ แก่โรงเรียน วัดสารุขนาราม จังหวัดสมุทรสงคราม

วันนี้ (2 เมษายน 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธาน เปิดงาน การพัฒนาเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน (Community Medical Sciences : CMS) นักวิทย์ฯ น้อยในโรงเรียนและกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมต่อสังคม ตัดปึกความรู้ใหม่ๆ นักเรียนได้เรียนรู้ การใช้ชุดทดสอบเบื้องต้น ตรวจอาหาร ยาสมุนไพร เครื่องสำอาง พร้อมร่วมเครือข่ายภาครัฐเอกชน อาทิ ศิษย์เก่าหลักสูตรพัฒนาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร กองบัญชาการกองทัพไทยรุ่นที่ 9 สถาบันจิตวิทยาความมั่นคง สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ และ บริษัท สามารถคอมมิวนิเคชั่น เซอร์วิส จำกัด มออุปกรณีสื่อสาร คอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ จำนวน 20 ชุด ให้โรงเรียนวัดสารุขนาราม จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ โดยมีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมงาน

ทั้งนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้พัฒนางานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์สู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลสุขภาพและเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัยได้ด้วยตนเอง ประชาชนมีสุขภาพที่ดี มีความรอบรู้ด้านสุขภาพ โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สำหรับในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงคราม ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 5 สมุทรสงคราม ได้ขยายเครือข่ายการดำเนินการโครงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนไปยังโรงเรียนระดับประถม และมัธยมศึกษาในจังหวัด ได้เผยแพร่องค์ความรู้ด้านคุ้มครองผู้บริโภค ให้แก่นักเรียนให้เป็นนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนน้อยในโรงเรียน มีความรู้และมีทักษะในการใช้ชุดทดสอบยา อาหาร และ เครื่องสำอาง และค้นหาข้อมูลในกรณี With you และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ และมีทักษะในการทำงานเป็นทีม สามารถไปประยุกต์ใช้ในชุมชน

2 เมษายน 2568

กรมวิทย์ฯ คัดเลือกศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ

ต้นแบบการดำเนินงานดูแลสุขภาพประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

วันนี้ (7 พฤษภาคม 2568) นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีคัดเลือกศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประจำปี 2568 และมอบประกาศเกียรติคุณศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น ระดับเขตสุขภาพ 1-12 ในงานพัฒนาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการจัดการสุขภาพระดับชาติ ทั้งนี้เพื่อเป็นต้นแบบการดำเนินงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ ให้มีศักยภาพในการดำเนินงานคุ้มครองผู้บริโภคในชุมชน สนับสนุนส่งเสริมการสร้างสุขภาวะที่ดีให้เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างยั่งยืน โดยมีเครือข่ายศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อสม. ตำรวจ และเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ จังหวัดนครราชสีมา

นายแพทย์พิเชฐ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยการนำองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขไปสร้างความรอบรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพจัดการปัญหาสุขภาพในชุมชน ทั้งด้านป้องกันโรค การคุ้มครองผู้บริโภค โดยดำเนินการร่วมกับเครือข่ายจัดตั้งศูนย์แจ้งเตือนภัย เฝ้าระวังและรับเรื่องร้องเรียนปัญหาผลิตภัณฑ์สุขภาพในชุมชน ซึ่งปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน” เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานและครอบคลุมภารกิจที่ชุมชนดำเนินการในปัจจุบัน โดยพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนทั่วประเทศ ให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ปัจจุบันมีศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จำนวน 771 แห่ง กระจายอยู่ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

นายแพทย์พิเชฐ กล่าวต่ออีกว่า เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน เพื่อการคุ้มครองผู้บริโภคและการจัดการสุขภาพ ตลอดจนยกย่องเสริมสร้างกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนที่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ จึงจัดให้มีการคัดเลือกศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนระดับชาติ ประจำปี 2568 ขึ้น โดยการจัดงานครั้งนี้มีการนำเสนอผลการดำเนินงานโดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ระดับเขต จำนวน 14 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลอโงะ อำเภอมือง จังหวัดลำพูน สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนาวมินทรราชินี แม่จั่ว อำเภอด่านซ้าย จังหวัดแพร่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตำบลทุ่งหลวง อำเภอด่านซ้าย จังหวัดสุโขทัย สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนาวมินทรราชินี บ้านหนองเบน อำเภอมือง จังหวัดนครสวรรค์ สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนาวมินทรราชินี โคกสลุงอำเภอด่านซ้าย จังหวัดลพบุรี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรชนาวมินทรราชินี ดอนฉิมพลี อำเภอบางน้ำ

เป็ร็ยว จั้หวัดฉะเซ็งเทธา โรงพยาบาลส่งเสริมสุภภาพตำบลบ้านโคก อำเภอนองนาคำ จั้หวัดขอนแก่น สถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินี บ้านขาม อำเภอสว่างแดนดิน จั้หวัดสกลนคร โรงพยาบาลส่งเสริมสุภภาพตำบลบ้านกระเป็องน้อย อำเภอนองหงส์ จั้หวัดบุรีรัมย์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุภภาพตำบลวินัยดี อำเภอปทุมราชวงศา จั้หวัดอำนาจเจริญ โรงพยาบาลส่งเสริมสุภภาพตำบลลำถึ อำเภอนาย้เมือง จั้หวัดพังงา สถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินี พะตง อำเภอนาดใหญ่ จั้หวัดสงขลา และสถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษานวมินทราชินี ควนเมา อำเภอรั้ษฎา จั้หวัดตรัง ซึ่งแต่ละแห่งต่างมีผลการดำเนินงานในการดูแลค้คุมครองประชาชนในพื้นที่อย่างดีเยี่ยม มีเครือข่ายการทำงานเป็นทีม จากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งการนำเสนอการดำเนินงานของแต่ละแห่งในครั้งนี ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็ง และสร้างแรงบันดาลใจ แนวคิด วิธีการดำเนินงานในการพัฒนางานของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น นำไปสู่การยกระดับการค้คุมครองผู้บริโภคและการส่งเสริมสุภภาพของประชาชนในทุกพื้นที่ของประเทศ

7 พฤษภาคม 2568

กรมวิทย์ฯ เปิดเวทีภาคกลาง รับฟังเสียงศูนย์คัดกรองตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ หวังพัฒนาระบบมาตรฐานการตรวจสารเสพติด สนับสนุนการฟื้นฟูผู้ติดยาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวภายหลังเป็นประธานเปิด “การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ” ในเขตพื้นที่ภาคกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ว่า ปัจจุบันการแก้ไขปัญหาหายาเสพติดมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพผู้ป่วยแบบองค์รวมและบูรณาการ ปรับระบบการบำบัดรักษาให้อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงสาธารณสุข ด้วยหลักการที่ว่า ผู้เสพยาเสพติดทุกคนจำเป็นต้องได้รับการรักษาทางการแพทย์ พร้อมกับการพัฒนาฟื้นฟูสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยตามประกาศคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูยาเสพติด พ.ศ.2565 กำหนดให้มีศูนย์คัดกรองในพื้นที่ระดับตำบลทุกจังหวัด และในระดับเขต ในกรุงเทพมหานคร โดยขึ้นทะเบียนที่สำนักเลขาธิการคณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูยาเสพติด กระทรวงสาธารณสุข นั้น ปัจจุบันมีการขึ้นทะเบียนศูนย์คัดกรองแล้วกว่า 9,700 แห่งครอบคลุมทุกพื้นที่

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า การตรวจสารเสพติดในปัสสาวะด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น สามารถตรวจหาสาร สารแอมเฟตามีน หรือยาบ้า กัญชาและมอร์ฟิน เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้การค้นหา คัดกรอง และเฝ้าระวังการแพร่สารเสพติดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สำนักยาและวัตถุเสพติด กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักด้านการตรวจพิสูจน์สารเสพติดในปัสสาวะของประเทศ มีองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการทดสอบเบื้องต้นและตรวจยืนยันสารเสพติดในปัสสาวะ ร่วมกับ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 4 สระบุรี ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 5 สมุทรสงคราม และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 6 ชลบุรี จัดทำโครงการสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ เพื่อส่งเสริมการนำองค์ความรู้ในการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น ไปเสริมการดำเนินการของกระบวนการคัดกรองของศูนย์คัดกรองให้มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจ มีระบบการคัดกรองด้วยวิธีการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะที่เป็นไปตามมาตรฐาน

“การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ มีศูนย์คัดกรองในเขตพื้นที่ภาคกลาง เขตสุขภาพที่ 4, 5, 6 และ 13 เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน ซึ่งจะช่วยให้การตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ ของหน่วยตรวจระดับปฐมภูมิ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสนับสนุนการดำเนินการด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดต่อไป นอกจากนี้ภายในงานยังมีการมอบประกาศนียบัตรแก่ศูนย์คัดกรองที่มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และโล่ประกาศเกียรติคุณสำหรับหน่วยงานที่มีผลการดำเนินงานดีเด่นจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อีกด้วย โดยการสัมมนาในครั้งนี้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2568 ณ โรงแรมรามาร์คเดนมาร์ก โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้านการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ ในเขตพื้นที่ภาคกลาง เข้าร่วมสัมมนาจำนวนประมาณ 110 คน”

8 พฤษภาคม 2568

กรมวิทย์ฯ อบรมฟื้นฟูความรู้และทักษะการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะและน้ำดื่มกระท่อมเบื้องต้น

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า สถานการณ์ยาเสพติดในประเทศไทยยังคงน่าเป็นห่วง โดยมีการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยสามารถพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตน และเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ในการดำเนินคดีตามกฎหมาย การตรวจพิสูจน์ทางห้องปฏิบัติการจึงมีบทบาทสำคัญ โดยเฉพาะการตรวจสอบสารเสพติดในตัวอย่างของกลางและในปัสสาวะ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่ได้มาตรฐาน รวมถึงบุคลากรที่มีความชำนาญ มีห้องปฏิบัติการที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานสากล ISO/IEC 17025 ซึ่งศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้พัฒนาวิธีการตรวจวิเคราะห์เชิงปริมาณที่ครอบคลุมชนิดของสารเสพติดที่พบในพื้นที่ พร้อมทั้งดำเนินการเฝ้าระวังการนำพืชมาใช้ในการผลิต เช่น กัญชาและกระท่อมซึ่งมักพบการใช้ร่วมกับยาบ้าและยาแผนปัจจุบัน และเชื่อมโยงกับปัญหาอาชญากรรมตามที่ปรากฏในข่าวอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ยังทำหน้าที่เป็นหน่วยอบรมและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่ห้องปฏิบัติการเครือข่ายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาทักษะและความชำนาญของบุคลากรให้สามารถดำเนินการตรวจพิสูจน์ได้ตามระบบคุณภาพและมาตรฐานสากลในทิศทางเดียวกัน รวมถึงเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการรายงานผลการตรวจ และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนอย่างเป็นธรรม

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า ในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 ที่ผ่านมา กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างน้ำกระท่อมจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ รวมจำนวนทั้งสิ้น 52 ตัวอย่าง ผลการตรวจวิเคราะห์พบว่า ทุกตัวอย่างมีปริมาณสารไมทราจินีนเกินกว่าค่าที่ อย. แนะนำ โดยมีความเข้มข้นอยู่ในช่วง 22.5 - 352.6 มิลลิกรัมต่อลิตร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 109.5 มิลลิกรัมต่อลิตร) นอกจากนี้ ยังพบน้ำดื่มกระท่อมผสมยาแผนปัจจุบัน เช่น คลอเฟนิรามีน และโดเฟนไฮดรามีน รวมถึงสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างถึงร้อยละ 23.1 ได้แก่ อะซีทามิพริด (กลุ่มนีโอนิโคตินอยด์ ใช้ป้องกันและกำจัดเพลี้ย) และคาร์เบนดาซิม (กลุ่มเบนซิมิดาโซล ใช้ป้องกันกำจัดเชื้อรา) พบการปนเปื้อนของเชื้อโคลิฟอร์ม ร้อยละ 79.2 รองลงมาคือ ยีสต์และรา พบในสัดส่วนร้อยละ 59.6 และเชื้ออีโคไล ร้อยละ 19.2 ซึ่งบ่งชี้ถึงความไม่ปลอดภัยในการบริโภค แม้ว่าขณะนี้ยังไม่มีการศึกษาความเสี่ยงโดยตรงจากการบริโภคน้ำกระท่อมที่มีปริมาณไมทราจินีนสูง การปลอมปนยาแผนปัจจุบัน การปนเปื้อนของจุลินทรีย์ หรือสารกำจัดศัตรูพืชตกค้าง หากบริโภคเป็นประจำและติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน อาจทำให้เกิดการสะสมในร่างกาย และส่งผลกระทบต่อสุขภาพในระยะยาว ยิ่งไปกว่านั้น การดื่มน้ำกระท่อมในบางกรณีอาจทำให้เกิดอาการมึนเมา และนำไปสู่ความรุนแรงหรือเหตุทะเลาะวิวาท

การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “ฟื้นฟูความรู้และทักษะการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะและน้ำดื่มกระท่อมเบื้องต้น” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสื่อสารสร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจการให้บริการของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุตรธานี และให้ข้อมูลทางวิชาการที่ผู้เข้าอบรมสามารถนำไปใช้ประกอบการดำเนินงานได้ เช่น เหตุผลและความจำเป็นของการจัดการวัตถุพยานที่ดี ระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสอบสารเสพติดในปัสสาวะ การนำส่งของกลาง กัญชา กระท่อมและบุหรี่ปิไฟฟ้า และฝึกปฏิบัติการตรวจหาสารไมทราเจนินในปัสสาวะและน้ำดื่มกระท่อม ด้วยชุดทดสอบ รวมถึงแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้รับบริการ ซึ่งภายในงานได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากหลายหน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 4 สำนักงานอัยการจังหวัดอุตรธานี กลุ่มงานเวชศาสตร์ฉุกเฉิน โรงพยาบาลอุตรธานี สถานีตำรวจภูธรอุตรธานี และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุตรธานี ร่วมถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อย่างเข้มข้น โดยมีผู้เข้าร่วมอบรม 130 คน เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2568 ณ ห้องประชุมมุขมนตรี โรงแรมเจริญโฮเต็ล อำเภอเมือง จังหวัดอุตรธานี

19 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ มอบโล่ประกาศเกียรติคุณหน่วยงาน หนุนพัฒนาศักยภาพศูนย์คัดกรองยาเสพติด ด้านการทดสอบความชำนาญ การตรวจคัดกรองสารเสพติดในปัสสาวะ เขตสุขภาพที่ 2

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยภายหลังเป็นประธานเปิดโครงการ “การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ ระดับปฐมภูมิ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568” โดยมี นายทวี เสริมภักดีกุลผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก กล่าวต้อนรับ ณ โรงแรมท็อปแลนด์ จ.พิษณุโลก จัดโดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลกว่า ปัจจุบันมีการขึ้นทะเบียนศูนย์คัดกรองในพื้นที่ระดับตำบลทุกจังหวัดแล้วกว่า 9,700 แห่งครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยคัดกรองผู้ต้องสงสัยว่าจะเป็นผู้เสพติดด้วยแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และแบบประเมินทางสุขภาพจิต และหากผู้เสพติดหรือมีอาการทางจิต จะได้แยกตัวเข้าบำบัดรักษาต่อไป ซึ่งการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะ ด้วยชุดทดสอบเบื้องต้น เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้การค้นหา คัดกรอง และเฝ้าระวังการเสพติดในชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้นำองค์ความรู้ และความเชี่ยวชาญในงานตรวจพิสูจน์สารเสพติดในปัสสาวะ มาสนับสนุนงานด้านบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด ของกระทรวงสาธารณสุข จัดโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติด เพื่อเสริมการดำเนินงานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะของหน่วยตรวจระดับปฐมภูมิให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจระบบการคัดกรองที่ได้มาตรฐาน

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า สำหรับการจัดโครงการครั้งนี้มีการมอบโล่ประกาศเกียรติคุณหน่วยงาน สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพศูนย์คัดกรองยาเสพติดด้านการทดสอบความชำนาญ การตรวจคัดกรองสารเสพติดในปัสสาวะ เขตสุขภาพที่ 2 โดยมอบให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จำนวน 5 รางวัล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 5 รางวัลและมอบเกียรติบัตรหน่วยงานสนับสนุนการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบคุณภาพเครือข่าย ศูนย์คัดกรองยาเสพติดระดับปฐมภูมิ ด้านการทดสอบความชำนาญ การตรวจคัดกรองสารเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 14 รางวัล และมอบเกียรติบัตรหน่วยงานที่มีผลงานดีเด่น ตามเกณฑ์คุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะในระดับปฐมภูมิเขตภาคเหนือ ประกอบด้วย เขตสุขภาพที่ 1 เชียงใหม่, เขตสุขภาพที่ 1/1 เชียงราย, เขตสุขภาพที่ 2 พิษณุโลก, และเขตสุขภาพที่ 3 นครสวรรค์ เขตละ 2 รางวัล จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขณะเดียวกันได้เปิดให้ศูนย์คัดกรอง ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ มาเล่าประสบการณ์ และนำเสนอผลการดำเนินโครงการของศูนย์คัดกรองยาเสพติด เพื่อจะได้นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในบริบทที่แตกต่างกันตามพื้นที่ โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ด้านการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ ในเขตพื้นที่ภาคเหนือ เข้าร่วมสัมมนา จำนวน 160 คน เมื่อวันที่ 27 พฤษภาคม 2568

30 พฤษภาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

จังหวัดเชียงราย ร่วมกับ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ แลกผลการตรวจ "น้ำประปาหมู่บ้าน-ผัก-ปลา" ทางห้องปฏิบัติการ ยืนยันปลอดภัย ไม่พบสารหนูปนเปื้อนเกินมาตรฐาน

วันที่ 31 พฤษภาคม 2568 ณ ห้องประชุมศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ตำบลนางแล อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย นายชินทร์ ทองสุข ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย พร้อมด้วย นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ นายแพทย์เอกชัย คำลือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย นายเจตน์ วันแต่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย และนางวิชาดา จงมีवासนา ผู้อำนวยการสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกันให้ข่าวผลการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านและอาหารจากแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำกก แม่น้ำสาย และแม่น้ำรวก ซึ่งเป็นพื้นที่เฝ้าระวังในจังหวัดเชียงราย

นายชินทร์ ทองสุข ผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ข้อมูลบางส่วนที่เผยแพร่ผ่านสื่อ อาจมีความคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะการรายงานผลตรวจจากชุดทดสอบ (Test Kit) ซึ่งไม่สามารถนำมาอ้างอิงอย่างเป็นทางการได้ เนื่องจากชุดทดสอบเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องมือคัดกรองเบื้องต้นเท่านั้น ควรใช้ผลตรวจจากห้องปฏิบัติการที่มีมาตรฐานและได้รับการรับรอง เพื่อความถูกต้องและน่าเชื่อถือ ซึ่งเข้าใจได้ในความห่วงใยของพี่น้องสื่อมวลชน โดยผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงรายเน้นย้ำ ขอให้ประชาชนเชื่อมั่นในผลการตรวจของหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ซึ่งมีเครื่องมือที่ทันสมัยและได้มาตรฐาน รวมถึงมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจวิเคราะห์สารพิษตามหลักวิชาการอย่างถูกต้อง

นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า จากข่าวปัญหาการปนเปื้อนของสารหนูในแม่น้ำกก แม่น้ำสาย และแม่น้ำรวก จังหวัดเชียงราย ที่ตรวจพบสารหนูสูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยเมื่อวันที่ 8 เมษายน พ.ศ.2568 ได้เก็บตัวอย่างน้ำประปาหมู่บ้านที่ใช้น้ำจากแม่น้ำกกและแหล่งใกล้เคียง 6 อำเภอ ในจังหวัดเชียงราย ผลตรวจด้วยชุดทดสอบ MU Test Kit (Arsenic Field Test Kit) ไม่พบสารหนู และเมื่อนำมาตรวจยืนยันด้วยวิธีทดสอบทางห้องปฏิบัติการ ตรวจพบสารหนูปริมาณน้อยกว่า 0.001 - 0.009 มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งไม่เกินค่ากำหนดรวมทั้งผลการตรวจโลหะชนิดอื่น ได้แก่ แคดเมียม ตะกั่ว เหล็ก ฟลูออไรด์ คลอไรด์ ไนเตรต และแมงกานีส พบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานทุกตัวอย่าง และเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2568 ได้มีการลงพื้นที่ครั้งที่ 2 ในการเก็บตัวอย่างน้ำประปาหมู่บ้านที่มีบริเวณใกล้เคียงกับแม่น้ำสายแม่น้ำรวก ในพื้นที่อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 6 ตัวอย่าง พบว่ามีการปนเปื้อนสารหนูในปริมาณน้อยกว่า 0.001 มิลลิกรัมต่อลิตร เพื่อตรวจเฝ้าระวังโลหะหนักอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนพฤษภาคม จนถึง เดือนสิงหาคม 2568 ได้วางแผนเก็บตัวอย่าง น้ำประปาหมู่บ้าน พีชผัก และปลาชนิดละไม่น้อยกว่า 19 ตัวอย่าง จำนวน 4 ครั้ง แบ่งเป็น ครั้งที่ 1 ช่วงวันที่ 19-21 พฤษภาคม 2568 ครั้งที่ 2 ช่วงวันที่ 16-18 มิถุนายน 2568 ครั้งที่ 3 ช่วงวันที่ 14-16 กรกฎาคม 2568 ครั้งที่ 4 ช่วงวันที่ 18-20 สิงหาคม 2568 ส่งตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ณ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย และสำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยใช้วิธีมาตรฐาน Standard For the Examination of Water and Wastewater. 24TH

Edition. Washington DC: APHA, AWWA, WEF 2023; part 3030, 3110 : p 3-10 ด้วยเทคนิค AAS และ AOAC 2015.01 ด้วยเทคนิค ICP-MS ที่มีความแม่นยำ ความจำเพาะความไวสูง และดำเนินการด้วยระบบคุณภาพมาตรฐานห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17025:2017 เพื่อสร้างความมั่นใจในผลการทดสอบ ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์ครั้งที่ 1 จำนวน 80 ตัวอย่าง ผลการตรวจสารหนูทั้งหมด ในน้ำประปาหมู่บ้าน 36 ตัวอย่าง ผลตรวจไม่เกินค่ากำหนด เมื่อตรวจสารหนูในพีชผัก 21 ตัวอย่าง ตรวจพบที่ระดับ น้อยกว่า 0.05- 0.081 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม จำนวน 8 ตัวอย่าง และปลาแม่น้ำ 23 ตัวอย่าง มีผลตรวจพบในช่วงน้อยกว่า 0.05 - 0.412 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม จำนวน 19 ตัวอย่าง ซึ่งปริมาณที่ตรวจพบน้อยกว่าค่ากำหนด นอกจากนั้นผลการตรวจตะกั่วและแคดเมียมปนเปื้อนไม่เกินค่ากำหนดเช่นเดียวกัน

สำหรับกรณีประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ใช้น้ำจากบ่อในครัวเรือนเพื่ออุปโภค แล้วมีอาการผื่นแดงขึ้นตามตัว ในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ.2568 นั้น ได้เก็บตัวอย่างน้ำจากบ่อที่ประชาชนใช้อุปโภค เพื่อตรวจสอบหาเบี่ยงเบนด้วย ชุดทดสอบภาคสนาม จำนวน 3 จุด ผลตรวจไม่พบสารหนู พร้อมทั้งคัดกรองเพิ่มเติมในชาวบ้านกลุ่มเสี่ยง เก็บข้อมูลการใช้น้ำในครัวเรือน เก็บตัวอย่างบ่อน้ำบาดาล จำนวน 6 จุด เพื่อตรวจวิเคราะห์หาสารปนเปื้อนในห้องปฏิบัติการ พบว่าผลตรวจวิเคราะห์โลหะหนัก สารหนู ตะกั่ว แคดเมียม มีค่าไม่เกินค่ากำหนด

นพ.วัชรพงษ์ รองอธิบดีฯ ยังได้กล่าวทิ้งท้ายเพิ่มเติมว่า วิธีการตรวจที่ใช้ในครั้งนี้เป็น Standard Methods For the Examination of Water and Wastewater. เป็นวิธีการตรวจที่เป็นมาตรฐานสากล ที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ ซึ่งได้รับการยอมรับและใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วโลกในการวิเคราะห์สารตกค้างหรือสารปนเปื้อนในตัวอย่างต่างๆ

ด้าน นายแพทย์เอกชัย คำลือ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงรายยังคงดำเนินมาตรการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในชุมชนที่อาศัยใกล้แหล่งน้ำธรรมชาติ และขอให้ประชาชนใช้เฉพาะน้ำที่ผ่านการกรองหรือการปรับปรุงคุณภาพจากหน่วยงานที่รับผิดชอบเท่านั้น พร้อมกันนี้ได้แนะนำให้ประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น เด็กเล็ก ผู้สูงอายุ และหญิงตั้งครรภ์ หากพบอาการผิดปกติ เช่น ผื่นคัน อ่อนเพลีย ปัสสาวะเปลี่ยนสี หรือมีอาการรุนแรง เช่น ชักหรือหมดสติ ควรรีบไปพบแพทย์ เพื่อเข้ารับการตรวจที่โรงพยาบาล หรือโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลใกล้บ้านโดยทันที ประชาชนควรหลีกเลี่ยงการใช้น้ำจากแหล่งที่ไม่ปลอดภัย เช่น แหล่งน้ำที่ไม่ผ่านการปรับปรุงคุณภาพ ควรใช้น้ำประปาที่ผ่านการกรองและฆ่าเชื้อด้วยวิธีที่เหมาะสม พร้อมทั้งติดตามข่าวสารจากหน่วยงานภาครัฐอย่างใกล้ชิด

ท้ายนี้สถานการณ์การปนเปื้อนของสารหนูในแม่น้ำในพื้นที่จังหวัดเชียงราย สสจ.เชียงราย ขออย่าว่า ขณะนี้ยังไม่พบข้อมูลที่บ่งชี้ว่ามีความเสี่ยงสูงต่อสุขภาพของประชาชนและหน่วยงานได้ต่างๆ ได้ดำเนินมาตรการเฝ้าระวังอย่างเข้มข้น ประชาชนไม่ควรตื่นตระหนก แต่ขอให้เฝ้าระวังและปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ซึ่งทางจังหวัดจะรายงานผลการตรวจสอบและมาตรการเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและปลอดภัยแก่ทุกคนในพื้นที่ อีกทั้งยังขอยืนยันความมั่นใจในคุณภาพน้ำประปา และอาหารในพื้นที่ พร้อมเดินทางดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และสร้างความมั่นใจด้านสุขภาพแก่ประชาชนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ร่วมกันให้ชาวผลการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านและอาหารจากแหล่งน้ำธรรมชาติในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำกอก แม่สาย และแม่น้ำรวก ซึ่งเป็นพื้นที่เฝ้าระวังในจังหวัดเชียงราย

4 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิดชู “ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งหลวง” เป็นศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประจำปี 2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้ดำเนินการประเมินผลและคัดเลือกศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ เพื่อประกาศเกียรติคุณ ยกย่องเชิดชูเกียรติ และสร้างขวัญกำลังใจแก่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ที่นำองค์ความรู้เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข ไปสร้างความรอบรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ หรือการจัดการปัญหาสุขภาพในชุมชนด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และคุ้มครองผู้บริโภคได้ด้วยตนเองอย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืน ประจำปี 2568 โดยมีคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผลการคัดเลือก ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประจำปี 2568 ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งหลวง จังหวัดสุโขทัย โดยมีกำหนดเข้ารับพระราชทานโล่รางวัลจาก ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในโอกาสเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ในวันที่ 11 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งหลวง จังหวัดสุโขทัย มีการดำเนินงาน โดยใช้พลังธรรมนุษย์ชุมชน เชื่อมวิถีสุขภาพท้องถิ่น ด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์ สู่อายุยืน เป็นการสร้างความร่วมมือในการกำหนดกติกาข้อตกลง ในการดำรงอยู่ร่วมกันของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในเทศบาลตำบลทุ่งหลวง เพื่อให้คนในชุมชนมีสุขภาพอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน โดยมีหน่วยงานภาครัฐ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุ่งหลวง กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักเทศบาลตำบลทุ่งหลวง ใช้ธรรมนูญสุขภาพเทศบาลตำบลทุ่งหลวง เป็นกรอบและแนวทางในการกำหนดนโยบายการดำเนินงานด้านสุขภาพของชาวเทศบาลตำบลทุ่งหลวง โดยดำเนินงานมาตั้งแต่ ปี 2555 ในธรรมนูญมีการกำหนดกรอบการดำเนินงานหมวดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค อาทิ จัดให้มีคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค ด้านสุขภาพ ประกอบด้วยประชาชนในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 มีการกำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์สุขภาพ อาหาร ยา และการบริการ สร้างความปลอดภัยด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพ งดจำหน่ายอาหารปนเปื้อนสารอันตราย ยาชุด ยาปนเปื้อนสเตียรอยด์ ยาแผนปัจจุบันอันตราย รถจำหน่ายยา ตลอดจนการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สุขภาพในโซเชียล และให้รายงานผลกระทบต่อผู้บริโภค ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือทุกขั้นตอน หากฝ่าฝืนจะถูกห้ามหรือระงับการต่อใบอนุญาตจำหน่ายอาหารและผลิตภัณฑ์สุขภาพในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว สอดคล้องกับการดำเนินงานด้านศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ตำบลทุ่งหลวง ที่เริ่มดำเนินการในปี 2561 โดยในช่วงปี 2561-2564 มี อสม.ผ่านการอบรม อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน จำนวน 132 คน ซึ่งในช่วงดังกล่าวมีการระบาดของโรคโควิด 19 ทำให้มี อสม.

วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนมีความรู้ ความสามารถให้คำแนะนำตรวจยืนยันการตรวจโควิด 19 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง จนพื้นที่พัฒนาเป็น “ธรรมนูญตำบล พลเมืองตื่นรู้ สู้ภัยโควิด 19” สามารถควบคุมป้องกันโรคโควิด 19 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10 มิถุนายน 2568

กรมวิทย์ฯ เชิดชูเกียรติ “อสม.จตุรงค์ ลิ่มดิลกธรรม” รับรางวัลผู้มีผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประเภทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.2568

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยแนวคิดหลักของการประชุมคือ “ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” Transforming Healthcare Through Modern Medical Sciences ระหว่างวันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุม อิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี และการประชุมในครั้งนี้เป็นเวทีสำคัญในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข พร้อมทั้งเชิดชูเกียรติอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ที่มีผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่นระดับชาติ โดยปีนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 และพระราชทานโล่ที่ระลึกแก่ผู้ได้รับรางวัลดังกล่าวด้วย

สำหรับ อสม.ที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ รางวัลผู้มีผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่นระดับชาติ ประเภทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.2568 ได้แก่ นายจตุรงค์ ลิ่มดิลกธรรม อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สถานีอนามัยเฉลิมพระเกียรติฯตำบลพะตง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยมีผลงานและนวัตกรรมที่ได้รางวัล คือ **พิพิธภัณฑ์แจ้งเตือนภัย กรมวิทย์พูดได้ ณ ตลาดทุ่งลุง** จากการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพที่ไม่ปลอดภัย ทำให้เกิดแนวคิดที่จะสร้างนวัตกรรมเพื่อให้เข้าถึงชุมชนและประชาชน จึงเกิดนวัตกรรมพิพิธภัณฑ์แจ้งเตือนภัย กรมวิทย์พูดได้ ณ ตลาดทุ่งลุง เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงแหล่งข้อมูลรวมถึงได้ตระหนักถึง อันตรายจากการใช้ผลิตภัณฑ์ที่ไม่ปลอดภัย นอกจากนี้ยังร่วมกับเจ้าหน้าที่ ใช้ชุดทดสอบเบื้องต้นในการสอดส่องผู้ติดยาเสพติด บำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติด บูรณาการออกแบบการดูแลติดตามผู้ป่วยด้วย **บัตรดี 4 สหาย** ซึ่งประกอบด้วย สหายที่ 1 อสม. นักวิทย์ฯ สหายที่ 2 เจ้าหน้าที่อนามัย สหายที่ 3 เจ้าหน้าที่สหวิชาชีพ หมอ สหายที่ 4 ผู้นำชุมชน ในการลงเยี่ยมบ้าน ถือเป็นผลงานที่มีส่วนสำคัญ ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และส่งเสริมสุขภาพประชาชนในพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ขอเชิญผู้สนใจรับฟังการบรรยายจากผู้ได้รับรางวัลผู้มีผลงานทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนดีเด่น ระดับชาติ ประเภทอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประจำปี พ.ศ.2568 ได้ในงานประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ในวันที่ 13 มิถุนายน 2568 เวลา 11.00 น. เป็นต้นไป ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 ศูนย์การประชุมอิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี หรือรับชมได้ที่เพจเฟซบุ๊ค Live กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายแพทย์ยงยศ กล่าว

12 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ จังหวัดเชียงราย และภาคีเครือข่ายสาธารณสุข ดูแลสุขภาพสตรีไทย ด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์ “ฮ่วมแฮง ฮ่วมใจ ดูแลแม่หญิงเจียงฮาย หยุดมะเร็งปากมดลูก”

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดงาน “Kick off การดูแลสุขภาพสตรีไทย ด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์” ฮ่วมแฮง ฮ่วมใจ ดูแลแม่หญิงเจียงฮาย หยุดมะเร็งปากมดลูก FINDING HPV STOP CERVICAL CANCER อบรมเชิงปฏิบัติการ รณรงค์การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในจังหวัดเชียงราย โดยมี นางอติตาธร วันไชยธนวงศ์ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย นางวนิดา หล้าอ่อน รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดเชียงราย นายแพทย์รัฐกานต์ ปารจะมี รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย แพทย์หญิงวลัยรัตน์ ไชยฟู ผู้อำนวยการสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เขต 1 เชียงใหม่ นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นายเจตน์ วันแต่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย วิทยากร เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการคัดกรองมะเร็งปากมดลูก บุคลากรสาธารณสุข ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับ และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) จากทั้ง 18 อำเภอในจังหวัดเชียงราย เข้าร่วมงานกว่า 400 คน “พร้อมร่วมกันแถลงเจตนารมณ์ในการขับเคลื่อนการยุติมะเร็งปากมดลูกในสตรีไทย โดยเชียงรายจะเป็นจังหวัดนำร่องในการยุติมะเร็งปากมดลูกให้หมดไปจากประเทศไทย ด้วยความร่วมมือของทุกภาคส่วน” เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2568 ณ โรงแรมเฮอริเทจ เชียงราย โฮเทล แอนด์ คอนเวนชัน อ.เมือง จ.เชียงราย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย ได้ร่วมกับจังหวัดเชียงราย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และเหล่ากาชาดจังหวัดเชียงราย จัดงานนี้ขึ้นเพื่อจะช่วยให้พื้นที่จังหวัดเชียงราย เดินหน้าขับเคลื่อนนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ปี 2568 ในการดูแลสุขภาพสตรีไทย ด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมุ่งเน้นการทำงานแบบบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องระดับจังหวัด มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกท่านที่เกี่ยวข้องกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกของจังหวัดเชียงราย ได้กระตุ้นให้สตรีไทยอายุ 30-60 ปี เข้าถึงการตรวจคัดกรองมากยิ่งขึ้น และช่วยในการติดตามให้ผู้ที่พบผลเสี่ยงสูงได้รับการรักษาอย่างทัน่วงที นำไปสู่การป้องกันโรคมะเร็งปากมดลูก เพื่อการเข้าถึงการรักษาและลดความเสี่ยง ตลอดจนการเสียชีวิตของสตรีไทยในจังหวัดเชียงราย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยวิธี HPV DNA Test เป็นการตรวจ ในระดับโมเลกุลที่มีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความไวที่สูงกว่าการตรวจด้วยวิธีแปปสเมียร์ สามารถระบุสายพันธุ์ของเชื้อ HPV ความเสี่ยงสูงทั้ง 14 สายพันธุ์ หรือมากกว่า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของมะเร็งปากมดลูก กรณีตรวจไม่พบเชื้อไวรัส HPV สามารถเว้นการตรวจซ้ำได้ถึง 5 ปี ให้ความแม่นยำในการตรวจเจอการติดเชื้อสูง สามารถตรวจค้นหาผู้ป่วยได้ในระยะก่อนที่จะเกิดเป็นมะเร็งปากมดลูก ทำให้ผู้ป่วยเข้าสู่การรักษา ป้องกันได้ก่อนที่จะพัฒนาเป็นมะเร็งปากมดลูก การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ตรวจพบผู้ป่วยในระยะแรกเริ่มเพิ่มขึ้น และเข้าสู่การรักษาได้โดยเร็วก่อนลุกลาม ช่วยลดอุบัติการณ์ และการเสียชีวิตจากมะเร็งปากมดลูก

สำหรับกิจกรรมภายในงาน ประกอบด้วย การบรรยายทางวิชาการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคมะเร็งปากมดลูก การป้องกันและการตรวจคัดกรอง การสาธิตการใช้ชุดเก็บตัวอย่าง และลงมือฝึกปฏิบัติจริงการใช้ชุดเก็บตัวอย่าง รวมถึงหน่วยบริการสาธารณสุขให้บริการตรวจจริงภายในงาน เพื่อสร้างประสบการณ์ตรงแก่เจ้าหน้าที่ รพ.สต. และ อสม. ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการขยายผลไปยังชุมชนทั่วทุกพื้นที่ในจังหวัดเชียงราย ทั้งนี้หากหญิงไทยที่ต้องการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเองสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั่วประเทศ

19 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์พิษณุโลก รมรณรงค์หญิงไทยเขตสุขภาพที่ 2 ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง เพิ่มโอกาสเข้าถึงการตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงตั้งแต่ระยะเริ่มต้น เพื่อเข้ารับการรักษาได้อย่างทันท่วงที

นพ.พยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวภายหลังเป็นประธานเปิด “โครงการรณรงค์การเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยชุดตรวจที่เก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ภายใต้โครงการสตรีไทย ห่างไกล มะเร็งปากมดลูก” จัดโดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลกว่า มะเร็งปากมดลูก ยังคงเป็นสาเหตุการเสียชีวิตอันดับต้น ๆ ของผู้หญิงไทย แม้ว่าจะมีวิธีการตรวจคัดกรอง ที่สามารถช่วยลดอัตราการเสียชีวิตได้ แต่ผู้หญิงจำนวนไม่น้อย ยังไม่เข้ารับการตรวจ ด้วยเหตุผลด้านความไม่สะดวก ความเขินอาย หรือข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการทางสุขภาพ ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุข และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ จึงสนับสนุนให้สตรีไทย ซึ่งมีอายุระหว่าง 30-60 ปี มีสิทธิ์ในการตรวจ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อให้เข้าถึงการบริการ ปัจจุบันชุดตรวจ HPV DNA TEST โดยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง มีความแม่นยำสูงในการตรวจหาเชื้อไวรัส HPV ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของมะเร็งปากมดลูก จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มโอกาสเข้าถึงการตรวจคัดกรองในกลุ่มเสี่ยงได้ตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ช่วยให้เข้ารับรักษาได้อย่างทันท่วงที

นพ.พยงยศ กล่าวอีกว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก ร่วมกับแม่บ้านมหาดไทย จังหวัดพิษณุโลก และภาคีเครือข่าย รมรณรงค์ให้เข้าถึงการใช้ชุดตรวจ โดยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 2 ประกอบด้วย จ.พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ เพชรบูรณ์ และตาก ได้รับโอกาสตรวจคัดกรองเพิ่มขึ้นครอบคลุมทั้ง 9 อำเภอ เป็นไปตามนโยบายของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ต้องการให้ผู้หญิงไทยเข้าถึงการรักษาและลดความเสี่ยง ตลอดจนลดการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งปากมดลูก เข้าสู่ “HPV ZERO” ของประเทศต่อไป โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก จัดกิจกรรม KICK OFF รณรงค์ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก “แม่บ้านมหาดไทยรวมพลัง ห่วงใย ใส่ใจ มะเร็งปากมดลูก” เมื่อวันที่ 19-20 มิถุนายน 2568 กิจกรรมประกอบด้วย การเสวนา การจัดนิทรรศการแสดงผลงาน และเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการเคลื่อนที่ เวลา 11.00-21.00 น. ณ ลานกิจกรรม ชั้น 1 ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพิษณุโลก จ.พิษณุโลก

อย่างไรก็ตามหากหญิงไทยในพื้นที่ดังกล่าว สามารถสอบถามรายละเอียดการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกโดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก โทร. 0 5532 2824-6

23 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

“อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์” มอบต้นกล้าพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ให้แก่ “ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง” เพื่อนำไปส่งเสริมการปลูกในพื้นที่ และพัฒนาเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้เกษตรกร เป็นต้นแบบของการอนุรักษ์สมุนไพรพื้นเมืองของไทย

วันนี้ (24 มิถุนายน 2568) ที่โรงแรมเรือรักษา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มอบต้นกล้าพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช ให้แก่ นายทรงกลด สว่างวงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ซึ่งเป็นความสำเร็จจากความร่วมมือกันระหว่างกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย สถาบันวิจัยสมุนไพร ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12/1 ตรัง ร่วมกับเครือข่ายภายในจังหวัดตรัง ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน ในการดำเนินโครงการศึกษาและอนุรักษ์พันธุ์พริกไทยพื้นเมืองของไทยด้วยเทคนิคชีวโมเลกุล เพื่อพัฒนาไปสู่พืชเศรษฐกิจทางการแพทย์ โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ หัวหน้าส่วนราชการจังหวัดตรัง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง ผู้แทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรกรผู้ปลูกพริกไทยพันธุ์ปะเหลียน และผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมพิธี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า พริกไทยพันธุ์ปะเหลียน เป็นพริกไทยพันธุ์พื้นเมืองของจังหวัดตรัง เป็นพันธุ์ดั้งเดิมที่ปลูกกันมาตั้งแต่โบราณ มีประวัติการปลูกมานับ 100 ปี และยังคงมีต้นพันธุ์ที่ได้รับการอนุรักษ์ไว้ มีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น คือ มีรสชาติที่เผ็ดร้อนกำลังดี มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว เมล็ดเล็ก ฝักแน่น เหมาะกับการรับประทานสดและแห้ง จึงเป็นที่นิยมในร้านอาหารเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีคุณค่าทางโภชนาการและสรรพคุณทางยาอีกด้วย จากการศึกษาพบว่าพริกไทยอุดมไปด้วยสารสำคัญหลายชนิด เช่น สารไพเพอร์รีน (Piperine) ที่มีฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาหลากหลายไม่ว่าจะเป็นการต้านเชื้อรา แบคทีเรีย ต้านอนุมูลอิสระ และมีศักยภาพในการนำไปพัฒนาเป็นยาสำหรับรักษาโรคลมชัก กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เล็งเห็นถึงคุณประโยชน์และศักยภาพของพริกไทยพื้นเมือง จึงได้นำเทคโนโลยีชีวโมเลกุลอันทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาและจัดจำแนกพันธุ์ โดยการศึกษาอย่างละเอียดทั้งด้านสัณฐานวิทยา (พฤกษอนุกรมวิธาน) การระบุชนิดด้วยเทคนิคทางพันธุกรรมระดับโมเลกุล (Genome sequencing และ DNA barcode) การศึกษาเอกลักษณ์ทางเคมี และเอกลักษณ์ทางเภสัชเวท เพื่อสร้างฐานข้อมูลที่ครบถ้วนของพริกไทยพื้นเมืองมีการอนุรักษ์และขยายพันธุ์ ด้วยวิธีการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช เพิ่มจำนวนต้นกล้าพริกไทยพันธุ์ได้อย่างรวดเร็วมีคุณภาพ อนุรักษ์สายพันธุ์แท้ และขยายผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการในอนาคต

นายแพทย์ยงยศ กล่าวอีกว่า โครงการศึกษาและอนุรักษ์พันธุ์พริกไทยพื้นเมืองของไทยด้วยเทคนิคชีวโมเลกุล เพื่อพัฒนาไปสู่พืชเศรษฐกิจทางการแพทย์ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 2 ปี (พ.ศ.2567-2568) ทำให้ได้มาซึ่งฐานข้อมูลความสัมพันธ์ของข้อมูลพันธุกรรม สารสำคัญ และแหล่งสมุนไพรที่มีคุณภาพของพริกไทยพันธุ์พื้นเมืองในประเทศ รวมทั้งฐานข้อมูลทางพันธุกรรมของพริกไทยพันธุ์พื้นเมืองของประเทศ ซึ่งจะช่วยให้เรามีความมั่นคงทางด้านสมุนไพร และเพิ่มมูลค่าทางการค้าของพริกไทยพื้นเมืองไทย

“วันนี้จึงนับเป็นก้าวสำคัญในการส่งมอบต้นกล้าพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืชให้กับท่านผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ยืนยันถึงความสำเร็จในการนำวิทยาการสมัยใหม่มาใช้ในการขยายพันธุ์พืชอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มั่นใจได้ว่าเราจะมีต้นกล้าที่มีคุณภาพดี เพื่อนำไปส่งเสริมการเพาะปลูกในพื้นที่ พัฒนาพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนให้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับเกษตรกรในจังหวัดตรัง สามารถรักษาอัตลักษณ์ของพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนดั้งเดิมไว้ได้ และเป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์และพัฒนาสมุนไพรพื้นเมืองของไทยต่อไป และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าความร่วมมือในครั้งนี้จะเป็น

จุดเริ่มต้นที่ดีในการผลักดันพริกไทยพันธุ์ปะเหลียนให้เป็นที่รู้จักและสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติอย่างยั่งยืน”
นายแพทย์ยงยศ กล่าว

24 มิถุนายน 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ - มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย ผลิตบัณฑิต และพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของ ประเทศ และช่วยดูแลสุขภาพประชาชน

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข และ มหาวิทยาลัยนเรศวร (มน.) ลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย โดยมีนายแพทย์พีเชษฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ทิพย์ แทนธานี รักษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร ลงนามในบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ พร้อมด้วยคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทั้งสองหน่วยงานร่วมเป็นสักขีพยาน จัดขึ้น ณ ห้องประชุมอาคารสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2568

นายแพทย์พีเชษฐ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการร่วมมือทางวิชาการและการวิจัย เพื่อพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขศาสตร์ ให้สามารถแก้ไขปัญหาและสนับสนุนงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาระบบประกันคุณภาพห้องปฏิบัติการด้านชันสูตรโรคและด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพให้เป็นไปตามข้อกำหนดเป็นที่ยอมรับ และเป็นผู้นำในระดับภูมิภาค ทั้งนี้ ภายใต้การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการและการวิจัยของทั้งสองหน่วยงานในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทั้งงานด้านการพัฒนาบุคลากร การวิจัย อีกทั้งยังเป็นแหล่งที่ให้นิสิตในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ได้มีโอกาสในการฝึกงานและใช้ห้องปฏิบัติการ เพื่อการศึกษาข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ รวมถึงการดำเนินงานโครงการวิจัยร่วมกัน

โดยการทำความร่วมมือในครั้งนี้มีกำหนดระยะเวลา 5 ปี หวังเป็นอย่างยิ่งว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จะเป็นหน่วยงานหนึ่งที่สามารถสนับสนุนทั้งทางด้านห้องปฏิบัติการ และด้านบุคลากรในการพัฒนานิสิตและบุคลากรร่วมกันของทั้งสองหน่วยงานและเป็นโอกาสอันดีที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จะสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ทางด้านวิชาการกับคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิในมหาวิทยาลัยนเรศวร พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายทางวิชาการและการวิจัย เพื่อพัฒนาสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในประเทศต่อไป

ด้าน รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ทิพย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า มหาวิทยาลัยนเรศวร เป็นมหาวิทยาลัยสหสาขา (Comprehensive University) ที่มุ่งกระจายโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชาชนในภูมิภาค โดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสาขาต่างๆ ทั้งกลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพที่ต้องเน้นในด้านการผลิตบุคลากรให้เพียงพอต่อความต้องการทางด้านสุขภาพของประเทศ การศึกษาวิจัยในเชิงลึกที่จะพัฒนาสุขภาพของประชาชนในประเทศให้มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ดังนั้นการที่ได้ สร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ จึงถือเป็นโอกาสอันดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับหน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์เป็นหน่วยงานใน
ส่วนกลางของประเทศที่เน้นทางด้าน การปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

30 มิถุนายน 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ ร่วมเครือข่ายพัฒนาระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดใน ปัสสาวะระดับปฐมภูมิ พร้อมมอบโล่ผลงานดีเด่นระดับประเทศ ด้านคุณภาพและมาตรฐานการ ตรวจสารเสพติดเบื้องต้นในปัสสาวะ ให้กับ รพ.สต.ท่าโรง จ.เพชรบูรณ์

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้มอบหมายให้ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 15 แห่ง ร่วมกับสำนักยาและวัตถุเสพติด จัดโครงการ “การพัฒนา
ระบบคุณภาพและมาตรฐานการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะระดับปฐมภูมิ” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อ
ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการในภาพรวมของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และค้นหาแนว
ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากหน่วยบริการปฐมภูมิที่สามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ รวมทั้งเปิดโอกาสให้บุคลากรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บุคลากรด้านยาเสพติดของหน่วยบริการ
ปฐมภูมิ และบุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำเสนอผลงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการเฝ้าระวังและ
ตรวจคัดกรองสารเสพติดในปัสสาวะ ตลอดจนได้ทราบถึงความก้าวหน้าทางวิชาการด้านการประยุกต์ใช้เทคนิค
ทางห้องปฏิบัติการ เพื่อนำไปพัฒนางานป้องกัน บำบัดรักษาให้มีคุณภาพมาตรฐานอนาคต พัฒนาระบบการเฝ้า
ระวัง ป้องกันปัญหาเสพติดของชุมชนให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนในระยะยาว

สำหรับการจัดงานครั้งนี้ ได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ จากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะ
ชุมชนต้นแบบการดำเนินงานด้านยาเสพติดโครงการศรีตรังโมเดล โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง อำเภอ
เมือง จังหวัดตรัง และชุมชนต้นแบบด้านการดำเนินงานศูนย์คัดกรองแบบไร้รอยต่อ โดยโรงพยาบาลส่งเสริม
สุขภาพตำบลบ้านหนองคล้า อำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
ภายในงานยังมีพิธีมอบเกียรติบัตรและโล่รางวัลผลงานดีเด่น ระดับประเทศ ด้านคุณภาพและมาตรฐานการตรวจ
สารเสพติดเบื้องต้นในปัสสาวะ ให้กับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลท่าโรง จังหวัดเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 24
มิถุนายน 2568 ณ โรงแรมเรือรัษฎา อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

7 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการด้านการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา มุ่งสู่การเป็นหน่วยบริการตรวจวินิจฉัยโรคแบบครบวงจรในระดับภูมิภาค

วันนี้ (15 กรกฎาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมการประชาสัมพันธ์การให้บริการตรวจด้านไวรัสโรคแบบครบวงจร โดยมี นายแพทย์ณัฐพงศ์ วงศ์วิวัฒน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขตสุขภาพที่ 8 นายแพทย์สมชายโชติ ปิยวัชรเวลา นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี นางบุญนิภา สงคราม รักษาการแทนผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ในเขตสุขภาพที่ 8 เข้าร่วมประชุม เพื่อสื่อสารการให้บริการตรวจทางห้องปฏิบัติการไวรัสโรคแบบครบวงจร ครอบคลุมทั้งการตรวจคัดกรอง การวินิจฉัย การติดตามผลการรักษา และการเฝ้าระวังไวรัสโรค และสร้างเครือข่ายการดำเนินงานด้านไวรัสโรค สนับสนุนการยุติโรคของประเทศไทย ณ ห้องประชุมบ้านเชียง ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า ไวรัสโรคเป็นปัญหาสาธารณสุขของไทย การตรวจทางห้องปฏิบัติการที่สามารถทำได้ครบวงจร มีให้บริการไม่กี่แห่งในประเทศ และเขตสุขภาพที่ 8 ยังไม่มีห้องปฏิบัติการที่สามารถให้บริการตรวจเพาะเชื้อได้ ต้องส่งต่อนอกเขตสุขภาพ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี จึงได้พัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการด้านการตรวจหาเชื้อไวรัสโรค เนื่องจากมีความพร้อมทั้งด้านบุคลากรและมีห้องปฏิบัติการชีวโมเลกุลระดับ 3 (BSL3) ซึ่งสามารถรองรับการตรวจเพาะเชื้อไวรัสโรคได้ตามมาตรฐาน มีความปลอดภัยทั้งต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคจากห้องปฏิบัติการสู่สิ่งแวดล้อม

สำหรับสถานการณ์ไวรัสโรคในเขตสุขภาพที่ 8 (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน) 7 จังหวัด ได้แก่ อุดรธานี สกลนคร นครพนม เลย หนองบัวลำภู หนองคาย และบึงกาฬ โดยข้อมูลจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี มีรายงานผู้ป่วยไวรัสโรคขึ้นทะเบียนในเขตสุขภาพที่ 8 (ข้อมูล ตั้งแต่ 1 ต.ค. 67 – 27 มิ.ย. 68) จำนวน 3,933 ราย ในจำนวนนี้ได้รับการตรวจหาภาวะติดเชื้อไวรัสโรค ด้วยวิธีทางอณูชีววิทยา Molecular Technique (PCR/Gene Xpert) จำนวน 2,925 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 ดังนั้นการมีห้องปฏิบัติการตรวจวินิจฉัยโรคแบบครบวงจร จะช่วยสนับสนุนการป้องกันควบคุมไวรัสโรคในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 8 จังหวัดอุดรธานี และโรงพยาบาลในเขตสุขภาพที่ 8 ให้บริการตรวจทางห้องปฏิบัติการไวรัสโรค ครอบคลุมทั้งการตรวจคัดกรอง การวินิจฉัย การติดตามผลการรักษา และการเฝ้าระวังไวรัสโรค โดยเฉพาะการตรวจหาเชื้อไวรัสโรคและการดื้อยา ด้วยวิธีทางอณูชีววิทยา ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี มีห้องปฏิบัติการ BSL3 แห่งแรกในระดับภูมิภาค สามารถตรวจหา DNA หรือ RNA และเพาะเชื้อไวรัสโรค เพื่อการวินิจฉัยที่รวดเร็วและแม่นยำ ช่วยตรวจติดตามเชื้อไวรัสโรคในระหว่างการรักษาเพื่อประเมินประสิทธิภาพของยาและปรับเปลี่ยนแผนการรักษา รวมทั้งติดตามสถานการณ์การระบาดของไวรัสโรค และการดื้อยา เพื่อนำข้อมูลไปใช้วางแผนควบคุมโรค นอกจากนี้ยังสามารถตรวจเฝ้าระวังโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำ ทั้งโรคจากชายแดนและนำเข้าจากต่างประเทศ เนื่องจากมีสนามบินนานาชาติ และมีด่านบกเชื่อมกับ สปป.ลาว

15 กรกฎาคม 2568

กรมวิทย์ฯ ร่วมกับ สนง.สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี จัดกิจกรรมรณรงค์การตรวจคัดกรอง มะเร็งปากมดลูกเชิงรุก พร้อมเพิ่มทักษะ อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ใช้ชุดเก็บตัวอย่าง ด้วยตนเอง

วันนี้ (15 กรกฎาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีเปิด “กิจกรรมรณรงค์การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกเชิงรุก และการอบรม อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนแกนนำ” โดยมี นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นผู้กล่าวรายงาน และได้รับเกียรติจากนายพลกฤษ เรืองสุกใส นายอำเภอทุ่งฝน นางบุญนิภา สงคราม รักษาการแทนผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทุ่งฝน ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เข้าร่วม ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอทุ่งฝน จังหวัดอุดรธานี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า มะเร็งปากมดลูก มีสาเหตุสำคัญมาจากการติดเชื้อ HPV ส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการ และมากกว่าร้อยละ 90 จะหายได้เอง มะเร็งปากมดลูกสามารถป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีน HPV นอกจากนี้การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการป้องกันมะเร็งปากมดลูก ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้สตรีไทยที่อายุ 30 ปี ถึงก่อนอายุ 60 ปีทุกคน และในกลุ่มอายุ 15 ปีขึ้นไปที่มีความเสี่ยงสูง เข้ารับการตรวจคัดกรองทุก 5 ปี การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test เป็นชุดสิทธิประโยชน์บริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ทุกคน ทุกสิทธิการรักษาพยาบาล โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย แต่ที่ผ่านมาพบว่าสตรีไทยกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการตรวจคัดกรองได้น้อย ส่วนหนึ่งมาจากการไม่มารับการตรวจภายใน เนื่องจากกลัว หรือ เขินอายในขั้นตอนเก็บตัวอย่าง

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่า จังหวัดอุดรธานีมีการดำเนินการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก 14 สายพันธุ์เสี่ยงสูงเชิงรุกด้วยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง HPV Self Sampling ร่วมกับศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี โดยมีกลุ่มเป้าหมาย 50,000 ราย และในปี 2567 ที่ผ่านมา มีสตรีกลุ่มเป้าหมายได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกแล้วร้อยละ 81.74 ดังนั้น ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุดรธานี ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงเพิ่มทางเลือกให้สตรีไทยให้สามารถเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ง่ายขึ้น โดยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ไม่ต้องขึ้นขาหยั่ง หากผลตรวจพบเชื้อสามารถเข้ารับการตรวจเพิ่มเติมตามสิทธิการรักษาพยาบาล และวางแผนการรักษาได้ทันเวลาที่ ทำให้ผู้ป่วยสามารถเข้าสู่กระบวนการรักษาได้อย่างรวดเร็ว เพิ่มโอกาสในการรักษาให้หายขาดได้

“สำหรับกิจกรรมในวันนี้มีการบรรยายให้ความรู้เรื่อง อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนกับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก ด้วยวิธี HPV DNA Test การสาธิตและแบ่งกลุ่มฝึกปฏิบัติการเก็บตัวอย่างตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยตนเอง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ตลอดจนสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด”
นายแพทย์ยงยศ กล่าว

15 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนค้นหาเชิงรุกมะเร็งเต้านม และ มะเร็งปากมดลูก “ทุกภาคส่วนร่วมใจ สู้ภัยจากมะเร็ง” เพื่อสนับสนุนนโยบายมะเร็งครบวงจรของ กระทรวงสาธารณสุข

วันนี้ (17 กรกฎาคม 2568) นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุมกิจกรรมรณรงค์การค้นหาเชิงรุกมะเร็งเต้านม ด้วยการตรวจการกลายพันธุ์ของยีน *BRCA1/BRCA2* และการค้นหาเชิงรุกมะเร็งปากมดลูก ด้วยการตรวจคัดกรอง HPV DNA Test โดยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง โดยมี นายแพทย์ภุชงค์ ชื่นชม นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดน่าน นายแพทย์กิตติศักดิ์ เกษตรสินสมบัติ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน ผู้บริหารและ ผู้ทรงคุณวุฒิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ วิทยาการ แพทย์ เภสัชกร พยาบาล นักเทคนิคการแพทย์ บุคลากร จากเขตสุขภาพที่ 1 โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ และผู้ป่วยมะเร็งเต้านมที่มีความเสี่ยงสูงและญาติสายตรงฯ จำนวน 200 คน เข้าร่วมงาน ณ ห้องประชุมพญาภูคา โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน

นายแพทย์วัชรพงษ์ กล่าวว่า มะเร็งในสตรีที่พบบ่อยในประเทศไทย คือ มะเร็งเต้านมและมะเร็งปากมดลูก ซึ่งปัจจุบันการตรวจมะเร็งเต้านมสามารถตรวจการกลายพันธุ์ของยีน ช่วยให้ทำนายการเกิดโรคได้แม่นยำ และสำหรับมะเร็งปากมดลูกสามารถตรวจคัดกรอง ด้วยวิธี HPV DNA Test โดยการเก็บตัวอย่างส่งตรวจด้วยตนเอง ลดความเขินอายจากการขึ้นขาหยั่ง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ความสำคัญกับโรคมะเร็ง จึงได้ร่วมมือกับ กรมการแพทย์ มูลนิธิโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช จัดทำ Model development การทำงานร่วมกันในหลายภาคส่วน อย่างไร้รอยต่อและเป็นรูปธรรม ส่งผลให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้นหาเชิงรุกมะเร็งเต้านม ด้วยการตรวจการกลายพันธุ์ของยีน *BRCA1/BRCA2* และการค้นหาเชิงรุกมะเร็งปากมดลูก ด้วยการตรวจคัดกรอง HPV DNA Test โดยการเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง สนับสนุนนโยบายมะเร็งครบวงจรของ กระทรวงสาธารณสุข

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุตรธานี ได้พัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจยีน *BRCA1/BRCA2* ด้วยเทคโนโลยี Next-Generation Sequencing (NGS) เป็นเทคนิคทางอณูชีวโมเลกุล เพื่อการวินิจฉัยผู้ป่วยมะเร็งเต้านมและมะเร็งรังไข่ที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม โดยพบว่ากลุ่มผู้ที่มีการกลายพันธุ์ของยีน *BRCA1/BRCA2* จะมีโอกาสเป็นมะเร็งเต้านมสูงถึงร้อยละ 80 มะเร็งรังไข่ร้อยละ 60-70 และการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยตนเอง โดยวิธี HPV DNA Test เป็นการตรวจในระดับโมเลกุลที่

มีความถูกต้อง แม่นยำและมีความไวที่สูงกว่าการตรวจด้วยวิธีแปปสเมียร์ สามารถระบุสายพันธุ์ของเชื้อ HPV ความเสี่ยงสูงทั้ง 14 สายพันธุ์ หรือมากกว่า ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของมะเร็งปากมดลูก อาทิ สายพันธุ์ 16 และสายพันธุ์ 18 ที่พบเป็นสาเหตุของมะเร็งปากมดลูกสูงถึง 70% ซึ่งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าวจึงเพิ่มทางเลือกให้สตรีไทย กลุ่มเป้าหมายอายุ 30-60 ปี ที่ไม่เข้ารับการตรวจคัดกรองให้สามารถเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ง่ายขึ้น โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-Sampling) โดยมีศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ให้บริการทั่วประเทศในทุกเขตสุขภาพ ภายใต้สิทธิประโยชน์หลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

นายแพทย์วัชรพงษ์ กล่าวต่ออีกว่า การประชุมนี้จะใช้เวลา 2 วัน ระหว่างวันที่ 17-18 กรกฎาคม 2568 โดยได้รับเกียรติจากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดน่าน โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชปัว จังหวัดน่าน กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 8 อุตรธานี เพื่อร่วมกันค้นหาผู้ป่วยมะเร็งเต้านมชนิดถ่ายทอดทางพันธุกรรม และญาติสายตรงที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเต้านม ให้ได้รับการปรึกษาทางพันธุกรรม การตรวจการกลายพันธุ์ของยีนเพื่อลดโอกาสเกิดมะเร็งและการค้นหาเชิงรุกการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เป็นนโยบายสำคัญของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และพัฒนาความร่วมมือด้านวิชาการเป็นเครือข่ายวิจัยและนวัตกรรมสำหรับโรคมะเร็งเต้านม มะเร็งปากมดลูก และประยุกต์ใช้กับโรคอื่นๆ เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพในพื้นที่และการดำเนินงานเครือข่ายจีโนมิกส์และการแพทย์แม่นยำ ในการพัฒนาการตรวจทางพันธุกรรมในอนาคตจะช่วยให้เพิ่มโอกาสในการรักษาและประชาชนมีสุขภาพที่ดีขึ้น

17 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทย์ฯ เผยผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาภาวะดื้อต่ออินซูลิน หนุนวิจัยการใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิตเพื่อให้โรคสงบในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลิน ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดการประชุมเครือข่ายห้องปฏิบัติการเขตสุขภาพที่ 4, 5 และ 6 ประจำปี 2568 พร้อมเผยแพร่ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาภาวะดื้อต่ออินซูลิน: HOMA-IR” สนับสนุนโครงการวิจัย ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิตเพื่อให้โรคสงบในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลินโดยศึกษาในสถานการณ์จริงในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4 เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2568 ณ ห้องประชุม อิงธาร รีสอร์ท นครนายก จังหวัดนครนายก โดยมีหน่วยงานด้านการแพทย์สาธารณสุข และเครือข่ายในพื้นที่ร่วมงาน

นายแพทย์บัลลังก์ เปิดเผยว่า โรคเบาหวานชนิดที่ 2 (Type 2 Diabetes) ถือเป็นปัญหาสุขภาพที่มีความสำคัญทั่วโลก ข้อมูลจาก International Diabetes Federation พบว่าปัจจุบันมีผู้ป่วยเบาหวานมากกว่า 537 ล้านคนและมีผู้เสียชีวิตจากโรคเบาหวานมากกว่า 4 ล้านคนต่อปี นอกจากนี้ยังคาดการณ์ว่าในปี 2573 จำนวนผู้ป่วยจะเพิ่มขึ้นเป็น 643 ล้านคน และอาจพุ่งสูงถึง 783 ล้านคน ในปี 2588 ซึ่งมากกว่า 90% เป็นผู้ป่วยโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ปัจจุบันคนไทยป่วยด้วยโรคเบาหวาน 6.5 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นโรคเบาหวานชนิดที่ 2 และร้อยละ 40 ไม่ทราบว่าตัวเองป่วย

สำหรับประเทศไทย ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ โดยในปี 2553 พบการเสียชีวิตจากโรคเบาหวานเฉลี่ยวันละ 19 รายหรือประมาณ 7,000 คนต่อปี นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดความเสี่ยงโรคแทรกซ้อน เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจและสมอง ซึ่งเพิ่มโอกาสเสียชีวิตก่อนวัยอันควรถึง 2-4 เท่าเมื่อเทียบกับคนทั่วไป ส่วนข้อมูลจากรายงานสถิติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข พบอุบัติการณ์โรคเบาหวานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2566 มีผู้ป่วยรายใหม่ เพิ่มขึ้น 3 แสนคนต่อปี ส่วนในปี พ.ศ. 2565 มีผู้ป่วยโรคเบาหวานสะสมจำนวน 3.3 ล้านคนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 มากถึง 1.5 แสนคน โดยในเขตสุขภาพที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ นครนายก สระบุรี ลพบุรี สิงห์บุรี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และปทุมธานี มีผู้ป่วยโรคเบาหวานสะสมจำนวน 331,687 รายและอัตราป่วยโรคเบาหวาน ปี 2565, 2566, 2567 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.24, 7.51, 7.93 ตามลำดับ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้มอบหมายให้ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 4 สระบุรี ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ในส่วนภูมิภาคของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ดูแลรับผิดชอบพื้นที่ในเขตสุขภาพที่ 4 ร่วมเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “ประสิทธิภาพของการใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิตเพื่อให้โรคสงบในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลินโดยศึกษาในสถานการณ์จริงในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4” โดยตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาระดับของอินซูลิน และกลูโคสในเลือดในขณะอดอาหาร และนำไปคำนวณตามแบบจำลองโฮมีโอสตาซิส (Homeostasis Model Assessment of Insulin Resistance หรือ HOMA-IR) ซึ่งสามารถใช้ในการทำนายภาวะดื้อต่ออินซูลิน ค่า HOMA-IR ที่สูงขึ้นบ่งชี้ถึงภาวะดื้อต่ออินซูลินที่มากขึ้น ใช้เป็นเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยงของโรคเบาหวานชนิดที่ 2 ซึ่งเกิดจากการต้านทานต่ออินซูลินหรือการผลิตอินซูลินไม่เพียงพอ โดยมักเกี่ยวข้องกับปัจจัยเสี่ยงเช่น โรคอ้วนและการขาดการออกกำลังกาย และใช้เพื่อติดตามผลของการรักษาภาวะดื้อต่ออินซูลิน HOMA-IR สำหรับความต้านทานอินซูลินปกติอยู่ในช่วง 0.7-2

นายแพทย์ไพโรจน์ กวินเลิศวัฒนา รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครนายก กล่าวเพิ่มเติมว่า กลุ่มโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (non-communicable diseases ; NCDs) ก่อผลกระทบทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านภาระค่าใช้จ่ายสำหรับการรักษาพยาบาลและผลิตภาพของประชากรที่สูงสูญเสียไป โดยมีการประมาณการว่าในระหว่าง พ.ศ. 2554 ถึง 2573 นั้น ต้นทุนของกลุ่มโรค NCDs ต่อสังคมโลกจะมีมูลค่าถึง 46.7 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐหรือคิดเป็นประมาณ 1,401 ล้านล้านบาท หนึ่งในสี่ของประชากรโลกจากกลุ่มโรค NCDs เป็นการเสียชีวิตก่อนวัย 60 ปี สำหรับประเทศไทยนั้น การประเมินความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากโรค NCDs ใน 4 กลุ่มโรคหลักพบว่า มีมูลค่าทั้งสิ้น 198,512 ล้านบาท ซึ่งต้นทุนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74) เป็นต้นทุนจากการสูญเสียผลิตภาพจากการเสียชีวิตก่อนวัยอันควร การสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานของผู้ป่วยและต้นทุนจากการสูญเสียประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานของผู้ดูแล อ ง ค์ ก า ร อ น า ม ัย โ ล ก (W H O) ไ ต ้ ป ร ะ ม า ณ ก า ร ว า ร้อยละ 11 ของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพทั้งหมดในประเทศไทย ถูกจัดสรรให้กับการดูแลรักษาโรคเบาหวาน ซึ่งใกล้เคียงกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคและคาดการณ์ว่าตัวเลขนี้จะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 41 ภายในปี พ.ศ.2573 ซึ่งทำให้สังคมรับภาระจากโรคเบาหวานเพิ่มขึ้นถึงสองเท่า การเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยเบาหวานและโรคแทรกซ้อนทำให้ระบบสาธารณสุขต้องเผชิญกับความท้าทายในการให้บริการและจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจนำไปสู่ความไม่เสมอภาคในการเข้าถึงการรักษาที่มีคุณภาพ ผู้ป่วยเบาหวานมักจะต้องหยุดงานหรือขาดงานบ่อยครั้ง ซึ่งส่งผลให้เกิดการสูญเสียผลิตภาพในตลาดแรงงาน

โครงการวิจัย “ประสิทธิผลของการใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิตเพื่อให้โรคสงบในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลินโดยศึกษาในสถานการณ์จริงในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 4” มีเป้าหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของการรักษาเบาหวานเพื่อให้โรคสงบโดยชุดโปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิต (การควบคุมอาหาร การออกกำลังกาย การจัดการความเครียด การนอนหลับที่เพียงพอ การหลีกเลี่ยงสารเสพติด ความสัมพันธ์ทางสังคม) กับการรักษาแบบมาตรฐานในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ไม่ต้องการอินซูลินในเขตสุขภาพที่ 4 เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยและการลดต้นทุนการรักษาในระยะยาว โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ป่วยเบาหวานชนิดที่ 2 ที่ได้รับการวินิจฉัยมาไม่เกิน 6 ปี ที่มีความต้องการจะเข้าสู่เบาหวานระยะสงบและมารับบริการที่โรงพยาบาล ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ใน 8 จังหวัด ของเขตสุขภาพที่ 4 จำนวน 14,000 ราย (นครนายก สระบุรี ลพบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง จำนวน 72 อำเภอ ๆ ละ 200 ราย) ซึ่งการตรวจหาภาวะดื้อต่ออินซูลิน ก่อนและหลังการปรับพฤติกรรมของผู้ป่วยโดยใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิต จะเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ช่วยยืนยันความสำเร็จของโปรแกรมห่วงการดังกล่าว

นางสิริดา ปงเมืองมูล ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 4 สระบุรี กล่าวเพิ่มเติมว่า ขณะนี้ห้องปฏิบัติการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 4 สระบุรี ได้ตรวจวิเคราะห์หาค่า HOMA-IR ในผู้ป่วยที่เข้าร่วมโครงการ โดยเป็นการตรวจหาค่าก่อนเริ่มใช้โปรแกรมเวชศาสตร์วิถีชีวิต แล้วทั้งสิ้นจำนวน 3,140 ราย พบค่า HOMA-IR อยู่ในช่วงปกติ 0.7 - 2.049 จำนวน 2,104 ราย ตั้งแต่ 2.05 – 4.99 จำนวน 853 ราย, ตั้งแต่ 5 - 9.99 จำนวน 143 ราย, ตั้งแต่ 10 - 19.99 จำนวน 29 ราย และสูงกว่า 20 จำนวน 11 ราย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะถูกนำไปวิเคราะห์ร่วมกับข้อมูลอื่นๆ ภายใต้โครงการต่อไป

18 กรกฎาคม 2568

สำนักงานเขตสุขภาพที่ 4
Region 4 Health Provider Office

ศวก.ที่ 12 สงขลา จัดประชุมสัมมนาผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปี 2568 เปิดเวทีรับฟังความคิดเห็น ชูผลงานวิจัย “กระท่อม”

เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2568 ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา (ศวก.ที่ 12 สงขลา) จัด “ประชุมสัมมนาผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568” ขึ้น เพื่อเป็นเวทีสำคัญในการนำเสนอผลการดำเนินงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง โดยได้รับเกียรติจาก นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานในพิธี และ นายอัครชัย ช่วยพรหม ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา เป็นผู้กล่าวรายงาน ท่ามกลางผู้เข้าร่วมประชุมกว่า 100 คน จากหน่วยงานสาธารณสุขภาครัฐ เอกชน และแขกผู้มีเกียรติ อาทิ รองนายกเหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา และตัวแทนจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ ได้กล่าวเปิดงานโดยเน้นย้ำถึงบทบาทของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในฐานะหน่วยงานสำคัญที่ดูแลการคุ้มครองผู้บริโภคและชั้นสูตรโรค โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสถานการณ์โควิด-19 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้มุ่งพัฒนาห้องปฏิบัติการเพื่อรองรับเทคนิคชีวโมเลกุลขั้นสูง สำหรับการตรวจคัดกรองโรคที่มีความแม่นยำสูง เช่น มะเร็งปากมดลูก วัณโรค ฮาล์สซีเมีย และมะเร็งเต้านม "การรับฟังความต้องการของผู้ใช้บริการทั้งจากภาครัฐและเอกชน คือหัวใจสำคัญที่จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนางานบริการที่ยั่งยืน ช่วยลดค่าใช้จ่าย และสร้างความมั่นคงทางสุขภาพให้กับประชาชน

ไฮไลต์สำคัญของการประชุม คือการบรรยายเรื่อง “ผลงานเด่นและนวัตกรรมกระท่อม” โดย ดร.วีระชัย พิพัฒน์รัตนเสรี เกษตรกรชำนาญการพิเศษ ซึ่งได้นำเสนอผลสำเร็จของ ศวก.ที่ 12 สงขลา ในการวิจัยและพัฒนาพืชกระท่อมอย่างครบวงจร ตั้งแต่การพัฒนาวิธีการสกัดสารสำคัญ (Mitragnine และ 7-hydroxymitragnine) ที่สามารถต่อยอดในระดับอุตสาหกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกษตรกรได้ถึงปีละประมาณ 50,000 บาทต่อไร่ ไปจนถึงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการให้สามารถตรวจวิเคราะห์สารสำคัญ Mitragnine ในพืชสด สารสกัด และในผลิตภัณฑ์สุขภาพต่างๆ และที่สำคัญคือการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางจากสารสกัดกระท่อมที่มีฤทธิ์ลดริ้วรอย ต้านการอักเสบ และมีแผนจะพัฒนาเป็นยาใหม่ในอนาคต

นอกจากนี้ นางปาณิสรา เชาวนะกิจ รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ได้นำเสนอภาพรวมการให้บริการของศูนย์ฯ และแนวทางการปรับปรุงบริการ เช่น การลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการส่งตรวจ การเปิดบริการใหม่ และการส่งเสริมการใช้ระบบ iLabPlus เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการเข้าถึงผลตรวจ พร้อมทั้งเน้นย้ำถึงความน่าเชื่อถือของผลการตรวจที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐานระดับสากล และให้ผู้เข้าร่วมประชุมร่วมกันให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

ศูนย์ฯ ยังได้นำเสนอแนวทางบริการเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น การตรวจวิเคราะห์โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายสำหรับผู้
ประสบอุทกภัย และโครงการร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(สสว.) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และ SMEs

การประชุมครั้งนี้สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา ในการเป็น
องค์กรที่ไม่หยุดนิ่ง พร้อมรับฟังเสียงจากทุกภาคส่วน เพื่อนำมาพัฒนานวัตกรรมและยกระดับการบริการให้ทันต่อ
สถานการณ์ และตอบสนองต่อความต้องการด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างแท้จริง

25 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน ในใบกระท่อม สู่ภาคเอกชน เพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมสุขภาพ หนุนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ไทย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข สานต่อภารกิจวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทย ล่าสุดได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน (7-hydroxymitragynine) ซึ่งเป็นสารออกฤทธิ์สำคัญอีกชนิดหนึ่งในใบกระท่อม (*Mitragyna speciosa*) ให้กับ บริษัท เอออร์ต้า เอ็มจี จำกัด เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ต่อยอดสู่อุตสาหกรรมแปรรูปสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ช่วยยกระดับมาตรฐานสมุนไพรไทยก้าวไกลสู่ตลาดโลก โดยมีนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ร่วมเป็นสักขีพยาน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2568 ณ โรงแรมอัศวิน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินการวิจัยและพัฒนากรรมวิธีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน ให้มีความเข้มข้นสูงเพียงพอที่จะนำไปใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ รวมถึงได้จดอนุสิทธิบัตรกรรมวิธีเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศ โดย 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน เป็นสารที่มีข้อมูลฤทธิ์ทางเภสัชวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการบรรเทาอาการปวด ซึ่งมีความน่าสนใจในระดับสากล และอยู่ระหว่างการศึกษาค้นคว้าเป็นไปเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมยา

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มุ่งพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าสมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน การสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน ให้ได้ความเข้มข้นสูงและมีมาตรฐาน เป็นอีกก้าวสำคัญที่ช่วยให้สมุนไพรไทยเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าสูง เพิ่มศักยภาพการแข่งขันตามเป้าหมายโมเดล BCG Economy ที่เน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพอย่างรู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มกลับสู่เกษตรกรและเศรษฐกิจฐานราก

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า การถ่ายทอดเทคโนโลยีครั้งนี้ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ถ่ายทอดกรรมวิธีการผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมทร่าเจนิน ให้กับ บริษัท เอออร์ต้า เอ็มจี จำกัด ผู้ประกอบการไทยที่เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและผลิตผลิตภัณฑ์สุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถต่อยอดในเชิงพาณิชย์ ผลิตเป็นสารสกัดมาตรฐานสำหรับใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมทางการแพทย์ ซึ่งมีแนวโน้มเติบโตสูงทั้งในตลาดไทยและต่างประเทศ อีกทั้งยังเป็นการตอบสนองนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ในการพัฒนาเศรษฐกิจนวัตกรรม และนโยบายของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) หรือ BCG Economy Model ที่ต้องการเพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรมสุขภาพและสมุนไพรครบวงจร นอกจากนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ยังมีแผนเดินทางวิจัยและพัฒนาสารสกัดมาตรฐานจากสมุนไพรไทยชนิดอื่น ๆ ควบคู่กับการตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัย พร้อมขยายความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางสมุนไพรและผลิตภัณฑ์

สุขภาพอาเซียนต่อไป ความร่วมมือในครั้งนี้ ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับอุตสาหกรรมสมุนไพรไทย แต่ยังส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกกระท่อม ด้วยการรับซื้อวัตถุดิบอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาผลิต

ด้านนายวรรณล ฐิตินันท์กร กรรมการผู้จัดการบริษัท เออร์ต้า เมดิคอล จำกัด กล่าวถึงโอกาสจากการได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีว่า “เรามองเห็นศักยภาพของสมุนไพรไทยในตลาดโลก การได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีนี้จะช่วยให้บริษัทสามารถผลิตสารสกัด 7-ไฮดรอกซีไมเทราเจนิน ซึ่งสามารถส่งออกเพื่อจำหน่ายในตลาดต่างประเทศ เพื่อนำไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ โดยเรายังมุ่งหวังที่จะยกระดับมาตรฐานโรงงานให้เป็น GMP และต่อยอดไปถึงมาตรฐานสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพสมุนไพรไทย”

30 กรกฎาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดกระท่อมให้ภาคเอกชนยกระดับ อุตสาหกรรมสมุนไพรไทยในตลาดโลก สร้างรายได้ให้เกษตรกร

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ต่อยอดงานวิจัยสมุนไพรไทย เดินหน้าถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดจากใบกระท่อมที่มีสารไมทราไจนิน (Mitragynine) ความเข้มข้นสูง และยกระดับมาตรฐานสารสกัดสมุนไพรไทยสู่ตลาดโลก โดยมอบสิทธิ์ให้บริษัท สิทธิพรสมุนไพร จำกัด ผลิตเชิงพาณิชย์ ผลักดันเศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ตามนโยบาย BCG Model ของรัฐบาล โดยมีนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ร่วมเป็นสักขีพยาน เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2568 ณ โรงแรมอควิน แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า การสกัดสารไมทราไจนินความเข้มข้นสูง ช่วยเพิ่มมูลค่าใบกระท่อมไทยจากเดิมที่จำหน่ายในรูปวัตถุดิบ สู่อุตสาหกรรมที่พร้อมพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สุขภาพ และสมุนไพรที่มีมูลค่าสูง ตอบสนองความต้องการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ไมทราไจนิน เป็นสารออกฤทธิ์หลักในใบกระท่อม ซึ่งมีข้อมูลวิจัยด้านเภสัชวิทยาที่เกี่ยวข้องกับฤทธิ์ระงับปวด ปัจจุบันมีหลายประเทศสนใจนำไปศึกษาต่อยอดเพื่อใช้เป็นส่วนประกอบในผลิตภัณฑ์สุขภาพ และอาหารเสริม

สำหรับการลงนามถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตสารสกัดไมทราไจนินความเข้มข้นสูง ให้กับบริษัท สิทธิพรสมุนไพร จำกัด ซึ่งเป็นผู้ประกอบการสมุนไพรที่มีประสบการณ์ด้านการผลิตและส่งออก จะทำให้สามารถนำเทคโนโลยีที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้คิดค้นขึ้น ไปใช้พัฒนากระบวนการผลิตในเชิงพาณิชย์อย่างเป็นระบบ ยกระดับสมุนไพรไทยให้มีศักยภาพแข่งขันได้ในตลาดโลก นอกจากนี้ยังเพิ่มมูลค่าใบกระท่อมที่เกษตรกรไทยปลูกกว่าเดิมหลายเท่า และส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมการแปรรูปสมุนไพรภายในประเทศ ลดการนำเข้า ต่อยอดการสร้างงาน สร้างรายได้ให้เกษตรกรและชุมชนผู้ปลูกกระท่อม

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มุ่งมั่นพัฒนางานวิจัยพร้อมควบคุมคุณภาพและความปลอดภัย เพื่อให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล และยังเป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ตามนโยบาย BCG Economy Model ที่รัฐบาลผลักดันอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมเดินหน้าวิจัยและพัฒนาต่อยอดสมุนไพรไทยทั้งในด้านสารสกัดมาตรฐาน การตรวจวิเคราะห์คุณภาพและความปลอดภัย ตลอดจนการสร้างมาตรฐานห้องปฏิบัติการ เพื่อให้ไทยก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สุขภาพของอาเซียน ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งยกระดับเศรษฐกิจนวัตกรรม และเพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรมสุขภาพครบวงจร

ด้าน นายบุญเสริม ใจดีเฉย กรรมการผู้จัดการบริษัท สิทธิพรสมุนไพร จำกัด กล่าวว่า “การได้รับถ่ายทอดเทคโนโลยีครั้งนี้ จะทำให้บริษัทสามารถผลิตสารสกัดมาตรฐานสูง เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดโลกที่ให้ความสำคัญกับมาตรฐานและความปลอดภัย เรามีแผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ต่อเนื่อง เช่น แคปซูลและสารสกัดผง สำหรับอุตสาหกรรมด้านสมุนไพร เพื่อเพิ่มยอดส่งออกและสร้างชื่อเสียงให้สมุนไพรไทย”

30 กรกฎาคม 2568

กรมวิทย์ ร่วมกับ อบจ.สงขลา และเครือข่ายในพื้นที่ บูรณาการความร่วมมือคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทย ชูเป้าหมาย “สตรีสงขลา ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก”

วันที่ 1 สิงหาคม 2568 นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พร้อมด้วยนายสุพิศ พิทักษ์ธรรม นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา นางปวีณริศา เกิดสม นายกเหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา นางสาวชนภรณ์ อื้อตระกูล ศึกษาธิการจังหวัดสงขลา นายสุวิทย์ ตันรัตนกร ประธานสภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และนางสุจิตน์ ไหมชุม ประธานสมาคมแม่บ้านสาธารณสุขจังหวัดสงขลา ลงนามความร่วมมือคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทยในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2568 และเพื่อให้สตรีสงขลา ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก ณ ห้องประชุมสมิหลาแกรนด์ โรงแรมบีพี สมิหลา บีช จังหวัดสงขลา

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า มะเร็งปากมดลูกเป็นมะเร็งที่พบบ่อยในผู้หญิงไทย สาเหตุสำคัญมาจากการติดเชื้อเอชพีวี ส่วนใหญ่ไม่แสดงอาการ มะเร็งปากมดลูกป้องกันได้ด้วยการฉีดวัคซีนเอชพีวี นอกจากนี้การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก เป็นอีกแนวทางสำคัญของการค้นหาผู้ป่วยในระยะเริ่มต้น เพื่อให้สามารถรักษาและควบคุมโรคได้ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้สตรีไทย ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป เข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกทุก 5 ปี ที่ผ่านมาพบว่าหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย เข้ารับการตรวจคัดกรองได้น้อย ส่วนหนึ่งมาจากการไม่มารับการตรวจภายในเนื่องจากเงินอายุแพทย์ ดังนั้น เพื่อเพิ่มทางเลือกให้หญิงไทยให้สามารถเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกได้ง่ายขึ้น โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จึงได้บูรณาการทำงานเชิงรุกร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทยพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้หญิงไทยปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก

ด้านนายสุพิศ พิทักษ์ธรรม นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดสงขลา กล่าวว่า ความร่วมมือในครั้งนี้ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดสงขลา ได้บูรณาการร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สำนักงานเหล่ากาชาดจังหวัดสงขลา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสงขลา สภาอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา และสมาคมแม่บ้านสาธารณสุขจังหวัดสงขลา คัดกรองมะเร็งปากมดลูกในหญิงไทย ด้วยวิธี HPV DNA test โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มสตรีวัยทำงานในหน่วยงานราชการและโรงงานอุตสาหกรรม อายุระหว่าง 30-59 ปี รวมถึงสตรีอายุต่ำกว่า 30 ปี ที่มีความเสี่ยงสูง ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติ โดยมีเป้าหมายสูงสุดให้ “สตรีสงขลา ปลอดภัยมะเร็งปากมดลูก” และเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. 2568 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา นายโชติณรินทร์ เกิดสม เห็นชอบและเล็งเห็นถึงความสำคัญของการลดการเกิดมะเร็งปากมดลูก จึง “ประกาศนโยบายการรณรงค์คัดกรองมะเร็งปากมดลูกในจังหวัดสงขลา ประจำปี 2568” เป็นแนวทางการดำเนินงานของจังหวัดสงขลา และจะมีกิจกรรม Kick-off การคัดกรองมะเร็งปากมดลูกในจังหวัดสงขลา ในวันที่ 8 สิงหาคม 2568 ณ ศาลากลางจังหวัดสงขลาต่อไป

1 สิงหาคม 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา จัดอบรมความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety) และการรักษาความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ประจำปี 2568 มุ่งยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการในเขตสุขภาพที่ 12

วันที่ 1 สิงหาคม 2568 ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ “ความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety) และการรักษาความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosecurity) ประจำปี 2568” ณ โรงแรมลาгуน่า แกรนด์ แอนด์ สปา สงขลา เพื่อพัฒนาศักยภาพและสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่เข้มแข็งให้แก่บุคลากรห้องปฏิบัติการในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 12 ได้แก่ จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

นายแพทย์บัลลังก์ อุปพงษ์ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า งานในห้องปฏิบัติการต้องอาศัยทั้งความรู้ ความแม่นยำ และความใส่ใจในความปลอดภัยสูงสุด “การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยที่เข้มแข็งไม่เพียงแต่ช่วยปกป้องบุคลากร แต่ยังเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้แก่ประชาชนผู้รับบริการ” ซึ่งการอบรมในครั้งนี้จะเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญ ที่จะทำให้ระบบห้องปฏิบัติการในเขตสุขภาพที่ 12 มีความปลอดภัยและพร้อมรับมือกับความท้าทายด้านสาธารณสุขในอนาคตได้อย่างมั่นคง และสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แข็งแกร่งในพื้นที่ระหว่างกัน

ด้านนายอัครชัย ช่วยพรหม ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12 สงขลา กล่าวว่า การอบรมครั้งนี้จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นด้านความปลอดภัยทางชีวภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการจากโรงพยาบาลเครือข่าย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ รวม 50 คน ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ในการยกระดับมาตรฐานห้องปฏิบัติการของประเทศให้มีความปลอดภัย สามารถป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นต่อบุคลากร ชุมชน และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง “หัวใจสำคัญของการทำงานในห้องปฏิบัติการคือความปลอดภัย” การอบรมนี้จึงเน้นทั้งการบรรยายจากผู้ทรงคุณวุฒิของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากเชื้อจุลชีพอันตราย และพัฒนางานของตนเองให้ได้มาตรฐานและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จับมือ เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ชมรม อสม.เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี ขับเคลื่อนงานคัดกรอง HPV ค้นหากลุ่มเสี่ยงมะเร็งปากมดลูก เข้าสู่กระบวนการรักษาได้ทัน่วงที

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า ตามนโยบาย “มะเร็งครบวงจร” ของกระทรวงสาธารณสุข หน่วยงานระดับกรมและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต่างร่วมขับเคลื่อนเพื่อลดจำนวนผู้ป่วยโรคมะเร็ง กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงได้พัฒนาห้องปฏิบัติการทั้งในส่วนกลางและศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ 15 แห่งทั่วประเทศ รองรับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test แบบเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่มีความแม่นยำ และสามารถเพิ่มการเข้าถึงบริการของกลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้น โดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ได้สนับสนุนสิทธิประโยชน์ให้สตรีไทยอายุ 30–60 ปี สามารถเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยวิธี HPV DNA Test โดยไม่มีค่าใช้จ่าย

HPV DNA Test ถือเป็นการตรวจที่มีความแม่นยำสูง โดยสามารถระบุสายพันธุ์ไวรัส HPV ที่มีความเสี่ยงสูงทั้ง 14 สายพันธุ์ได้อย่างชัดเจน ช่วยเพิ่มโอกาสในการค้นหาความผิดปกติตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ทำให้สามารถเข้าสู่กระบวนการรักษาได้ทัน่วงที เพราะมีความสะดวก รวดเร็ว ไม่เจ็บ ไม่ต้องขึ้นขาหยั่ง และช่วยลดความเขินอายของผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี อีกทั้งจากข้อมูลเชิงระบาดวิทยาจากการตรวจยังมีประโยชน์ต่อการพัฒนาวัคซีนที่เหมาะสมกับสายพันธุ์ในประเทศไทย และใช้ประกอบการวางแผนควบคุมการระบาดของเชื้อ HPV ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต่ออีกว่า สำหรับการดำเนินงานของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี ได้นำร่องในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีใน 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอไชยา ท่าฉาง และท่าชนะ และขยายไปยังอีก 5 อำเภอในจังหวัดระนอง รวมถึงพื้นที่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้กลไกการพัฒนาเจ้าหน้าที่ และ อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน ให้ทำหน้าที่เป็น Health Coach เพื่อกระตุ้นกลุ่มเป้าหมายให้ตรวจคัดกรองร่วมกับทีมเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อมจัดระบบบริการส่งต่อ วินิจฉัย และรักษาอย่างครบวงจร โดยเฉพาะเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี มีเป้าหมายยกระดับศักยภาพทีมงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชนให้สามารถจัดการภัยสุขภาพ ทั้งด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมและโรคในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งศูนย์แจ้งเตือนภัยสุขภาพในชุมชน 12 แห่ง ศูนย์ปฏิบัติการกลางวิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน 1 แห่ง และมี อสม. วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน 96 คน ปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่พี่เลี้ยงด้านสาธารณสุข มุ่งเป้าสู่องค์กรต้นแบบด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ของพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และของประเทศ

จากการดำเนินงานคัดกรอง HPV โดย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี ร่วมกับเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี และชมรม อสม.เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี เมื่อช่วงต้นปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน มีกลุ่มเป้าหมายเข้ารับการตรวจแล้ว 213 ราย พบผลบวก 33 ราย คิดเป็นร้อยละ 15.5 และเสี่ยงสูง 8 ราย หรือร้อยละ 3.8 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ช่วยเน้นย้ำถึงความสำคัญของการตรวจคัดกรองเชิงรุก และเพื่อขยายการบริการให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย

จึงได้จัด”โครงการคัดกรองมะเร็งปากมดลูกและจัดการภัยสุขภาพเชิงรุก พื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ขึ้น โดยกิจกรรมประกอบด้วย การจัดเสวนา นิทรรศการการให้ความรู้ และให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก พร้อมมอบเกียรติบัตรแก่ผู้นำการคัดกรองและ อสม.วิทยาศาสตร์การแพทย์ชุมชน โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณ 500 คน จากหลายภาคส่วน อาทิ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11 สุราษฎร์ธานี เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี สปสช. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โรงพยาบาล สสอ. รพ.สต. อสม. และประชาชนในพื้นที่

4 สิงหาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ความสำคัญกับมาตรการันตีความปลอดภัยให้แก่โรงแรมในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ที่ผ่านโครงการ 3C : Clean bed, Clean air, Clean food สร้างความเชื่อมั่นนักท่องเที่ยว หนุนการท่องเที่ยวปลอดภัย

วันนี้ (14 สิงหาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิด “โครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ประจำปี พ.ศ. 2568” พร้อมมอบประกาศนียบัตรให้กับโรงแรมที่ผ่านการตรวจเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลีสต์อีโคเนลลา และเชื้อไวรัสโนโร โดยมี นายสมาธิภู่ สุพรรณไพ รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต นายแพทย์สุทธิพงษ์ ขยณัฐพงศ์ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดภูเก็ต นางทรงศนีย์ ฉุ่มประดับ ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบการโรงแรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา เข้าร่วมงาน ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ จังหวัดภูเก็ต

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดย ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต ได้จัดทำโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยเฝ้าระวังตัวเรือด เชื้อลีสต์อีโคเนลลา สาเหตุของโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลัน เชื้อไวรัสโนโร สาเหตุของโรคทางเดินอาหารอักเสบเฉียบพลัน ในน้ำอุปโภคบริโภคของโรงแรม และสุขลักษณะครัวของโรงแรม โดยนําร่องให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่โรงแรมในจังหวัดท่องเที่ยว ระดับ 3-5 ดาว หรือโรงแรมประเภท 3-4 ตามกฎกระทรวงมหาดไทย ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ซึ่งเฟสแรกมีโรงแรมที่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 160 แห่ง และเฟสสองอยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน 40 แห่ง ดังนั้นจึงจัดให้มีพิธีมอบประกาศนียบัตรให้กับโรงแรมที่ผ่านการประเมินตามโครงการ 3C ในเฟสแรก พร้อมทั้งจัดประชุมถอดบทเรียนจากการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลการดำเนินงานต่อไป

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า การดำเนินงานที่ผ่านมา ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต ได้ร่วมกับเครือข่าย ให้ความรู้การสำรวจ ป้องกัน กำจัดตัวเรือด การป้องกันและการกำจัดเชื้อลีสต์อีโคเนลลา การเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคในโรงแรม เพื่อยกระดับมาตรฐานโรงแรมในพื้นที่ท่องเที่ยว โดยศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต ได้ร่วมกับผู้ประกอบการโรงแรมตรวจติดตามเฝ้าระวังความปลอดภัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นกับนักท่องเที่ยว สนับสนุนนโยบายท่องเที่ยวปลอดภัย สำหรับผู้ประกอบการโรงแรมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา ที่สนใจร่วมโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed Clean air, Clean food สามารถติดต่อสอบถามได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 11/1 ภูเก็ต โทร. 0 7660 0119 ถึง 21

ด้านนายสมาธิภู่ สุพรรณไพ รองผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต กล่าวว่า จังหวัดภูเก็ตเป็นไข่มุกอันดามัน ดินแดนแห่งความสุขมีธรรมชาติสวยงามหาดทรายขาวน้ำทะเลใส และวัฒนธรรมที่โดดเด่น แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ได้ดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้มาเยือนเป็นจำนวนมากโดยในปี พ.ศ.2567 ช่วง

เดือนมกราคม – มิถุนายน มีจำนวนนักท่องเที่ยวประมาณ 6,759,550 คน เป็นชาวไทย 1,828,657 คน ชาวต่างชาติ 4,930,893 คน มีรายได้หมุนเวียนทั้งหมด 258,189.95 ล้านบาท มีอัตราการเข้าพักในโรงแรม 79.50% ซึ่งโครงการโรงแรมสะอาดด้วย 3C : Clean bed, Clean air, Clean food ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้จัดทำขึ้น เพื่อเพิ่มคุณภาพของโรงแรมที่นักท่องเที่ยวเข้าพัก จะเพิ่มความมั่นใจให้นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ซึ่งการประชุมวันนี้เป็นโอกาสที่ได้ร่วมกันหาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดชายฝั่งทะเลอันดามัน จังหวัดภูเก็ต กระบี่ และพังงา เพื่อสนับสนุนนโยบายท่องเที่ยวปลอดภัย เพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจสุขภาพ เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ยั่งยืน มั่นคงและเป็นที่น่าประทับใจของนักท่องเที่ยวตลอดไป

14 สิงหาคม 2568

ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ เปิดบ้านให้ผู้รับบริการ และเครือข่ายในพื้นที่ เยี่ยมชมนวัตกรรม ทางการแพทย์ การบริการตรวจวินิจฉัยสุขภาพแม่และเด็ก และการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำครบวงจร

วันนี้ (17 กันยายน 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดโครงการสื่อสารประชาสัมพันธ์การให้บริการตรวจการวินิจฉัยสุขภาพแม่และเด็กและคุณภาพน้ำครบวงจร ของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ เพื่อให้ผู้บริหาร นักวิชาการจากภาครัฐและภาคเอกชน ผู้รับบริการได้ร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์การแพทย์กับเครือข่ายในพื้นที่ พร้อมจัดแสดงนิทรรศการการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก 14 สายพันธุ์เสี่ยงสูง การตรวจการติดเชื้อ HIV-1 จากแม่สู่ลูก การตรวจน้ำครบวงจร และผลงานนวัตกรรม การบริการตรวจวินิจฉัยของศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ โดยมีนายเศวต เพชรนุ้ย รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครสวรรค์ นายแพทย์วัชรพงษ์ คำหล้า รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผู้บริหารเจ้าหน้าที่หน่วยงานสาธารณสุข องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมงาน

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ เปิดเผยว่า ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ เป็นหน่วยงานสังกัดกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีภารกิจในการศึกษา การวิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข พร้อมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ สนับสนุนการคุ้มครองผู้บริโภคและการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะเขตสุขภาพที่ 3 ครอบคลุม 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร อุทัยธานี และชัยนาท นอกจากนี้ยังได้จัดตั้งห้องปฏิบัติการศูนย์ความเป็นเลิศด้านการวินิจฉัยสุขภาพแม่และเด็ก (Excellent diagnosis center for maternal and child health) ตั้งแต่วันที่ 21 กันยายน 2561 ปัจจุบันได้พัฒนาห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำครบวงจร เช่น น้ำปรีโคมในภาชนะบรรจุที่ปิดสนิท น้ำแข็ง และคุณภาพน้ำเสียน้ำทิ้ง ก่อนปล่อยสู่ธรรมชาติ รวมทั้งให้บริการตรวจคัดกรองกลุ่มอาการดาวน์ในหญิงตั้งครรภ์ด้วยวิธี NIPT ซึ่งศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ ได้ขึ้นทะเบียนหน่วยบริการตรวจ NIPT กับทาง สปสช. ตั้งแต่วันที่ 23 กรกฎาคม 2568 เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการดังกล่าว ทางศูนย์ได้จัดให้มีระบบรับตัวอย่างจากหน่วยบริการ (logistic) และจัดให้มีระบบรายงานผลการตรวจ online report ซึ่งสามารถเปิดให้มีการเข้าถึงบริการได้ทั่วประเทศ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า นอกจากนี้ศูนย์ยังมีบริการตรวจธาลัสซีเมียครบวงจร ครอบคลุมการตรวจ Hemoglobin typing Alpha Thal1 และ Beta Thalassemia ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้มีการรับบริการนำส่งตัวอย่างเพียง 1 ตัวอย่างและได้รับการตรวจด้านธาลัสซีเมียและประเมินความเสี่ยงในการกำเนิดบุตรโรคธาลัสซีเมียชนิดรุนแรง 3 โรค ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งปกติการตรวจให้ครอบคลุมทั้ง 3 การทดสอบจะต้องมีการส่งต่อหน่วยงานที่มีศักยภาพหลายหน่วยงาน และผู้รับบริการต้องใช้ระยะเวลารอคอยผลการตรวจประมาณ 30-45 วัน ดังนั้นศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ จึงพัฒนารูปแบบบริการให้ครอบคลุมทั้ง 3 การทดสอบ เพื่อเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการและลดระยะเวลาในการรอคอยผลการตรวจ ผ่านระบบขนส่งโลจิสติกส์ที่ทันสมัยรับตัวอย่างได้ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ

สำหรับโรงพยาบาลภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการสามารถสอบถามรายละเอียดการตรวจวิเคราะห์ การส่งตัวอย่าง หรือข้อมูลบริการได้ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ โทรศัพท์ 0 5624 5618-20

มูลนิธิการวิทยาศาสตร์การแพทย์

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์สุธี ยกส้าน คิวรางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ ประจำปี 2568

มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เชิดชู “ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์สุธี ยกส้าน” เป็นนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ ประจำปี 2568 ผู้อุทิศตนและมุ่งมั่นอันเป็นที่ประจักษ์ในการวิจัยและพัฒนาวัคซีนป้องกันไข้เลือดออกเดงกี 4 สายพันธุ์ เพื่อการต่อยอดในการนำไปใช้ประโยชน์สำหรับคนไทยและทั่วโลก โดยมีการเข้ารับพระราชทานโลรางวัลจากศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ในโอกาสเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค ฟอรั่ม เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี

นายแพทย์สถาพร วงษ์เจริญ ประธานกรรมการมูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวว่า มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดตั้งรางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ ขึ้นตั้งแต่ปี 2558 เพื่อเชิดชูเกียรติบุคคลในวงการวิทยาศาสตร์การแพทย์ผู้มีคุณูปการต่อประเทศชาติ โดยปีนี้ได้มอบรางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศให้แก่ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. นายแพทย์สุธี ยกส้าน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ และที่ปรึกษาหน่วยวิจัยและพัฒนาวัคซีน สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล จากผลงานการพัฒนาวัคซีนป้องกันโรคไข้เลือดออกเดงกี 4 สายพันธุ์ ซึ่งถือเป็นก้าวสำคัญของวงการแพทย์และสาธารณสุขไทย ที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยมีผลงานนวัตกรรมเด่น อาทิ นวัตกรรมวัคซีนไข้เลือดออก 4 ชนิด ชุดที่ 1 (พ.ศ. 2523 - 2543) วัคซีนไข้เลือดออกชนิดเชื้อมีชีวิตอ่อนฤทธิ์ที่ครอบคลุมทั้ง 4 สายพันธุ์ โดยการทำให้เชื้ออ่อนฤทธิ์ในเซลล์เพาะเลี้ยงปฐมภูมิ ในนามมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2536 ทำการทดลองทางคลินิกในผู้ใหญ่และเด็ก พ.ศ. 2527 - 2543 นวัตกรรมวัคซีนไข้เลือดออก 4 ชนิด ชุดที่ 2 (พ.ศ. 2547 - ปัจจุบัน) วัคซีนไข้เลือดออกชนิดเชื้อมีชีวิตอ่อนฤทธิ์ที่ครอบคลุมทั้ง 4 สายพันธุ์ โดยการทำให้เชื้ออ่อนฤทธิ์ในเซลล์เพาะเลี้ยงปฐมภูมิ พ.ศ. 2548 ทำการทดลองทางคลินิกในผู้ใหญ่ เฟส 1 ในประเทศ Australia ผลการทดสอบพบว่า วัคซีนเดงกีทั้ง 4 ชนิดมีความปลอดภัยสามารถเป็นวัคซีนรวมสายพันธุ์ ฉีดให้แก่คนได้อย่างปลอดภัยในทุกอายุ นวัตกรรมวัคซีนไข้เลือดออก 4 ชนิดรุ่นที่ 3 (พ.ศ. 2556) วัคซีนไข้เลือดออกชนิดเชื้อมีชีวิตอ่อนฤทธิ์ที่ครอบคลุมทั้ง 4 สายพันธุ์ โดยการทำให้เชื้ออ่อนฤทธิ์ในเซลล์เพาะเลี้ยงปฐมภูมิ

นอกเหนือจากความสำเร็จในการพัฒนาวัคซีนไข้เลือดออกเดงกี 4 สายพันธุ์ ซึ่งได้รับการยกย่องในระดับนานาชาติแล้ว ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์สุธี ยกส้าน ยังมีผลงานวิจัยนวัตกรรมวัคซีนที่สำคัญอีกหลายรายการ โดยหนึ่งในนั้นคือ วัคซีนไข้สมองอักเสบเจอี ชนิดลูกผสมระหว่าง วัคซีนไข้สมองอักเสบ JESA 14-14-2 กับวัคซีนไข้เลือดออกเดงกีชนิด Dengue 2 16681 PDK53 โดยการพัฒนาวัคซีนดังกล่าวอาศัย เทคโนโลยีพันธุวิศวกรรม (Genetic Engineering Technology) ที่ทันสมัย เพื่อคัดเลือกสายพันธุ์และองค์ประกอบที่เหมาะสมใน

การสร้างภูมิคุ้มกัน โดยเป็นความร่วมมือระหว่าง มหาวิทยาลัยมหิดล และ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีการลงนาม
ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในการพัฒนาวัคซีนในระดับอุตสาหกรรม ระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดลและองค์การ
เภสัชกรรม เมื่อปี พ.ศ. 2560 เพื่อผลักดันให้วัคซีนชนิดนี้เข้าสู่กระบวนการผลิตและใช้ประโยชน์ในระบบ
สาธารณสุขของประเทศ นอกจากนี้ ท่านยังมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติกว่า
200 เรื่อง และได้ทำหน้าที่เป็นกรรมการและอนุกรรมการในหน่วยงานต่าง ๆ ของกระทรวงสาธารณสุขอย่าง
ต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนถึงบทบาทที่สำคัญของท่านในการขับเคลื่อนนโยบายและการพัฒนาทางการแพทย์ของประเทศ

สำหรับผู้ที่สนใจสามารถติดตามรับฟังการปาฐกถาเกียรติยศ ศาสตราจารย์นายแพทย์เฉลิม พรหมมาส
เรื่อง งานพัฒนา Dengue Vaccines: บทบาทของนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ไทยในระดับสากล องค์ปาฐก
นักวิทยาศาสตร์การแพทย์เกียรติยศ โดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.นายแพทย์สุธี ยกสำน ได้ในวันที่
11 มิถุนายน 2568 เวลา 10.50 – 11.20 น. ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 ศูนย์การประชุม อิมแพ็ค
ฟอรัม เมืองทองธานี หรือรับฟังผ่านทางเพจเฟซบุ๊กการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์

9 มิถุนายน 2568

กรมวิทย์ฯ มอบ 2 รางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น และนักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ มูลนิธิกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยแนวคิดหลักของการประชุมคือ “ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” Transforming Healthcare Through Modern Medical Sciences ระหว่างวันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุม อิมแพค ฟอรัม เมืองทองธานี และการประชุมในครั้งนี้เป็นเวทีสำคัญที่เปิดโอกาสให้นักวิทยาศาสตร์การแพทย์และนักวิจัยจากทั่วประเทศนำเสนอผลงานวิชาการ พร้อมทั้งจัดประกวดเพื่อมอบรางวัล “นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น” และ “นักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่” เพื่อเชิดชูบุคลากรกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ที่มีผลงานโดดเด่นในการพัฒนาวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุขของไทย ให้ก้าวหน้าและยั่งยืน โดยปีนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดการประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 และพระราชทานโล่ที่ระลึกแก่ผู้ได้รับรางวัลทั้งสองท่าน

สำหรับรางวัล “นักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่น” ประจำปี 2568 ได้แก่ ดร.นายแพทย์อาชวินทร์ โรจนวิวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักเครื่องสำอางและวัตถุอันตราย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทโดดเด่นในการวิจัยและพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์อย่างครอบคลุมหลากหลายสาขา โดยเฉพาะการวิจัยทางคลินิกด้านชีวสมมูลของยาสามัญ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงยาที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม กระจายครอบคลุมทั่วประเทศ ผลงานสำคัญอีกด้านคือการศึกษาวิจัยด้านสมุนไพรเพื่อพัฒนาสู่การเป็นยารักษาโรคที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการบริหารจัดการระบบห้องปฏิบัติการระดับประเทศในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยเฉพาะการตรวจวินิจฉัย การเฝ้าระวังสายพันธุ์และการกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัส ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมโรคและนำผู้ติดเชื้อเข้าสู่กระบวนการรักษาอย่างทันที่ รวมถึงการศึกษาวิจัยด้าน HIV และการพัฒนาระบบการตรวจสอบขึ้นทะเบียนหน่วยงานทดสอบตามหลัก OECD GLP จนสามารถผลักดันให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับสากลในฐานะภาคีสมาชิกแบบสมบูรณ์ (Full non-member adherent to Mutual Acceptance of Data: MAD) ในระบบการประเมินสารเคมี ซึ่งช่วยให้ข้อมูลการประเมินจากประเทศไทยได้รับการยอมรับร่วมโดยไม่ต้องตรวจซ้ำ ลดอุปสรรคทางการค้า

ประหยัดเวลาและทรัพยากร พร้อมทั้งส่งเสริมการคุ้มครองสุขภาพมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนช่วยเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลิตภัณฑ์ในประเทศอย่างยั่งยืน

สำหรับรางวัล “นักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่” ประจำปี 2568 ผู้ได้รับรางวัล ได้แก่ **ดร. สิทธิพร ปานเม่น** จากผลงานวิจัยเรื่อง **พันธุกรรมเชิงโมเลกุลและข้อมูลจีโนมของเห็ดพิษ: เส้นทางสู่การพัฒนาวัตกรรมการตรวจวิเคราะห์และการใช้ประโยชน์เชิงป้องกันเพื่อความปลอดภัยด้านอาหารของประชาชน** ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพันธุกรรมของเห็ดพิษที่พบในประเทศไทยหลากหลายชนิด การวิเคราะห์สารก่อพิษในเห็ด รวมถึงการวิเคราะห์ยีนที่สร้างสารพิษ และการวิเคราะห์ phylogenetics ไฟโลเจเนติกส์ (อันนี้มีคำอธิบายเป็นภาษาไทยไหมคะ ใช้ทับศัพท์ หรือภาษาอังกฤษจะเข้าใจกว่าคะ) ซึ่งข้อค้นพบจากการวิจัยเหล่านี้ทำให้ได้ข้อมูลของยีนบางส่วนที่มีศักยภาพในการพัฒนาวัตกรรมการตรวจวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ ซึ่งสามารถตรวจโดยใช้ตัวอย่างเห็ดปริมาณน้อย ไม่จำเป็นต้องอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ และใช้ตัวอย่างเห็ดที่เหลือจากการรับประทานหรือการประกอบอาหารได้ นอกจากนี้ข้อมูลจีโนมช่วยยืนยันความถูกต้องในการระบุชนิดเห็ดร่วมกับการยืนยันลักษณะทางสัณฐานวิทยา และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ลงสู่ชุมชน เพื่อช่วยในการแจ้งเตือนภัยและลดสถานการณ์อาหารเป็นพิษจากการรับประทานเห็ดได้

“ทั้งนี้ขอเชิญผู้สนใจรับฟังการบรรยายจากผู้ได้รับรางวัลนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ดีเด่นและนักวิทยาศาสตร์การแพทย์รุ่นใหม่ ได้ในงานประชุมวิชาการวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครั้งที่ 33 “ปฏิรูปการดูแลสุขภาพผ่านวิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยใหม่” (Transforming Healthcare Through Modern Medical Sciences) ในวันที่ 13 มิถุนายน 2568 เวลา 08.30 น. เป็นต้นไป ณ ห้องแกรนด์ ไดมอนด์ บอลรูม ชั้น 2 ศูนย์การประชุมอิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี หรือรับชมได้ที่ เพจเฟซบุ๊ก Live กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นอกจากนี้ภายในงานยังมีการบรรยายเชิงวิชาการจากวิทยากรชาวไทยและชาวต่างชาติ การนำเสนอและประกวดผลงานทางวิชาการ นิทรรศการและเทคโนโลยีทางการแพทย์ และบริการให้คำปรึกษาจากเครือข่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ระหว่างวันที่ 11 – 13 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์การประชุม อิมแพค ฟอรั่ม เมืองทองธานี (เข้าร่วมงานฟรี)” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

10 มิถุนายน 2568

ข่าวประชาสัมพันธ์

“สมศักดิ์” มอบกรมวิทย์ฯ ลดภาระผู้ประกอบการประสบอุทกภัย ส่งทีมเข้าตรวจคุณภาพผลิตภัณฑ์ฟรี พร้อมตรวจเช็คโรงแรมน้ำท่วม ให้ความรู้จัดเชื้อโรคปนเปื้อน สร้างความปลอดภัยเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว

นพ.ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กระทรวงสาธารณสุข โดยนายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สุขภาพ อาหาร ยา เครื่องสำอาง วัตถุอันตราย เครื่องมือแพทย์ รวมถึงเฝ้าระวังเชื้อโรค ดำเนินการสนับสนุนช่วยเหลือผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัย ทั้งประชาชน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่อยู่ในพื้นที่ประสบอุทกภัย โดยในส่วนของผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัยนั้น ได้มอบหมายกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับเครือข่ายเข้าสำรวจผู้ประกอบการในพื้นที่ เช่น โรงงานผลิตยา เครื่องสำอาง โรงงานผลิตน้ำดื่ม หรือวิสาหกิจชุมชน หรือสถานที่ผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร รวมทั้งผู้ผลิตอาหารที่เป็นร้านค้าส่ง ดำเนินการตรวจคุณภาพความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ทั้งนี้เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ช่วยฟื้นฟูกิจการผู้ประกอบการ รวมทั้งสร้างความปลอดภัยของผู้บริโภคอีกด้วย

นพ.ยงยศ กล่าวอีกว่า กรณีโรงแรมที่ประสบอุทกภัย มอบหมายให้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ช่วยสนับสนุนการตรวจเพื่อเฝ้าระวังการปนเปื้อนเชื้อโนโรไวรัส สาเหตุของโรคทางเดินอาหารอักเสบเฉียบพลัน และเชื้อลิจิโอเนลลา สาเหตุของโรคติดเชื้อทางเดินหายใจเฉียบพลัน ในน้ำอุปโภคบริโภคของโรงแรม หากตรวจพบการปนเปื้อนเชื้อโรค จะมีการให้ความรู้วิธีการจัดการเพื่อไม่ให้มีเชื้อดังกล่าว เพื่อสร้างความปลอดภัยและสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวที่เข้าพัก

สำหรับผู้ประกอบการที่ประสบอุทกภัย สามารถแจ้งความประสงค์ หรือสอบถามรายละเอียดได้ที่ศูนย์รวมบริการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร.0 2951 0000 ต่อ 99965 Line@: @511wzapg หรือศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ในพื้นที่ ได้แก่ ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1 เชียงใหม่ โทร. 0 5311 2188-90 Line@: @012ddhff, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 1/1 เชียงราย โทร. 0 5317 6224-6 Line@: @smz5378z, ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 2 พิษณุโลก โทร. 0 5532 2824-6 Line@: @rmsc2

7 ตุลาคม 2567

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดบ้านให้นักเรียน ชมห้องแล็บ เรียนรู้สร้างแรงบันดาลใจ

วันนี้ (13 พฤศจิกายน 2567) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดบ้านให้คณะครู และนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) จำนวนทั้งสิ้น 238 คน เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้รับความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับห้องปฏิบัติการด้านต่างๆ การพัฒนานวัตกรรม นำความรู้ที่ได้ไปสร้างแรงบันดาลใจในการศึกษาต่อด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ในอนาคต โดยมีนายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ พร้อมด้วยผู้บริหาร นักวิชาการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้การต้อนรับ

นายแพทย์พิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยภายหลังให้การต้อนรับคณะครู และนักเรียน โรงเรียนสาธิตจุฬาฯ (ฝ่ายมัธยม) ว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดบ้านให้นักเรียนเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ เพื่อเป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์นวัตกรรมและห้องปฏิบัติการ ทำให้นักเรียนทราบถึงบทบาทหน้าที่และภารกิจกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ รวมถึงสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน เรียนรู้งานด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดโอกาสให้เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ห้องปฏิบัติการอ้างอิงระดับชาติ รวมทั้งสัมผัสการทำงานจริงๆ ของนักวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยการเยี่ยมชมครั้งนี้ได้แบ่งเป็น 5 กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์แมลงและงานทดสอบ วิจัย ทางแมลง, ห้องปฏิบัติการชีวโมเลกุลระดับ 3 (BSL3) ห้องทดสอบเชื้ออันตรายสูง ที่อุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ และศูนย์ฝึกอบรมเพื่อความเป็นเลิศทางห้องปฏิบัติการ (Training Center for Excellence in Medical Sciences, TEMs)

กลุ่มที่ 2 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการศูนย์นวัตกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์

กลุ่มที่ 3 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์ด้านอาหาร ประกอบด้วยห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยาในอาหาร, ห้องปฏิบัติการตรวจสอบสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช ห้องปฏิบัติการโลหะและแร่ธาตุ

กลุ่มที่ 4 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการจีโนมิกส์พืช, ห้องปฏิบัติการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช, ห้องปฏิบัติการเภสัชเวท, ห้องปฏิบัติการพิษวิทยา และศูนย์เครื่องยาสมุนไพร

กลุ่มที่ 5 เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการทดสอบเครื่องมือแพทย์, ห้องปฏิบัติการตรวจรังสีประจำตัวบุคคล และพิพิธภัณฑ์ถ้ำงาช้าง

“ทั้งนี้หากโรงเรียนหรือหน่วยงานใดสนใจเยี่ยมชมห้องปฏิบัติการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ สามารถติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ฝ่ายประชาสัมพันธ์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร.0 29510000 ต่อ 99081” นายแพทย์พิเชฐ กล่าว

13 พฤศจิกายน 2567

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

83 ปี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เราจะรับผิดชอบต่อโลกนี้ตลอดไป

วันนี้(10 มีนาคม 2568) นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เป็นประธานเปิดงานวันคล้ายวันสถาปนากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ภายใต้ชื่องาน “83 ปี กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เราจะรับผิดชอบต่อโลกนี้ตลอดไป” โดยมีผู้บริหาร อดีตผู้บริหาร กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมงาน ณ ห้องประชุม 110 อาคาร 100 ปี การสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จังหวัดนนทบุรี โดยกิจกรรมในช่วงเช้าจะเป็นพิธีสงฆ์ และมอบรางวัลแก่ข้าราชการพลเรือนดีเด่น คนดีศรีกรม และบุคลากรดีเด่น ประจำปีงบประมาณ 2567 ในช่วงบ่ายมีกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ภายในหน่วยงานของ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ และให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก สำหรับหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย อายุ 30-60 ปี ที่ไม่เคยรับการตรวจมะเร็งปากมดลูกในรอบ 5 ปี โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-sampling) ฟรี

นายแพทย์ยงยศ กล่าวว่ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จัดตั้งขึ้นภายใต้กระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทภารกิจในการให้บริการตรวจวิเคราะห์ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ชั้นสูงโรค และเฝ้าระวังความปลอดภัยทางห้องปฏิบัติการด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข นับจากที่ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2485 จนในปีนีครบรอบ 83 ปีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้สนับสนุนการดำเนินงานด้านสาธารณสุขของประเทศมากมาย ทั้งการป้องกัน คุ้มครองผู้บริโภค และสร้างองค์ความรู้จากการวิจัยด้วยวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อจะมุ่งไปสู่การพัฒนาสาธารณสุขของไทยในอนาคต รวมทั้งดูแลสังคมไทย

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่อว่า เรานำเสนอสิ่งที่เป็นโอกาสของประเทศอยู่เสมอ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินโครงการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการตรวจ NAT2 สำหรับปรับระดับยาต้านไวรัส Isoniazid การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-sampling) การวิจัยพัฒนาการแพทย์ขั้นสูง เช่น การถอดรหัสพันธุกรรม การตรวจคัดกรองความผิดปกติของโครโมโซมทารกในครรภ์ ด้วยวิธี NIPT การคัดกรองพันธุกรรมธาลัสซีเมียในประเทศไทย การวิจัยพัฒนาสเต็มเซลล์ การวิจัยพัฒนาวัคซีน การรับรองห้องปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข การพัฒนาการตรวจสอบตามหลักการ OECD GLP การพัฒนาเครือข่ายห้องปฏิบัติการระดับภูมิภาค การพัฒนานวัตกรรมและชุดทดสอบ การวิจัยพัฒนาสมุนไพร เช่น กระเทียม เพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ทั้งภายในประเทศ และการส่งออกสู่ตลาดต่างประเทศยกระดับเศรษฐกิจประเทศไทย สร้างรายได้เกษตรกร การตรวจรับรองผลิตภัณฑ์สุขภาพ ยา เครื่องสำอาง และเครื่องมือแพทย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ในเรื่องของสิ่งแวดล้อม กรมก็ได้ให้ความสำคัญเช่นกัน โดยสนับสนุนให้มีการใช้พลังงานสะอาดและพลังงานทางเลือก โดยมีความร่วมมือกับการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จัดทำโครงการจัดการพลังงานไฟฟ้าจากระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ ติดตั้งบนหลังคาอาคารกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งมีขนาดกำลังผลิต 900 กิโลวัตต์ ทำให้สามารถประหยัดค่าไฟฟ้าได้เดือนละ 5 หมื่นบาท ปีละกว่า 6 แสนบาท หรือประหยัดไฟฟ้าสะสม 20 ปี มากกว่า 10 ล้านบาท และยังช่วยลดการปล่อยก๊าซ คาร์บอนไดออกไซด์ได้ 43.099 ตันต่อเดือน

ขณะเดียวกันก็ได้สนับสนุนผลักดันคนรุ่นใหม่สู่อานาคต เพื่อร่วมกันรับผิดชอบต่อโลก และสังคม รวมทั้งสนับสนุนบุคลากรภายในกรมให้มีความก้าวหน้า และมีความผูกพันในการทำงาน มีการปรับปรุงภูมิทัศน์ ลานกีฬา และมีกิจกรรมส่งเสริมความผูกพันในองค์กรอย่างจริงจังเป็นรูปธรรมทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ทำให้กรมเป็นบ้านอีกหลังของทุกคน และมีการจัดตั้งสมาคมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาและรักษาคุณค่าวิชาชีพวิทยาศาสตร์การแพทย์ให้เจริญก้าวหน้าตามมาตรฐานสากล และเพื่อเป็นศูนย์รวมของผู้ประกอบวิชาชีพในการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิชาชีพ มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ **“เราจะรับผิดชอบต่อโลกนี้ตลอดไป”**

“สำหรับการจัดงานวันคล้ายวันสถาปนากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ครบรอบ 83 ปี ในช่วงเช้าจะมี พิธีสงฆ์ และพิธีมอบโล่รางวัลและประกาศนียบัตรแก่ข้าราชการพลเรือนดีเด่น คนดีศรีกรม และบุคลากรดีเด่น จำนวน 34 ราย ส่วนในช่วงบ่ายมีกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ภายในหน่วยงานบริเวณ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมให้บริการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยขอเชิญชวนหญิงไทยกลุ่มเป้าหมาย อายุ 30-60 ปี ที่ไม่เคยรับการตรวจมะเร็งปากมดลูกในรอบ 5 ปี เนื่องจากโรคมะเร็งปากมดลูกพบมาก 1 ใน 5 ของมะเร็งที่พบบ่อยในหญิงไทย สาเหตุสำคัญมาจากการติดเชื้อเอชพีวี ส่วนใหญ่มักไม่แสดงอาการ และมากกว่าร้อยละ 90 จะหายได้เอง ดังนั้นการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก โดยใช้ชุดเก็บตัวอย่างด้วยตนเอง (HPV Self-sampling) จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการป้องกันมะเร็งปากมดลูก ตรวจง่าย ไม่ต้องขึ้นขาหยั่ง เพิ่มโอกาสในการตรวจพบความผิดปกติ และเข้าสู่การรักษาได้ตั้งแต่แรกเริ่ม” นายแพทย์ยงยศ กล่าว

10 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
Department of Medical Sciences

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เตือนภัยอย่าหลงเชื่อมีฉลากซีพนำใบเสร็จรับเงินปลอม หลอกโอนเงิน
ค่าอนุญาตขายและครอบครองยาเสพติด ย้ำกรมวิทย์ฯ ไม่มีภารกิจอนุญาตขายหรือครอบครองยา
เสพติด

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้รับการแจ้งจากเจ้าหน้าที่กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ให้
ตรวจสอบใบเสร็จรับเงิน เพื่อให้ออกใบอนุญาตจำหน่ายหรือมีไว้ในซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 4 หรือ
ประเภท 5 เลขที่ 68-000015372025 ลงวันที่ 22 มกราคม 2568 ว่าเป็นใบเสร็จรับเงินของ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์จริงหรือไม่ จากการตรวจสอบพบว่า เป็นใบเสร็จรับเงินปลอม ที่มีฉลากซีพทำ
ขึ้นมาเพื่อหลอกลวงประชาชนและผู้ประกอบการ อีกทั้งกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ไม่ได้มีอำนาจในการ
ออกใบอนุญาตจำหน่ายหรือมีไว้ในซึ่งยาเสพติดให้โทษ โดยภารกิจที่กรมดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด
จะเป็นเรื่องการพัฒนาคุณภาพการตรวจวิเคราะห์ การตรวจวิเคราะห์ของกลางยาเสพติด รวมทั้งตรวจ
สารสำคัญเท่านั้น จึงขอเตือนภัยให้ผู้เกี่ยวข้อง และประชาชนอย่าหลงเชื่อ

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ผู้รับบริการ หรือประชาชน หากได้รับการติดต่อให้จ่ายเงินและมี
การออกใบเสร็จในลักษณะดังกล่าว สามารถตรวจสอบความถูกต้องก่อนรับบริการ ได้ที่ศูนย์รวมบริการ
กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร.0 2951 0000 ต่อ 99968 สำหรับการออกใบเสร็จรับเงิน ติดต่อฝ่ายคลัง
สำนักงานเลขานุการกรม โทร.0 2951 0000 ต่อ 99021 ทั้งนี้ผู้ปลอมเอกสาร ผู้ใช้หรืออ้างเอกสารที่เข้าข่าย
ลักษณะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ต้องระวางโทษจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ ใดๆก็ตามสำหรับ
กรณีดังกล่าว ขณะนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์อยู่ระหว่างการรวบรวมเอกสารเพื่อส่งดำเนินคดีต่อไป

21 มีนาคม 2568

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เข้าร่วมงาน “มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2568” นำเสนอผลงานวิจัยที่พัฒนาสู่นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพและนวัตกรรมการให้บริการทางการแพทย์ เพื่อสุขภาวะที่ดีขึ้นของประชาชนคนไทย

นายแพทย์ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิดเผยว่า กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้เข้าร่วมจัดนิทรรศการและนำเสนอผลงานวิจัยและนวัตกรรมด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2568 (Thailand Research Expo 2025) “Research for All เชื่อมต่ออนาคตไทย ด้วยวิจัยและนวัตกรรม” ซึ่งจัดขึ้นโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ในระหว่างวันที่ 16-20 มิถุนายน 2568 ณ ห้องเวสต์บอลรูม ชั้น 22 โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์ และบางกอกคอนเวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพมหานคร

นายแพทย์ยงยศ กล่าวต่ออีกว่า ในปีนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์มีการนำเสนอผลงานวิจัย ที่พัฒนาสู่ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์สุขภาพและนวัตกรรมการให้บริการทางการแพทย์ เพื่อสุขภาวะที่ดีขึ้นของประชาชนคนไทย ประกอบด้วย

การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกจากปัสสาวะ เพิ่มความสะดวกในการเก็บตัวอย่าง ต้นทุนต่ำสามารถผลิตได้ภายในประเทศ โดยมีประสิทธิภาพผลตรวจวิเคราะห์ใกล้เคียงการตรวจจากการเก็บตัวอย่างเซลล์จากปากมดลูก (cervical swab)

ชุดตรวจหาเชื้อวัณโรคตัวยาลายขนาน ด้วยเทคนิคเรียลไทม์พีซีอาร์ (real-time PCR) ที่สามารถตรวจหาการกลายพันธุ์ของยีนที่เกี่ยวข้องกับการดื้อยาไรแฟมปีซิน (rifampicin) และไอโซไนอะซิด (isoniazid) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการรักษาวัณโรค และลดการนำเข้าจากต่างประเทศ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์สמןไพรจากสารสกัดพืชกระท่อม เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ในรูปแบบสเปรย์ฉีดพ่น มีคุณสมบัติเป็นฟิล์ม เพิ่มประสิทธิภาพในการออกฤทธิ์บรรเทาอาการอักเสบแบบเฉพาะที่ และเพิ่มมูลค่าสารสกัดสמןไพรกระท่อม

แพลตฟอร์มดิจิทัลรายงานผลการตรวจทางพันธุกรรม “ผูกพันธุ์” คลอบคลุมยื่นแพ้ยาสำหรับกลุ่มผู้ป่วยโรคเก๊าท์ ผู้ป่วยลมชัก ผู้ติดเชื้อ HIV และผู้ป่วยวัณโรค เพื่อให้บุคลากรทางการแพทย์วางแผนการรักษาโรคให้เหมาะสมกับผู้ป่วยแต่ละคน

“ผู้สนใจสามารถเยี่ยมชมบูธนิทรรศการงานวิจัยของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ในงานมหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2568 (Thailand Research Expo 2025)” หรือสอบถามข้อมูลได้ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โทร. 0 2951 0000

20 มิถุนายน 2568

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยติวานนท์ 14 ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000
โทรศัพท์/โทรสาร 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันฯ ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เปิด “สถาบันสุขภาพะพิสิฐ” รับพระราชทานชื่อและอักษรพระนามาภิไธย “ส.ธ.” จาก กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

3 กรกฎาคม 2568 – กระทรวงสาธารณสุข: สมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย ร่วมกับกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ จัดพิธีเปิด “สถาบันสุขภาพะพิสิฐ” อย่างเป็นทางการ ณ ห้องประชุมชั้น 1 อาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ โดยมี ฯพณฯ ดร.สมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานในพิธี ถวายราชสักการะต่อหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ พร้อมรับพระราชทานชื่อสถาบันและอักษรพระนามาภิไธย “ส.ธ.” เพื่อประดับเหนือชื่อสถาบัน อันแสดงถึงพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดมิได้จาก สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ที่ทรงพระราชทานนาม “สุขภาพะพิสิฐ” ซึ่งหมายถึง “ความเป็นเลิศด้านสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี”

ในโอกาสนี้ ฯพณฯ รัฐมนตรีฯ ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษเรื่อง “นโยบายกระทรวงสาธารณสุขกับการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ” โดยเน้นย้ำบทบาทของ เวชศาสตร์วิถีชีวิต (Lifestyle Medicine) และการใช้ นวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์การแพทย์และการแพทย์แม่นยำ (Precision Medicine) ร่วมกับการส่งเสริมสุขภาพเชิงรุก ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญที่สอดคล้องกับบทบาทของสถาบันสุขภาพะพิสิฐ

ดร.นพ.พรเทพ ศิริวนารังสรรค์ นายกสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย และประธานกรรมการบริหารสถาบันฯ ได้กล่าววัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันว่า มีเป้าหมายเพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนสุขภาพแห่งชาติ ผ่านการพัฒนากำลังคนด้านเวชศาสตร์ป้องกันและเวชศาสตร์วิถีชีวิต การให้บริการความรู้เชิงป้องกัน และสนับสนุนการใช้ฐานข้อมูลทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพสมัยใหม่ ตลอดจนการผลักดันแนวคิด Wellness Economy และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างยั่งยืน

นพ.ยงยศ ธรรมวุฒิ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวต้อนรับในฐานะหน่วยงานที่สนับสนุนสถานที่ตั้งของสถาบันฯ โดยยืนยันถึงความร่วมมือในการนำศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์มาใช้เสริมระบบสุขภาพป้องกันในระดับประเทศ

ภายในงานยังมีพิธีมอบ โล่เกียรติยศสถาบันสุขภาพะพิสิฐ แต่บุคคลผู้มีคุณูปการด้านการป้องกันและควบคุมโรคไม่ติดต่อ (NCDs) ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ คุณหญิงไขศรี ศรีอรุณ – กรรมการและเลขานุการ มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา อติธรรมมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
2. ดร.บุญเกียรติ โชควัฒนา – ประธานกรรมการ บริษัท ไอ.ซี.ซี. อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด (มหาชน)
3. นพ.โอภาส การย์กวินพงศ์ – ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

4. นพ.ยงยศ ธรรมวุฒิ – อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

5. พญ.อัมพร เบญจพลพิทักษ์ – อธิบดีกรมอนามัย

หลังพิธีมอบโล่ ได้มี พิธีเปิดป้ายสถาบันสุขภาพะพิสิฐุ อย่างเป็นทางการบริเวณด้านหน้าอาคาร 100 ปีการสาธารณสุขไทย (อาคาร 14) กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

สถาบันสุขภาพะพิสิฐุ นับเป็นหมุดหมายใหม่ของประเทศไทยในการวางรากฐานระบบสุขภาพแห่งอนาคต ที่มุ่งเน้นการป้องกันโรค ความร่วมมือข้ามภาคส่วน และการเสริมสร้างสุขภาพให้แก่ประชาชนไทยอย่างยั่งยืน

3 กรกฎาคม 2568